

inquit Acron) turbo est, qui à ludentibus pueris scutica agitur & rotatur. Martialis lib. 14.

Inducenda rota est, das nobis utile munus :

Isse trochus pueris, at mihi catus eris.

Horat. de Arte,

Inductusque pila, disciue, trochive quiescit.

Trochillus, diminutivum. ἡ τροχίλιος. GAL. Petit sabot, ou Toupie. ITA. Picciol trottole. GERM. Ein edpflin. HISP. Pequeño trompo ó peonza. ANGL. A little toppe. Plaut. in Amph. Tum meo patri autem trochulus incit aureus sub petalo. Exemplaria depravatè legunt Torulus.

Trochiscus, i, diminutivum, Parvus trochus, vel parva rota. ἡ τροχίσκος. GAL. Petite roue. ITAL. Picciola ruota. GERM. Ein scheiblin rädlin. HISP. Pequeña rueda. ANGL. A little wheel. Unde compositiones quædam Medicorum in formam rotulæ, τροχίσκου dicuntur. Latini vocant Pastillos, ut apud Celsum lib. 5. cap. 17.

Trocmi, τροκμοί, Gallia populii, qui Mæonia, Paphlagoniaq; parte occupata Taviu Galatia oppidum condiderunt. Autor Plin. lib. 6. c. 32.

Trocinus testæ genus arduum. Fortè Ricinus insecti genus. Cerda.

Trocta, vide Trueta.

Troctes, τροκτες. Phœnicis cujusdam nomen, hominis subdoli in quem Ulysses apud Eumæum subulcum fingit se in Ægypto incidisse, ejusque suafu inductum, se in Phœnicen contulisse, ibique annum cum eo integrum egisse: eoque exacto navim rursus conscendisse eodem Trocte suafore: qui aliam quidem causam prætexebat, revera autem hoc agebat, ut in Africa ipsum venundaret. Verum subito exorta tempestate, navique fracta, Troctem cum suis omnibus interlisse, sese verò atrepto navis malo, novem perperuos dies undarum arbitrio jactatum, decimo tandem die in Thesprotiorum littora fuisse ejectum. Vide Homer. Odyss. lib. 11.

Troezen, is, cum æ diphthongo in priore syllaba, τροίζων. Oppidum Peloponnesi in sinu Argolico, à Troezen conditum filio Pelopis. In hoc regnavit Pittheus Æthra pater, & avus maternus Thesei: unde & Pittheia Troezen ab Ovidio cognominatur. Est & Troezen altera Caria in conventu Alabrendarum: cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 29.

Troezenius, a, um, τροίζων: ut, Troezenij carbunculi, apud eundem Plin. lib. 37. cap. 7.

Troglæ, τρογλή, caverna rostone facta: unde τρογλήτης passer. Eustath. à τρογλή τοδο.

Troglodytes, ἡ τρογλοδύτης. τρογλοδύτης. Populi Æthiopiae sub Ægypto, in sinum Arabicum & mare rubrum vergentes: δὲ τὴν τρογλάν, hoc est, à specubus, in quibus habitant, nomen sortiti. Plin. lib. 5. cap. 8. Troglodytæ specus excavant: hæc illis domus, victus serpentium carnes: stridorque, non vox: adeo sermonis commercio carent.

Troglodytæ, es, τρογλοδύται, Regio Æthiopiae sub Ægypto, in qua Septentriones, si Plinio credimus, conspici non possunt. Hinc proximus sinus Troglodyticus appellatur à Plin. lib. 6. cap. 29. quem Barbaricum appellat Ptolemæus.

Troglodyticus, a, um, ad Troglodytas pertinens.

Trogulus, cuculla, monachalis vestis. Pap.

Troia, Troia, V. E. & ducatus regni Neapolitani:

Troia, τροία, Regio minoris Asiae, teste Servio, in qua fuit Ilion urbs, regia Priami, quæ etiam à Scriptoribus nonnunquam Troia vocatur. Ein landschafft des mindern Asia / in welcher vor zeiten die Königlich stat Ilium gelägen ist / welche die Griechen zehen jar lang beläget haben. Ovid. Epist. 1.

Troia jacet coridæ Danais in visa puellæ.

Ibidem,

Iam seges est ubi Troia fuit.

Virg. 3. Æneid.

Et campos ubi Troia fuit.

Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Cur non

Vexata est iterum carmine Troia meo?

Idem lib. 13. Metam.

Nempe capi Troiam prohibebant facta sine illo (Palladio sup.)

¶ Troia capta die 27. April. Plutarch. in Camil. Troia ter capta, & à quibus. Idem in Sertor. Cicer. de Amic. Nec enim (ut ad fabulas redeam) Troiam Neoptolemus capere potuisset, si Lycomedem, apud quem erat educatus, multis cum lacrymis iter suum impediendum audire voluisset, Virg. 3. Georg.

¶ Troia Cynthius author.

¶ Troia autem dicta est à Troë rege: antè Teucra à Teucro: & Dardania à Dardano. ¶ Troia item dicitur ludus puerilis, & sciomachia equestris, ab Ænea in Sicilia ad Anchisæ patris tumulum primum inventa: deinde post Albam conditam ab Ascanio instaurata, tandemque veluti per manus ad Romanos transmissa. Virg. 5. Æneid.

Hunc morem cursus, atque hæc certamina primus

Ascanius, longam muris quum cingeret Albam,

Retulit, & præcos docuit celebrare Latinos,

Quo puer ipsi modo, secum quo Troia pubes,

Albani docuere suos: hinc maxima porro

Accipit Roma, & patrium servavit honorem:

Troiaque nunc pueri Troianum dicitur æmen.

Sueton. in Casare, cap. 39. Troiam ludic turma duplex majorum, minorumque puerorum Idem in Calig. cap. 18. & in August. cap. 45. & in Neron. cap. 7. Item Troiani Circenses ludi. Idem in Tiber. c. 6.

¶ Troia item fuit oppidum, ad intimum maris Adriatici sinum ab Antenore Troiano, & Hænetis conditum. ¶ Item alterum ejusdem nominis, in agro Laurenti, ab Ænea extractum, antequam Lavinium conderet. Vetusque meminit T. Liv. lib. 1. ab Urb. ¶ Troia, serofa. GAL. Truye. ITAL. Troia. Ita Troiani troiam, id est, seropham in sua moneta dicuntur habuisse expressam.

Tros, gentile: τρώες, cujus femininum est Troas, adis, sive Troias per tres syllabas τρώας. Ovid. 13. Metam.

Eccæ ferunt Troes, ferrumque, ignisque, Iovisque,

Cæpini Pars I I.

Ibidem,

Per spes nunc socias casuræque mœnia Troiam.

Item,

Reppulit Troas ab arsuræ carinis.

Virg. 1. Æneid.

Tros, Tyriusque mihi nullo discrimine agerur.

Idem 5. Æneid.

At procul in sola secreta Troiades aëta,

Amissum Anchisen flebant.

Perfius Satyr. 1.

Ne mihi Polydamas, aut Troiades Labsonem

Præstulerint.

Troianus, a, um, Virg. 2. Æneid.

Troianas ut opes & lamentabile regnum

Eruerint Danaï.

Bellum Troianum, Horat. de Arte.

Nec gemino bellum Troianum orditur ab ovo.

Plaut. Pseud. sc. 8. a. 4. Superavit dolum Troianum Pseudolus. Ovid. 13. Metam.

Quam responsa Deum Troianaque fata retexi.

¶ Porcus Troianus, per jocum dicebatur aper, qui integer torrebatur, minoribus animalculis veluti gravidus: de quo vide Macrobius in Saturn. ¶ Equus Troianus, proverbiali metaphora, pro clandestinis insidiis accipitur, & latenti periculo. Cicer. pro Muren. Intus, inquam, est equus Troianus, à quo nunquam me Consule dormientes opprimemini.

Troicus, a, um, τρώϊκος, ejusdem significationis. Cicer. de clar. Orati. Neque enim jam Troicus temporibus tantum laudis in dicendo Ulyssi tribuisset Homerus, & Nestori, nisi jam tum esset honos eloquentiæ habitus.

Troius, a, um, dictio trisyllaba, τρώϊος. Troia gaza. Virg. 1. Æneid.

Apparent vari nantes in gurgite vasto,

Arma virum, Tabulaque, & Troia gaza per undas.

Catullus ad Ortalum,

Troia Rheeo quem subter listore tellus

Obtegat.

Troigēnā, α, τρώγε, id est, Troianus, quasi in Troia genitus, eā formā quā Græcos vocamus Grajugenas, quasi genitos in Græcia. Virg. 8. Æneid.

Trojugas, & tela vides inimica Latinis.

Troilus, τρώϊλος, filius fuit Priami & Hecubæ, cujus vita inter Troianorum fata numerabatur: nam eo vivo Troia capi non poterat. Hiæ adhuc adolescentulus ausus cum Achille Græcorum omnium fortissimo congregari, ab eodem occisus est. Virg. lib. 1.

Parte alia fugiens amissis Troilus armis,

Infelix puer, atque impar congressus Achilli

Fertur equis.

Tropæa, Τροπæα. V. E. antiqua ad mare, in Calabria, sub A. Rhegiensi.

Tropæi, τροπæιοί, venti Altani, qui in terra geniti, quum mare perflant, redeunt ad continentem: ita dicti δὲ τὴν τροπῆν, hoc est, à conversione. Iidem quum in mare tendunt, Apogæi vocantur, quod à terra proficiscantur. Plin. lib. 2. c. 43. Namque & è nivibus, & è mari videmus etiam tranquillo, & alios, quos vocant Altanos, à terra confluere. Qui quidem quum è mari redeunt, Tropæi vocantur: si pergunt, Apogæi. ¶ Tropæi item dicuntur in certo lusû genere, qui alios vellicant, infestantque, & ne deprehendantur, convertunt se. Sueton. in Claud. Cas. cap. 8. Et quoties post cibum obdormisceret, olearum ac palmularum ossibus incessabatur: interdum ferula, flagro, velut per ludum, excitabatur à tropæis.

Trophæum, & trophæum, ἡ τροφῆα, τροφῆα. GAL. Trophées, enseigne, ou marque de victoire. ITAL. Trofeo, spogio de nimici posto in mostra per memoria. GERM. Ein sigeychen / erwas so man stellt oder auffricht an einem ort zu einem zeychen das daselbst der feind begwaltetigt und überwunden worden sey. HISP. Despojo del enemigo ahuyentado. HISP. Victorie, the enseignes of victoria. Unde cum æ diphthongo & ph, aspirato, quamvis apud Græcos sine aspiratione scribatur, à verbo Græco τροπῆα, quod est, retroverto. Propriè enim Trophæum est monumentum à victore erectum eo in loco, ubi hostes in fugam convertit. Prima autem trophæa ex arboribus confecta sunt, quas amputatis ramis hostium spoliis decorabant. Deinde etiam cepta sunt fieri ex lapide, & in montibus, & locis eminentioribus collocari. Salust. de Pompeio ait, quod devictis Hispanis trophæa in jugis Pyrenæi montis posuit. Suet. in Cas. c. 11. Trophæa C. Marij de Jugurtha, deque Cimbris atque Teutonis olim à Sylla disjecta, restituit. Idem ibid. c. 84. Funere indicto, lectus eburneus auro ac purpura stratus, & ad caput trophæum, cum veste, in qua fuerat occisus. Romæ quoque in arcibus figebantur ex marmore ædificatis. Quæ verò spolia in trophæo figerentur, docet Virg. lib. 11.

Moxenti ducis exuvias tibi magne trophæum

Bellipotens aptat vorantes sanguine cristas:

Telæque trunca viri, & buxæ thoracæ petitur,

Perfossamque locis, clypeamque ex arcu sinistra

Subligat, atque enses collo suspendit eburnum.

Nonius, Spolia capta, fixa in stipitibus appellantur trophæa. ¶ Accipitur & trophæum pro victoria, sive pro spoliis quæ victoriâ parantur. Horat. 2. Carm. Od. 9.

¶ potius nova

Cantemus Augusti trophæa.

Virg. 3. Georg.

Et duo raptâ manu diverso ex hoste trophæa.

Trophœnūs, τρωφῆνός, insignis architectus fuit, qui subterraneum fanum in Lebadia Bœotia regione construxit, quod ab ipso Trophœnij antrum cognominatum est. Vbi quum aliquandiu oracula reddidisset, atque tandem fame interiisset, fertur Genium querendam antrum hoc subivisse, atque ex eo oracula reddidisse. Qui verò hinc oracula sciscitabantur, nudi in aditu specus sedere soliti sunt, at-

que inde flatu quodam sub terram abripiabantur. Gestabant autem secum placentas, quas lemariibus, serpentibusque occurrentibus obijcerent. Deinde accepto oraculo, rursus per alium hiatus in terram restituebantur. Creditum est autem quotquot in hoc antium descendissent, nunquam postea ridere. Hinc factus est locus proverbio, ut homines tristes, & tetrici in Trophonij antro vaticinari dicerentur. Hæc ferè ad verbum descripsimus ex Erasmi Adag. ¶ De Trophonij oraculo Plutarch. in Sylla.

Tropis, is, seu ttopios. ἴστροπις. GAL. Le fond d'un navire, la carine. La sentina della nave. GER. Ein schiffboden. HISP. El fondo de la nave. ANG. The bottom of a shippe. ¶ Præter vulgatam illam significationem, qua apud Græcos carinam navis significat, accipitur etiam pro vino, quo in balneis utebantur, sive ad abluenda corpora, sive ad ciendum vomitum. Mart. lib. 12.

Famosa feret ipse tropin de face lagena: Frontis & humorem colliget usque sua.

Tropologia, τροπολογία, sermo allegoricus ad morum emendationem tendens, Græci enim τὴ τροπικὴν appellatione mores intelligunt.

Tropus, ἴστροπος maschal. τροπος. ¶ Figurata verbi immutatio. Cic. de claris Orator. Ornari orationem Græci putant, si verborum immutationibus utantur quos appellant τροπος, & sententiarum orationisque formis, quæ vocant τροπος. Quintilianus Tropum sic definit, quod sit verbi vel sermonis à propria significatione ad aliam cum virtute mutatio.

Troparium, τροπάρια, sectio canonis psaltici. Nam in orientali Ecclesia certis diebus certos canones canebant, quos in troparia dividebant, plerumque in xxx. sed unum magnum canonem in ccl. Vide Meus. Gloss. Græcob.

Tropicus, a um, τροπικὸς, id est, figuratus. August. Quod ea locutione dictum, quæ utique tropica est, non propria. Gell. cap. 24. lib. 13. Tropica figura id dictum.

Tropici, τροπικὸι, à Cosmographis appellantur duo circuli celestes, æquali spacio distantes ab æquatore, quos Latini Solstitiales appellant: quorum alter qui nobis propinquior est, Cancr Tropicus dicitur, alter in Austrum vergens, Tropicus Capricorni. Hocce circulo Sol nunquam egreditur: verum ubi ad alterum eorum pervenerit, retrorsum se convertit. Unde & nomen acceperunt, ὀπίστροπος, hoc est, à conversione Solis.

Tropicus, adjectivum, τροπικὸς, ut, Tropica figura. Gell. lib. 13. c. 23. Tropica quædam figura mutationem vocabuli fecerit.

Tros, ois, sive os, τρώς, Erichthonij filius, & nepos Dardani, Troianorum autem rex, pater Ili, Assaraci, & Ganymedis: ut refert Aeneas, apud Hom. lib. 20. & Ovid. 4. Fast. ¶ Est item Tros, gentile nomen à Troia deductum. Vide supra in dictione Troia.

Trosuli, equites; Trosulus, equester, adolescens. Hæc vox delicatos & luxu diffuentes signat. D. Hieronym. de vitando suspecto contubernio: dolet sibi prælatus juvenem non quidem comatum, non vestium sericarum, sed trosulum & in sordibus delicatum. auctor Glossarum veterum putavit trosulum, quasi trosulum dictum, ideoque trosulum exponit, τρώδον. Iuvenes comati, unguentati, nitide vestiti, molles ac delicati isto nomine vocabantur; hinc trussus, trussulus. Et propterea factum est ut puderet istius nominis equites: ac hic veteris verbum usurpavit Capitolinus, & trosulos pro equitibus dixit, inter quos cooptatus est Commodus, & princeps juventutis designatus, cum togam virilem sumpsit: vulgò enim octavo decimo ætatis anno in equitum numerum cooptabantur. Trosulus non est in Glossis Isidori, quas nos edimus; erit fortasse in aliis. Cerda.

Trosulum oppidum fuit Tusciæ, novem passuum millibus distans à Volturnis, quod quum equites Romani cepissent sine peditum adjumento, inde Trosuli dicti sunt. Pli. lib. 33. c. 2. Quin etiam ipsum equitum nomen sæpè variatum est, in his quoque, qui ad equitatum trahebantur. Sen. Epist. 77. & 88. Trosuli & Iuvenes, &c. Celeres sub Romulo regibusque appellati sunt, deinde Flexumines, postea Trosuli, quum oppidum ejus vocabuli in Tuscia citra Volturni passuum x. m. sine ullo peditum adjumento cepissent. Hæc ille. Nominus Trosulos dictos putat, quasi trosulos, hoc est bene habitos, & muscutorum toris prævalidos: citatque testimonium Varronis ex Selsquivylle, Nunc emunt Trosuli, nato nitidi, vulgò Attico talento equum.

Troxartes, τρωξάρτης, mus princeps, in Batrachomyomachia, à rosione panis, quod est τρώγιον dicitur.

Troximus, ἴστροχιμος eschichol. τρωχίμος. ¶ Vva edulis, quæ cibaria à Plinio vocatur. Apud Iureconsultos, constat troximos uvæ esse, quas non vini causa habemus Paulus in Pandectis, in l. qui fundum 205. ff. de verb. sign. Qui fundum vendidit, pomum recepit, naces, & ficos, & uvæ duntaxat duracinas, & purpureas, & quæ ejusdem generis essent, quas non vini causa haberemus, quas Græci τρωχίμος id est comestibiles appellarent, recepta videri. Ita enim legit Politianus ex Archetypo Paudectarum, qui Florentiæ asservatur: quamvis, ut idem Politianus fatetur, non male ibi à quibusdam legatur τρωχίμος. cujus significatio ferè eadem est cum superiore. Vtrumque enim nobis sonat comestibile: licet hujus significatio videatur generalior. τρωχίμος autem etiam si nihil aliud addas, proprie de uva intelligitur. Huc accedit quod τρωχίμος à verbo τρώω fiat, cujus verbi significatio uvæ, cæterisque bellatis, quæ in secunda mensa apponuntur, optime congruit. Inde enim fiunt τρωχίμος, τρωχίμος, τρωχίμος. Hæc ex lib. 7. Epist. Politian. Epist. ult.

Trua, vasis genus, à terendo dicitur quasi terua, quam nos diminutive Trullam dicimus. Sive (ut docet Varro) à travolado, trajiciendo, quod per eam aqua trajiciatur. ἴστρούα. GAL. Une sorte de vaisseau à recevoir immondices. ITAL. Vaso da ricever le immondizie. GERM. Ein weit wassergetschir datam man wäscht und stättet. HISP. Barrana. ¶

Trucido, Truculentus, vide Trux.

Truclade, alea. Gl. A. L.

Trudo, is, si, hum. propterea significat violentia quadam impello. ἴστροδω. GAL. Pousser ou repousser à force. ITAL. Spingere, shorlarre, soffiingere. GER. Stossen mit gewalt trucken.

HISP. Empuxar. ANG. To thrust out with violence. ¶ Cic. 1. Tuscul. Et qui penè in manu jam mortiferum illud teneret poculum, locutus ita est, ut non ad mortem trudi, verum in celum videretur ascendere. Plaut. in Asin. Ille æcastor hinc truderetur. Idem Amph. Frater trudebat fratrem hasta & galea. Idem Capt. sc. 5. m. 3. Vis hæc est, & trahi & trudi simul. Gel. c. 3. lib. 7. Trudunt transversum à rectè intelligendo secundæ res, & Aliquando est obijcere, seu producere. Idem in Epid. Quæ te intemperat tenent? Quas tu mihi tenebras trudis; Terent. in Andr. — fallacia alia aliam trudit: id est, insequitur. ¶ Hujus composita sunt, Abstrudo, protrudo, contrudo, detrudo, extrudo, intrudo, obstrudo, obrudo, & retrudo, quæ habent penult product.

Trusatilis, adjectivum, verbale, ἴστροσάτιλος, ut. Mola trusatilis, quæ manu trudi & circûagi potest. ἴστροσάτιλος. GAL. Une meule à main. ITAL. Mola da mano. GER. Ein mühle die man von der hand zeucht oder stoßt. HISP. Muela de mano para moler. ANG. That may be trust or turned about with a mans hand. ¶ Gell. ib. 3. c. 3. Ob querendum victum, ad circumagendas molas, quæ trusatiles appellantur, operam pistori locasse.

Trudes, is, instrumenti genus quo in re quapiam protrudenda utitur, ἴστροδω. GAL. Instrument à pousser quelque masse ou grosse piece. ITAL. Strumento da spingere à forza. GER. Hebel oder dergleichen instrument mit welchen man etwas fürchtaltet. HISP. Instrumento para empuxar algo. ANG. An instrument in thrusting out any thing. ¶ Tacit. lib. 3. Quidam trudibus aut furcis inertem molem prosternere.

Truentium, τρωίντιον, fluvius Picenorum, & urbs ejusdem nominis. Prolemæo lib. 3. c. 1. Vulgò Trento. Vide Plin. lib. 3. cap. 13. Hinc Adjectivum Truentinus, a, um. Silius lib. 8.

Trulla, x, diminutivum est à Trua, vasis vinarij genus, ἴστρούλα. Trulla (inquit Varr. lib. 4. de ling. Lat.) dicta est à similitudine truasid hæc magna, illa pusilla. Martial. lib. 9.

Clinicus Herodes trullam subduxerat agro: Deprehensus dixit, Stulto quid ergo bibis?

Plaut. Amph. Lances detergi omnes, omnesque trullas hauriã. ¶ Trullis ferreis igne portare, Liv. l. 7. d. 4. Itè. de Trulla. Cic. 6. Ver. ¶ Est item Trulla, eodè Varrone teste, aliud vasis genus, quo in culina aquam in lavatrinam solent infundere. ¶ ANG. A tree or such hollow vessel occupied about a house. ¶ Item capitur pro vase lato, profundoque, quod in mensam inferri plerumque solet. Quod licet potui ineptum videatur, tamen usurpatum fuisse legimus. Horat. 1. Serm. Sat. 3.

Qui Voiontanum festis potare diebus Campana solius trulla vaporemque professis.

Juvenal. Satyr. 3. Si trulla in verso crepitum dedit aurea fundo.

Vbi bibacem arguit, quod trulla bibat: ineptum, quod crepitus inter bibendum edat. Pli. lib. 34. c. 2. Sunt ergo vasa tantum Corinthia, quæ isti elegantiores nunc æs sculpendo transferunt, modò in lucernas, modò in trullas, nullo munditiarum despectu. ¶ Est & trulla cæmetarij instrumentum, quo fabri murarij tectoris linendis, complanandisque uti solent: ut non solum parietes pulchritudinem accipiant, sed & firmitatem contra injuriam imbrum, & creberrimas tempestates. ¶ Truelle de masson. ITAL. Cazzuola da muraro. GERM. Ein maurfellen. HISP. Instrumento para acaviar cimientoy zaharrar la pared. ANG. An instrument serving for pargetting of walls. ¶

Trulleum, ei, vasis genus quo manus perlucuntur, simile trullæ, nisi quod latius erat. ἴστρούλε. GAL. Basin à laver les mains. ITAL. Bacino. GER. Ein handbeck. HISP. El aguamanil para lavar. ANG. A basin or laver to wash hands in. ¶ Varro de vita popul. Rom. l. 1. ut citatur à Nonio, Itaque sibi modò ponere ac suspèdere quæ utilitas postularet trulleum, matellionem, pelvim, nasiternam. Apud Varr. l. 4. de lingua Latina, Trullum legitur, non trulleum. Non. ait Idem esse ac Polubrum, c. 15. n. 11.

Trullisatè, τρωλλισάτις, τρωλλισα, apud Vitruv. lib. 7. c. 3. pro, trulla gypsum inducere legitur, cujus hæc sunt verba: Coronis explicatis, parietes quam aspèrimè trullissentur: postea autem supra, trullistatione subarscente, deformentur directiones arenati.

Trunco, as, Amputo, in partes scindo, mutilo. ἴστροκω. GAL. Tronquet & couper. ITAL. Troncure, zoncure, tagliare. GER. Stimeln HISP. Descabejar & cortar miembro. ANG. To cut of en pieces and make unperfice. ¶ Valer. Flacc. 6. Argon. — jam non per curva volantem Stagna, nec in medio truncantem marmore cervos.

Claud. de bell. Ger. — manibus truncatus & armis.

Suet. in Calig. c. 45. Trucatisque arboribus, &c. ¶ Hujus composita sunt, Detruco, destruco, obruco, petruco, quorum significata vide suis locis.

Truncarius devorator. Pap. qui truncat cibos.

Truncus, i, pars arboris passior, è qua rami enascuntur. ἴστροκω. GAL. Le tronc, ou trognon d'un arbre. ITAL. Trunco d'albero d'altra cosa. GER. Ein stock oder stamm eines baums. HISP. Trunco de árbol, & de otra cosa. ANG. A logge. ¶ Col. lib. 3. Ut ex his partibus trunci sumantur, quæ & genitales sunt & maximè fertiles. Cic. 3. de Orat. Quid in arboribus, in quibus non truncus, non rami, non folia denique, nisi ad suam retinendam, conservandamque naturam. Virg. 3. Georg.

Arboris obmixtus trunco.

Idem 10. Æneid. Vulnera sicabat lymphis, corpusque levabat Arboris acclivis trunco.

¶ Truncus corporis. Cic. pro Rosc. Comæd. Nemo enim illi ex trunco corporis spectabat: sed ex artificio Comico æstimabat. Vir. 2. Æneid.

— jacet ingens litore truncus. Avulsamque humeris capus, & sine nomine corpus.

Sueton. in Galba, cap. 20. Et hoc (sup. Caligula caput) & cæterum truncum sepelit. ¶ Truncus per translationem pro homine stupido, quemadmodum & Scipes. Cicet. in Piso. Sed qui tanquam truncus, atque stipes, si sterisset modò, potuisset tamen sustinere titulum Consulatus. ¶ Truncus ægritudinum, per aliam translationem. Idem 3. Tuscul. Atqui stipes sunt ægritudinis quam multæ, quam amaræ,

*Pangiones, Βαταρῶσque truces, quos are recurvo
Stridentes acuere tuba.*

Tacit. lib. 2. Tum Sentius occidere cornua tubasque & peti aggerem; erigi scalas iussit, ac promptissimum quemque succedere. Tubâ citabatur reus capitis ante domum.

Tubârius, *σωληνοποιός*, qui tubas efficit. Tubariorum meminit Callistratus *D. lib. ult. tit. 6. l. 6.* inter eos, quibus aliquam vacationem munerum graviorum conditio tribuit.

Tubâcân, inis, qui tubâ canit. *ἰσολέ. σωληνοποιός. GAL. Un trompeteur ou trompette. ITAL. Sonatore di trompette. GERM. Ein trommes ter. HISP. Varon que tañe trompeta. ANG. A trumpetter.}*

Tubêr, is, neutr. gen. Tumor sive callus, in quocunque corpore eminent. *ἰσολέ. σωληνοποιός. GAL. Truffe, bosse, tumeur. ITAL. Gonfiamento, tartofola. GERM. Ein hohler als von geschwulst / ein hohler oder bühel am leib. HISP. Hinchazon è corendon, turma de la tierra. ANG. A murther, alson swelling.} Terent. Adelp. Præterea colaphis tuber est torum caput. Sic dicitur caput tuber pro tuberoso: quomodo homo scelus, pro scelerato. Plin. lib. 8. c. 18. Tubera bina in dorso habent cameli. Tuber, pro callo prædoto in arboribus eminente. Idem lib. 16. c. 16. Repetitur & in alno tuber tanto deterior, quanto ab acere alnus ipsa distat. Tubera item dicuntur tumen- tis terræ calli, & quidam prægnantis arenæ fetus, siccis in locis sine ullo caule provenientes, nullisque radicis nixi capillamentis. Idem lib. 19. c. 2. Tubera enim undique terrâ circumdata, nullisque fibris nixa, aut saltem capillamentis, nec utique extuberante in quo gignuntur loco, aut rimam agente, neque ipsa terræ cohærent: cortice etiam includuntur, ut planè nec terram esse possimus dicere, nec aliud quàm terræ callum, &c. Idem cap. seq. Quum fuerint imbres autumnales ac tonitrua crebra, nascuntur, & maxime è tonitribus, nec ultra annum durant. Iuven. Satyr. 5.*

—post hunc traduntur tubera, si ver:
Tunc erit, & facient optata tonitrua cœnas
Majores.

Martial. lib. 13.

Rumpimus altrice in tenero de vertice terram,
Tubera, boletus poma secunda sumus.

Est & Tubêr priore brevi & fœmin. gener. arboris genus, poma ferens baccis quàm malis similia, à Sexto Papinio ex Africa in Italiam translatum. Plin. lib. 16. cap. 25. Ab Amygdala proximè florent Armeniaca: deinde tuberes & præcoces illæ peregrinæ, hæc coctæ. Fructus quoque arboris hujus tuberes dicuntur, sed mascul. gener. Suet. in Domit. Pridie quàm periret, quum oblatos tuberes servari iussisset. Mart. lib. 12.

Letæ suburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et verna tuberes: quid tibi cum Libycis?

Nebricensis, & Sabellicus putantes Vernæ ibi adjectivum esse, dixerunt Tuberes fœmin. gen. esse: at substantivum est plurale ab *hic Vernæ*, ut per appositionem dicamus Tuber verna. id est, ruri nostro natus, non ex Africa allatus. Tuber terræ, herba est folia habens hederæ purpurea varia, maculis utrinque albicantibus, caule quadrantali, nudo, floribus purpureis, rosarum effigie, radice nigra & tuberosa, ita ut tapum videri possit, à cuius figura apud Latinos etiam nomen accepit. *κυκλῆμιν*. Vide Plin. lib. 25. cap. 29.

Tuber, siti subterranei. Lege Sili, vel Siri. Suidas, *σιρος ὁ λάκκος*. Hispani Silos vocant. *Cerda*.

Tubera maris, ostrea. Tubera terræ *ὑδία*, i. fungi, quæ & *ἰδία*, ab *ἰδῆ*, tumere. Metaphoricè usurpatur pro nævo, aut ærumna, vel dolore.

Tuberculum, i, diminutivum. *ἰσολέ. σωληνοποιός. GAL. Petite bosse, ou tumeur. ITAL. Picciola confatura. GERM. Ein hübele. HISP. Pequeno hinchazon è corendon. ANGL. A little swelling or bunche.} Plin. lib. 11. cap. 11. Apes regias extruunt tuberculo eminentes Colum. lib. 7. c. 5. Clavi quoque dupliciter infestant ovem, sive quum subluvia atque intertrigo in ipso discrimine unguis nascitur: seu quum idem locus tuberculum habet, cuius media ferè parte canino similis extat pilus, eique subest vermiculus.*

Tubêro, as. Tuberosus sum, tuberis modo emineo, in tuber excreasco. *ὄγκωμαι*: unde extubero, & protubero composita: de quibus vide suis locis.

Tubero, prænomine Quintus, civis Romanus fuit, Ciceronis æqualis, qui quum in Pompeianis partibus fuisset, postea veniam consecutus à Cæsare, eodem crimine accusavit Q. Ligarium, defendente Cicerone: cuius adversus illum extat Oratio pro T. Ligario inscripta. Aliorum Tuberonum paupertas, & concordia, Plutar. ch. in Paulo Emilio.

Tuberum, i, flumen Carmaniz navigabile, quod Parizæ populi acco- unt. Autor Plin. lib. 6. cap. 23.

Tubulstrum (inquit Festus) Dies erat, quo aquâ tubæ lustrabantur. Vide Ovid. 3. Fa stor.

Proxima Volcani lux est, tubilustria dicunt:
Lustrantur puræ, quas facit ille, tuba.

Malè hodie legitur:

Proxima Volcani lux est, quam lustria dicunt.

Seal. ad Fest.

Tubruci, quod à bracis usque ad tibiam perveniant. Bracas pro pedu- bus posuit, ut interpret Iuven. Idem: *Tubruci quod tibias bracasque tegunt.* Bracæ ibi sunt crurum tegumenta vel pedum: nam tubruci dicebantur quos supra hosas accipiebant. Paulus de gestis Longob. Calcei verò eis erant usque ad summum pollicem pane aperti, & alter- natim laqueis corrigiarum retenti, postea verò caperunt hosas uti, super quas equitantes tubruco: birreos mittebant, sed hoc de Romanorum consuetudine traxerunt. Alij verba hæc attribuunt Uvarnefrido Tubru- ci autem dicti quasi tubruci. tuborum scilicet ruci, hoc est, tubo- rum, vel tubulorum operimentum. *Cerda*.

Tuburbis, urbs Africae propriè dictæ inter Bagradam, & Tritonem amnes. Autor Plin. lib. 5. cap. 4.

Tuburcinor, aris, Raptim comedo. *ἰσολέ. σωληνοποιός. GAL. Bouffinet & manger*

videment. ITAL. Divorare, mangiare, ingordamente. GER. Schvops peln/in eit (ressen). HISP. Tragar mucho. ANG. To eat greedily. Triti- mus apud Nonium Tuburcinari sine me vultis reliquias. Plaut. in Pers. Tuburcinari de suo liquid est domi.

Tubus, i, masculin. gener. Canalis teres, & concavus, seu fistula major, quâ aqua ducitur: nomen habens à tumore. *ἰσολέ. σωληνοποιός. GAL. Tuyau ou canal comme ceux des fontaines. ITAL. Canna, cannone, dozione. GERM. Ein runder teuchel. HISP. El asanor para traer agua. ANG. A conduitte pippe, or pippe so convey water.} Cicer. lib. 2. de legib. Ductus verò aquarum, quos isti tubos, & curipos appellant, quis non, quum hæc viderit, irriserit? Tubos viscerum. Martial. lib. 11. per translationem posuit pro podicæ, & pudendo muliebri, quod iis meatibus veluti canalibus quibusdam excrementa tam liquida quàm sicca egerantur.*

Modò (inquit) qui per omnes viscerum tubos ibat.

Tubulus, i, diminutivum, Canaliculus, parva fistula. *ἰσολέ. σωληνοποιός. GAL. Petit tuyau ou canal. ITAL. Picciol cannone è condotto. GERM. Ein teus chelin. HISP. Pequeno asanor. ANGL. A conduitte pippe.} Varro lib. 1. de re rust. c. 8. Inde enim aliquot colligatas libris demittunt in tu- bulos fictiles cum fundo pertuso, quos cuspides appellant, quo hu- mor adventicius transire possit. Tubuli olim in parietibus fiebant, quibus calor ignis ex fornace ascendens, primùm parietem, deinde & locum vicinum calefaciebat. Hinc est quod apud Paulum Iu- risconsultum legimus tubulos eos esse, quibus paries calore tor- retur. Apud antiquos enim nullus in cubiculis triclinisque usus erat ignis, nondum scilicet ratione excogitata fumum per infimbula emittendi.*

Tubulatus, a, um, adjectivum, Cavatum ad effigiem tubuli. Plin. lib. 9. c. 36. Alterum purpura vocatur cunicularim procurrente rostro, & cuniculi latere introrsus tubulato, qua profertur lingua.

Tucca, Augusti temporibus vir in primis eruditus fuit, Virgiliusque amicissimus, & ex parte testamenti hæres, cui Augustus unâ cum Vario, & Plotio Æneidem, quam cremari Poëta testamento iusserat, ea lege dedit emendam, ut nihil adderent. Autor Servius.

Tucci, Martos, V. olim E. sub A. Hispalensi.

Tucca, Virgo vestalis fuit, quæ incesti accusata, aquam pertulit in cribro. Plin. lib. 28. c. 2.

Tuceta, inquit Cornutus in Persium, Satyr. 2. apud Gallos cisalpinos bubula caro dicitur, condimentis quibusdam crassis oblita ac ma- cerata, ac ideo toto anno durat. Ponitur etiam pro ipsis con- dimentis, quibus caro bubula conditur, quæ Persius valetudini ini- mica esse notavit, quum dicit Satyr. 2.

Pocis opem nervis corpusque fidele senectæ?
Esto age, sed grandes patina tucetæque crassa,
Annucere his superos vetuere.

Tucus. Gloss. A. L. Tucus, quem Spani cuculum vocant, à voce pro- pria nominatus.

Tuda, *τῆδα*, oppidum Hispaniz Tarraconensis, in tractu Gallecorum inter Minium & Duriam fluvios. Ptol. lib. 2. cap. 6.

Tudêr, *τῆδερα*. Stephano, vulgò *Todi*, oppidum est Umbriæ mediterra- neæ, teste Plinio lib. 3. cap. 14. Hujus oppidi incolæ Tudertes ap- pellantur. Silius lib. 4.

Et gradivicolam cello de colle Tudertem.

Tudês, itis, idem quod malleus, teste Festo, à tundendo dictus. *ἰσολέ. σωληνοποιός. ἰσολέ. σωληνοποιός.} Vnde cuidam nomen factum est Tuditano, quod caput oblongum haberet, & malleo simile. Hæc ille.*

Tudicula, æ, Instrumentum quo vasis signa imprimuntur. *σφαιρίσμα.*

Quidam etiam accipiunt Tudiculam pro cochleari majori, quo olla movetur. *τορῆνη* Aristophani. Est & Tudicula machina, quâ tunduntur oleæ. *ἰσολέ. σωληνοποιός. τὸ πρίβλον τέλειον ἔσλον. GAL. Tordoir, le bois en un pressoir dequoy on presse l'huile d'olive. ITAL. Foggia di mola à far oglio d'olive. GERM. Ein ölbeer stampff. HISP. Una manera de muela para apretar el azeyte. ANGL. A printer yron.} Colum. lib. 12. c. 50. Est & organum erectæ tubulæ simile, quod tudicula vocatur, idque non incommode opus efficit, nisi quod frequenter vitatur, & si baccæ plusculum injeceris, impeditur.*

Tudicula, Imprimio, ac sculpo. *ἰσολέ. σωληνοποιός. ἰσολέ. σωληνοποιός.} & per trans- lationem commoveo, excito. *ἰσολέ. σωληνοποιός. ἰσολέ. σωληνοποιός.} Varro Marciopore, Hæc nobis cernis hanc mala tudiculasse ve- tulam? Non. exponit commovisse.**

Tuderium, *τῆδερα*, civitas in inferiore Germaniz climate, apud Ptol. lib. 2. cap. 11.

Tuditanus, aliàs Tūricanus, Nobilis apud Romanos familiae cogno- men fuit, inde tractum, quod qui primus id cognominis sortitus est caput habuerit oblongum, & malleo non dissimile. Fuit hoc cogno- mine quidam ex Ovidij poëtæ amicissimis, ad quem ille semel at- que iterum scribens in libris de Ponto, conqueritur ejus nomen in carmine elegiaco locum non habere, eò quod brevem habeat sylla- bam inter duas longas sitam.

Tudito, as, Negotij aliquid ago, teste Festo. & quasi tundendo aliquid fabricor. *Enn.* apud Festum, hæc inter se tota vi tuditares. *Luct.* lib. 2.

Nec tuditanis rem cessant extrinsecus ullam
Corpora conficere.

Tractum à fabris, qui malleis sæpe percutiendo opera faciunt. Lu- cil. apud Isidor. cap. 7. cum Marculus ferrum multorum magnis Tu- ditantium ictibus tundit.

Tudêr, eris, Tutor, conservo, custodio, defendo secundæ conjuga- tionis est: à quo tutus. *ἰσολέ. σωληνοποιός. ἰσολέ. σωληνοποιός.} ἰσολέ. σωληνοποιός. GAL. Defendre, garder, conserver. ITAL. Difendere, custodire. GERM. Schirmen / bewahren. HISP. Defender. ANGL. To defend, pre- serve, or keepe from harm.} quamvis Tuitus, ejus participium sit, quo usus est Quintilianus in declamatione Caci, Tuitus sum (inquit) adolescentis miserimi causam. Quem imitatus Lauren- tius Valla in Raudensem, Quis, inquit, narrat Verrem superasse Dacos; Tantum Siciliam contra piratas fortiter ruitum esse accipi- mus. Ovid. Eleg. 1. lib. 4. Trist.*

Porta vitam miròque tueri.

Tibull. lib. 4.

Parma seu quis dextra velit, seu lava tueri.

Plautus Capt. sc. 4. a. 5. Mihi ut parentes lucis das tuenda copiam. Passivè sumpfit Varro lib. 3. c. 1. Majores nostri & in pace à rusticis Romanis alebantur, & in bello ab his tuebantur. Vitruvius in praefatione lib. 8. res omnes non ali sine elemento, cum potestate neque crescere neque tueri. ¶ Est tuor, eris, significans Video, aspicio, de quo infra. ¶ Hinc & Tuitio nomen verbale, non tutio: id est, defensio, custodia. Cicero in Topic. Tuitio sui. Similiter in compositis, Intuitum dicimus, non intutum. Tutus autem magis nominis, quàm participij vim habet, licet activam & passivam in se gerat significationem, ut Valla docet: ut, Tutus portus: Tuta urbs: quòd tueatur alios, non quòd ab aliis defendatur. Caesar 3. bell. civil. Hic subitam fortunæ commutationem videre licuit: qui modò sibi timuerant, hos tutissimus portus recipiebat, &c. Sic apud Terent. in Hæut. Tutum consilium, id est, firmum, securum. Tutus locus, in quo securè versari, aut quidpiam agere possumus. Plaut. in Milit. Nam opus est nunc tuto loco. Ovid. 13. Metam.

Tutum est igitur scilicet contendere verbis.

& Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Non tuta licentia Circi est.

Idem Eleg. 4. lib. 4. Trist.

Causa tua exemplo superiorum tuta duorum est.

Idem Eleg. 9. lib. 1. Trist.

Et te ruricula Lampface tuta Deo.

Senec. c. 3. al. 22. de consol. ad Polyb. Nihil profuit synceras & tutus litterarum amor? Ovid. Eleg. 2. lib. 5. Trist.

Quid dubitas & tuta times?

¶ In tutum recipi, (de morte.) Senec. cap. 22. de cons. ad Marc. Quint. In tuto collocare famam, &c. ¶ Non rarò etiam passivè accipitur, & tunc ferè ablativo cum præpositione à, vel ab, jungitur: ut tutus sum ab hostibus, pro munitus & sine periculo sum. Caesar 2. bell. Gall. Quæ res & latus unum castrorum ripis fluminis muniebat, & post eum quæ essent, tuta ab hostibus reddebat. Sic dicimus quempiam tutum à calore, à vi, à perfidia, &c. Cætera vide in dictione Tutus, suo loco. ¶ In hac autem significatione Tuetor unicum habet compositum Contuetor, quo usus est Cicero in Clod. Videant hi qui illum Pompeij inimicum, ob eamque causam tot tantisque sceleribus contuebantur, & nonnunquam ejus indomitos furores plausu etiam suo profectuebantur, quàm se citò inverterit. ¶ Tueri se, pro eo quòd est alere & tolerare, & insarcenere, ut vulgus loquitur. Scævola in l. pen. & ult. de in rem verso. Sine quibus aut se tueris; aut servos paternos exhibere non posset. Budæus. Seneca cap. 8. de tranquill. Familia vestiarius petit, victumque. Tot ventres avidissimorum animalium tuendi sunt. Galli dicunt, Nourrir & entretenir.

Tuendus, a, um, participium, apud Quint. lib. 6. c. 1. Totus est nunc ab iis, à quibus tuendus fuerat, derelictus. Ovid. 4. Trist.

Vita tuenda mea est.

Tutus, a, um, vide Tuetor, supra.

Tütör, aris, deponens, sive (ut Prisciano placet) commune; diligenter protego, sive defendo. ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν. GAL. Defendre. ITAL. Difendere. GERM. Mit steif schirmen. HISP. Defender. ANGL. To defend. ¶ Plaut. Mil. sc. 3. a. 2. Non possum quæ se venditat tutarier. (i. custodire & servare.) Idem Amph. Patria parentes, prognati, tutantur, servantur: παθηκῶς. Ovid. Eleg. 5. lib. 4.

Et tutare caput (meum sup.)

Horat. in Epist.

Res Italas armis tueris, moribus ornes.

Terent. in Hecyr. Ego interea meum non potui tutari locum. Cic. pro Sylla, Hunc patronum defensorem, custodem illius coloniarum, si in omni fortuna atque honore incolumem habere non potuerunt: in hoc tamen casu, quo afflictus jacet, per vos tutari, conservareque cupiunt. Virg. 7. Æneid.

¶ jubet arma parari,

Tutari Italiam, detrudere sinibus hostem.

Idem 2. Æneid.

Sin aliquam expertus sumptis spem ponis in armis,

Hanc primum tutare domum, cui parvus Iulus, &c.

Tütör, is, nomen verbale, quo is significatur, qui jus & potestatem habet in capite libero, ad tutandum eum, qui se per ætatem nondum tueri potest. ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν. GAL. Tuteur; défenseur. ITAL. Tutore, difensore. GERM. Ein vogtman/ schirmvogt. HISP. Tutor del menor de edad. ANG. A defender or preserver. ¶ Hæc autem ætas (secundum Jurisconsultos) est usque ad pubertatem, id est, usque ad decimumquartum annum. Nam inde usque ad vigesimumquintum dantur curatores, qui etiam furiosis, & mente captis dari solent. Plaut. Aulul. sc. 2. a. 3. Quid curas crudum an coctum edam; nisi tu mihi es tutor? Ibid. sc. 5. a. 3. Quorum avidis animis atque insatietatibus neque lex, neque tutor est, capere qui possit modum. ¶ Tutores non possunt pupillos suos adrogandos dare, Gell. c. 19. lib. 5. ¶ Est igitur Tutor, pupilli defensor. Liv. 1. ab Urb. Postremò quum tutor etiam liberis regis testamento institueretur. Cicero de Orat. Sergius Galba populum Romanum tutorem instituere se dixit filiorum suorum orbitati. Idem de clar. Orat. Orbæ eloquentiæ quasi tutores relictis sumus. ¶ Tutor finium, id est, defensor. ἡμῶν ἡμῶν. Horat. Epod. 2.

¶ se pater,

Sylvano tutor finium.

¶ Tutores à Consule extra ordinem dati, Suet. in Claud. c. 23.

Tütörüs, a, um, quod ad tutorem pertinet. ἡμῶν ἡμῶν, ut, Autoritas tutoria.

Tütälä, æ, quid sit docet Paul. Jurisconf. ff. de tut. Tutela, inquit, est vis ac potestas in capite libero, constituta ad tuendum eum, qui per ætatem suam sponte se defendere nequit, jure civili data ac permis-

sa: ex qua ipsi tutores nomen acceperunt, quasi tutores, atque defensores, sicut Aeditui, qui ædes tuentur. l. i. D. de tutel. ἡμῶν ἡμῶν. GAL. Tutelle, défense. ITAL. Difensione. GERM. Beschirmung; beuogung; des vogts ampt vnd sorg. HISP. Defension; tutela de menor de edad. ANGL. Defence, preservering, wardship. ¶ Cicero de Orat. Filius ejus parvus, qui tibi in tutelam est traditus. ¶ Accipitur item largius Tutelæ nomen pro quavis protectione, ἡμῶν ἡμῶν. Idem 3. de sinib. Atque etiam Iovem, quum optimum & Maximum dicimus, quumque eundem salutarem, hospitalem, statorem: hoc intelligi volumus, salutem hominum in ejus esse tutela. Horat. 1. Epist. 1.

verum tutela mearum

Quam sis, &c.

Liv. lib. 34. In manu & tutela virorum uxores, non in servitio, &c. Quintilian. In tutelam cinerem agri multum legare. Ovid. Eleg. 9. lib. 1. Trist.

Flava tutela Minerva Navis.

Senec. epist. 77. Tutela navis ebore celata. Idem epist. 77. Tutelæ suæ fieri. Suet. in Claud. c. 2. Post tutelam receptam. (i. postquam in suam tutelam venit. ¶ Tutela navigij. Veteres in puppi navis sacrarium quoddam habebant veluti lararium, aut aliquod insigne cujusdam numinis, idque tutela vocabatur, quasi navis esset defensio atque tutela. In antiquissimo Lexico exponitur παράσημον ἡμῶν. Vide in Lexico Constantini παράσημον, & πύτικον. Valerius Flaccus,

Visa coronata fulgens tutela carina.

Et de tutela intelligendum apud Virg. 5. Æneid.

¶ aurato fulgebat Apolline puppi.

Et apud Valer. Flaccum lib. 8.

Aserat aurata genibus Medea Minerva.

Item apud Persium,

¶ jacet ipse inittore, & unà

Ingenies de puppe dij.

quæ causa erat cur ibi coronas imponent.

Tütäläris, e, quod quispiam in sua habet tutela. ἡμῶν ἡμῶν. GAL. De tutelle & defence. ITAL. Di tutela & difensione. GERM. Das der beuogung oder beschirmung ist. HISP. De tutela y defension. ANGL. Perteyning to che custodie of a ward. ¶ ut, Dij tutelares, id est, urbium præfides, in quorum tutela illæ esse putabantur. Hi autem in oppugnationibus urbium certo carminis genere solent evocari, ne cum ipsis etiam diis susceptam videretur. Tutelaris prætor, cujus officium erat pupillis tutores attribuere. Hunc autem omnium primus M. Antonius Imperator constituisse existimatur, ut in vita ejus narrat Capitolinus.

Tütälärius, Aedituus, qui ædes sacras, aut publicas suo periculo tuetur. ἡμῶν ἡμῶν. GAL. Sacristain, garde du temple, marguillier. ITAL. Sagrestano, guardiano di chiesa. GERM. Ein kirchenhüter. Dem der schirm ober ein gemeine behausung befohlen ist. HISP. El sacristan o guardador del templo. ANGL. A church warden. ¶ Plin. lib. 34. c. 7. Ætas nostra vidit in Capitolio priusquam id novissimè conflagraret, à Vitellianis incensum, in cella Junonis canem ex ære vulnus suum lambentem: cujus eximium miraculum, & indiscreta verisimilitudo, non ex eo solum intelligitur, quòd ibi dicatus fuerat, verum & nova satisfactione: nam summa nulla videbatur par. Capito tutelarios cavere pro eo, instituit. publici fuit.

Tütämētum, i, Defensio. ἡμῶν ἡμῶν. GAL. Defense. ITAL. Difensione. GERM. Ein schirm. HISP. Defension. ANGL. Defence. ¶ Liv. lib. 1. bell. Pun. Vt ea sola ignibus aliquoties conjectis ab hoste etiam tutamentum fuerit.

Tütämēn, inis, idem. Virg. 5. Æneid.

Donat habere viro, decus & tutamen in armis.

Tütö, adverbium, sine periculo, impunè. ἡμῶν ἡμῶν. GAL. Seurement, en seureté, sans danger. ITAL. Sicuramente, senza pericolo. GERM. Sicherd lich, on alle geferd. HISP. Seguramente de peligro. ANGL. Surelie, without danger. ¶ Plaut. in Amphitr. Patri ut liceret tutò illam amplexarier? Cic. 4. Verr. Qua vix tutò transire posse videamur. Ex tuto audere, Sueton. in Tib. cap. 73. Plaut. Amphitr. Vt si nostri fugam facerent, illuc me tutò reciperem.

Tütö, as, verbum antiquum, Protego, defendo. ἡμῶν ἡμῶν. GAL. Defendre. ITAL. Difendere. GERM. Beschirmen. HISP. Defender. ANGL. To defend. ¶ Plaut. in Mercat. Invoco vos Lares Diales, ut me tueris. Non. citat etiam Nævium, Pacuvium, Pomponium.

Tütüs, & Tuitio. Vide Tuetor.

Tueria, Tuer, V. E. Moscoviæ; ad Volgam fl.

Tugellaria, maleficia, aliàs Tegularia, venefica, &c. in aliis, Tegellaria, venefica.

Tugi, vetustissimi Helvetiorum populi, juxta lacum Lucernatam incolentes: quorum oppidum Tugium est, quod vulgò Zug vocant, in primis amœno situ, à Septentrione planitie pratorum ampla, ab Occidente piscoso lacu, à Meridie supra lacus longitudinem Alpium prospectu, ab Oriente verò partim pascuo, partim sylvofo colle conspicuum. Hi se Tigurinis, Lucernatibus, Viciensibus, Suicensibus, & Subsylvanis perpetuo fœdere junxerunt anno ab orbe redempto 1352. & in civitate Helvetiorum septimum locum tenent. Tuginorum meminit Strabo lib. 7. unà cum Cimbris & Tigurinis eos in Italiam irrupisse asserens. & à Romanis fuisse deletos.

TÛGÛRÛM, ij, Casa rustica ex leviori materia excitata, arundine aut ulva palustris tecta. ἡμῶν ἡμῶν. GAL. Vno loge. ITAL. Caserta. GERM. Ein nichtsgültig bayernhaus mit stroh bedeckt bayernhütten. HISP. Choça, abañã. d. casa sobre. ANG. A cotage, a lodge. ¶ Dicitur tugurium, quasi tegarium, à tegendo, propterea quòd rusticos ab æstus tempestatumque injuria tegat. Virg. 1. Eclog.

Pauperis & tuguri congestum cespitis culmen.

Tugurij appellatione (ait Pompon. de verb. signif. l. Tugurij) omnè ædificium quod rei rusticæ magis custodiendæ convegit, quàm urbanis ædibus, significatur. Propriè autem quæ ædificantur, ut nec

tus nisi perturbatio tanta, ut major timor oriatur? Vnde & nomē dicitur tumultus, quasi timor multus. Itaque majores nostri, tumultum Italicum, quod erat domesticum; tumultum Gallicum, quod erat Italiae finitimus; praeterea nullum tumultum nominarunt. Liv. 8. ab Vrbe. Nondum perfunctos cura Privernatis belli, tumultus Gallici fama atrox invaluit, haud ferè unquam neglecta patribus. Cic. 5. Philipp. Rem administrandam arbitror, sine ulla mora, & confestim gerendam censeo, tumultum decerni, justitiam indici, saga sumi dico oportere, delectum haberi sublati vacationibus in Vrbe, & in Italia. Hisce verbis Cicero omnia tumultus signa expressit: quibus apparet omnia in tumultu praepostere administrari publicè privatimque solita, quum bellum urgens, & quasi muris imminens solemnitas actus non admittit. Inde factum, ut tumultuarium, pro praepotero, & subitaneo, ac rapidè facto, aut quaesito accipiatur. Ovid. Eleg. 1. lib. 4. Trist.

Nam dedit è specula custos ubi signa tumultus. (i. belli.)

Livius lib. 5. d. 4. Tumultus in Hispania. Idem lib. 2. ab Vrbe. Tumultus enim fuit verius quàm bellum. ¶ Ponitur aliquando tumultus, pro omni motu, trepidatione, seu perturbatione. Caesar 1. bell. civil. Conclamant legiones tertiae decimae, quae aderat, milites (hanc enim initio tumultus evocaverat, reliquae nondum conveniant) sese paratos esse Imperatoris sui, Tribunorumque plebis injurias defendere. Plaut. in Milit. Nunc in tumultum ibo, intus clamorem audio. Virg. lib. 1. Georg.

— ille etiam cacos instare tumultus

Sape monet.

Idem 2. Aeneid.

Hic Isbacus vatem magno Calchanta tumultu

Protrahit in medios.

Terent. Andr. Nihil ornati, nihil tumultu. Tumuli in genitivo, pro tumultus, more antiquo. Liv. lib. 6. dec. 4. Tumultum edebant equi. Suet. in Aug. c. 99. Exquirens, an jam de se tumultus foris essent (i. nunquid ob ipsius mortem homines commoti essent.)

Tumultuosus, a, um, qui turbas excitare solitus est, turbulentus. חמור hominibus. Gal. Tumultuosus, seditiosus, mutin. Ital. Strepitoso, turbatore della pace. GERM. Auffratisch. HISP. Llano de bullicios. ANG. That refresh tumultus. ¶ Liv. 4. ab Vrbe. In otio tumultuosi, in bello segnes. ¶ Tumultuosus item dicitur plenus tumultu. Cic. 1. de divin. Ex seditiosa & tumultuosa vita se in studium aliquod traderent quietum. Livius 2. ab Vrbe, Latini equites cum tumultuoso advolant nuntio, Volcos infesto exercitu ad urbem oppugnandam venire. Horat. 3. Carm. Ode 1.

Desiderantem quod satis est, neque

Tumultuosum sollicitat mare.

Tumultuosissimus, superlat. Seneca de consol. ad matrem, c. 6. Atqui futuro se bello ante bellum paraverunt, compositi & adaptati primum, qui tumultuosissimus est, ictum facillè excipiunt.

Tumultuosè, adverbium, Cum tumultu, turbulentè. ἄσπετος. Gal. Tumultuosèment, avec trouble & mutinerie. Ital. Con tumulto, con romore & strepito. GERM. Auffratisch / mit ungestümmem geschrey und getummel. HISP. Con bullicio d' alboroto. ANGL. With tumultes and uprores. ¶ Liv. 2. ab Vrbe, Adeo tumultuosè excepta est clamoribus undique & indignatione patrum. Caes. 7. bell. Gall. Caesar mitis complures equitum turmas eo die media nocte: iis imperat ut paulò tumultuosius omnibus in locis pervagarentur. Hinc tumultuosissimè. Cic. in Verrem, Quàm tumultuosissimè aliquem adoriri.

Tumultuosus, in perturbatione sum. חמור hamah שגר raghásch. Gal. Tumultuosus, faire bruit & tumulte. Ital. Esser in travaglio. GERM. Unruhig oder auffratisch sein. HISP. Alborotarse. ANG. To make a tumulte or uprore. ¶ Plaut. Rud. Ut mihi istud dicas, negotij quid sit, quod tumultuosus.

Tumultuosus, aris, deponens, Turbas facio, inquietus sum. Plaut. in Poen. Atque interfectis hostibus non decet tumultuari. Terent. Hecyr. Nescio quid jam dudum hic audio tumultuari, misera, Malè metuo. Cic. 1. Officior. Fortis verò animi & constantis est non perturbari in rebus asperis, nec tumultuantem de gradu dejici, ut dicitur: sed praesenti animo uti & consilio, nec à ratione discedere. Caes. 7. bell. Gall. Vno ferè tempore sub lucem hostibus nuntiat, in castris Romanorum praeter consuetudinem tumultuari, & magnum ire agmen adverso flumine.

Tumultuosus, nis, verbale. חמור mehumah. Gal. Tumultuosus, seditio. Ital. Tumulto, seditio. GERM. Ein gwül / aufflauff. HISP. El bollicio, d' el alboroto. ANGL. Tumulte, uprore. ¶ Livius 8. bell. Macedon. Hæc tumultuatio regem cupientem, si se sequerentur, raptim evadere angustias, revocare primos, & eadem, qua venerat via, referre coepit signa.

Tumultuosus, a, um, quod sine praemeditatione factum est. ἄσπετος. Gal. Fait en trouble, fait à la haste. Ital. Fatto con fretta d' tomolto. GERM. Das in einem gewül oder eyl beschicht. HISP. Hecho con alboroto. ANGL. That is done in hast, with feare and without advisement. ¶ Vnde tumultuaria oratio dicitur. Quicquid properatum & subitaneum, aut rapidè factum, quaesitumve est, Tumultuarium dicitur, ut ait Budeus: ut, Tumultuarium miles Liv. 5. bell. Maced. Mens ea Senatui fuit, ut in Hispania tumultuarii milites legerentur. ¶ Tumultuarius dux, qui pro tumultu eligitur. Tumultuarium opus, in promptu, & raptim factum. Tumultuarius exercitus dicitur, qui quasi tumultu quodam praeparatus est: id est, raptim & festinanter conscriptus. Liv. lib. 5. Quippe quibus velut tumultuario exercitu raptim ducto ægè ad undecimum lapidem occursum est.

Tumultuosus, adverbium. ἄσπετος. Gal. Avec trouble & mutinerie, à la haste. Ital. Con strepito & tumulto. GERM. Eylends oder in einem gwül. HISP. Con bollicio, y alboroto. ANG. With trouble or uprore. ¶ Apuleius, Et ex more calida tumultuatio lavacro nostro praeparato.

Tumulus, i, Colliculus, locus è terra non nihil eminentis. ἄσπετος

ghal. ἄσπετος. Gal. Tombeau, sepulture, tertre. Ital. Mucchio, sepulcre. GER. Ein hübel oder hübel. HISP. Sepultura, cerro d' collado. ANGL. A heape of earth, a grave. ¶ Virg. lib. 2. Aeneid. ubi egressus tumulus. Caes. 1. bell. Gall. Planities erat magna, & in ea tumulus terreus satis. Cicero antequam iret in exilium, Dij deaque immortales, qui excellenti tumulo civitatis sedem Capitolij in saxo incolitis constitutam. Virg. 5. Aeneid.

— socios in coetum litore ab omni

Advocat Aeneas, tumulusque ex aggeri satur.

Ovid. 15. Metam.

Et prope Pittheam tumulus Troæna, sine ullis

Arduus arboribus, quondam planissima campi

Area, nunc tumulus, &c.

¶ Aliquando accipitur pro sepulchro, quod ubi aliquis sepelitur, ibi terra eminere solet. ἄσπετος. Virg. lib. 3. Aeneid.

O felix una ante alias Priamèa virgo,

Hostilem ad tumulum Troia sub mœnibus altis

Iussa mori.

Cic. 3. Tusc. ex Homero,

Quò magis est aequum tumulis mandare peremptos

Firmo animo, & luctum lacrymis finire diurnis.

¶ Tumulus honorarius, hoc est, vacuum sepulchrum, quod in mari submersis, iisque, quorum corpora haberi non possunt, erigi solet. ἄσπετος. Sueton. in Claud. Cæterum exercitus ei honorarium tumulum excitavit, circa quem, &c.

Tumulosus, a, um, adject. quod est tumulus plenum. ἄσπετος. Gal. Bossu, plein de petites cerres. Ital. Pieno di piccole elevature. GERM. Hübelachtig / reinachtig. HISP. Cosa llena de cerros. ANGL. Full of heapes of earth. ¶ Salust. in Jugurth. Ante lucis adventum pervenit in locum tumulosum, à Capla non amplius duum milliurum intervallo.

Tumulo, as, Sepelio, in tumulo condo. ἄσπετος. Gal. Entsepulcherer, mettre dans le tombeau. Ital. Sepelire sotterrare. GERM. Begraben. HISP. Sepultar, d' enterrar. ANG. To mak holow, to burie. ¶ Martial. lib. 13.

Aolidum Canace jaces hoc tumulata sepulcro

Ultima, cui parva septima venit hyems.

Ovid. 8. Metam.

— ne conjugis unquam

Busta mea videam, neu sim tumulandus ab illa.

Catull. Argon.

— nec injecla tumulabor mortua terra.

¶ Vnde & Attumulo, quod est terram aggero, & quasi tumulasti juxta facio. Plin. lib. 19. Dein si terram fugientes cauliculos feces, à terraque proceritate luxuriosa attolentes se exaggerando, aliam attumules.

Tunc, adverbium temporis, eo tempore: & de omnibus temporibus dicitur. ἄσπετος. Gal. Lors, alors, en ce temps. Ital. All' hora. GERM. Dajamal. HISP. En aquel tiempo. ANG. Then. ¶ De praeterito. Virg.

Tunc decuit, quum sceptrum dabas.

De praesenti. Plaut. Tunc ad eam accede, quum potes. De futuro. Idem, Ego tunc adero, quum tui videndi mihi copia erit. ¶ Additur quandoque genitivus temporis: ut apud Iustinum, Tunc temporis Persarum Cambysi mediocri viro. ¶ Tunc demum, idem quod tum demum. Plin. lib. 11. c. 14. Tum demum labra utraque morlu apprehendentes.

TUNDO, is, turudi, tusum, & tunsium, licet ejus composita ipsum non habeant, ut Obrundo, obtudi, obtusum, Comminuo, tero, exdo, pulso, verbero. ἄσπετος. Gal. Frapper, coigner, broyer, piler. Ital. Pestare, polverizzare, sbattere. GERM. Zmischen / stampfen / stossen. HISP. Tundir, d' herir. ANGL. To knocke, thumpe or beat. ¶ Virg. lib. 4. Georg.

Profusi & tunsium galla admiscera saporem.

Plin. lib. 3. 1. Tusum sine, n, posuit. Hæc tusa cribrataque vino quantum possit excellenti. Diomedes putat habere duplex praeteritum, & duplex supinam, scilicet turadi, tusum: & tunsium, tunsium. Plaut. in Asinar. se. 1. a. 2. Sed quid hoc quod picus ulmum tundit? Columel. lib. 2. cap. 11. Ipsæ autem spicæ melius fustibus tunduntur. Et lib. 6. cap. 7. Quibus in unum tunsis. Cicero 7. in Verrem, Quum ille nihilominus jacenti latera tunderet, ut aliquando spondere se diceret. Ovidius 1. de Arte,

lámque iterum tundens mollissima pectora palmis.

¶ Refertur interdum ad verba, & significat sæpius idem repetere. Terent. in Hecyr. Tundendo atque odio effecit senex: id est, sæpe dicendo, sive iterando. Et est translatio sumpta à malleo fabricum sæpe percussente. Tundere aures. Plaut. in Poenul. Pergin' aures tundere; id est, obtundere, sæpe idem repetendo. ¶ Tundere eandem incudem assidue, proverbialiter dicitur pro eo, quod est indefatigabili assiduitate operis alicujus studio perseverare. ¶ Metaphorè ducta à fabricis, crebris ictibus incudem ferientibus: atque ita tandem aliquando ferri rigorem perpetuo labore vincuntibus. Cic. 2. de Orat. Ego autem si quem nunc planè rudem institui ad dicendum velim, his potius tradam assiduis uno opere eandem incudem diem noctemque tundentibus. Conveniet in Grammatistas ac Literatores, quibus sine fine eadem sunt inculcanda pueris, ut hæreant aliquando. Vide Chiliad. Eras. ¶ Hujus composita sunt, Contundo, extundo, obtundo, pertundo, protundo, & retundo: quorum significata explicantur suis locis.

Tundito, tundere cupio. Turn.

Tunes, Tunetis, tunis, vulgò Tunes, urbs est Africae totius præstantissima, regumque Libyæ regia. Hæc eo tempore, quo Scipio in Africa bellum gerebat, tumulus erat, cum operibus, tum natura loci munus, duodecim non amplius millia passuum à Carthagine distans, qui & ab urbe conspici, & prospectum cum ad urbem, tum ad circumfusum mare præbere posset. Receniores aliquot antiquitatis imperiti Tunctum vocant, alij Tunitium, sed præter cujusquam veterum

terum, ut arbitror, exemplum. Liv. certè lib. 10. bell. Pun. accusati-
vum modo Tunetem Latinorum, modo Tuneta Græcorum more
effert. Sic enim habet circa initium lib. 10. Iam in Carthaginem in-
tentus, occupat relictum custodum fuga Tuneta. Et circa finem ejus-
dem libri, Tum ad Tunetem eodem quo prius loco castra posita.

Tūgrī, τῆς γῆς, populi inter Belgas qui à Prolemao post Tabullam
flumen collocantur. Horum urbs fuit Atuaricum, teste eodem Pro-
lem. l. b. 2. cap. 9.

Tūnicā, α, vestis apud Romanos interior, & sine manicis, cui toga
superinduebatur, à tuendo corpore dicta, autore Varro: vel ab in-
duendo, ut induca. ἡ τῆς τῆς chetboneth. χιτων. GAL. Un saye. Un
corps de camisolle, que tunique. ITAL. Tonica, tonoga. GERM. Ein vns
derrock on ermel. HISP. Saye sin mangas. ANGL. A coate, a jacket or
jarken. Virg. 9. Ætid.

Et tunica manicis, & habent redimicula mitra.

Hoc autem dicit, ut barbarum & peregrinum morem indicet, non
Romanum, quum apud Romanos sine manicis tunica gestarentur.
Vide Gell. c. 12. lib. 7. Plaut. Manuleatam tunicam habere hominem
decer. Cic. 5. Tusc. Atque is quum pila ludere vellet (studiosè enim id
faciebat) tunicamque poneret, adolescentulo, quem amabat, tradidit
se gladium dicitur. Mulieres quoque olim tunicis utebantur, sed
oblongis, talaribus, quæ ima etiam crura tegerent. Plin. epist. lib. 2.
Aurelia ornata scemina signatura testamentum, sumpserat pulcher-
rimas tunicas. Martial. in Lesbiam,

De cathedra quoties surgis, jam sapa notavi,

Prædicant miseram Lesbia te tunica.

Gell. cap. 10. lib. 6. Cum tunica longa muliebri, & versicolore pallio.
¶ Tunica manuleata, vide Manuleata supra. Tunica quàm longa &
cujusmodi veteribus, Quintilian. docet: vide ejus indicem. ¶ Inter-
dum plures tunicas induebant. Plaut. Aul. sc. 3. a. 4. Ne inter tunicas
habeat (aurum subrepticium, sub.) Sueton. Aug. c. 82. Quaternis tu-
nicis cum toga vestiri hyeme. ¶ Tunica item omnium intima di-
cebat, quæ hodie linea utimur. Ovid. 2. Amor.

qualem vidi tetigisse puellam,

Sic etiam tunica tangitur illa sua.

Idem 2. Amor.

Illic nec tunicam tibi sit posuisse pudori.

& alibi.

Pugnabat tunica se tamen illa regi.

Tunica intima, Gell. cap. 15. lib. 10. Tunicam detrahi & cædi, idem
cap. 26. lib. 1. Tunica ducalis apud Vopiscum, i, Φοινίς, qua duces
utebantur, teste Plutarcho in Bruto. ¶ Utebantur & tunica quæ me-
dia dici potest, cuiusmodi est ferè tunica lanea, rubra, albæ, qua
brumali tempore utimur. ¶ Erat & alia tunica, quæ his superindue-
batur: à Gallis vocabuli Græci vestigia retinentibus, Hocqueton ap-
pellatur, quasi ὁ χιτων. Neque verò id cuiquam mirum videri debet,
Gallicæ vocis etymon ex lingua Græca peti: siquidem olim Druidæ
Gallorum sacerdotes in publicis, privatisque rationibus, Græcis li-
teris utebantur, ut legimus in sexto Commentariorum Casari. Hæc
ferè ex Bayfio. ¶ Tunica molesta, genus erat supplicij: ea ignium
alimentis illita & intexta, ut Seneca docet, ac mox succensa, crucia-
biliter obvolutos nocentes, qui sceleris convicti gravioris forent,
amburebat. Vide Cælium Rhodig. antiq. lect. lib. 10. cap. 5. Vide
Juvenal. Satyr. 8. & ejus interpretem, & Mart. Epigr. 25. lib. 10.
¶ Tunica oculorum, sunt membranæ quibus oculi sunt compo-
siti. Plin. lib. 11. c. 37. Tenuibus multisque membranæ oculos na-
tura composuit, callosis contra frigora caloresque in extremo tu-
nicis. ¶ Arborum quoque & fruticum membranæ, Tunicas appel-
lamus. Plin. lib. 12. cap. 19. Probatum casia brevi tunicarum fistula, &
non fragili. ¶ Tunica de abscessus velamento, quod Meges callum
vocare maluit, Celf. lib. 7. c. 2.

Tunicula, α, diminutivum, χιτωνίον Plin. lib. 26. c. 12. Morbum regium
in oculis præcipuè mirari est, tenuitatem illam densitatemque tu-
nicularum felle subeunte.

Tūnico, as, Tunicam induo, vestio. ἡ τῆς τῆς labâsch. χιτωνίζω. GAL. Vestir.
& couvrir d'un saye. ITAL. Vestire una tunica. GERM. Ein vnderrock oder
lebrock anlegen. HISP. Vestir tal sayo. ANGL. To put on jacket or coa-
te. ¶ Varr. λεγόμενα, ut citat Nonius, Hæc lanigeras detonderi do-
cuit tunicarumque homulum.

Tūnicatus, a, um, qui sola indutus est tunica, hoc est, qui nullam tuni-
cæ superinduit togam. Χ. togatus. ἡ μονοχιτων. χιτωνοφόρος. GAL.
Vestu d'un saye. ITAL. Vestito di tunica. GERM. Der ein vnderrock an-
hatt. HISP. Vestido de tal sayo. ANGL. Cladde with a coate. ¶ Plaut. Pæ-
nula. Novistin tu illum tunicatum hominem qui fiet? Juvenal.
Satyr. 3.

Tunicati fuscina Græchi.

Est autem Tunicatus, non participium, sed nomen adjectivum, à
tunica deductum ea forma, qua à caligis caligatum dicimus, & à
calceis calceatum. Sueton. in August. cap. 100. Tunicati & discincti
reliquias legerunt. ¶ Tunicati erant Retiarii, Idem in Calig. cap. 30.
¶ Tunicatos discinctosque esse militibus ignominiosum. Idem in
August. cap. 24.

Tūor, eris, video: à quo deducuntur composita, Contuor, intuor, & ob-
tuor, ἡ τῆς τῆς hibbit. ὀπλομα. GAL. Regarder, voir. ITAL. Guardare.
Sehen / fugen. HISP. Mirar. ANGL. To see, to behold. ¶ Plaut. Asin.
At herclè ipsam adeò contuor: quassanti capite incedit. Et iterum,
Nam ego illud argentum tam paratum filio scio, quàm me hunc
Scipionem tui. Idem Mostellaria, profectò nullam equidem illic
cornicem intuor. ¶ At tu istac ad nos obtuere, quoniam cornicem
nequis conspiciat: si vultorios fortè duos possis contui. Hodie ta-
men Tuor cum compositis ratò est in usu, eorumque loco magis re-
cepta sunt tueor, contueor, & intueor: ut latius docuimus supra
in verbo Tuor.

Tupha, tiara regia, Buleng.

Tuphecia, tormenta bellica. L. g. b.

Tuphia, insignia militaria, Mauric. Strat.

Tutarius, vicus Romæ fuit, in quo thus, cæteraque thymiamata

vendebantur. Asion. Signum Vertumni in ultimo vico Turario
est, sub Basilica se flectentibus.

Turatus, ij, Is dicitur qui tus parat & vendit: quod ex Cornuto in
Persium intelligitur, quum scribit, Bona carmina nullum periculum
habent apud falsamentarios & turarios, idè quòd chartæ, in quibus
vilia carmina scribuntur, quasi non necessaria, aut ad tus incidun-
tur involvendum, aut falsamentum.

TURBA, α, multitudo, seditio, vis, tumultus, perturbatio. ἡ τῆς τῆς ha-
món. τῆς τῆς μαγῆ. GAL. Troupe. & concours de peuple, trouble, bruit.
ITAL. Turba, turbamento, romore. GERM. Ein enruro / da vil mit einander
hadern vnd balgen. HISP. Turba, turbamiento. ANGL. A multitude or
throng of people, trouble, ruffling, debate. ¶ Ulp. de vi bon. rapt. & de
turba, l. Prator ait. Turbam appellatam esse Labeo ait ex genere tu-
multus. Si duo rixam commiserint, utique non accipimus in turba
id factum, quia duo turba non propriè dicuntur. Si verò fuerint
decem aut quindecim homines, turba dicitur. Sed quia multitudo
ferè non vacat perturbatione, factum est, ut perturbationem appel-
lemus turbam. Est igitur turba, & multitudo, & in multitudine
perturbatio. Cic. Cæcinnæ, Exponerem etiam quemadmodum hic, &
quanta in turba, quantaque in confusione rerum omnium vivere-
mus. Terent. in Andr. Dij vestram fidem, quid turbæ est apud fo-
rum? Cic. 6. Verrin. Ecce autem nova turba atque rixa. Plaut.
Aulul. sc. 2. a. 1. Turba istic nulla tibi erit in ædibus. Ibid. sc. 6. a. 2.
Fugiam intro ne quid hic turbæ fiat. Idem Amphitr. Amphitruo
uxori actutum turba conciet. Idem ibid. Quis tantas tam diu tur-
bas concitat? Idem Milit. sc. 5. a. 2. Turæ mihi turbæ non placent,
(i. à te concitæ.) Ibid. sc. 6. a. 2. Dum hæc conflescent turbæ atque
iræ leniuntur, Idem Men. sc. 2. a. 5. Hunc domi devinciant priusquam
turbanum quid faciat amplius. ¶ Turba, pro multitudine. ἡ τῆς τῆς ha-
món. ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος. GAL. Troupe & multitude de gens. ITAL.
Concorso di gente vile. GERM. Ein menge / schar / geschwärm. HISP. Mu-
chedumbre de hombres. ¶ Cic. 2. Verr. Videt ad ipsum fornicem
Fabianum in turba Verrem: appellat hominem, & ei voce maxima
victoriam gratulatur. Idem 5. Tusc. Quid erit in philosophi gravi-
tate, quàm in vulgi opinione, stultorumque turba, quod dicatur, aut
gravius, aut grandius. Ovid. 2. Amor. Eleg. 7.

Quaque tuos currus comitantium turba sequetur.

Idem 5. Fast.

Turbæque cælestes ambitiosa sumus.

Idem 13. Metam.

Tibi turba comes, mihi contigit unum.

¶ De libris. Idem Eleg. ult. lib. 3. Trist.

Cætera fac cura sit tibi turba palam.

¶ De turbine & ruina spectaculorum: Meministin' hinc turbam fie-
ri? ¶ Turbam prunorum, pro variis generibus prunorum, dixit Plin.
lib. 15. cap. 13. & Turbam vulnerum, pro multitudine vulnerum, lib.
11. cap. 37.

Turbellā, α, dimin. Parva turba. ἡ τῆς τῆς μαγῆ. GAL. Petit trouble, petit
bruit. ITAL. Picciola turba, picciol romore. GERM. Ein wenig vnröwiga
wäsen mit hadern vnd balgen. HISP. Pequena turba y turbamiento. ANGL.
A litle trouble or surr. ¶ Plaut. in Pseud. sc. 1. a. 1.

Scis tu quidem hercle, mea si commovi sacra,

Quo pacto, & quantas soleam turbellas dare?

Turbidus, a, um, Conturbatus, confusus, non clarus, commotus. ἡ τῆς τῆς
χόμερ τῆς τῆς νεχέχαρ ἡ τῆς τῆς χόμερ τῆς τῆς χόμερ. GAL. Trou-
ble, trouble. ITAL. Conurbato, turbido. GERM. Betrübte / broegt.
HISP. Turbio, ὁ perturbado. ANGL. Troublous, not cleare. ¶ Horat. 1.
Carm. Ode 3.

Qui vidit mare turbidum.

Suet. in Cæsar. c. 15. Turbida tempestas. Et Cæsar. lib. 2. de bell. civ. Tur-
bidam tempestatem nactus. (i. obscurum tempus.) Turbidus dies,
procellosus. Plin. lib. 11. cap. 10. Quin & excrementa operantium in-
tus ne longius recedant, unum congesta in locum, turbidis diebus,
& operis otio egerant. Turbidus homo, commotus, plenus pertur-
bationis; terribilis. Virg. 9. Æneid.

huc turbidus atque huc

Lustrat equo muros, aditumque per avia quarit.

Idem lib. 12.

Tum sic affatur regem, atque ita turbidus infit.

Tacit. lib. 10. Mox C. Cæsar turbidus animi, &c. Turbida aqua, id
est, turbata & impura. Cic. 5. Tusc. Darius in fuga, quum aquam tur-
bidam & cadaveribus inquinatam bibisset, negavit unquam se bi-
bisse jucundius. Virg. 5. Æneid.

visit a there toto

Turbidus imber aqua, densisque nigerrimus austris.

Turbidior, turbidissimus. Ovid. 1. Trist. Eleg. 1.

Pectora (Gerarum, sup.) sunt ipso turbidiora mari.

Actiones turbidissimæ, apud Quint. lib. 1. c. 10.

Turbidè, adverbium, Turbulentè, tumultuosè. ἡ τῆς τῆς μαγῆ. GAL. En
trouble, avec trouble. ITAL. Con turbidezza. GERM. Mit betrübung
verworrenlich. HISP. Turbiamente y perturbadamente. ANGL. Trou-
broulie, with trouble. ¶ Cic. 4. Tusc. Intelligatur igitur perturba-
tionem jactantibus se opinionibus inconstanter & turbidè, in motu
esse semper, Gellius c. 9. lib. 5. Per omne inde vitæ tempus non tur-
bidè neque adhæsè locutus est, sed planè, articulatèque.

Turbulentus, a, um, Commotus, iratus, turbidus, contentione plenus.
ἡ τῆς τῆς χόμερ τῆς τῆς νεχέχαρ ἡ τῆς τῆς χόμερ τῆς τῆς χόμερ. GAL. Troublé, ému, plein de troubles, turbulent, emporté,
seditieux. ITAL. Turbolento, turbolento, tribolato. GERM. Betrübte, broegt,
entüst. HISP. Turbio, ὁ perturbado. ANGL. Troublous, full of trouble and s-
dition. ¶ Iagt. in Epid. Tu ædepol re es turbulentus. Conciones turbu-
lentæ Cic. ad Att. l. 4. Conciones turbulētæ Metelli, temerariæ Appij,
furiosissime Publij. Tempestas turbulenta. Idem 7. Verr. Ut nullus un-
quam dies tam magna, turbulentaque tempestate fuerit, quin aliquo
tempore solè ejus diei homines viderent. Idè pro Sylla. In illa turbu-
lentissima tēpeltate Reipub. mea sponte depexerim. Plaut. Milit. sc. 5.
a. 2. Quæ me in locis Neptuniis templisq; turbulentis servavit. Tur-
bulentus

bulentus animus, id est, perturbatus. Livius 1. ab Urbe, Turbulentior inde animus, L. Valerio, & T. Emilio coss.

Turbulentē, adverbium, Turbidē, tumultuosē. ἄτακτος. GAL. Avec trouble, remorairement, avec emportement. ITAL. Turbatamente. GERM. Zorniger weisheit / mit entrüstung / oder betrübung. HISP. Turbiamente, y perturbadamente. ANGL. Troublouslie, with trouble and ruffling. Cic. pro domo sua, Omnia contra leges, moreque majorum temerē, turbulentē, per vim, per furorem esse gesta.

Turbulentē, aliud adverbium. Turbidē, tumultuosē, Cic. ad Cal. lib. 2. Extremum illud erit: nos nihil turbulentē nihil temerē faciemus.

Turbulentō, as, Exagito, perturbo. ἄτακτος hamām. διαδογῆς. GAL. Troubler. ITAL. Perturbare. GERM. Trüb machen. HISP. Turbar, perturbar. ANGL. To trouble, to mingle or confound. Cic. Apuleius, Me strepitu turbulentavit.

TURBO, as, Confundo, commoveo, perturbo, obturbo, turbas facio, misceo. ἄτακτος. GAL. Troubler, mesler, broüiller. ITAL. Turbare. GERM. Betrübēn. HISP. Turbar a perturbar. ANGL. To trouble, to mingle or confound. Cic. Plaut. in Capt. Adveniens turbavit totum cum carne carnarium, id est, commovit. Mart. lib. 2.

Pectere te nolim, sed nec turbare capillos.

Cic. 1. de nat. deor. Aristoteles quoque in tertio de Philosophia libro multa turbat, a magistro Platone uno dissentiens. Idem pro Cluent. Mare quod sua natura tranquillum est, ventorum vi agitur, turbatur. Virg. 1. Aeneid.

sed res animos incognita turbat.

Idem 12. Aeneid.

subita turbaret clade Latinos.

Juvenal. Satyr. 14.

totam hanc (rem familiarem) turbavit filius amens.

Plaut. Aul. sc. 3. a. 4. Perii, ille nunc intus turbat. Idem Capt. sc. 2. a. 1. Visam ne hac nocte quiippiam turbaverint. Idem Most. sc. 1. a. 2. Efficiam quae facta hic turbavimus, ut liqueant omnia & tranquilla sint. Seneca c. 14. de cons. ad Marc. Quota quaeque domus constitit, in qua non aliquid turbatum sit, (de funere loquitur ac luctu.) Item, Turbare auspicia. Gell. c. 14. lib. 13. Turbare absolute. Tacit. lib. 4.

Quum repente turbate fortuna cepit. Plaut. Men. sc. 2. a. 3. Adibo ad hominem, Nam turbare gestio. Turbatum est, impersonale. Terent. in Eunuch. Nescio quid profecto absente nobis turbatum est domi. Turbassit, pro turbaverit, usurpatum ab antiquis. Cic. 3. de leg. ex xii. Tab. Ast qui turbassit in agendo, fraus auctoris esto. Turbor passivum. Idem ad Attic. lib. 2. Prorsus ut scribis ita sentio: turbatur Sampliceranus. Hujus composita sunt, Conturbo deturbo, disturbo, exturbo, inturbo, obturbo, & perturbo: quorum significata explicantur suis locis.

Turbatus, commotus, perturbatur. ἄτακτος. GAL. Troublé, ému. ITAL. Turbato, smosso. GERM. Betrübt. HISP. Turbado, perturbado. ANGL. Troubled, vexed. Cic. 2. bell. civil. Turbat ex inopinato malo.

Turbatē, adverbium, turbulentē. ἄτακτος. GAL. Avec trouble, sans ordre. ITAL. Turbatamente. GERM. Mit betrübter ordnung / unordentlich. HISP. Turbiamente y perturbadamente. ANGL. With trouble. Cic. 1. bell. civil. His de causis aguntur omnia rapim atque turbatē.

Turbator, is, qui rem aliquam conturbat, perturbator. ἄτακτος. GAL. Perturbateur, broüillon. ITAL. Disturbatore. GERM. Ein betrüber. HISP. Perturbador. ANGL. A troubler or vexer. Cic. Liv. 4. ab Urbe, Parum id videri, quod omnia divina humanaeque turbentur, jam ad consulatum vulgi turbatores accingi. Idem lib. 2. Quum pacis ipse auctor a belli turbatoribus premeretur.

Turbamentum, i, Turbatio. ἄτακτος. GAL. Troublement, trouble. ITAL. Turbamento. GERM. Ein betrübung. HISP. Turbamiento. ANGL. Troubling or vexing. Cic. Tacit. lib. 17. Quaeque alia turbamenta vulgi. Salust. in orationes Lepidi ad Quirites, Maxima Reipublicae turbamenta atque exitia probare.

TURBO, inis, Ventus validissimus, & vorticosus, obvia quaeque deturbans, prosternensque, ventus omnia turbans & involvens. ἄτακτος. GAL. Un tourbillon de vent, vent impetueux, orage. ITAL. Nembro di vento. GERM. Ein windsbraut. HISP. Torvellino, viento remolinado. ANGL. A whirle wind. Virg. 1. Aeneid.

venti velut agmine facto,

Qua data porta ruunt & terras turbine perflant.

Cic. 3. de Orat. Vndique omnes venti erumpunt, saxi existunt turbines. Senec. cap. 16. de cons. ad Marc. Si contortus turbo confregit arbores. Plaut. Cure. sc. 2. a. 1. Exoritur ventus, turbo. Idem Ff. sc. 4. a. 2. Turbo non aequē est citus. Turbo pacis per translationem, pro turbatore & everfore. Cic. pro domo sua, Tu procella patriae, turbo ac tempestas pacis atque otij. Est & turbo genus instrumenti luforij, quod a pueris scutica in gyrum circumagitur. ἄτακτος. GAL. Va sabot, ou une toupie. ITAL. Trociolo, moscolo, con che giuocano i fanciulli. GERM. Ein topff. HISP. El trompo a peonça. ANGL. A toppe. Tibullus lib. 1. Eleg. 5.

Namque agor ut per plana citus sola verberare turbo,

Quem calor assueti versat ab arte puer.

Virg. 7. Aeneid.

Ceu quodam toto volitans sub verberare turbo,

Quem pueri magno in gyro vacua atria circum

Intenti ludo exercent.

Atque in hac significatione est etiam nominativus Turben. Tibullus, Namque agor ut per plana citus sola verberare turben.

Sospiter lib. 1. Ab hujus instrumenti similitudine Turbo dicitur, quicquid a lato paulatim definit in acutum. ἄτακτος. GAL. Une figure ronde qui va en pointe comme un sabot, un Cone, figure. ITAL. Ogni cosa puntuta di sotto & bassa di sopra. GERM. Ein jedes ding das rund ist vnd sich vnden auff allgemach in ein spitz zeucht. HISP. Cosa en figura de trompo. ANGL. A figure round and long lik a toppe. Cic. de

Esto, Sed revertitur ad cylindrum, & ad turbinem suum: quae mox veri incipere, nisi pulsa non possunt. Plin. de alce, lib. 27. c. 4. In turbinibus cadorum. Ovid. 1. Metam.

causa buccina sumitur illi

Tortilis, in latum, qua turbine crescit ab imo.

TURBO, pro Gyro & spiris serpentum. Silius lib. 3.

Ater lethifero stridebat turbine serpens.

TURBINĒUS, a, um. ἄτακτος. GAL. Qui est rond comme un sabot, en façon de poire. ITAL. Acuto, puntuto di sotto come un pero. GERM. Das rote ein topff ombwoirbelt. HISP. Hecho en guisa de trompo, a peonça. ANGL. That is round lik a toppe. Cic. ut, Vortex turbineus. Ovid. 8. Metam.

Multa quoque hic torrens ni vibus de monte solatis,

Corpora turbineo juvenilia vortice misit.

TURBINO, as, In turbinis figuram exacuō. ἄτακτος. GAL. Aiguise, faire pointu. ITAL. Aguzzare, appuntare. GERM. Etwas rundes vnd aufgespitzt machen wie ein topff. HISP. Aguzar, hazer agudo. ANGL. To sharp an mak pointed.

TURBINĀTUS, adject. quod in turbinis figuram definit. ἄτακτος. GAL. Long & rond en forme de sabot, en façon de poire. ITAL. Acuto in punta, puntuto di sotto come un pero. GERM. Das rund vnd allgemach aufgespitzt ist. HISP. Hecho en manera de trompo a pero. ANGL. Long & round lik a toppe. Cic. Plin. lib. 37. c. 4. Siquidem & colore translucido non differt, & laterum sexangulo leviore turbatus in mucronem. Idem lib. 11. c. 37. Cor homini infra laevam papillam turbato mucrone in priora emens. Idem lib. 15. c. 15. Turbinatio pyris figura quam malis.

TURBINĀTIO, nis. ἄτακτος. GAL. Forme & figure en façon de sabot, ou toupie. ITAL. Aguzamento, e punta di sotto como un pero. GERM. Die gestalt so vnder breite in ein spitz aufgetraht ist. HISP. Forma y figura de manera de trompo a peonça. ANGL. A forme or sharp lik a toppe. Cic. Plin. lib. 15. cap. 20. Aliis turbatio pyri, aliis ovata species.

TURBO, nis, τούρβω, proprium nomen gladiatoris. Horat. lib. 2. Serm. sat. 3. Corpore majorem vides Turbonis in armis.

TURCA, vel TURCI. ἄτακτος. ITAL. Turchi. GERM. Die Türcken. teste Mela, Scythiae populi fuerunt, maris Caspji, Caucasiaeque montis accolae, qui supra septingentesimum abhinc annum, relicta patria, portaque Caspiae egressi, latrocinantium more in Persidem primum, deinde in Pontum, & Cappadociam imperium fecerunt: occupataque minore Asia, victicia arma in Europam trajecerunt, Graeciamque omnem, ductu Mahometis in potestatem redegerunt, ipsa etiam imperij sede Constantinopoli post longam obfidionem expugnata. De origine Turcarum, rebusque gestis vide laetius Baptistam Egnatium in opusculo de Romanis principibus.

TURDETANI, τερδητανοί, Hispaniae Beticae populi sunt, apud Ptol. lib. 2. c. 5. Plaut. Capt. sc. 2. a. 1. Opus Turdetanis militibus, &c.

TURDŪLI, τερδύλοι, populi Hispaniae Beticae, Bastulis, & Turdetanis finitimi, teste Ptol. lib. 2. cap. 5. Varr. de re rust. lib. 2. c. 10. Non omnis apta natio ad pecuaniam, quod neque Bastulus, neque Turdulus idonei.

TURDŪS, avis nota, & inter primas a saporis bonitate collocata. ἄτακτος. GAL. Grivo, tourd. ITAL. Tordo. GERM. Ein frametsvogel. HISP. Torzal, ave conocida. ANGL. A selde fare or trush. Cic. Horat. lib. 1. Epist. 15.

Nil melius turdo, vulva nil dulcius ampla.

Est & Turdus nomen piscis, quem & ipsum κικλιν vocant Graeci. Plin. lib. 32. c. 11. Turdus inter saxatiles nobilis.

TURDĀRIUM, locus quo turdi aluntur ad faginam. κικλοτροφείον.

TURĒUS, a, um, vide Tur.

TURGĒO, es, turfi, Tumeo, inflatus sum. ἄτακτος. GAL. S'enfler ou estre enflé. ITAL. Gonfiarsi. GERM. Bartzend / von volle sich blähen. HISP. Hincharse. ANGL. To swell, to be puffed up with pride or anger. Cic. Virg. Eclog. 7.

Iam leto turgent in palmite gemma.

Turgere alicui, est irasci in aliquem, sive commoveri. Plaut. in Cas. Nunc in ferocem tota est, ita turgere mihi. Idem Most. Tota mihi turgere uxor nunc domi, scio. Plin. lib. 20. c. 13. Imponunt & mammis turgentibus decoctam rutam & pituita. Composita sunt, Deturgeo, & obturgeo: quorum significata explicantur suis locis.

TURGĒSCO, TURGIDUS FIO, TUMESCO. ἄτακτος. GAL. S'enfler. ITAL. Gonfiarsi. GERM. Bartzend / von volle sich blähen. HISP. Hincharse. ANGL. To beginne, to swell, to waxe proude. Cic. Perlius,

Non equidem hoc studeo, bullatis ut mihi nugae

Pagina turgescat dare pondus idonea sumo.

Cicer. 3. Tusc.

Corque meum penitus turgescit tristibus iris.

Varr. 3. de re rust. c. 9. Obijciendum pullis diebus quindecim primis mane subjecto pulvere (ne rostris noceat terra dura) polentam mistam cum nasturtij semine, & aqua aliquanto ante facta intrita: & ne tum denique in eorum corpore turgescat aqua, prohibendum. Ovid. 3. Amor. Eleg.

Prima Ceres docuit turgescere semen in agris.

Idem Eleg. 1. lib. 3. T. iij.

Quoque loco est arbor, turgescit in arbore ramus.

Plin. lib. 7. c. 50. Novembri mense, ut Martio pariant captae turgentibus virgultis.

TURGIDUS, a, um, tumidus, inflatus. ἄτακτος. GAL. Enflé. ITAL. Gonfio. GERM. Bartzend / aufgeblasen / getrunken. HISP. Hinchado. ANGL. Swelled, puffed up. Cic. Plaut. in Milit. Cubare in navi lippam, atque oculis turgidis. Cic. 5. Tusc. Nam aliquod quodpiam membrum tumidum ac turgidum non vitiosè se habet. Horat. 3. Carm. Ode 13.

cras donaberis hodo,

Cui frons turgida cornibus.

TURGIDŪLUS, diminutivum. ἄτακτος. GAL. Un peu

pen enflé. ITAL. Alquanto gonfio. GERM. Etlicher maß aufgeblasen. HISP. Un poco hinchado. ANGL. A little swollen or bollen. } Carullus, Flendo turgiduli rubent ocelli.

Tūriā, rēciās, fluvius est Edetanorum in tractu Tarraconensis Hispaniæ, Valentiam præterfluens, & in sinum Sucronensem se exonerans. Claudianus.

Floribus & roseis formosus Turia ripis.

Salust. lib. 4. hist. Inter læva mœnium dextrum flumen Turia, quod Valentiam parvo intervallo præterfluit. Phocas hoc nomen neutro genere efferendum contendit, quemadmodum & Mulucha: cui tamen refragatur testimonium paulò antè ex Claudiano citatum. Plinius Duritiam vocat lib. 3. cap. 3. Ptol. Doriam.

Turiaso, Tarazona, V. E. Aragoniæ, olim Tarraconensi, nunc Cæsaraugustano A. suffraganea.

Tūribulum, Turifer, Turicremus, vide Tur.

Tūriōnēs, tenelli arborum, fruticum aut herbarum cacumina. } τὰ τῶ κλάδων ἄκρον. GAL. Tendrillons du bout des branches d'arbres, ou arbrisseaux. ITAL. Teneri germogli d'albero. GERM. Die zarten Dolderschöß der bäumen oder stauden / Die obersten Köpfflin der kreutern. HISP. Los renuevos del arbol. ANGL. The tender cropes of trees or hearbes. } Columell. lib. 12. cap. 48. Concisis deinde pleno vase olivis immitte defrutum usque ad os, lauri turiones in hoc usu mittito, ut olivas deprimant; post dies viginti utere.

Tūrmā, æ. Ordo militaris, tres equitum continens decurias, totidemque habens decuriones. Alij volunt Turmam triginta duos equites complecti. } Turma statuarum equestrium Romæ, ubi vide apud Velleium. } תורמא ghedhūdh. יאן. GAL. Bande, compagnie de gens d'armes. ITAL. Compagnia de soldati. GERM. Ein geschwader reuter. HISP. Batalla de los de cavallo. ANGL. A bande of men of warre. } Romuli enim tempore quum tres tantum essent Tribus, Ramnesium, Tatiensium, & Lacerum, ex singulis tribubus denique equites in turmam adscribebantur, & singuli decuriones: à quo etiam numero Turmam dictam asserit Varro, quasi terdenam. Cic. pro Marcello. Nihil sibi ex ista laude centurio, nihil præfectus, nihil cohors, nihil turma decerpit. Virg. 5. Æneid.

Tres equitum numero turma, ternique vagantur Ductores, pueri bissoni quemque secuti.

Horat. lib. 3. Carm. Ode 4.

Divosque mortalesque turmas Imperio regit unus aquo.

Tibull. lib. 4.

Pro te vel solus densis obsistere turmis (ausim.)

Tūrmālēs dicti qui in turma sunt eadem. Liv. lib. 5. ab Urbe, T. Manlius Consul filius supra castra hostium cum suis turmalibus evasit.

Tūrmālīs, e, adject. quod ad turmam pertinet. Claud. de bell. Gall.

Excitet incedis turmalis buccina somnos.

Aliquando idem quod equestris, ut Turmales statuz, apud Ciceronem de Orator.

Turmarches, turmarchus, turmæ præfectus, turma constabat xxx. equitibus. Baleng.

Tūrmātim, adverb. Per turmas. } τὰ τῶν. GAL. Par bandes. ITAL. Per compagnie. GERM. Mit scharen / hauffschtig. HISP. De batalla in batalla. ANGL. Band by band. } Cæf. 8. bell. Gall. Turmatim in cum locum devenerunt. Liv. 5. ab Urbe. Mox ululatus, cantusque dissonos, vagantibus circa mœnia turmatim barbaris, audiebant.

Tūrnūs, τῦρῦς, nomen regis Rutulorum, acerrimique Troianorum in Italiam advenientium hostis, quem Æneas singulari certamine victum occidit. Laviniãque illi desponsatam uxorem duxit.

Tūriōnēs, Lugdunensis Galliæ populi sunt, ad Ligerim fluvium. Autor Plin. lib. 4. cap. 18. Vulgò Tours.

Turpetum, herba quæ Turbitis, Arabibus, Persis & Turcis, ad dejiciendam pituitam efficax.

Turpio Ambivius, actor Comœdiarum, Terentij temporibus.

Tūrpīs, e, Deformis, inhonestus, fædus, distortus. X. Pulcher. } τῦρῦς schōnār ἔδδῦ τὰμὲ ὑρῶν. ἴσπες, δουρῶν. GAL. Laid, vilain, difforme, deshoneste. ITAL. sozzo, brutto, turpe, difforme. GERM. Dns gestalt schön / häßlich. HISP. Feo, d. deshonesto. ANGL. Filthie, unhonest. } Terent. in Phorm. Lacrymæ, vestitus turpis. Horat. 3. Carm. Ode 22.

Ante quàm turpis macies decentes Occupet malas.

Ovid. 3. de Arte,

Turpe pecus mutilum, turpis sine gramine campus, Et sine fronde frutex, & sine vrine caput.

Idem 1. Amor. Eleg. 13.

Si mihi Turhono de te narrare liceret, Turpior in celo scamina nulla foret.

Transfertur etiam ad animum. Cic. pro Quintio. Multis vexatus contumeliis, plurimis jactatus injuriis, non turpis ad te, sed miser confagit Terent. in Heaut. — pudet Dicere hac præfente, verbum turpe. Ovid. 1. Amor. Eleg. 9.

Turpe senex miles, turpe senilis amor.

Idem 13. Metam.

An falso Palamedem crimine turpe est Arcuisse mihi, volis damnaſſe decorum?

Idem Eleg. 1 b. 2. Trist.

Scribere si fas est imitantes turpia mimos.

Turpia facta uxoris convincere, (de stupro, sive adulterio.) Plautus Amph. Turpes mores. Idem Mostell. sc. 3. a. 1. Cicer. 1. Offic. Luxuria verò cum omni ætati turpis, tum senectuti fœdissima est. } Interdum ponitur pro magno, ut annotavit Nonius. Virg. 3. Georg.

optima torva

Idem 4. Georg. Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix.

et turpes pascit sub gurgite phocæ.

Item pro, crudeli: ut non uno in loco apud Salustium.

Tūrpīcūlus, a, um, diminutivum, Subturpis. } τῦρῦς. GAL. Aucunement laid. ITAL. Aquanto sozzo. GERM. Ein wenig häßlich oder wüst. HISP. Feo un poco. ANGL. A little filthy or unhonest. } Cic. 2. de Orat. Iocus in turpiculis, & quasi de formibus ponitur. } Hinc fit compositum Subturpiculus. Idem Attic. lib. 4. Quid? etiam subturpicula mihi videbatur palinodia.

Tūrpīfīco, as, fædo, turpitudine afficio. } τῦρῦς τῦρῦς τῦρῦς. GAL. Soüille, salir, enlaidir. ITAL. Far sozzo. GERM. Verwüsten / wüst oder häßlich machen. HISP. Hazer feo. ANGL. To mak filthy, to defile. } Cic. 3. Offic. Quanta illa depravatio, & fœditas turpificati animi videri debet.

Turpiluctus, turpiter lucrum faciens. Cath.

Tūrpītūdō, inis, Deformitas. } τῦρῦς τῦρῦς τῦρῦς. GAL. Turpitude, deformité, deshonesteté, laidur. ITAL. Bruttezza, dishonestia. GERM. Schand / häßlichkeit / onehrbarkeit. HISP. Fealdad, d. deshonestidad. ANGL. Villanie, deformitie, shame. } Cic. 2. de fin. Sunt etiam turpitudines plurimæ, quæ, nisi honestatis natura plurimum valeat, cur non cadant in sapientem, non est facile defendere. Quintil. lib. 2. cap. 2. Carendum non solum crimine turpitudinis, verum etiam suspitione. Cic. 2. de Orat. Verborum turpitudinem, & rerum obscenitatem vitare. Velleius, Cum turpitudine ingenij, corporis deformitas certabat. Senec. cap. 15. de tranq. Per turpitudinem jam splendet ambitio. Plaut. sc. 1. a. 3. Si ei puero Dij addunt turpitudinem ad ferturam.

Tūrpītēr, adverbium, Fædè, inhonestè, indecorè. } τῦρῦς. GAL. Vilainement, honteusement, deshonestement. ITAL. Bruttamente, dishonestamente. GERM. Schandlich / häßlich / onehrbarlich. HISP. Feo, y deshonestamente. ANGL. Filthie, villanouslie. } Plaut. in Merc. Quod in se olim admiserit turpiter. Cæsar. 3. belli civil. Reliquos turpiter fugere coegerunt. Cic. 3. Tuscul. Quæ te turpiter, & nequiter facere nihil patiat. Ovid. 5. Trist. Eleg. 7.

Turpius evertitur, quàm non admittitur hospes.

Tūrpō as, fædo, turpitudine afficio. } τῦρῦς τῦρῦς τῦρῦς. GAL. Soüille, rendre vilain, enlaidir, barbouiller, salir. ITAL. Sporcare, lordare, macchiare. GERM. Verwüsten. HISP. Afear otra cosa. ANGL. To defile, to magesoull or ill favored. } Cic. 1. Tusculum. ex vetusto quopiam Poëta, Hæc omnia vidi inflammari, Priamo vi vitam evitari, Iovis aram sanguine turpati. Virg. 10. Æneid.

et terra subleuat ipsum

Sanguine turpantem comptos de more capillos.

Horat. 1. Serm. satyr. 5.

at illi fœda cicatrix

Setosam laevi frontem turpaverat oris.

Tūrrīs, is, fœminini generis à terrendis hostibus dicta est. } τῦρῦς τῦρῦς. GAL. Tour. ITAL. & HISP. Torre. GERM. Ein thurn. ANGL. A tower. } sicut Atræ, ab arcendis: vel quod aspectu torva sit, hoc est, terribilis. Cæsar 5. bell. Gall. Tum ex omni parte lapidibus coniectis deturbati, turrisque succensa est. Cic. 5. Tuscul. Dionysius concionati ex turre ista solebat. Virg. 10. Æneid.

Nec spes ulla fuga: miseri stant turribus altis Nequicquam, et raris muros cinxere corona.

Idem 9. Æneid.

tum pondere turris

Procul ut subid, et cælum tonat omne fragore.

Horat. 2. Carm. Ode 10.

Sapius ventis agitur ingens

Pinus, et celsa graviore casu

Decidunt turres, feriuntque summos

Fulmina montes.

Turres in acie, verbum militare, Gell. cap. 9. lib. 10. Fiunt etiam turres ambulatoriæ, de quibus Veget. lib. 4. cap. 17. sic scribit, Turres dicuntur machinamenta, ad ædificiorum speciem tabulis, tabulatisque compacta. Et ne tantum opus hostili concremetur incendio, diligentissimè ex crudis cortis vel centonibus communitur, quibus pro modo latitudinis additur altitudo. Nam interdum tricenos pedes per quadrum, interdum quadragenos, vel quinquagenos latæ sunt. Proceritas autem ipsarum tanta sit, ut non solum muros, sed etiam turres lapideas altitudine superent. His plures rotæ mechanica arte subduntur, quarum lapsu volubili, magnitudo tam alta moveatur. Præfens autem periculum civitatis est, si ad murum fuerit turris admota. Plures enim accipit scalas, & diverso genere conatur irrumpere. Nam in inferioribus habet arctem, cujus impetu destruit muros. Circa mediam verò accipit pontem factum de duabus trabibus, septumque de vimine, quem subito prolatum inter turrem murumque constituunt. & per eum egredientes de machina bellatores in civitatem transeunt, & occupant muros. In superioribus autem turris illius partibus contati, & sagittarij collocantur, qui defensores urbis ex alto concis, saxis, missilibusque prosternant.

Tūrrīcūlā, diminutivum. Parva turris } τῦρῦς. GAL. Tourrette, petite tour. ITAL. Picciola torre, torricella. GERM. Ein turmlein. HISP. Pequeña torre. ANGL. A little tower. } Est & vasculi genus turris similitudine, per quod tali in alveolum mitti solent, ne in jaciendo fraus committi possit. Græci τῦρῦς vocant. Persius etiam Orcam. Extat distichon apud Mart. lib. 14. turriculæ usum describens:

Quarit compositos manus improba mittere sales? Si per me misit, nil nisi vota facit.

Tūrrīcūs, a, um, Turribus instructus. } τῦρῦς τῦρῦς. GAL. Qui a tour, ou tours, haut comme une tour. ITAL. Alto, sublime. GERM. Sethurnet / das ein thurn hatt. HISP. Alto, torreado de torres. ANGL. That is high, or towered. } ut, Mater deum turrita, id est, Cybele, quæ eadem credebatur cum Tellure. Virg. lib. 6. Æneid.

qualis Berecynthia mater,

Lata dehinc partu Phrygiæ turrita per urbes

Invehitur curru.

Castella turrata. Lucanus lib. 5.

—turrataque summis

Diffonit castella jugis.

Elephantum turrati, quibus turres superponuntur, vel qui turres gestant. Plin. lib. 8. c. 7. Iterum totidem turrati cum sexagenis propugnatoribus, Moenia turrata. Ovid. 3. Amor. Eleg. 7.

Quid tibi turrati incingere moenibus urbes?

¶ Interdum Turratus accipitur pro alto, & turris instar edito, in Virg. 3. Aeneid.

—gemino demittunt brachia muro

Turrati scopuli.

Turriger, Turrisfer, gerens turres. ἑρμηνεύει. GAL. Qui porte tour, qui a des tours. ITAL. Chi porta torre, chi ha torre. GERM. Der thurn tregt. HISP. Lo que trae de tiene torres. ANGL. That beareth a tower. Plin. Sed turrigeros elephantorum miramur humeros. Virgil. 10. Aeneid.

Alma parens Idaea Deum, cui Dindyma cordi,

Turrigeraque urbes, &c.

Dea turrigera, eadem cum Cybele, sive Tellure, Ovid. 4. Fast.

At cur turrigera caput est onerata corona.

Lucan. lib. 3.

frons turrigera Cybeles,

Ovid. 6. Fast.

Turris Bissonis, ἑρμηνεύει. Civitas Sardiniae, Ptolem. lib. 3. c. 3. Sados hodie. Turris Libyssonis, Plin.

Tursio, nis, piscis est delphino non dissimilis, tristitia tamen aspectus ab eo differens: lasciviae ejus, quae in delphino conspicitur, prorsus expers, rostro tamen canicularum malevolentiam praese ferens. Haec Plin. lib. 9. cap. 9.

TURTUR, masc. gen. Avis nota ex genere columbarum, a sono quem edit nomen habens. ἑρμηνεύει. GAL. Une tourte ou tourterelle. ITAL. Tortora. GERM. Ein turstelau. HISP. Tortola ave. ANGL. A turtle dove. Plaut. in Mostell. se. 1. a. 1. Tu tibi istos habeas turtures. Serv. & quidam eum secuti putant foeminium esse in hoc versu Virg. ex 1. Eclog.

Nec gemere aëria cessavit turtur ab ulmo.

Sed procul dubio decipiuntur: nam adjectivum aëria, non cum nominativo turtur, sed cum ablativo ulmo cohaeret. ¶ Est item Turtur piscis marinus, ex genere venenatorum, qui & ἑρμηνεύει dicitur à Græcis, eodem quo avis nomine.

Turturilla, locus in quo corruptelae fiebant, quod ibi turturi opera daretur, i. ganea.

Turunda, Massa sive bucella, quae farciuntur sive saginantur altitia. ἑρμηνεύει. GAL. Une soupe de pain, un morceau de paste, un apast. ITAL. Tonda. GERM. Ein Floß, oder blocklin damit man das geodgel mest. HISP. Sopas à manera de bocadillo para engordar aves. ANG. A morsell or soppe roberby foules ar fedde. Varr. 3. de R. R. cap. 89. Gallinas farciunt turundis hordaceis. ¶ Apud Catonem tamen cap. 89. significat linamentum illud ex filis, quod in ulcus immitti à Medico solet. Ait enim, Et si fistula erit, turundam intrò tradito. GAL. Une tente.

Turupiana urbs Callætorum Lucensium, in Tarraconensi Hispania. Ptol. lib. 2. cap. 6.

Tus, uris, Lacryma Libani arbusculæ, uni terrarum Arabiæ concessa, divinis sacrificiis, & templorum suffimentis dedicata. ἑρμηνεύει. GAL. Encens. ITAL. Incenso. GERM. Weirauch. HISP. Encienso. ANG. Frankencense. Ovid. 14. Metam.

Tempora tibi statuam, solvam tibi turis honores.

Tibull. lib. 1. Eleg. 3.

Redderet antiquo mensura turæ Lari.

Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Sed tamen ut fuso taurorum sanguine centum,

Sic capitur minimo turis honore Deus.

Varro à tusis glebis dictum existimat: cui & Servius astipulatur, & Priscianus. Quocirca sine aspiratione scribendum videtur. Alij tamen originem ejus à Græco ἑρμηνεύει petere malunt, quod est sacrificare: unde etiam per aspirationem scribendum præcipiunt. Plura exempla supra vide in nomine Thuis, huc referenda. Provenit autem tus potissimum in regione Sabæorum, quæ felicis Arabiæ pars est. Virgil. 1. Georg.

India mittit ebur, molles sua turæ Sabæi.

Colligitur autem duplici vindemia: quarum prior est circa canis ortum: altera verno tempore, inciso arboris cortice, quæ maximè videtur esse prægnans, & ubi tenuissimus tenditur. Laxatur hinc plaga, unde profilit spuma pinguis, quæ concreta densatur. Probatur tus candore, amplitudine, fragilitate, carbone, ut statim ardeat, & frietur potius quàm dentem recipiat. Vide Thuis.

Tureus, a. um, quod ex ture est. ἑρμηνεύει. GAL. D'encens. ITAL. Di incenso. GERM. Don weirauch. HISP. Cosa de materia de encienso. ANG. Of frankencense. Col. lib. 3. Iam tuream plantam maturè ampliatam, florentesque hortos myrrha & croco. Virg. 2. Georg.

—sola India nigrum

Fert hebenum, solis est turea virga Sabæi.

Idem 6. Aeneid.

—congesta cremantur Turea dona, dapes.

Ovid. 4. Fastor.

Farra dea, micaque licet salientis honorem

Detis, & in veteres turea grana focos.

Turibulum, i, vas quo tus adoletur. ἑρμηνεύει. GAL. Encensoir. ITAL. Turribulo da incensare. GERM. Weirauchfass. HISP. Encensario donde se quemas el encienso. ANGL. A censer. Liv. 9. bell. Pun. Ex per manus succedentes, deinde aliæ aliis omni effusa civitate obviam, turibus ante januas positis, qua perferebatur, atque accenso ture precantibus, &c. Cic. 6. Verr. Nam etiam de L. Papyrio viro primario, locuplete honestoque equite Romano turibulum emisti? Vide Thuribulum supra.

Turifer, a, um, Tus produccens. ἑρμηνεύει. GAL. Qui porte ou producit encens. ITAL. Che porta o produce incenso. GERM. Das weirauch tregt. HISP. Cosa que trahe o cria encienso. ANGL. That beareth frankencense. Plin. lib. 6. cap. 23. Veniuntque citatè xxx. diem Ocelin Arabiæ, aut Canam turiferæ regionis. Idem lib. 12. Ut illo modo, quum devicisset turiferas gentes, supplicaret. Ovid. 3. Fast.

Et domitas gentes turifer inde tuas.

Turicremus, a, um, Cremans tus: ut, Aræ turicremæ, ἑρμηνεύει. Virg. 4. Aeneid.

—turicremis cum dona imponeret aris.

Ovid. Epist. 1.

Sapè deos supplex, ut te scelerata valeres,

Sum prece turicremis de venerata focis.

Turilégus, a, um, ἑρμηνεύει. GAL. Qui recueille & amasse encens. ITAL. Che raccoglie incenso. GERM. Das weirauch zusamen lisset odeet samelt. HISP. Cogedor de encienso. ANGL. That gathereth frankencense. Plin. ut Arabes turilegi, id est, colligentes tus. Ovid. 4. Fast.

Nam modo turilegos Arabas, modo despicit Indos.

Turarius, ut Turarius vicus, vide supra.

Turturilla, ica dictus locus, in quo corruptelae fiebant, quod ibi turturi opera daretur, id est, panem. Legendum est; Gutturilla, ita dictus locus in quo corruptela fiebant, quod ibi gutturi daretur opera. Deinde quod additur majoris explicationis loco, id est, panem, omnino legendum censuimus, id est, Ganeum. Ita Nonius Ganea vocat, loca vinolentia ac libidini apta. Et Varro, Ganeones quibus modulus est vicia culina. Festus. Ganeum antiqui locum abditum, ac veluti sub terra dixerunt, ἑρμηνεύει, ut ait Donatus, quod in terra sint Ganea, non ut cœnacula superius. Et Ganea etiam ductum crediderim vocabulum Hispanicum Bodegon, quod Hispanis Ganeum sive Tabernam significat eadem etymi ratione, nam Bodega, ipsis ἑρμηνεύει, hoc est, ædificium subterraneum significat. Unde in vocabulis rarioribus, ubi dicitur; Ganzia, occulta loca subterranea, Legendum, Ganea.

Tusculum, i, diminut. ἑρμηνεύει. GAL. Un petit morceau d'encens. ITAL. Un pezzo di incenso. GERM. Weirauchlin. HISP. Un pedazo de encienso. ANGL. A little of frankencense. Plaut. Aulul. se. 5. a. 2. Nunc tusculum emi.

Tuscæ, Africae fluvius est, Zeugitanam provinciam, hoc est, Africam propriè dictam dirimens à Numidia. Autor Plin. lib. 5. c. 4.

Tuscantiæ, ἑρμηνεύει, oppidum Tusciæ prope Tarquinos: à quo Tuscantienses populi: quorum meminit Plin. lib. 3. c. 5.

Tuscanium, locus in ædibus cavatus, quem à Tuscis morem Romani acceperunt, eamque ob causam, Tuscanium dictum. Varro lib. 4. de lingua Latina.

Tusciana, vulgò T. scana, Celeberrima Italiæ regio, & Macra & Tyberi fluminibus interseptæ, alio nomine Hetruria dicta, à Græcis etiam Tyrhenia, à Tyrreno quodam Atyos filio, qui relicta Mæonia in Italiam sese contulit & in ora maris inferi consedit, populosque Tyrrenos, & mare ipsum Tyrrenum de nomine suo appellavit. ἑρμηνεύει. Tusciam autem Festus dictam existimat à Tusco quodam Herculis filio, qui regionis hujus imperium dicitur tenuisse: quamquam non desint, qui à Græco ἑρμηνεύει, quod est sacrificare, vocis ejus originem repetant. ¶ Fuerunt enim Hetrusci præ cæteris Italiæ populis, eorum quæ ad religionem & sacrificia pertinent, ad superstitionem usque studiosi: hinc fit ut nonnulli primum nominis hujus elementum existimant esse aspirandum. Tusciæ oppida celeberrima sunt Florentia, Pisa, Luca & Sena. Populi ipsi Tusci appellantur, & Hetrusci, à Græcis ἑρμηνεύει, haruspiciæ olim peritissimi. Quapropter interpretandorum prodigiorum, & procurandorum fulminum causa vates olim ex Hetruria Romam sæpissimè accersiebantur.

Tuscus, a, um, possessivum deductum, ἑρμηνεύει, ut Tuscus vicus à Tusci incolis, teste Fest. ita dictus, quibus post Postenæ discessum in urbe manentibus, sedes sunt assignatæ. Horat. 2. Serm. Satyr. 3.

—ac Tusci turba impia vici.

Tuscanus, a, um, ad Tuscos pertinens.

Tuscanicus, a, um, aliud adject. Quintil. Tuscanicæ statua.

Tuscanus nomen proprium cujusdam, cujus meminit Cic. ad Quint. Fratrem, lib. 1. Nisi me fortè Paconij nescio cujus hominis, ne Græci quidem ac Mysij, aut Phrygis potius querelis moveri putas: aut Tuscanij, hominis furiosi ac sordidi, vocibus, cujus tu ex impurissimis faucibus inhonestissimam cupiditatem eripuisti summa cum æquitate.

TUSCULUM, ἑρμηνεύει Straboni. Oppidum Latij, xv. m. passuum ab urbe distans, olim inter insignes Latij civitates numeratum. Federici Ænobarbi temporibus, à Romanis Pontificibus deletum, eò quod Imperatori Pontifici bellum inferenti auxilio fuissent Tusculani. Hodie obscurus est vicus, quem Romani Friscatam vocant. Dictum autem putatur Tusculum, quasi τὸ οὐρόν, propterea quod in monte satis edito situm molestiam exhiberet ascendentibus. Est enim οὐρόν vexare, seu molestiam afficere. Conditum autem existimatur à Telegono Vlyssis & Circes filio, qui quum partem imprudens occidisset, in ea sese loca recepit.

Tusculanus, a, um, diminutivum. ἑρμηνεύει Stephano, ut Aget Tusculanus, Ciceronis villâ nobilitatus: & Tusculanum municipium, Carone Censorio municipe illustratum.

Tussis, is, fœm gen. Vehemens spiritus efflatio (ut definit Galen. in tractatu de Symp. causis) ea quæ meatum suum obstruunt excutere conantis. ἑρμηνεύει. GAL. Toux. ITAL. & HISP. Tosso. GERM. Der husten. ANGL. The cough. Quæ si continuè vexet, à Seneca pertussis nuncupatur. Est enim continens tussis & inveterata, quæ vix unquam eliditur, ex qua multi conficiuntur. Terent. in Heaut. Gemitus, sreatus, tusses, risus abstinere. Virg. 3. Georg.

Hinc canibus blandis rabies venit, & quatit agros

Tussis anhela sues, ac faucibus angit obesitas.

Catull. Epigram. 41.

Fui libenter in tua suburbana villa,
Malamque pectore expuli tussim.

Ibidem.

Hic me grævedo frigida, & frequens tussis

Quassavit.

Tūsicūlā, x, diminutivum. ἡ τὸ βύζιον. GAL. Vno petite toux. ITAL. Picciola tossa. GERM. Aelter husten. Pequena tosse. ANGL. A little cough. Plin. Epistol. 114. Veteris infirmitatis tussicula admonitus, &c.

Tūsēdo, inis, idem quod tussis. βῆξ. Apul. Assiduo pulsu tussedinis hiulci pectora.

Tūsio, is, ivi, itum, Tussim patior. ἡ βήσις. GAL. Touffer, ou toussir. ITAL. Tossire. GERM. Husten. HISP. Toffer. ANGL. To cough, to avoyde with coughing. Plaut. in Asin. Fortè si tussire ocepit, ne sic tussiat, ut cuiquam linguam in tussiendo proferat. Plin. lib. 20. cap. 2. Semen eorum cumino tritum potumque in vino, tussientibus auxiliatur. Matt. lib. 1. Et placet, & tussit. Horat. 2. Scrm. Satyræ 2.

si quis

Fortè coheredum senior malè tussiet.

Tūsillāgo, inis, herba est sylvestris folia habens quina aut septena, majuscula quàm hederæ, subalbida à terra, supernè pallida, sine caule, sine flore, sine semine, radice tenui. ἡ βύζιον. GAL. Pas d'asne. ITAL. Passo d'asno, farfaro. GERM. Hustattich, oder ronschuff. HISP. Vña de asno, farfaro. ANGL. An hearbe which remedeth the cough. Nomen habet ab effectu, quòd fumus ejus per arundinem hauflus, tussim quantumvis veterem sanare dicatur. Officinæ Vngulam caballi hodie appellant. Est & tussilago sativa, à quibusdam salvia appellata, similis verbasco, quæ in pulverem contrita, adversus tussim utiliter bibitur. Autor utriusque Plin. lib. 26. cap. 6.

Tūtānūs, Deus quidam apud Romanos, idem (ut putatur) cum Hercule, quem periclitantes invocabant, ut ipsos tutaretur. Varro in Hercol. ut citat Non. Noctu Annibalis quum fugavit exercitum Tutanus, (tutatus leg.) ob hoc Tutanus Romæ nuncupor. Hoc propter, omnes qui laborant, invocant.

Tūtē, Tu ipse, τὸ αὐτός. Cicer. 4. Verr. Hoc autem tute fatebore. Idem 2. Tusc. Reliquum est ut tute tibi imperes. Vide Tu, supra.

Tutela, Tutelaris. Vide Tutor.

Tutelenfis, E. Tullus sub A. Bituricensi in Gallia.

Tutia, lapis Lydius. GAL. Touche.

Tutilinia, Dea apud Romanos (inquit Nonius) à tuendo dicta. Varro (ut citatur à Nonio) Hercules (vel ἡρακλῆς) tuam fidem: Non Tutilinam, inquam, ego ipse invoco; quòd meæ aures à te obsidentur. Alij sic citant: tuam fidem Tutana invoco, quæ adesse mortalibus soles. Hanc August. lib. 4. de civitate Dei. præesse frumentis collectis atque reconditis describit ut tutò servarentur.

Tūtōr, Tutorius, Vide Tæor.

Tūtūlus, inquit Festus, est Ornamentum capitis Flaminicarum, & vitæ purpurea innexa crinibus, & in altitudinem erecta, qua Flaminica à cæteris mulieribus discernebatur. Viri item in sacris, tutulis utebantur, qui inde tutelati dicebantur. Varro lib. 6. de L. L. Tutulati dicti, qui in sacris, in capitis habere solent, ut metam; id tutulus appellatur, ab eo quòd matres familiæ crines convolutos ad verticem capitis, quos habent uti velatos, dicunt tutulos, sive ab eo quòd tuendi causâ capilli fiebant, sive ab eo quòd altissimum in urbe, quod est arx, ea res tutissima, tutulus vocatur.

Tutumpha, dolus, insidia, L. g. b.

Tūtūs, a, um, vide Tæor.

Tūtūs, a, um, pronomen possessivum à Tu. ἡ οὖτ. GAL. Tien, qui est à toy. ITAL. Cosa tua. GERM. Dein. HISP. Cosa tuya. ANGL. Thine or belonging to the. Plaut. in Persa, Tua mæx est, tua indicatio. Cic. ad Trebonium lib. 15. Nunc hæc primò cupio cognoscere, iter tuum cujusmodi sit. Catull. de Com. Beren.

Aduro teque tuumque caput.

Plaut. Capt. se. 5. a. 3. Tuus sum: Tuas (id est, manus servi tui) vel præcidi jube. Idem Menach. se. 1. a. 5. Patri enarrabo tua flagitia, quæ tu facis. Idem Curc. se. 3. a. 1. Facito ut pretio pervincas tuo. Idem Menach. se. 2. a. 1. Non audes de tuo addere. Ibid. se. 7. a. 5. Si tuum negas me esse, (i. servum) sine abire liberum. Tuus, pro à te. Plaut. Milit. se. 5. a. 2. Tuæ mihi turbæ non placent. i. à te concitata. Tuus pro tui; Ovid. 13. Metamorph.

Quis tuus usus erat? &c.

Tuum est, ad te spectat, tui est negotij & officij, Terentius in Andr. Tuum est, si quid præter spem evenit, mihi ignoscere. De tuis unus, pro unus tuorum amicorum, vel de numero amicorum tuorum, Cicer. ad Cas. lib. 13. Qui & in bello tecum fuisset propter memoriam Crassi, de tuis unus esset. Tuum studium adolescentis, id est, quo tu adolescens teneris. Cic. ad Paulum lib. 15. Sed molestè fero me Consulè studium tuum adolescentis perspexisse: te meum, quum id ætatis sim, perspicere non posse. Tuapte, & Tuopte, ablativi sunt ex Tua, & Tuo ablativis, & pte, syllabæ adjectione compositi: ut Tuapte sponte, id est, Tua ipsius sponte: Tuopte consilio, id est, tuo ipsius consilio. Plaut. Milit. Quippe si rescivèrem inimici consilium tuum, tibi Tuopte consilio ocludunt linguam. Tuatim adverbium significat tuo more. Idem in Amphitr. Jam tuatim facis, ubi Sospiter lib. 2. sua Gramm. tuatim, tuo more, exponit.

T Y

Tyānā, τῦαννα. Cappadociæ civitas ad radices Tauri montis, patria Apollonij, sive ille magus, sive philosophus fuerit: cujus vitam fabulosissimo volumine exequitur Philostratus. Hinc sunt gentilia Tyaneus, & Tyanites, τῦαννῆς, ἢ τῦαννῆος Stephano. Poëtæ aliquando efferunt Tyaneus per quinque Syllabas, Ovidius 8. Metam.

Ostendit adhuc Tyaneus illic

Incola de gemino vicinis corpore truncos.

Tyberis, Vide Tiberis.

Tybūr, Tyburis, Tyburs, tyburtis, & Tyburtinus, a, um, rectius i nostro

scripseris, præsertim quum apud Suid. Stephan. Strab. cæterisque Græcos τῦβυρῆς, τῦβυρῆος ἢ τῦβυρῆος per iota legamus. De his itaque vide supra suis locis. Vulgò Tyburi. Ovid. 6. Fast.

Inda suburbano clarus Tiburte triumpho.

Vulgò Tyburte, per y.

Tyche, es, τῦχη, Nympha marina, Oceani & Terhyos filia, Hesi. in Theog.

Ἐὐδῶρη τε, Τύχη τε, ἢ Ἀμφιπόλῃ, Ὀκυρὸς τε.

Fuit item Tyche, una ex quatuor Syracusanæ urbis partibus à nobili Fortunæ templo denominata: cujus meminit Cic. 6. Verr.

Tychiūs, τῦχιος, celeberrimi fabri nomen, apud Hom. 7. Il. qui Aiæ clypeum fabricavit. Ovid. 3. Fast.

Nec quisquam invita faciet bene vincula planta

Pallade, sit Tychio doctior ille licet.

Tycta, τῦκτῆ, Persis splendidum convivium, ut Herodotus in Calliope tradit.

Tydeūs, dictio dissyllaba. τῦδῆος, nomen filij Oenei regis Calydoniæ & Eurybææ, vel, ut aliis placet, Althææ: qui quum fratrem suum Menalippum inscius occidisset, ad Adrastum regem per fugit, cujus filiam Deiphilæ conjugem duxit. Postea à Polynice, qui alteram Adraasti filiam Argiam uxorem habebat, legatus ad Eteoclem regem Thebarum missus, ut pacti memor, fratri regnum redderet. Ad quem quum venisset, regiæque esset ingressus Eteocles negavit se regno cessurum esse. Quo responso Tydeus vehementer commotus est, ita ut non sit veritus & hostis & solus, Thebanos omnes quotquot tum fortè cum Eteocle essent in convivio, ad quodlibet certaminis genus provocare. Atque ut animosè provocavit, ita omnes (sic illi Pallas propitia erat) strenuè vicit. Quamobrem Thebani dolore ac indignatione accensi, reversuro insidias tenderunt collocatis ad opportunum locum, quæ Tydeus transurus erat, quinquaginta juvenibus, cum duobus ducibus, Mæone Æmonis, & Lycophontæ Antophoni filio, quos Tydeus in se impetum facientes trucidavit, uni tantum parcens Mæoni, quem acceptæ claudis nuntium ad Eteoclem remisit. Profectus deinde unà cum Polynice & Adrasto, reliquisque Græciæ principibus ad bellum Thebanum, post multas res præclarissime gestas, à Menalippo quodam Thebano lethaliter vulneratus, occubuit. Vide hæc latius in Statij Thebaide.

Tydidēs, idæ, τῦδῆδης, nomen patronymicum, quo Poëtæ utuntur pro Diomede Tydei filio. Virg. 1. Æneid.

— ὁ Danaum fortissimi gentis Tydide.

Horat. 1. Carm. Od. 6.

Quis Martem tunica totum adamantina

Dignè scripserit, aut pulvere Troico

Nigrum Merionem, aut ope Palladis

Tydidem superis parem.

Ovid. 13. Metam.

— Non hæc mihi crimina fingi

Scit bene Tydides.

Ibidem.

Desine Tydidem vultuque & murmure nobis

Ostentare, meum, pars est sua laudis in illo.

Tyēnīs, τῦλῆνῆος oppidum Colchorum: ita dictum à præterfluente fluvio ejusdem nominis. Gentile est Tyenites, τῦλῆνῆος Stephano.

Tylos, τῦλος, Insularum duarum nomen est in sinu Persico, margaritis abundantium, & gossampinis arboribus, quæ cucurbitas ferunt mali cotonei amplitudine, quæ maturitate ruptæ, ostendunt lanuginis pilas, ex quibus vestes pretioso linteo conficiuntur. Vide Plin. lib. 11. cap. 10. & 11.

Tymbādēs, τῦμβᾶδης. Græco nomine appellantur sagæ & veneficæ: quòd τῦμβᾶς, hoc est, circa sepulera versentur, cadavera mutilantes aliquo membro, quo ad veneficia sua abutantur, Cæl. lib. 12. cap. 38.

Tymbus, i. ἡ τῦβῦς ἡβέρ. τῦμβος. GAL. Tombe, tombeau, sepulchre. ITAL. Sepolcro, monumento. GERM. Ein grab. HISP. Tomba ò sepultura. ANGL. A tombe or grave. Vox est Græca, quam Latine bustum vertere possumus, teste Cicerone. Fit enim πῦμα τὸ τῦβῦδος, αὐτὸ τὸ τῦβῦδος ὁμοίως, hoc est, eo quòd ibi mortui cadaver exuratur. Latini paucis literis immutatis etiam tumbam appellant. Cicer. 2. de finib. Si quis bustum (nam id puro appellari tymbon, aut monumentum, inquit, aut columnam) violarit, dejecerit, &c.

Tymōētēs, sive potiùs Thymætes. θυμοῖτης Homero, Unus fuit ex Troianis principibus, conscius (ut quidam putant) proditiōnis patriæ. Nam quum vates quidam Priamo futurum prædixisset, ut certo quodam die puer nasceretur, cujus culpa Troia everteretur: ferunt eo die Hecubam peperisse Paridem, & Tymætæ uxorem alterum filium, quem Priamus jussit occidi. Ob quam causam Tymætes deinde non bene affectus fuisse erga Priamum putatur, & Troiæ proditiōne cum Græcis consilia inisse. Huc alludit Virg. 2. Æneid.

— Primusque Tymætes

Duci intra muros hortatur & arce locari,

Sive dolo, seu jam Troia sæc fata serebant.

Vide Thymoetes.

Tymōlus, qui & Tmolus, τῦμολος Steph. Lydiæ mons, ex quo Pactolus amnis & Tarne fons profuunt. Apul. Plin. lib. 5. c. 29. Timolus legitur per i nostrum: Lydia (inquit) maximè celebratur Sardibus in latere Tmoli montis, qui antè Timolus dicebatur.

TYMPĀNYM. ἡ τῦμπα τῦμπαριον. GAL. Tabourin, bedon, tambour. ITAL. Timpano, Cimbalo. GERM. Ein trummen. HISP. Atabal ò pandero. ANGL. A drumme. Instrumentum ex una parte planum, membranâ clausum, intus vacuum, quod baculo pulsatur. Eo uti solebant in sacrificio Matris deum. Virg. 9. Æneid.

Tympana vos buxusque vocat Berecynthia Matris

Idea: finite arma viris, & cedite ferro.

Ovid. 4. Fast.

Ibunt semimares & inania tympana tudent.

Idem 4. Metam.

Quantumque

Quacumque ingrederis clamor juvenilis, & una
Feminea voces: impulsaque tympana palmis,
Concavaque ara sonant, longaque foramine buxus.

Quintilian. Nos non arma, sed tympana eloquentiae demus. Seneca cap. 13. de vita beat. In manu tympanum argumentum molitrix. Est tympanum vehiculi testum, ut inquit Servius, sive (ut aliqui putant) testudo supra radios: radij autem dicuntur stipites, altera parte rotae centro, altera canthis infixi. Virg. 2. Georgic.

Hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris.

Est praeterea Tympanum, machina rotunda ad rotae similitudinem, qua a calcantibus hominibus versata, pondera in aedificiis subvehuntur, vel aqua hauritur situlis majoribus ex puteis, vel ex rivis per canales ad irrigandos hortos diffunditur. GAL. Vne Gruë. Hujusmodi etiam Tympana in portibus insignioribus videmus ad exonerandas naves accommodata. Lucr. lib. 4.

Multaque per trochleas, & tympana pondere magno
Commovent, atque levi sustollit machina nisu.

Tympanum genus valis. Plinius lib. 33. cap. 11. Tympana vero, se juvene, appellata stateras, & lances quas antiqui magidas appellaverant.

Tympanium, τυμπάνιον, gemma: q. parvum tympanum.

Tympaniatae, margaritae, de quibus Plin. lib. 9. c. 35. Crassescunt etiam in senecta, conchaeque adhaerescunt, nec iis avelli queunt nisi lima, quibus una tantum est facies, & ab ea rotunditas, aversis planicies, ob id tympana nominantur. Idem ait Paul. 1. 32. de aur. & arg. Quum quaedam ornamentum mammillarum ex tympanis margaritis triginta quatuor legasset, &c. ad finem leg.

Tympanites, τυμπανίτης, species hydropis, quo venter tumescit & extenditur ad instar tympani, ut resonet percussus.

Tympaniticus, τυμπανίτικος, qui tympanicè laborat, hoc est ea specie aquae intercutis, quum venter spiritui, aquaque distentus sonum reddit tympani cum pulsatur. Plin. lib. 25. c. 5. Hydropicis, incipientibusque tympanicis, stomachicis, &c.

Tympanista, α, ἡ τυμπανιστὴς, methopheph. τυμπανιστής. GAL. Tabourineur. ITAL. Sonator di timpano. GERM. Ein trummenschläger. HISP. A dufero, tañedor de atabal ò pandero ò adufe. ANGL. That soundeth the drumme. Qui tympana pulsant.

Tympanistria, α, ἡ τυμπανιστρία, methopheph. τυμπανιστρία. GAL. Tabourineuse. ITAL. Suonatora di tamburo. GERM. Ein trummenschlägerin. HISP. Tañedora de pandero ò adufe. ANGL. She that soundeth the drumme. Mulier tympanum pulsans, Sidonius lib. 1. Epist. Tympanistria, psalteria canit.

Tympanizo, as, ἡ τυμπανίζω, methopheph. τυμπανίζω. GAL. Jouer du tabourin, ou tambour, sonner à un bedon. ITAL. Timpanizare, sonar il timpano. GERM. Trummen schlagen. HISP. Tañer atabal ò pandero ò adufe. ANGL. To sound or play on the drumme. Tympana pulso. Sueton. in Aug. c. 68. Et assensu maximo comprobavit versum in scena pronunciatum, De Gallo matris deum tympanizante, Videtur, ut Cynædus orbem digito temperet.

Tympanotribi, α, ἡ τυμπανοτρίβη, methopheph. τυμπανοτρίβη. GAL. Un joueur de tabourin, tabourineur. ITAL. Suonator di tamburo. GERM. Ein trummenschläger. HISP. Adufero, tañedor de atabal ò pandero ò adufe. ANGL. A player on the drumme. Qui tympanum terit & pulsant, Pro homine enervato, & effeminato, quales erant Cybelæ Sacerdotes, & execti Matris Deum, manibus tympana gerentes atque pulsantes, apud Plautum in Trucul. Tympanotribam amas, hominem non nauci.

Tympanus, i, τυμπάνος, avis est quæ à Cornice occiditur, inquit Arist. Hist. anim. lib. 9. c. 1.

Tymphaei, τυμφαίοι, populi sunt Aetoliarum, Pindi montis accolæ, Theoprotis & Perrhaebis proximi, apud quos in summa terra gypsum invenitur, quod ab iis Tymphaicum appellatur, fullonibus in Græcia Cymoliarum creta usum supplens. Vide Plinium lib. 4. cap. 2. & lib. 35. c. 17.

Tyndarus, i, τυνδαρός, Rex fuit OEBALIAE, & maritus Ledaë quo eodem tempore duo peperit ova, e quorum altero quod ex Iove conceperat excludi fuerunt Pollux & Helena: ex altero quod conceperat ex Tyndaro, Castor & Clytemnestra. Ex his priores duo immortales fuerunt, posteriores mortales. Mortuo tamen Castore, Pollux, à Iove impetravit, ut sibi cum fratre immortalitatem communicare liceret, alternisque cum illo vitam morte commutare. Cui fabulae occasionem subministravit siderum illorum natura quæ talis est, ut uno oriente, alterum occidat. Ambo autem à Poëtris dicuntur, Tyndaridæ, non quod uterque è Tyndaro fuerit natus, sed ὁμογενεῖς, quemadmodum Herculem iidem appellant Amphitryoniadem. Sic etiam Helenam Tyndaridem vocant, quæ tamen fuit Iovis, non Tyndari filia. Alioqui si mortali patre nata fuisset, tot secula vivere non potuisset. Constat enim fratres eius cum Argonautis navigasse. Argonautarum autem filij cum Thebanis dimicant. Horum vero filij bello Troiano interfuerunt. Dicimus & Tyndareos, seu Tyndareus, per quatuor syllabas. Ovid. in Epist. Hermiones.

Me tibi Tyndareus, vita gravia auget & annis
Tradidit.

Tyndaris item, Siciliae urbs, media ex parte à mari absumpta. Plin. lib. 2. cap. 91.

Typha, τυφή, planta ex folio cyperidis, caulem habens enodem, cuius in summo capite flos nascitur, evadens in pappum sive lanuginem. ANGL. Reed mace or catres caill. A Galeno lib. 1. de aliment. numeratur inter legumina. Officinis hodie est incognita.

Typhoeus, per tres, syllabas, εν, diphthongum in ultima habens, & penultimam producens, τυφωεύς, unus ex gigantibus. Terræ & Titani filius, quem illa Iovi irata in perniciem caelestium fertur edidisse. Ein gryffer tyf so vnderstanden hatt die Götter zubetrogen. Hic quum in ingentem corporis molem adolevisset, eò vecordiae propectus est, ut Iovem de caeli possessione dejicere conaretur.

Casparini Pars II.

Quapropter fulmine ab eodem ictus est, & sub Inarimen insulam detrusus: ut placet Homero in Catalogo. Virgilius 9. Aeneid.

Tum sonitu Prochyta alta remittit, duramque cubile
Inarime Iovis imperiis imposta Typhæo.

Lucr. lib. 4.

Conditur Inarimes aeterna mole Typhæus.

Ovid. tamen lib. 5. Metam. Stra. lib. 23. Pindarum secuti, in Sicilia sub Aetna monte sepultum volunt.

Typhoeus, α, um, τυφωεύς, licet Poëtae suo jure alteram ex diphthongo vocalem abjiciant, eandem corripiant, Virg. 1. Aeneid.

Nate patris summi qui zela Typhæa tenuis.

Typhōn, is, τυφών, unus ex gigantibus, Titani & Terræ filius, qui alio nomine Typhoeus dicitur. Seneca in Hercule furente,

Nou tum ferum Typhona neglecto Iove
Irata Tellus edidit quondam parens.

Hujus autem nominis prior syllaba producitur, quum in Typhoeus prima corripitur. Ovid. 2. Fast.

Terribilem quondam fugiens Typhona Dione.

Fuit & alter Typhon, teste Diodoro, Osiridis Aegyptiorum regis frater, qui illo interfecto, & in partes quinque & viginti dissecto, regnum occupare est conatus. Tandem tamen ab Iside victus, meritis impietatis suæ luit penas.

TYPHO, nis, ἡ τυφὸν, ἡ τυφών. GAL. Un tourbillon de vent impetueux, orage. ITAL. Nembò di vento. GERM. Ein windbraut / wind dswürbel. HISP. El torbellino, viento remolinado. ANGL. A whirling wind with great force. Flatus vorticosus, mira velocitate, sed sine igne è nube erumpens. Plin. lib. 2. cap. 48. Sin vero depresso sinu arctius rotati effregerint sine igne, hoc est, sine fulmine, vorticem faciunt: qui typho vocatur, id est, vibratus ecephias. Desert hie faciunt aliquid abrupro è nube gelida convolvens, versansque, & ruinam suo illo pondere aggravans, & locum ex loco mutans rapida vertigine: præcipua navigantium pestis, non antennas modo, verum ipsa etiam navigia contorta frangens. A. Gellius Notitium Atticorum lib. 19. cap. 1. Qui turbines etiam crebriores, & caelum atrum, & fumigantes globi ac figuræ quaedam nubium metuentæ, quas typhonas vocabant, impendere, immineretque ac de pressuræ navem videbantur. Producit autem hæc dictio priorem syllabam. Lucan. lib. 7.

Et trabibus mistis avidos typhonas aquarum.

Typhonicus, a, um, τυφωνικός, ἡ, ον, turbulentus, ut est typho ventus.

Typhys, τυφός, fumus: lenis ac fumi instar vana jactatio, indeque fastus animi. Est etiam stupor attonitus, cum quis mutus, vel stupidus confidet: puto, velut fumo quodam interno occupatus. Item, morbus, febris ardentis species.

Typo, laterum fornax. Cerda.

TYPVS, ἡ τυπὸν, ἡ τυπών. GAL. Type, exemplaire, premiere forme de quelque chose. ITAL. Forma, stampa. GERM. Ein vorbild / form gestalt / model. HISP. Forma, figura, molde. ANGL. The forme, shape or figure of any thing. Latine forma, figura, adumbratio rudis, exemplat, umbra, & veluti imago quaedam alterius rei. Cicet. ad Atticum lib. 1. Epistol. lib. 6. Præterea typos tibi mando, quos in tectoria, &c. Hinc Protypa, dicta sunt opera quæ ante typos facta sunt, Eclypa vero, quæ ex ipsis sunt formata typis. Plin. lib. 35. cap. 12. Dibutades primus personas regularum extremis imbricibus imposuit, quæ inter initia protypa vocavit, postea, idem eclypa fecit. Archetypa autem dicuntur prima & principalia exemplaria, quæ non aliunde sunt desumpta, neque ad aliorum similitudinem efficta, cujusmodi vulgus vocat originalia. Typi item, teste Gell. lib. 1. Quemadmodum & typographæ, à Græcis dicuntur, quas nos descriptiones appellamus, quæ rudiores sunt, minusque exactæ quàm ὀργανοί, quas nos finitiones vocamus. Typus item dicitur figura & umbra & veluti imago & symbolum veritatis. Sic vetus Testamentum novi typum esse dicimus.

Typicus, a, um, τυπικός, id est, mysticus, umbratilis, allegoricus.

Tyræ, sive Tyras, τυρῶν, Ptolemæo. Fluvius est sub Boristhene, Sarmatas dirimens à Dacis, & non procul ab Istri ostiis in Pontum Euxinum illabens: ubi & oppidum habet sui nominis. Vide Plin. lib. 4. c. 2. & Ptol. lib. 3. c. 5. Ovid. 4. de Pont. Eleg. 10.

Parthenisique rapax & volvens saxa Cynapes
Labitur, & nullo tardior amne Tyras.

Tyrageta, τυραγίται, populi sunt Sarmatici, Insulam Ponti Euxini incolentes, quæ distat à Pseudostomo Istri cxxv. m. pass. autor Plin. lib. 4. c. 12.

Tyrāmbē, es, τυρανβή, oppidum est Sarmatiæ Europææ, nonnihil supra Tanaidis ostia in Mæotim paludem influens. Autor Ptolem. lib. 5. cap. 4.

Tyrānniōn, τυραννίων, Amifenus, discipulus Hestiarum Amifeni, nobilis Grammaticus, tempore magni Pompei docebat Romæ. Ductus est Romæ à Lucullo, captus in bello Mithridatico. Prius dicebatur Theophrastus: mutavit autem nomen, quod inter æquales superbis versifertus moribus. Clarus & dives ob doctrinam factus adeo est, ut supra triginta millia librorum possideret. Decessit senex morbo podagræ. Tyrannion junior è Phœnice, discipulus prioris, à quo nomen sibi usurpavit, quum prius Diocles vocaretur. Captivus & ipse Romam ductus, à quodam Dymante Cæsaris liberti emptus, deinde dono donatus Terentia Ciceronis, ab eaque liber factus, ludum Romæ aperuit. Scripsit libros LXVII, Utriusque autor Suidas.

Tyrānnūs, τυραννός, nomen proprium sophistæ, qui scripsit de divisione orationis libros x. Autor Suid.

TYRANNVS, i, ἡ τυραννία, ἡ τυραννία. GAL. Tyran, seigneur, ou seigneur cruel. ITAL. Tiranno, signore ingiusto. GERM. Tyran. HISP. Tyrano, señor, ò señor injusto. ANGL. A tyrannic or cruel lord. Dicitur Tyrannus dominus, id est, à dominandis populis. Apud

veteres in bonam partem dicebatur pro domino, rege, seu monarcha, qui plenam habebat in subditos potestatem. Ab initio enim, Trogo teste, omnium civitatum, regionumque imperium penes reges fuit: quos ad hujusmodi fastigium majestatis, non ambitio popularis, sed spectata inter bonos moderatio provehebat, qui etiam tyranni ob fortitudinem vocabantur. Virg. 7. *Aeneid.*

Pars mihi pacis erit, dextrum tetigisse tyranni.

Plautus *Pseud.* sc. 4. a. 2. Te te Tyranne, te volo, qui imperitas Pseudolo (id est, here.) Idem *Curcul.* sc. 3. a. 2. Nec Strategus, nec Tyrannus, nec Agoranomas, &c. Postea tamen tyranni nomen ad illos solum restrictum est, qui per insolentiam imperij viribus abutebantur, & vi & quadam animi libidine dominabantur, non jure & legibus æquis. Cicero. 2. *Offic.* Nec verò hujus tyranni solum, quem armis oppressa pertulit civitas, interitus declarat, quantum hominum odium valcat ad pestem, sed reliquorum similes exitus tyrannorum. Ovid. 1. *Metam.*

*Arcados hinc sedes, & inhospita tecta tyranni
Ingredior.*

¶ Latè tyrannus. Horat. 3. *Carm. Od.* 17.

*Qui Formiarum moenia dicitur
Princeps, & innantem Marica
Litoribus tenuisse Lyrim
Latè tyrannus.*

hoc est, latè regnans. amplum regnum possidens. Sic Virg. 1. *Aeneid.*

Hinc populum latè regem, &c.

pro Latè regnantem.

Tyrānnis, idis. ἡ τυραννίς. GAL. Tyrannie, seigneurie. ITAL. Tirannico, tirannia. GERM. Tyranny / ein grausamme wüterische herschung / nit nach billigkeit / sonder mutwillen. HISP. Tyrania, señorio. ANGL. Tyrannie, lordship. Dominatio, monarchia, sævum ac violentum Imperium. Juven. *Satyr.* 8.

Quid Mero tam sæva, crudaque tyrannide fecit?

Ovid. 15. *Metam.*

— odioque tyrannidis exul

Sponte erat.

Tyrānnicus, a, um. ἡ τυραννικός. GAL. Tyrannique, cruel. ITAL. Cosa tyrannica, crudele. GERM. wüterisch, tyrannisch. HISP. Cosa de tyranno, señor injusto y cruel. ANGL. Cruell. Quod est tyranni, hoc est, crudele & superbium. Cic. 1. *de Leg.* Aut si omnes Athenienses delectarentur tyrannicis legibus, num idcirco hæc leges justæ haberentur. Idem *de Invent.* Quod tetram, crudelè, nefarium, tyrannicum factum esse dicamus, per vim, per manum opulentam, quæ res ab legibus, & ab æquali jure remotissima est.

Tyrānnicè, adverbium. Crudeliter, violenter, & more tyrannorum. ἡ τυραννικῶς. GAL. Tyranniquement, cruellement. ITAL. Crudelmente. GERM. wie ein wüterich / tyrantischer weis. HISP. Cruelmente. ANGL. Cruellie, like a tyrant. Cicero. 5. *Verr.* Nunc ut hoc tempore ea, quæ regiè, seu potius tyrannicè statuit in aratores Apronius, prætermittam.

Tyrānnocōnūs, i. ἡ τυραννοκόνος. GAL. Qui a tuè, ou fait mourir un tyran. ITAL. Vcciditore, ammazzatore de tyranno. GERM. Ein tyrannentödtet. HISP. El que mato algun tyrano. ANGL. That slayeth a tyrant. Tyrannicida, percussor tyranni: à verbo κτείνω, quod est interficio. Cic. *ad Atticum lib.* 14. Sustulisse mihi videtur simulationem desiderij adhuc quæ serpebat in dies, & inveterata verebar ne periculosa nostris tyrannocōnūs esset.

Tyrānnicōdā, æ, gen. masc. qui tyrannum occidit. τυραννοκόνος. GAL. Qui a tuè un tyran. ITAL. Ammazzatore del signore. GERM. Ein tyrannentödtet / der ein wüterich ombbringt. HISP. El que mato el señor injusto. ANGL. That killeth a tyrant. Plin. *lib.* 7. *cap.* 23. Non indicavit Harmodium & Aristogitonem tyrannicidas.

Tyrānnicōdium, ij, Tyranni cædes. ἡ τυραννοκόνια. GAL. Occision d'un tyran, mort violente d'un tyran. ITAL. Vccisione di un tyranno. GERM. Ein erschlagung eines tyrannen. HISP. Matanza de tyrano. ANGL. The slaughter of a tyrant. Quint. *lib.* 7. *c.* 4. Tyrannicidium est occidere tyrannum.

Tyrannopolita, civis tyranni. Sidon.

Tyrēs, τῦς, fluvius est Scythiæ, secundus ab Istro, teste Herodoto *lib.* 4. Idem profus cum eo, qui à Ptolemæo Tyras, à Plinio Tyra appellatur. Hujus fluvij ripas olim accolebant populi Græci, qui à fluvij nomine Tyritæ dicebantur, teste Herodoto loco jam citato.

Tyrāmēthystūs, τυραμῆστος, Amethysti color, Tyria rursus purpura inebriatus. Plin. *lib.* 9. *cap.* 41. Non est satis abstulisse gemmæ nomen amethystum: rursus absolutus inebriatur Tyrio, ut sit ex utroque nomen improbum Tyriamethystus, simulque luxuria duplex, ex Plin. *lib.* 9. *c.* 41.

Tyrānthīnūs, a, um, τυρανθίνος, vox est ex Tyrio & ianthino composita colorem significans, qui resultat ex ianthino, hoc est, violaceo, rursus Tyria purpura inebriato.

Tyrānthīnæ, dicuntur vestes colore hujusmodi infectæ, Martialis *lib.* 1.

Sic interpositio vilis contaminat uncto

Urbica Lingonicus tyrianthina bardocucullus.

Tyridates, seu potius, Tiridates τυριδάτης, Vologesis Parthorum regis scater, qui Neronis principatu Romam venit, & Regni Armeniæ diadema ab eo accepit. Vide Tacitum *Annal.* *lib.* 6. & 7. & Sueton. *in Neron.* *cap.* 13.

Tyrinthia, vel Tyrius, aut Tyrus, civitas Argis vicina, in qua nutritus est Hercules, qui inde Tyrinthius dictus est. Virg. 7. *Aeneid.* ut notat Servius:

— postquam Laurentia villor,

Geryone extincto, Tyrinthius attingit arva,

Tyrhenonæc boves in flumine pavit iberas.

¶ Tyrinthia Alcmena,

Amphytrion fueris, quum te Tyrinthia cepit.

Tyritace, tyritaces, τυριτάκι, urbs, est Colchorum ad Phafidis ripas teste Plin. *lib.* 6. *c.* 4.

TYRO, nis. Novus miles, & fortis ad militiam exercendam. ἡ τῦρος. GAL. Apprentis, nouveau soldat, bachelier aux armes. ITAL. Tirone, soldato nuovo. GERM. Ein newer oder junger friegsman so man erst anfür. HISP. Novicio en la guerra y armas, bisoño. ANGL. Apprentis, or young man of warre. Cicero. 2. *Tusculan.* Ætas tyronum plerumque melior: sed ferre laborem, contemnere vulnus, consuetudo docet. Liv. 10. *bell. Macedon.* Veteribus militibus tyrones immisceantur. Senec. *cap.* 3. *de consol. ad Helviam matrem,* Tyrones faucij vociferantur, veterani contrà. Per translationem Tyrones generaliter appellamus, qui prima in arte aliqua ponunt rudimenta, ἡ τῦρος. Unde pro rudi adhuc & novitio gladiatore posuit Suetonius *in Casare,* Tyrones neque in ludo, neque per lanistas, Sic adolescentem quandoque togam sumebant, & barbam ponebant, eloquentiamque in foro auspicabantur, Tyrones dicebantur, & illa prima actio, tyrocinium. Idem ait Ovid. 3. *Fast.* Senec. *lib.* 3. *declam.* Ille in foro primùm dicturus, tyro dictus est. Sueton. *in Neron.* *cap.* 7. Deductus in forum tyro, populo congiarium, militi donativum proposuit, indicta decursione. Sunt qui scribant Tyro per i, nostrum, & melius fortassis. Arbitror enim Græcam dictionem non esse.

Tyrūcūlus, dimin. Pro juvenulo, qui prima in arte aliqua cepit ponere rudimenta. ἡ τῦρος. GAL. Jeune apprentis. ITAL. Giovane che si ammaestro, discepolo. GERM. Ein lehrnablin. HISP. Novicio, discipulo. ANGL. A little young man of warre or apprentis. Plin. *jun. in Epist.* Quod me, quamvis tyrocinium incitavit ad emendum, hoc est, iudem, & nondum satis exercitatum in cognitione signorum. Columell. *lib.* 11. *cap.* 1. Nam servitia sic Tyrocinium contemnant ut senem. Juven. *Satyr.* 11.

— nec latus Asra

Novit avis noster tyrocinulus.

Tyrūcūlā, femininum, quo Colum. usus est pro cane adolescentiore, in educandis catulis parum adhuc exercitata. Quoniam (inquit *lib.* 2. *cap.* 7.) tyrocinula nec rectè nutrit, & educatio totius habitus auferit incrementum.

Tyrōcīnium, ij. Prima artis alicujus rudimenta. ἡ τῦρος. GAL. Apprentissage. ITAL. Esso imparare, capo di opere. GERM. Ein ester anfang, das erst versucht. HISP. Aquella novedad, capo de obra. ANGL. Prentishippe. Suet. *in Tiber.* *c.* 54. Neronem & Drusum patribus commendavit, diemque utriusque Tyrocinij congiario plebi dato celebravit. Tyrocinij autem die adolescentuli togam puram sumebant. Tyrocinium navium dixit Plin. *lib.* 27. *c.* 7. per metaphoram, quum primùm mari committuntur, & veluti in Neptui militiam conscribuntur. Seneca, Provocata tyrocinii Ciceronis Syllana potentia, (in causâ Roscij.)

Tyro, sive Tiro, nomen liberti Ciceroni, in omni literarum genere exercitissimi, ad quem extant multæ Ciceronis epistolæ.

Tyrōnīānus, a, um, sive Tironianus, possessivum à Tyrone Ciceronis liberto formatum. Gellius *lib.* 1. *cap.* 7. In oratione Ciceronis quinta in Verrem, libro spectatæ fidei, Tironiana cura, atque disciplina facta.

Tyro, τῦρα, virguncula fuit Thessala Salmonci filia, ex qua Neptunus Neleum & Peliam suscepit. Propert. *lib.* 7.

Vobiscum est Iope, vobiscum candida Tyro, &c.

Tyrōcētīlis, ἡ τυροκῆτις. GAL. Vne grataise. ITAL. Grattavola, alibi grattugia. GERM. Ein reibesen. HISP. El rallo. ANGL. A gratter. Instrumentum culinarium, quo foraminato calcus disteritur minutim, vel saccharum.

TYRŌS, sive Tyrus. ἡ τῦρος. τῦρος. vulgò, Fuerte de Sur. Urbs Phœnices olim celeberrima, una ex iis quæ Tripolim efficiunt, olim insula, sed Alexandri operibus continenti conjuncta. Tyrus (inquit Plin. *lib.* 5. *cap.* 19) quondam insula præalto mari septingentis passibus divisa: nunc verò Alexandri eam oppugnantis operibus continens. Olim portu clara, urbibus genitis Lepti, Utica, & illa Romani imperij æmula terrarum orbis avida, Carthagine, etiam Gadibus extra orbem conditis. Nunc omnis ejus nobilitas conchylio, & purpura constat. Olim Sarra fuit nuncupata, ut ait Gell. *lib.* 14. *c.* 6. Unde Sarranum ostium pro purpura Tyria dicimus.

Tyrīūs, a, um, adjectivum, τῦρος. Virg. 1. *Aeneid.*

Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni.

Tibullus,

Quid Tyrio recubare toro?

Idem *lib.* 4.

— Tyrio sub tegmine vestem

Indueras.

Idem Sueton. *in Neron.* *cap.* 32. Et cum interdixisset usum amethystini ac Tyrii coloris, &c. Et quoniam in hac urbe laudatissima cingebatur purpura, factum est, ut Tyrium dicamus pro purpureo. Ovi. 2. *de Arte.*

Sive erit in Tyriis, Tyrios laudabis amicum.

¶ Tyria maria, proverbio dicebatur, de re admodum tumultuosa, periculosisque plena. Festus putat inde natum esse proverbium, quod Pœni Tyro oriundi, adeo potentes in mari fuerint, ut omnia maria infestantes, navigationem redderent periculosam. Unde Tyria maria excitare, proverbialiter dicitur pro eo quod est, Ingentes tumultus commovere. Vide Adag. Erasmi.

Tyrotarichus τυροτάριχος, genus opsonij, ex caseo, salsamentisque confecti, τῦρος enim caseus est, τῦρος salsamentum. Cic. *ad Partum lib.* 9. Tu verò (volo enim abstergere animi tui metum) ad tyrotarichum antiquum redi. Et *ad Attic.* *lib.* 4. Multa in Epistola tua delectarunt, sed nil magis quàm patina tyrotarichi.

Tyrhēnōs, τυρηνός, Romani Hetruscos appellant, atque Tuscos, hoc est, quicquid est populorum in Italia, inter Mactem & Tyberim fluvios. Græci verò hoc eos nomine nominaverunt: à Tyrheno Atyos filio, qui è Lydia colonos in hanc regionem deduxit. Atyos enim ex prognatis Herculis, & Omphales unus, quum sterilitate ac

Vādōsus, a um: ut Vadofus amnis, qui frequentia habet vada. ἡ ποταμὸς ποταμῶν. GAL. Qui a plusieurs lieux par où on peut passer à gué, ou à pié, qui a plusieurs guéz. ITAL. Chi ha molti guadi da passarvi à piede. GERM. Ein fluß durch den man an vil orten roatten mag. HISP. Llano de qualquiera vadōs. ANGL. That is full of fourdes. Cæli. 2. bell. civ. Quod his locis vadofum mare erat longius progressus, &c. Liv. 7. bell. Maced. Quod in fluminis modum, longum & angustum & vadofum ostium portus fit.

Væ, interjectio, his rebus quas execramur, propria: ut, Væ misero mihi. ἡ ἰν οἱ. GAL. Malheur! voix quand on a quelque chose en horreur. ITAL. Oh, oime, modo di dolersi, parola laquale dimostra horrore. GERM. Owee. HISP. Ay, d' guay. ANG. Allace. Væ auget & minuit, &c. Væ scribendum non ve, nec vax: ut, Væ Iovis, Gellius c. 12. lib. 5. Plaut. Men. sc. 2. a. 3. & sc. 2. a. 5. Væ capiti tuo. Idem Pseud. sc. 2. a. 5. Væ victis. Idem Curc. sc. 1. a. 5. Væ miseræ mihi. Animo malè est. Idem Asin. sc. 4. a. 2. Væ mihi hodie. Mox, perij. Idem, ibid. sc. 2. a. 2. Væ tibi. Virg. 9. Eclog.

Mantua va misera nimium vicina Cremona.

Quidam væ sine aspiratione scribunt: recipit tamen diphthongum, ut distinguatur à ve, conjunctione; de qua infra suo loco.

Vænalis, c, Quintil. Vænali alienæ familiæ se immiscere.

Vænō is, i, v, i, verbum est sub voce naturali, passivam habens significationem, Vendor. נמכר nimchâr. πωλύμαι. GAL. Estre vendu. ITAL. Esso venduto. GERM. Verkaufst werden. HISP. Ser vendido. ANGL. To be sold. Plaut. in Mœnach. Quibus hîc pretiis porci vancunt? Sunt qui hoc verbum sine diphthongo scribere malunt, quod eandem habeat originem cum verbo vendo, in quo profectò nemo diphthongum agnoscit. Vide plura de hoc infra in verbo Veneo.

Væsânus, Vide Vesanus.

Væfër, a, um. Callidus, astutus, quasi valdè Afer: mira enim semper fuit ejus gentis calliditas. ἡ ἰν οἱ. GAL. Fin & caust, rusé. ITAL. Astuto, ghiotto, scaltro. GERM. Geschick / listig. HISP. Astuto y recatado. ANG. Willie, craftie. Cic. lib. 1. de natur. deorum, Chryssippus, qui Stoicorum somniorum vaferrimus habetur interpres. Ovid. de Arte,

Qua vaser eludi possit ratione maritus.

Vafrum jus, id est subtile vel in quo multi vafre versantur. Horat. 2. Serm. Satyr. 2.

— nos expulit ille:

Illum aut nequities, aut vafri inscitia juris

Postremum expellet, certè vivacior hares.

Vafre, adverbium, Callidè, astutè. ἡ πωλύτως. GAL. Finement, par surprise. ITAL. Accortamente, scaltamente. GERM. Geschicklich / arglistig. HISP. Astucia y recatadamente. ANG. Wily. Cic. 4. Verr. Nil satè vafre, nec maliciosè facere conatus est.

Vaframèntum, i, ἡ ἰν οἱ. GAL. Finesse, cautelle, rusé. ITAL. Accortezza scaltamente. GERM. Ein geschwindler arglist / geschickigkeit. HISP. Astucia ò recatamiento. ANG. Wiliness, craftiness. Valer. Maxim. lib. 7. cap. 3. Quantum imperium quàm parvo interceptum est vaframento. Item, Lampfacenæ urbis salus unius vaframenti beneficio constitit.

Vageni, Populi inter Alpinas gentes ex Caturigibus oriundi. Plin. lib. 3. c. 20. Inter Alpinas gentes finitimi Centrones, & Cortianæ civitates, Caturiges, & Caturigibus orti Vageni, Ligures. Silius,

Tam pernix Ligur, & sparsè per saxa Vageni.

VAGINĀ, Gladij theca. ἡ ἰν οἱ. GAL. Gainne ou fourreau. ITAL. Guaina. GERM. Ein Scheiden futer. HISP. V yna de cuchillo. ANGL. A sheath. Cic. in Catil. Verumtamen inclusum in tabulis, tanquam gladium in vagina reconditum. Cæsar 5. bell. Gall. Avertit hîc casus vaginam, & gladium educere conantis dexteram moratur manum. Ovid. 10. Metam.

— verbisque dolore retentis

Pendenti nitidum vagina diripit enses.

Virg. 4. Aeneid.

— vaginaque eripit enses

Fulmineum, stridè que serit retinacula ferro.

Vaginae nomen metaphoricè & obscurnè usurpavit Plaut. in Pseud. sc. 7. v. 4. Conveniebātne in vaginam tuam machæra militis. Vagina frumenti, quidam quasi folliculus, quo spica etiamnum pubescens, nec dum planè apprens, circumvolvitur. Varro lib. 1. c. 48 Spica ea quæ mutica non est, in hordeo & tritico tria habet continentia granum, glumam, aristam: & etiam primitus spica quum oritur, vaginam. Et paulò post, Aristæ quasi cornua sunt spicarum, quæ primitus quum oriuntur, neque planè apparent in qua sublatent herbe: ea vocatur vagina, uti qua later conditus gladius. Idem c. 12. lib. 1. codem, Quod frumentum dicunt quindecim diebus esse in vaginis. Cic. de senect. Culmòque erecta geniculato, vaginis jam quasi pubescens includitur. Vaginae corporis. Plin. lib. 8. c. 15. Mirum pardos, pantheras, leones, & similia, condito in corporis vaginas unguium mucrone, ne refringantur, hebetenturque, ingredi, averisique falcibus currere, nec nisi appetendo prætere. Idem lib. 1. c. 37 Omnia quidem principalia viscera membranis propriis, ac velut vaginis inclusit providens natura.

Vaginat, exagitat. Lege, Aginatus, examinatus.

Vaginulā, diminutivum. ἡ τὸ λεπρόν, τὸ καλεῖται. GAL. Petite gainne ou fourreau. ITAL. Picciola vagina ò guaina. GERM. Ein scheidlin. HISP. Pequena wayna. ANGL. A little sheath. Plin. lib. 18. cap. 7. Et far in vaginulis servant ad satum.

VAGŪ, is, i, v, i, itum. Ejulo, puerorum infantium moro ploro. Unde dictum sit. docet Gell. cap. 17. lib. 16. ἡ ἰν οἱ. GAL. Braire comme les enfans. ITAL. Piangere come fanno i fanciulli. GERM. Schreien oder greinen wie die jungen kind. HISP. Llorar como los niños. ANGL. To cry out as ac bild doeth. Cic. in Catone. Quod si quis Deus mihi largiatur, ut ex ætate repuerascam, & in cunis vagiam. Ovid 4. Fast.

Inuis ut infanti vagiat ore puer.

Hinc frequentativum vagitare, Frequenter vagire: quumque tibi vagitet tertius infans.

VAGŪS, Infantium fletus. ἡ ἰν οἱ. GAL. Cri & brayement de petits enfans. ITAL. Vagito, Pianto di fanciulli. GERM. Geschrey oder greinen wie die jungen kind. HISP. Lloro de niños. ANGL. Avoeping or crying of infanses. Mart. lib. 9.

Sordida vagitu posceret ara puer.

Virg. lib. 6. Aeneid.

Continuè audita voces, vagitus & ingens,

Infantumque anima fletens.

Vagitus de ægrotis ita extulit Celsus initio lib. 7. Sed perinde faciat omnia, ac si nullus ex vagitibus alterius affectus oriatur.

VAGŪR, is, Vagitus, Clamor. ἡ ἰν οἱ. GAL. Luctet. lib. 2. apud Non. cap. 2.

Et superantur item miscetur funere vagor.

Item Ennius apud Festum. Oppugnantis Vagor.

Vagolor, queror cum convitio. Fest.

Vagulatio, vagitus, clamor & convitium. In leg. 12. tabul. Cui testimonium defuerit, is tertiis diebus ad portum ob vagulationem ito.

VAGŪS, Huc illuc oberrans, incertus, instabilis, inconstans. Χ. Stablis, certus, ἡ ἰν οἱ. GAL. Vague, vagabond, incertain, muable. ITAL. Vago, vagante, vagabondo. GERM. Umbeschweiffig. HISP. El que vaga, errado, ANGL. That wandreth, a vagabonde. Tibull. lib. 4.

— Vagi sileantur pascua Sois.

Senec. cap. 7. de conf. ad Marc. Vagus & amens discursus equorum. Cic. Attic. lib. 7. Itaque vagus esse cogitabam. Vaga sententia, id est, incerta. Idem de natur. deor. Est enim & Philosophi, & Pontificis, & Cortæ, de diis immortalibus habere non errantem, vagam, ut Academici, sed ut nostri, stabilem, certamque sententiam. Vagum nomen herbe, dixit Plin. lib. 27. cap. 4. id est, inconstans & multis opinionibus obnoxium.

VAGÈ, adverb. Dispersè, diffusè. ἡ ἰν οἱ. GAL. En vagabond, ça & là sans ordre. ITAL. Vagabondo à foggia di vagabondo. GERM. Hin und wider umbeschweiffig. HISP. Vagando à manera de errado. ANGL. In wandering hither and thither. Liv. 6. bell. Pun. Qui vagè effulos per agros palatòsque adortus, &c.

VAGŪR, aris, huc illuc oberrans, volito, passim volito, non consisto. ἡ ἰν οἱ. GAL. Vaguer, aller ça & là. ITAL. Vagare, andare vagando. GERM. Umbeschweiffen / hind und hâr streichen. HISP. Vagare, andar vago ò errado. ANGL. To wander. Cic. pro Font. Hi contrà vagantur lati, atque erecti passim toto foro, &c. Idem 1. de Invent. Nam fuit quoddam tempus, quum in agris homines passim bestiarum more vagabantur. Virg. 4. Aeneid.

Vritur infelix Dido, totaque vagatur

Urbe furens.

Vagarur animus, id est, inconstans est & instabilis. Cic. 2. Offic. Non enim fumus ij, quorum vegetur animus errore, nec habeat unquam quod sequatur. Sunt qui illud interesse existiment inter vagor, & erro, quod vagari & errare cogatur oratio. Invenitur etiam Vago, as. Plaut. in Mil. Te alloquor, vitij, probique plena, quæ circum vicinos vagas. Accius, Pecuda vagant ac pavore defertunt. Pacuvius, Exul incerta vagat. Ennius, Arbores vento vagant.

VAGĀNS, itis, particip. ἡ ἰν οἱ. GAL. Errant, vagabond. ITAL. Chi vaga, vagabondo. GERM. Umbeschweiffend. HISP. El que vaga, vagabondo. ANGL. That wandreth a vagabonde. Cic. 1. de Divinat. Quæ igitur natura, quæ volucres huc & illuc passim vagantes afficiat, ut significant aliqui?

VAGĀTĪO, nis, Ipse vagandi actus. ἡ ἰν οἱ. GAL. Quand on ne se tient point en un lieu, mais on vague ça & là. ITAL. Il andar vagabondo. GERM. Umbeschweiffung. HISP. Obra de vagar ò espaciarse. ANGL. Wandring or going astray. Liv. 5. ab Urb. His tribunis dum cura omnium in Veientes bellum intenta est, neglectum Anxuri præsidium vagationibus militum, & Volcos mercatores vulgò receptando, proditis repente portarum custodibus oppressum est.

VAGĀBŪNDŪS, qui sedem stabilem nullam habet, sed modò huc, modò illuc oberrans, tempus inutiliter absumit. ἡ ἰν οἱ. GAL. Vagabond. ITAL. Vagante. GERM. Stets umbeschweiffend. HISP. El que mucho anda vagando, vagabondo. ANGL. That wandreth or strayerth.

VĀH, Interjectio est insultantis. ἡ ἰν οἱ. GAL. Escri de réjouissance. ITAL. & HISP. Vah. GERM. Pfudich. ANGL. Allace, ach. Hieron. ad Damasum, Sicuti nos in lingua Latina habemus interjectiones qualdam, ut in insultando dicamus Vah! & in admirando papæ! & in dolendo hei! & quando silentium volumus imperare strictis dentibus spiritum coarctamus, & cogimus tantum sibilum in sonando st: ita & Hebræi inter reliquas proprietates linguæ suæ habent interjectionem &c. Plaut. in Mostell. Vah, quid illa potest peius quicquam muliere memorarier? Idem, Vah homo imprudens. Interdum blandientis. Idem Pseud. sc. 3. a. 1. Vah manta. Idem in Aulul. sc. 3. a. 4. Vah quàm benignè. Idem Asin. sc. 4. a. 2. Vah! delinire apparatus, &c. Interdum est interjectio admirantis. Idem Curc. Subegit solus intra viginti dies 15. Vah. c. quid mirare? Aliquando exultantis, vel lætitie. Idem in Bacch. Ducentis Philippeis rem pepigi. N. vah, Salus mea, servasti me.

VĀHĀ, Interjectio exultantis, vel ridentis. Plaut. in casina, — vaha. s. Quid negotij est, &c.

VĀLĀCĀ, teste Volaterrano, Regina Bohemorum fuit, cujus ductu ejus regni mulieres occisis viris sese in libertatem asseruerunt, & sine viri adminiculo regnum multos annos administrarunt.

VĀLDĒ, Multum, vehementer, majorem in modum, adverbium est per syncopem à Validè effectum, quemadmodum & caudus pro callidus: quo fit ut in valde posterior syllaba producat. ἡ ἰν οἱ. GAL. Beaucoup, grandement. ITAL.

ITAL. Molto, grandemente. GERM. Sehr, heftig. HISP. Muy, mucho, muy grandemente. ANGL. Much, greatly. Lungitur autem ferè positivis. Cic. ad Cassium lib. 15. De Hispania nihil novi, sed expectatio valde magna. Aliquando adverbis. Idem ad Attic. lib. 1. Qui primum illud valde graviter tulerunt. Aliquando pro ita, sanè. Plaut. Pseud. sc. 3. a. 1. Meam amicam vendidisti; B. Valdè (i. ita sanè.) Aliquando verbis, Cic. ad Tironem lib. 16. Literas tuas valde expecto. Ponitur aliquando junctum positivis cum tam, & quàm. Idem 2. de Divin. Nihil est tam valde vulgare, quàm nihil sapere. Dicimus & valdequàm, sicut sanèquàm, & perquàm. Decius Brutus ad Cic. Nam suos valdequàm paucos habet.

Valdus, comparativum est à valde deductum, idem significans quod magis, sive vehementius, μάλλον.

Valentia, x, urbs est insignis citerioris Hispaniæ, tribus millibus passuum à mari remota, ut auctor est Plin. lib. 3. c. 3. & Ptolem. lib. 2. c. 6. & Pompon. Mela lib. 2. Valentia. Est etiam ejus nominis oppidum inter Allobroges subter Viennam ad Rhodanum, cujus meminit Plin. lib. 3. c. 4. Vulgò Valence.

Valentinus, proprium nomen, à Valentia. Extat inter alios hoc nomine infamis hæreticus; ex Platonis & Iudaicis fabulis conflatus: cujus sectatores Gnosticos, à cognitione profunda, se appellabant. Nugamenta ejus in variis verbis consistebant, quæ aivras appellabat, id est, secula.

VALĒO, es, vi, itum, Sanus, sive potens sum. Χαζακ hat sam πιν chazak. ἰσχυρός, ἰσχυρῶς, ἰσχυρία, ἰσχυρία. GAL. Estre sain & en bon point, pouvoir, valoir, avoir pouvoir & puissance. ITAL. Valere, potere, essere sano, in buon stato. GERM. Gesund vnd wolmögend sein. HISP. Poder, estar rezio y sano. ANGL. To be rohole or in bealt, to be able or of power. Plaut. in Amph. Equidem valeo, & salvus sum rectè Amphitruo. Idem in Persa, Si valetis gaudeo. Valere ab oculis, & ejusmodi, est oculorum morbo liberatum esse. Gell. lib. 13. cap. ult. Quum valeo ab oculis, revise ad me. Sic valere à Pecunia. Plaut. in Aulul. Ain' tu valere te? E. pol ego haud à pecunia perbene. id est, pecuniæ inopiã etiam nunc laboro. Ne valeam. imprecantis clausula est. Martial. lib. 2.

Ne valeam, si non totis Deciane diebus;
Et tecum totis noctibus esse velim.

Valere aliquando est posse, pollere, vim, vel vires, momentum, pondus sive auctoritatem habere, alicujus momenti putari. Χαζακ hat sam πιν chazak. ἰσχυρός, ἰσχυρῶς, ἰσχυρία, ἰσχυρία. Terent. in Eunuch. Neque tam imperia, ut quid amor valeat, nesciam. Plaut. Aulul. se 4. a. 1. Dij immortales! Aurum quid valet? Idem Amph. Id quod quisque potest & valet. edit, ferit. Ibid. Quando pugnis plus valet. Idem Asin. se. 2. a. 2. Voce summa quoad vires valet. Valere, pro rarum esse. Ovid. Eleg. 5. lib. 3. Trist.

Ut doceas votum posse valere meum, &c.

Valere aliquando dativo. Gell. lib. 5. cap. 12. Nam & augendæ rei, & minuendæ valet. Aliquando accusativo cum præpositione ad. Cic. 1. Acad. Vitæ autem adjuncta dicebant, quæ ad virtutis usum valerent. Et cum præpositione apud, Cæf. 1. bell. Gall. Proponit esse nonnullos, quorum autoritas apud plebem plurimum valeat, id est, multum possit. In qua significatione etiam dicimus, Valere autoritate apud plebem. Livius 1. bell. Maced. Apud magnam partem Senatus & magnitudine rerum gestarum, gratia valebat. Valere potestate, valere ingenio, est potestate, vel ingenio plurimum posse. Cic. pro domo sua, Quasi ego in isto genere omnino quicquam aut caratione, aut potestate valerem. Idem de clar. Orat. Is longo plurimum ingenio valuit. Aliquando etiam ablativo jungitur cum præpositione, in. Martial. lib. 2.

Incipe, tres uno perierunt Rhetores anno:

Si quid habes animi, si quid in arte valet.

Cic. 1. Tusc. Quod in omnibus causis & debet, & solet valere plurimum. Aliquando accusativo cum præpositione in. vel ad. Idem 2. Tusc. In vulgus insipientium opinio valeat honestatis. Quint. lib. 4. c. 5. Quædam tamen si ipsa dura sunt, in id tamen valet, quod fecio. Cic. 3. de divin. Affectio astrologum valeat, si vis, ad quædam res: ad omnes certè non valebit. Idem de divin. Plus terrarum valeat ad celeritatem reditus tui. Idem de divin. Plus terrarum situs, quàm Lunæ actus ad nascendum valere. Quum ad pretium pertinet, si pretium exprimitur, in ablativo ponitur. Plin. lib. 33. cap. 3. Aureus nummus post annum sexagesimum secundum percussus est quàm argenteus: ita ut scrupulum valeret sestertiis vicenis. Varr. tamen accusativum dedit, dicens, Denarij, quod denos æris valebant: quinarj, quod quinos. Valet eodem, pro, Ad idem. Cels. lib. 6. c. 6. Id quoque ejusdem quod Sphæzion nominabat, eodem valet. Valet, pro significat. Suet. in Vitellio cap. ult. Cui Tolosæ nato cognomen in puericia Bæco fuerat, id valet gallinæ rostrum. Imperativo Vale, in discessu utimur, aut in calce epistolarum: quemadmodum Salve in accessu, aut etiam in literarum principio. Virg. 3. Eclog.

Phyllida amo ante alias: nam me discedere flevit,
Et longum formosa, vale, vale inquit, tola.

Ovid. Eleg. 3. lib. 1. Trist.

Sape Vale dicto, rursus sum multa loquutus.

Plaut. Prolog. Capt. Abire, valere. Reperitur tamen Salve in discessu, & in calce epistolarum. Cic. lib. 6. Epist. Vale mi Tiro vale, & salve. Quoniam verò abeuntes per hæc verba salutare solemus, Vale, & Salve: invaluit consuetudo ut hæc verba salutatio pro discedo, etiam si cum stomacho & indignatione loquamur: non quod illi à nobis, sed quod nos ab illis, quibus sic loquimur, vale dicendo, recedamus, inquit Valla lib. 6. Terent. in Adelph. Valeas habes illam, quæ placet. Idem in Andria, Valeant qui inter nos dissidium quarunt, καίπερ τω τω. Quod perinde est ac si diceremus, discedant à nobis: sive, eos cum suo odio & maledicentia relinquamus. Plaut. Amphitru. Valeas, tibi habeas res tuas: redde meas. Cic. 1. de natur. deorum, Si Deus talis est, ut nulla gratia, nulla hominum charitate teneatur, valeat. Vale & salve, verba erant postrema, quibus

Calopini Pars. II.

olim mortuos affabantur, Varr. Vale, & salve, quum ad mortuos referuntur: non id dictum est, quod aut valere aut salvi esse possint: sed quod ab his recedimus, eos nunquam visuri. Virg. 11. Æneid.

salve aeternum mihi maxime Palla,

Æternumque vale.

Valere iusti: id est, vale dixi. Cic. Attic. lib. 5. Hominem aliquid agentem salutavi, postea valere iusti. Vale, vel feri dicebant: Salve, manè. Suet. in Galba, cap. 4. Item, Vale singulis dicere in Senatu. Idem in Aug. c. 53. Hujus verbi composita sunt, Convaleo, invaleo, evaleo, æquivaléo, prævaleo, revaleo: à quibus fiunt convalesco, evalesco, prævaleo, revalesco: quorum significata vide supra.

Valens, entis, nomen ex participio: id est, sanus, incolumis, robustus, fortis, firmus. Χαζακ hat sam πιν chazak. ἰσχυρός, ἰσχυρῶς, ἰσχυρία, ἰσχυρία. GAL. Vaillant, puissant, sain & en bon point, fort & puissant. ITAL. Valente, potente, sano, gagliardo. GERM. Gesund / wolmögend stark. HISP. Valiente, y poderoso, rezio y sano. ANGL. That is rohole, and of power or force. Cic. Tiron. lib. 16. Epist. Medicus planè confirmat prope diem te valentem fore. Idem pro Cluent. Eo ipso die puer, quum hora undecima in publico valens visus esset, ante noctem est mortuus. Idem in Orat. Valentiorum hæc laterum sunt, nec ab hoc quem informamus, aut expectanda, aut postulanda. Idem 7. Verr. Hæc quum maximè loqueretur, sed lictores circumstantium valentissimi, & ad pulsandos verberandosque homines exercitissimi. Aliquando idem quod potens, efficax, utilis, ἐπισημαστος, ἰσχυρός, Plin. lib. 29. cap. 18. At sylvestri longum ac pusillum, & ad omnes effectus valentius. Cic. ad Attic. lib. 7. His ille rebus ita convaluit, ut nunc in uno cive res ad resistendum sit: qui mallem tantas ei vires non dedisset, quàm nunc tam valenti resisteret. Varr. de re rust. lib. 3. c. 16. Providendum ne infirmiores à valentioribus opprimantur. Plaut. Asin. se. 2. a. 3. Valentes virgatores. Idem Capt. Prolog. Valentiorum adversarium nactus. Idem Suet. in Aug. cap. 35. Valentissimi, &c. (i. robustissimi.) Valens, vel valida, vel firma materia vocatur à Medicis (cui opponitur imbecillis, & infirma) ab alendi vi & copia. Media verò quæ inter utramque. Cels. lib. 2. c. 18. Id valentissimum voco, in quo plurimum alimenti est. talis est caro quæ materia est valentissima & firmissima. Imbecillissima & infirmissima, olus omnia. Pisces sunt in media materia.

Valentulus, diminutivum. Χαζακ hat sam πιν chazak. ἰσχυρός, ἰσχυρῶς, ἰσχυρία, ἰσχυρία. GAL. Un peu, ou au commencement vaillant, puissant, & sain. ITAL. Alquanto valente, potente, sano & gagliardo. GERM. Simlich stark. HISP. Un poco valente y poderoso, rezio y sano un poco. ANGL. That is somewhat in health or of some force. Plaut. in Cas. obsecro ut valentula est, Pene posuit cubito.

Valentèr, adverbium, Fortiter, totis viribus. Χαζακ hat sam πιν chazak. ἰσχυρός, ἰσχυρῶς, ἰσχυρία, ἰσχυρία. GAL. Vaillamment, puissamment, fortem. ITAL. Gagliardamente, con gran possentezza. GERM. Dermögentlich / gewaltig. HISP. Valiente y poderosamente. ANGL. Valiantly. Colum. lib. 1. cap. 5. Quæ ab imo præstructa valenter resistunt contra ea, quæ postmodum superposita incumbent. Id lib. 3. cap. 2. Vires Rubellianæ ventos & imbres valenter sufferunt. Ovid. 11. Metam.

Quum mare sub noctem tumidum albescere cepit
Fluæibus, & præceps spirare valentibus Euris.

Valentia, x, Antiquis idem erat quod potentia, firmitas, fortitudo, robur. Χαζακ hat sam πιν chazak. ἰσχυρός, ἰσχυρῶς, ἰσχυρία, ἰσχυρία. GAL. Vaillance, puissance, force. ITAL. Valentia; potenza, gagliardezza. GERM. Dermögentlich / stark. HISP. Valentia y potentia. ANGL. Valianness. Unde Romam ipsam à præcis Latinis Valentiam dictam accepimus, quam postea Evander, Græco quidem nomine, sed servata Latinæ vocis significatione, ἐπέλυ appellavit. Solinus cap. 2. Sunt qui videri velint Romæ vocabulum ab Evandro primum datum, quum oppidum ibi offendisset, quod extructum antea Valentiam dixerat Iuventina Latina, servatæque significatione impositi prius nominis, ἐπέλυ Græcè, Valentiam Latinè nominatam. Χαζακ hat sam πιν chazak. ἰσχυρός, ἰσχυρῶς, ἰσχυρία, ἰσχυρία. Invalentia, ἀσθενία. Gellius, Nam morbus in lege ista non febriculosus, neque nimis gravis, sed vitium aliquod imbecillitatis atque invalentiæ demonstratur.

Valesco, is, inchoativum, Validus fio. Χαζακ hat sam πιν chazak. ἰσχυρός, ἰσχυρῶς, ἰσχυρία, ἰσχυρία. GAL. Reprendre ses forces, se renforcir, devenir puissant. ITAL. Ripigliare sanità è forza. GERM. Dermöglich odel stark werden. HISP. Hazerse rezio y sano. ANGL. To wax rohole or strong. Lucret. lib. 1.

Sed potius tali facto recreata valescat.

Tacit. lib. 4. Meditatio & labor in posterum valescit.

Validus, a, um, Robustus, valens, firmus, potens. Χαζακ hat sam πιν chazak. ἰσχυρός, ἰσχυρῶς, ἰσχυρία, ἰσχυρία. GAL. Vaillant, puissant, robuste & fort. ITAL. Forte, possente, sano. GERM. Stark. HISP. Valiente, rezio y sano. ANGL. Valiant, potent, mightie. Plaut. in Amph. Ita quasi incudem, me miserum homines octo validi cadant. Idem Asin. se. 1. a. 3. Octo validos lictores. Ovid. Eleg. 8. lib. 4. Trist.

Nil adeo validum est (adamus li èt alliget illud)

Ut maneat rapidi firmissime Iovis.

Validiores provinciarum, Suet. in Aug. c. 48. Cic. Tironi, Omnia viceris, si, ut spero te validum videro. Terent. in Hecyra, bene factum te advenisse Pamphile: Atque adeo quod maximum est, salvum atque validum. Tacit. lib. 19. Simul coloniam copiis validam auferte Vitellio. Validus ex morbo. Livius 3. ab Urb. Ibi rixam uatam esse, fratremque suum majorem natu (necdum ex morbo satis validum) pugno idem à Cætone, cecidisse semianimem. Validissima materia, Cornel. Cels. lib. 2. cap. 18. Vidè Valens materia. Validæ opes, id est, magnæ, ingentes, apud Plaut. in Casin. Vinum validum. Ovid. 6. Fast.

conviva valido titubantia vino

Membra morvent, dubij, stantque, labantque pedes.

Virg. 5. Æneid.

Colligere arma jubet, validisque incumbere remis.

Idem 10. Æneid.

Nil valida juvère manus.

CCc 4

Validus

¶ Validus sustinere pondus. Plin. lib. 16. c. 42. pondus sustinere validæ abies, sarix etiam in transversum positæ, hoc est, ad sustinendum. Validus ingenio. Salust. in Jugurth. Sed multo maximè ingenio validus, i. valens, pollens. Validum oppidum. *ibid.*

Validè, adverb. Valdè, vehementer, majorem in modum. ἰσχυρῶς, λυσιτελεῖς. GAL. Puissantment, vaillamment. ITAL. Potentemente, gagliardamente. GERM. Häftig, mit stercke, krefftiglich. HISP. Valiente, rezia y poderosamente. ANGL. Valiantly. ¶ Unde Validius comparativum, magis, vehementius, μάλλον. Quint. lib. 10. cap. 2. Nec promptum est dicere, utros peccare validius putem, quibus omnia sua placent, an quibus nihil. Velleius. Validius timebat Pompeius Sertorius: magis laudabat Metellum. ¶ Validissimè, superlativum, maximè, vehementissimè, μάλλον. Cælius Cib. lib. 8. Epist. Quin ego quum pro amicitia validissimè faverem ei, & me jam ad dolendum præparassem, postquam factum est, obstupui.

Valētudo, inis, vocabulum est medium, quo & sanitas & imbecillitas significatur. מרפא marpe מרפאת riphait. ὑγιαινω, σφραγισια. GAL. Santé, enbonpoin. ITAL. Sanità. GERM. Gesundheit. HISP. Sanidad y buena disposicion. ANGL. Health. ¶ Modò morbus. ἰσχυρῶς, ἀσθενεια. GAL. Maladie, indisposition. ITAL. Malattia. GERM. Ungeundheit. HISP. Dolencia. ¶ In meliorem partem accipitur apud Cic. 2. Offic. Valetudo sustentatur noticia sui corporis, & observatione. quæ res aut prodesse solent, aut obesse, & continentia in vitæ omni, atque cultu corporis tuendi causa, & prætermittendis voluptatibus. Idem apud Horat. 1. Epist.

Quid voceat dulci nutricula majus alimmo,
Quam sapere, & fari possit qua sentiat, & cui
Gratia, fama, valetudo contingat abunde.

¶ In deteriolem partem accipitur apud Cic. Offic. lib. 1. Æsculapius potest præscribere per somnum curationem valetudinis. Sueton. in August. cap. 98. Caussam valetudinis ex profluvio alvi contraxit, (i. morbi quo extinctus est Augustus.) Cæsar. lib. 3. de bell. civ. Valetudine minus commoda uti. Sen. cap. 20. de cons. ad Marc. Si Cn. Pompeij Neapoli valetudo abstulisset, (id est, morbus.) Idem in Claud. cap. 26. Ex valetudine amisit (uxorem) id est, ex morbo. Idem in Galba, Valetudo ei incidit. Idem in Tib. cap. 11. Per valetudinum genera. (id est, morborum.) Idem in Aug. cap. 81. Valetudines graves. Et apud eundem in Epist. Servius Sulpitius scripsit ad me, te molestè ferre, quod me propter valetudinem tuam, quum ad urbem accessissem, non vidiſſes. Sæpè tamen confusionis tollendæ causâ addimus epitheton. quo significationem ejus restringimus: dicimusque bonam, vel malam, commodam, vel incommodam valetudinem. Quint. lib. 3. In hoc præcipuè bona valetudo, quæque eam præstat, frugalitas necessaria est. Cic. 4. Tusc. Ij sunt ejusmodi constituti quasi mala valetudine animi, sanabiles tamen. Idem in Att. Me incommoda valetudo tenebat jam duodecimum diem Brundisij. ¶ De infania etiam dicitur, Suet. in Calig. cap. 50. & 51. Valetudo ei neque corporis, neque animi constitit. Idem in Cas. cap. 49. Valetudine mentis liberius dicax, (id est, infania.)

Valētudinarius, ij, qui malè sanus est, & qui frequenter ægrotat. ἰσχυρῶς, ἰσχυρῶς. GAL. Maladis, mal sain, valetudinaire. ITAL. Mal sano. GERM. Bawessellig an der gesundheit. HISP. Doliente, y enfermo. ANGL. Sicklie, or subject to sickness. ¶ Senec. in Questionibus, Non video quare sibi placet, qui robustior sit valetudinario. Valetudinarius Medicus est, qui valetudine affectos curat, vel potiùs, qui in valetudinario Medici ministerio fungitur. Callistratus in l. ult. ff. de jure immunitatis, Quibusdam aliquam vacationem munerum graviorum conditio tribuit, ut sunt mensores, optiones, valetudinarij, medici, capsarij artices. Celsus l. 1. in præfatione, Qui valetudinarios ample nutriunt.

Valētudinarius, ij, locus in quo valetudinarij & infirmi curantur, ut valetudinem malam in bonam permurent: qualia sunt in cœnobiiis. ἰσχυρῶς, ἰσχυρῶς. GAL. Vno maladerie, un' infirmerie. ITAL. Infirmeria. GERM. Ein siechstuben / ein ort an dem Francke enthalten werden. HISP. Enfermeria. ANGL. An hospitall or spitzell. ¶ Senec. ad Lucilium, Tanquam in eodem valetudinario jaceam, de communi malo tecum colloquor, remedia convinco. Columell. quoque lib. 2. de re rustic. præcipit valetudinaria languentibus salubria esse constituenda.

Välör, is, Pretium. ἰσχυρῶς, ἰσχυρῶς. GAL. Prix, valeur. ITAL. Prezzo, valore. GERM. Wärt oder wärschafft. HISP. Precio, valor. ANGL. The price, value. ¶ Plinius. Victoriati valore redimi potest.

Valeria, ἰσχυρῶς, nomen proprium Messelarum sororis, quæ amisso Servio viro, quum rogaretur cur alteri non nuberet, ait sibi semper maritum Servium vivere.

Valeria, Regio in ultima Germania versùs Orientem, quæ hodie Styria vocatur, ut placet Æneæ Sylvio. Vulgò Steirmarkt.

Valeria, ἰσχυρῶς, oppidum Hispaniæ Tarraconensis in Tractu Celtiberorum, cujus meminit Ptol. lib. 2. cap. 6. Hinc Valerientes populi, Plin. lib. 3. cap. 3.

Valeria. montana herba. H. P.

Välētūs, ἰσχυρῶς, cognomento Publicola, Iunij Bruti in primo Consulatu collega, in Tarquinij Collatini locum successit. Hic primum de Veientibus, iterum de Sabinis, tertio de utrisque triumphavit. Deinde quum domum in Velia turrisimo loco haberet, in suspicionem regni venit. Quo cognito, apud populum conquestus est, quod tale aliquid de se timuissent, & misit qui domum suam diruerant. Secures item fascibus dempsit, eosque in populi concione submitit: legem de provocatione ad populum tulit: quapropter Publicolæ nomen accepit. Hic quum diem obiisset, publice sepultus, & annuo matronarum luctu honoratus est. Hæc Plinius. Cælius de Viris illustrib. Autor est Plutarchus in vita ejus, hunc quadriga primum in triumpho vectum fuisse, sine ulla invidia; præterea collegæ Bruto honores, funusque curasse: funebremque orationem de ipsius laudibus habuisse, quæ admodum jucunda fuit Romanis, ut ex eo consuetudo manarit, ut qui strenuè pugnando occubuissent, ab

optimatibus laudarentur. Valeriorum origo. Plutarch. in Publico. Idem *ibid.* Valeriæ genti datum, ut in urbe sepeliretur. Valetij maximi dicti. Idem in Pompeio. ¶ Valerius M. Publicolæ frater, Consul unà cum Posthumio Tuberto factus, ac contra Sabinos profectos, rem feliciter fratris auspiciis & administratione gessit: ex quo publice ei domus ædificata, cujus fores extrorsum honoris gratiâ aperiebantur, quum cæteræ intorsum aperirentur. ¶ Valerius Corvinus Tribunus militum, qui quum sub duce Camillo reliquias Senonum persequente, adversus Gallum provocatorem solus processisset, corvus ab ortu Solis galæ ejus insedit, & inter pugnandum ora oculosque Galli verberavit: unde hoste victo, Valerius Corvinus dictus fuit. Hic quum ingens multitudo ære alieno oppressa, Capuam occupare tentasset, & ducem sibi Quintium necessitate magna compulsam præfessisset, sublato ære alieno seditionem compressit. Hæc Cælius. Livius verò lib. 7. decem. 1. hæc addit, de Samnitibus cum triumphasse, Sexies Consulem fuisse, hostes T. Manlij morte exultantes compressisse. Vixit, teste Valerio, corporis & animi viribus integris annos centum. ¶ Valerius Potitus, post Decemviralem invidiam, plebem in Patres incitavit, legibus & concionibus suis mitigavit: unde Potiti cognomen adeptus. Primus quoque Consul post Decemviros, quum Volscos Æquosque ad Algidum magna laude debellasset, triumphus ei à Patribus negatus fuit. Sed suadente Icilio Tribuno pleb. primus sine autoritate Senatus triumphavit cum collega suo M. Horatio. Quamobrem Maximi cognomen adeptus est, quod nemini à Senatu præterquam Fabio Maximo concessum est, ut scribit Plutarchus. ¶ Valerius Levinus Consul, cum Pyrrho prælio congressus in Lucania infeliciter pugnavit. Iterum postea Consul Agrigentum adversus Pœnos missus, superato Hannone duce Carthaginensium oppidum in potestatem recepit: senatum securi percussit. ¶ Alter Valerius Levinus contra Philippum Macedoniæ regem feliciter bellum gessit, teste Liv. lib. 7. bell. Pun. c. 2. Valerius Flaccus M. Catonis familiarissimus, eundem ex agro Tusculano ad Rempub. adduxit, pariter & instruxit, ut ait Plutarchus. Consul cum eodem Catone circa Mediolanum, ut Livius testatur, cum Gallis & Insubribus & Boiis collatis signis pugnavit, ubi decem millia hostium sunt cæsa. Causam mulierum de abroganda lege Oppia contra collegam suam Catonem obtinuit. Qua de re vide apud Livium elegantes utriusque orationes lib. 4. bell. Maced. ¶ Valerius Soranus Poëta, quem Cicer. in libro de Oratore, doctissimum Togatorum appellat: Plutarchus Philosophum fuisse asserit, Pompeij jussu interfectum. ¶ Valerius Antias, antiquissimus historiæ scriptor, qui non raro à Livio aliisque citatur. Valerius Procellus militavit sub Cæsare in Gallia, à quo etiam missus est legatus ad Ariovistum, ut est in Commentariis Cæsaris. ¶ Valerius Maximus historicus, scripsit dicta ac facta memorabilia ad Tiberium Cæsarem: Militavit sub Sexto Pompeio, ut ipse de se testatur, ubi de institutis antiquis loquitur. ¶ Valerius Flaccus Poëta scripsit Argonautica. Quintil. cum sua ætate fuisse testatur, his verbis. Multum, inquit, Valerio Flacco nuper amissimus. ¶ Valerius Martialis Epigrammaton scriptor.

Valerō gluto, à valeo, vel quia parum valet, multum in leccacitate. Cath. An potiùs, qui GAL. Poltron. de quo in Mureus.

Valetta, Valetta, urbs unica insulæ Melitæ in mari Siculo.

Valgis, foras versi tamentibus. Lege, foris versis, tumentibus pedibus.

Valgius. Illustris fuit Romanus Augusti temporibus, qui de re herbaria volumen inchoavit: quod tamen morte præventus, reliquit imperfectum. Meminit ejus Plin. lib. 22. c. 2. Tibull. lib. 4.

Est tibi qui possit magna se accingere rebus,
Valgius æterno propior non aliter Homero.

Välgüs, qui suras habet extrorsum intortas, & in diversum actas: quales caneri habent & lacerti. ἰσχυρῶς. GAL. Qui marche en dehors, qui a les pieds courbés en dehors. ITAL. Chi a gli piedi storti in giu. GERM. Ein schiegger der mit hinein werts getherten waden ghet. HISP. Beso en los besos. à cancajoso. ANGL. That goeth void, or hath his legges bovind outrouard. ¶ Plaut. in Milit. Aut varum, aut valgum, aut compernem, aut partum, aut bronchum. Nævius apud Nonium. Valgus, veternosus, genibus magnis, talis turgidis. Valgus, sive valgus, qui & varius, i. ἰσχυρῶς. & βασιλεύς, opponitur ei qui Varus. i. ἰσχυρῶς & ἰσχυρῶς. Hippocrati, Cornel. Cels. lib. 8. cap. 20. Si in interiorem partem prolapsus est crus longius altero, & valgum est: extra enim pes ultimus spectat: si in exteriorem, brevius, varumque sit, &c. Valgum suavium, id est intortum. Plaut. Mil. Itaque hic meretrices labiis dum ducant eum, Majorem partem videas valgis suaviis, in obrorto ore per irrisionem.

Välles, is, & Vallis, is. Planities duobus lateribus inclusa: dicta quòd hinc atque illinc montibus vallata sit. ἰσχυρῶς, ἰσχυρῶς. GAL. Vallée. ITAL. Valle. GERM. Ein thal. HISP. El valle, hondo entra dos alturas. ANGL. A valley or dale. ¶ Virg. lib. 13.

Est curvo anfractu valles accommoda fraudi.

Statius,

Vallis in amplexu nemorum sedet.

Virg. 2. Georg.

Complentur vallésque cava, saltúsque profundi.

Idem 2. Æneid.

Commendo sociis, & curva valla recondo.

Ovid. 8. Metam.

Concava vallus erat, quo se dimistero rivi

Assuerant pluvialis aqua:

Quint. lib. 5. cap. 14. Sed ut latissimus amnis, totis vallibus fluat: ac sibi viam, si quando non acceperit, faciat. Ovid. 4. Fast.

Tartarea recipi me quoque valla jubo.

Vällecūlā, diminut. ἰσχυρῶς, ἰσχυρῶς. GAL. Petite vallée. ITAL. Picciola valle. GERM. Ein thällein. HISP. Pequeno valle. ANG. Little valley. ¶ ut à Vulpes, vulpecula. Fest. tamen valliculam effert per tertiam vocalem.

Valleſco,

falsc. GERM. Der eitel oder falsche reden treibt. HI SP. El que habla vana y les ANGL. A vaine or false speaker. Plaut. in Amph. - ergo istoc magis, Quia vaniloquus, vapulabis. Livius 5. bell. Maced. Is, ut plerique quos opes regie alunt, vaniloquus, maria, terralque inani sonitu verborum complevit. Silius lib. 8.

Quinetiam ingenio fluxi, sed prima seroces,
Vaniloquum Celta genus, ac mutabile mentis,
Respectare domos.

Vaniloquentia, x, Vana & inanis loquacitas. חכח chachach בוכ chachach בוכ. GAL. Parler vain, parole vaine. ITAL. Esso parlar vano, vana parola. GERM. Eitel geschwoed, sans se nichifollende redung. HISP. Obra de hablar vanidades, habla vana. ANGL. A vaine speaking. Liv. 4. bell. Maced. Hac vaniloquentia primem Arithenum Pratorum Achæorum excitavit. Tacit. lib. 3. Id Clutorius in domo P. Petronij, socru ejus Virellia coram, multisque illustribus feminis per vaniloquentiam legerat.

Vano, as, unico n, Aniquis in usu fuit pro fallo. מרחיב מרחיב מרחיב. GAL. T. omper. ITAL. Ingannare. GERM. Betriegen/obertören. HISP. Engañar. ANGL. To beguile or deceive. ut annotavit Nonius, citans illud Accij ex Alcmena, Sic illum vanans in angiportum deduxit. Vanare pro vanum reddere, & frustra habere. Accius, Tanta ut frustrando lactans vanans protrahit.

Vapidus, vide Vapor.

Vapincum, seu Vapingum, Gap, V. E. Vapincensis Gallie, sub A. Aquensi.

Vapor, is, & vapos, Humor marinus vel terrenus extenuatus, anhelitus terræ. ארץ ארץ ארץ. GAL. Vapour, exhalation & fumée montant de la terre en haut. ITAL. Vapore, esalatione. GERM. Ein dampff/dunst. HISP. Vapor, d baho. ANGL. Vapour or smok rising from the earth. Lucr. lib. 5.

Pervolitans permanat odos, frigusque, vaposque.

Cicer. 2. de natur. decor. Ipse enim oritur ex respiratione aquarum, Earum enim quasi vapor quidam aer habendus est. Ovid. lib. 1. Metamorph.

Vapor humidus omnes

Res creat, & discors concordia fatilus apta est.

¶ Ponitur aliquando pro calore. Col. lib. 5. cap. 10. Minusque vaporis ætate per angustum os penetrat. Virg. 6. Æneid.

lentusque carinas.

Est vapor, & toto descendit corpore pestis.

Vaporiarium, ij, in hypocauftis dicebatur, qua vapor, seu calor erumpibat. ארץ ארץ ארץ. GAL. Le lieu des étuves par où se vident & sortent les fumées. ITAL. Stuffa. GERM. Ein dampffloch. HISP. Lugar en el baño para sudar. ANGL. A place where the smoke cometh forth in a stove. Cicer. Quintio fratri lib. 3. In balneis hypocaufta in alterum apodyterij angulum promovi, propterea quod ita erant posita, ut eorum vaporarium, ex quo ignis erumpit, esset subjectum cubiculo.

Vaporiferus, a, um, multos emittens vapores. ארץ ארץ ארץ. GAL. Fumeux, qui rend force vapeurs & fumées. ITAL. Che porta vapori, fumoso. GERM. Das viel dampff oder dunst gibr. HISP. Cosa que haze baho d vapor. ANGL. That hath many vapours. Stat. lib. 1. Syl. 5.

Sive vaporiferas, blandissima littora, Baias.

Ubi Baias vaporiferas vocat, propter aquas calidas, multos exhalantes vapores.

Vaporo, as, aliquando neutrum est, Vaporem emitto. ארץ ארץ ארץ. GAL. letter vapeurs & fumées, se secher. ITAL. Gettar vapore. GERM. Dampffen/ein dunst von sich lassen. HISP. Hazer vapor, vaporar, bah. ar. ANGL. To cast or put out vapours. Plin. lib. 31. cap. 2. de differentiis aquarum, Vaporant & in mari ipso, quæ Licinij Crassi fuere. Aliquando activum est, & pro suffire ponitur. Virg. lib. 11. Æneid.

Succedunt matres, & templum thure vaporant.

¶ Vaporare pro Calore temperare. Horat. 1. Epist. 17.

sed ut veniens dextrum latus aspiciat sol,

Lævum discodens curru fugiente vaporat.

Deinde subiungit, T. mperiem laudes, &c. Aliquando pro areface-re, exugere Plin. lib. 12. cap. 16. Quod solidiores glebas diutius sustineat suspendat, ut ex solibus æstivis vaporata resolvantur.

Vaporatio, nis, verbale, Vaporis excitatio. ארץ ארץ ארץ. GAL. Vaporation ou evaporation, sortie de vapeurs u'élévément. ITAL. Vscita di vapore di qualche cosa. GERM. Dampffung. HISP. Aquella obra de vaporar d bahear. ANGL. Evaporation, casting or putting forth of vapours. Plin. lib. 28. cap. 4. Perfundere caput aqua calida ante balnearum vaporationem, & postea frigida, saluberrimū intelligitur. Cels. lib. 19. cap. 5. Quum aqua frigore aeris duratur, & coit, necessum est fieri vaporationem, & quandam quasi auram tenuissimam exprimi ex ea, & emanare.

Vaporosus, a, um, vaporum plenus.

Vapidus, a, um, Plenus vapore, vel multos emittens vapores. ארץ ארץ ארץ. GAL. Fumeux ou évaporé, qui jette force vapeurs. ITAL. Che getta molti vapori, pieno di vapori. GERM. Dampffig/das vol dampffs ist. HISP. Llento de vapores, que haze baho d vapor. ANGL. Full of vapours. Perseus Satyr. 5.

Veiētānūque rubellum

Exhalat vapidā lasum vice sessilis obba.

¶ Vapidum pectus per translationem, apud eundem eadem Satyr.

Sin tu quum fueris nostra paulo ante farina,

Pelliculam veterem recines, & fronte politus,

Astutam vapido servas sub pectore vulpem.

id est, veterum vitiorum pleno, & pristinas fraudes redolente.

Vapidē. Adverbium. Vapidē se habere solebat dicere Augustus, pro Male se habere Suet. in ejus vita, cap. 87.

Vappa, Vinum fugiens cuius vis omnis evaporavit, aded ut saporem amiserit & odorem Plauto jocose vinum edentulum. ארץ ארץ ארץ. GAL. Vin possé & corrompu. ITAL. Vno suanito. GERM.

Verdorbenet wein/hey dem weder geschmack noch trafft ist. HISP. Vno desuancido y sin sabor. ANGL. wine that hath lost the vertue. Plin. lib. 14. cap. 20. Vitiūmque musto quibusdam in locis sponte servere: qua calamitate quum deferbuit, perit sapor, vappæque accipit nomen. Horat. 2. Serm. sat. 3.

Qui Vejentanum festis potare diebus

Campana solitus trulla, vappamque profestis.

¶ Per translationem ponitur pro homine ignavo, deside, inerte, & in quo nihil sit industriae aut solertiae, ארץ ארץ ארץ. Horat. 1. Serm. satyr. 1.

non ego avarum

Quum vito te fieri, vappam jubeo, aut nebulonem.

Vappo, nis, animalculum volans è vappâ, muscio dictus. Salmaf. VAPULO, as, Verberor, caedor. ארץ ארץ ארץ. GAL. Estre bâu. ITAL. Esser batuto. GERM. Geschlagen werden. HISP. Ser herido d azorado. ANGL. To be beaten. Propert. lib. 2. Ekg.

Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea.

Cælius ad Cicer. lib. 8. Suffrurationes duntaxat veniunt: alius equidem perdidisse, quod opinor certè factum esse: alius septimam legionem vapulasse. Plautus Asin. in fine, Nunc si vultis deprecari huic leai ne vapulet. (ab uxore sup.) Idem Amphitr. sc. 1. a. 1. & sc. 3. a. 4. & sc. 4. a. 4. Tu vapula. Idem Mostel. sc. 3. a. 1. Ne ejus causa vapulem tibi absentabor. Idem Asin. sc. 4. a. 2. Vapula. M. Id tibi quidem fiet ut vapules. Idem Cure. sc. 4. a. 4. Vapulare ego quidem te vehementer jubeo ne me territes. (contemnentis alterum & minitantis.) Idem Pseud. sc. 1. a. 1. Sub Veneris regno vapulo, non sub Iovis. Idem Mostell. sc. 3. a. 1. Si illi dixeris, Ecce tot vapulabis. Idem Cure. sc. 3. a. 1. Vapulando & fomno pereo. Idem Aulul. sc. 3. a. 3. Pro vapulando abs te mercedem petam. Ibid. Coctum, non vapulatum conductus fui, &c. Quintil. Vapulare fastibus. ¶ Vapulare sermonibus, est oblocutionibus fugillari. Cic. ad Atticum lib. 2. Qui quum se omnium sermonibus sentier vapulare, & quum has actiones, &c.

Vapularis, idem quod verbero, hoc est, qui continuè vapulat, ut apud Plaut. in Pers. ארץ ארץ ארץ.

Varadinum, Varadia, V. E. Hungarie Transdanubianæ, sub A. Colociensi.

Varam, tibiam janam. Lege, Varam vibia sequitur. Quod proverbium primus nos docuit Iosephus Scaliger, lectionibus Ausonianis; & in eos quadrare annotavit, qui cum uni vitio indulerint, deplorata omni verecundia, & profligato pudore, ad alia præcipites feruntur, quasi omni iacta bonorum alea. Simile proverbium usurpant Hispani, cum dicunt, la sogã se fue tras la Caldera. quo significatur, cum situla decidit in puteum, funem quoque, quo illa aptata pendeat, sequi.

Varæ, apud Vitruv. lib. 9. de ariete machina, Supràque compegit arretariis & jugis varas, ארץ ארץ ארץ vocat Athenæus.

Vardul, ארץ ארץ ארץ. Proth. Hispaniæ citerioris populi, in conventu Clunienfi: quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 3.

Vargus, vide VVargus.

Varico, Varicosus, Varicus, vide Varices.

VARI, qui intorsum pedes vel crura obtorta gerunt. ארץ ארץ ארץ. GAL. Qui ont les jambes tortes en dedans. ITAL. Chi hanno le gambe torte. GERM. Scheleggend / der krumme schenkel hatt. HISP. Estevados de piernas que huel an hazia dentro. ANGL. That goeth void or straddling. Horat. lib. 1. Serm. Satyr. 3.

hunc Varum distortis cruribus, illum

Balbutit Scaurum pravum sultum male talis.

¶ Vade Varum frequenter pro obtorto accipitur. Persius Satyr. 4.

Et non fallit pede regula varo.

¶ Varij autem dicuntur quibus in exteriorem partem crura pedesve flectuntur. Varr. lib. 1. de re rustic. de canibus, Cruribus rectis, ac potius varis, quam variis. Hinc Variarum, & Vatinianorum cognomina fluxerunt, quod pedibus essent variosis. Senec. in quadam Epist. Servilius Vatia latere sciebat, non vivere. ¶ Valgi autem sunt, qui diversas furas habent, hoc est, ambas intorsum intortas, cujusmodi lacertarum pedes sunt. ארץ ארץ ארץ. Plaut. in Milite, Aut varum, aut valgulum, aut compernem, &c. ¶ Hinc valgum suavium, id est, intortum. Idem in Milite, Majorem partem videas valgis suaviis. A qua fortasse similitudine instrumentum quoddam rusticum ad areas complanandas, Valgium Plin. appellat lib. 2. Seritur (inquit) mense Aprili, area æquata cylindris aut valgio, aliàs densum. Alioqui & sermo agrestis valgiare usurpat hodie pro eo quod est pavite, coæquareque. Omnino id ferè videatur esse quod Caro ait, Comminuit terram, & cylindro, ac pavicula coæquato. Id Campania certè haberi genus id testatur tali specie, quali sunt furæ duæ in diversum collocatæ, quo ut cylindro, supplanantur aræ. Varæ manus, incurvæ. Ovid. lib. 9. Metam.

tenuique à pectore varas

In statione manus.

Sic varum brachium à Mattiale dictum lib. 7.

Vara nec injecto certamine brachia tenas.

Varus genius apud Persium Satyr. 6. ¶ Sunt item Vari, tubercula exigua & dura in facie, quos iodius Græci appellant. Plin. lib. 13. Contra serpentium ictus trita drachmis duabus bibitur: vitia cutis in facie, varosque, & lentiginis, & sugillata emendat, & cicatrices.

VARICES, generis masculini. Sunt venæ plus æquo intumescetes, in temporibus, in ventre, in testibus, in inguine & potissimum in cruribus, quas Plin. lib. 11. cap. 45. in cruribus viro tantum, mulieri raro, præ nimio labore nasci asserit. ארץ ארץ ארץ. GAL. Veines de la cuisse ou de la jambe & autre lieu pleines de sang melancholique. ITAL. Vene delle coscie, & delle gambe piene di sangue. GERM. Grosse augffgeblasne blutader. HISP. Venas retorcidas en las piernas llenas de sangre. ANGL. Bodden vaines in the legs and thighs. Cic. 2. Tusculan. Quum varices fecabantur C. Mario dolebat. Horatius, Varice scisso. Apud Senec. lib. 78. legitur in feminino genere, Dum (inquit) varices exfecandas præberet. Quintil. Velandarum varicum gratia, Cicero togam ad calceos

calceos dimittebat. ¶ Varices à Papia exponuntur venarum: item lepræ minutæ. Vāricōsus, qui huiusmodi venas tumidiore habet. ¶ Qui a les veines des cuisses ou jambes pleines de sang melancholique. ITAL. Chi ha le vene delle coscie ò delle gambe tanto piene di sangue maninconico, che pare che si rompano. GERM. Der grosse auffgeblasene blutader hatt. HISP. Cosa que tiene aquellas venas. ANGL. That hath boddan vaines in his leges, and thighs. ¶ Avicenna auctor est, varices accidere cursoribus, & onera bajulantibus, & diu stantibus. Inde est illud Iuvenal. Satyr. 6.

Varicosus fiet aruspex. ex diurna scilicet statione. Vārico, as, seu vāricōr, aris, deponens, secunda syllaba correpta, Crura in diversas partes extendo. ¶ Qui marche tortuement. ITAL. Haver le gambe torte. GERM. Schiegggen / mit den schenckeln krumm von einander gitten. HISP. Andar sacançando. ANGL. To straddle. ¶ Tractum ab iis qui naturā vari sunt, crurāque habent extrorsum intorta, ideōque quā longissimē à se invicem distantia. Quintil. lib. 11. cap. 3. de gestu pedum. Varicare supra modum, & in stando deforme est, & accedente motu propè obscœnum.

Vāriculā, x, diminutivum. Celsus lib. 5. de curationibus ulcerum. Si varicula intus est, quæ sanari prohibet, ea quoque excidenda. Vāricūs, a, um, ¶ Qui marche tortuement. ITAL. Chi ha le gambe torte, che anda tortameneo. GERM. Schiegggend. HISP. Que anda sacançando. ANGL. That straddlath. ¶ Qui ampliore passu incedit. Ovid. 3. de Arte, Illa velut conjunx Umbri rubicunda mariti Ambulat ingentes varica, fertque gradus.

Vāricitūs, adverbium, idem est quod cruribus divaricatis, divisisque, ¶ Varicitus super faciem meam residentes, vesicam exonerant.

Vāriūs, a, um. Dissimilis, dispar, diversus, multiplex, multiformis. ¶ Bigarré de diverses couleurs, divers. ITAL. Variato con diversi colori. GERM. Mancherley / abgubeit mit farben viterley. HISP. Cosa de diversos colores. ANGL. Divers of sundrie sortes. ¶ Ter. in Eunuch. — ita visus est dudū, quia varia veste exornatus fuit. Varius incertūque agitabatur, i. animi dubius. Salust. Iugurth. 111. Virg. 4. Æneid.

Idem 5. Æneid. Mille trahit varios adverso sole colores. Idem 1. Æneid. Funera post varios hominumque, urbisque labores Defessi aspiciunt.

Cic. 1. Academic. Plato varius & multiplex & copiosus fuit. Plutarch. in Opuscul. Varia vulpes sed intus: ut foris Pardus. Sueton. in Tyber. cap. 33. Varius princeps. Lamprid. in Heliogab. sub initium: Varius dictus Heliogabalus, quod vario semine (id est, meretricio) natus sit. Senec. cap. 10. de consol. ad Marc. Varia & libidinosa fortuna. Haut. Milit. sc. 2. a. 2. Nisi quidem hic agitari mavis varius virgis, &c. Liv. lib. 2. ab Vrbe, Ibi varia victoria, & velut æquo Marte pugnatum est. Variæ uæ fiunt, quæ ad maturitatem perducunt incipiunt, & colorem mutant. Cato cap. 37. Vbi uæ variæ cœperint fieri bobus medicamentum dato quotannis uti valeant. ¶ Varius præterea dicitur, qui in facie distinctus est. Vnde jocus. Cicer. apud Quintilian. lib. 6. cap. 4. in isauricum. Miror, quid sit, quod pater tuus homo constantissimus, te nobis varium reliquit. ¶ Varius, piscis. GERM. Vdret, vdret, vdret, à vario colore. ANGL. Burntrout: quasi varia trutta. vide Trutta.

Variē, adverbium, Variis modis. ¶ Mancherley weis. HISP. Diversamente, de muchas maneras. ANGL. Diverslye, in divers sortes. ¶ Plin. Epist. 104. Variē me affecerunt literæ tuæ, nam partim læta, partim tristia continebant. ¶ Variē decernete, & Coniunctis sententiis contraria. Cicer. 6. Verr. Postea decernitur ac non variē, sed propè coniectis sententiis, ut laudatio quæ C. Verri decreta esset, tolleretur.

Vāriā, Ex genere sunt pantherarum, ita dicta à macularum varietate, quibus sunt spectabiles. Plin. lib. 8. cap. 17. Nunc varias, & pardos, qui mares sunt, appellant in eo omni genere, creberrimo in Africa, Siriāque.

Vāriō, as, Distinguo, muto, varium sive diversum facio. ¶ Variar, bigarrer, changer. ITAL. Variare, far vario & diverso. GERM. Mancherley machen / oder endern / abwechseln. HISP. Diversificar en colores, disorder en qualquier modo. ANGL. To mak diverse, so change. ¶ Plinius Epist. 161. Laborem otio, otium labore variare. Martial. lib. 8.

Non ego pratulerim Babylonica picta superbè Texta Semiramæ qua variantur acu. Ovid. lib. 2. Metam. Non erat huius opus lanam mollire trahendo: Nec positum variare comas. Idem 2. de Remed. Amer. Nam quoties variant animi, variabimus artes. Virg. lib. 9. Æneid. Discurrunt variā que vices fusique per herbam Indulgent vino, &c.

Velleius, Variare aliquid ex solito. Livius lib. 2. ab Vrbe. Variare sententias. ic. pro Milon. Variante sententia. Suet. in Aug. c. 98. Variante morbo, infirmus intestinis. Livius lib. 7. ab Vrbe. Non variatum comitiis est, quā cum Manlio Cæsar Marrius crearetur, Velleius, Variatum præliis. ¶ Variare consulatus, pro variē gerere. Suet. in Neron. cap. 13.

Consulatus quatuor gessit. &c. reliquos inter annua spatia variavit. ¶ Ponitur aliquando pro, varia trado, dissentio. Liv. lib. 7. bell. Punic. Multos circa unam rem ambitus fecerim, si quæ de morte Marcelli variant auctores, omnia exequi velim. ¶ Legitur & absolute pro eo quod est, sibi dissimilem esse, & modò hoc, modò illo modo se habere. ¶ Chanah. Cell. lib. 3. Non in iis solùm in quibus semper ira se habet, sed in iis quoque in quibus variat. ¶ Variare, aliquando est rem ambiguam esse. Liv. 9. ab Vrbe, de suffragiis, Ibi, si variaret, quod raro incidebat, ut secundæ, &c.

Vāriātūr, impersonale. Liv. lib. 2. bell. Pun. Ibi quum sententiis variatur, &c.

Vāriāns, participium. ¶ Variant, changeant. ITAL. Variante, cambiante. GERM. Verendert in mancherley gestalt. HISP. Diversificado en colores. ANGL. That is diverse frome another. ¶ Plin. lib. 4. cap. 2. Vix ulla magis tam densò uvarum partu impatiens variantis cœli, hoc est, inconstantis cœli, & modò hoc, modò illo modo se habentis. Variantes adhuc, & acerbæ uæ, apud Columell. lib. 4. cap. 10. hoc est, nondum nigræ, sed colore adhuc vario, qualis solet esse uvis immaturis.

Variāntia, x, Lucret. — unde hac oritur variantia rerum, id est, varietas. Vide Non. cap. 2.

Vāriātīm, adverbium, Diversimodè, variè, diversis modis. ¶ In diverse sorti. GERM. Kuff viterley weis / anderst vnd anderst. HISP. En diversas maneras. ANGL. Diverslye. ¶ Gell. lib. 5. cap. 12. Ve enim particula, quæ in aliis, atque aliis vocabulis variatim per has duas literas, cum a litera media immixta dicitur, duplicem significatum capit.

Variatio. Liv. 4. ad 3. Eisdem consules sine variatione ulla cæteræ Centuriæ dixerunt.

Vāriēgātūs, Variis picturis distinctus, exornatusque. ¶ Variegare enim est variare, & varietate distinguere.

Vāriētās, atis, propriè est variatio & dissimilitudo colorum: quamvis & ad alia transferatur. ¶ Variété, diversité, bigarrure. ITAL. Varietà, diversità, dissimilitudine di colori. GERM. Manigfaltigkeit / vnd derschaid. HISP. Diversidad. ANGL. Varietie, diversitie. ¶ Plin. lib. 8. cap. 30. Oculis mille varietates esse, colorumque mutationes. Cic. 7. Verr. Neque hoc provideram, ut varietate criminum vos attenus haberem. Idem 2. de finib. Varietas enim Latinum verbum est, idque propriè quidem in disparibus coloribus dicitur, sed transfertur in multa disparia. Varium pœma, varia oratio, varij mores, varia fortuna. Voluptas varia etiam dici solet, quum percipitur ex multis dissimilibus rebus, dissimiliter efficientibus voluptates. Quint. lib. 1. cap. 12. Reficit animos ac reparat varietas. Idem lib. 9. cap. 1. Gaudent enim res varietate. Senec. cap. 1. de tranq. Varietate macularum conspicua mensa. Apud antiquissimos etiam variantia lectum fuit in eadem significatione: ut annotavit Nonius. Lucret. lib. 3.

Principiis, unde hac oritur variantia rerum.

¶ Varietates. Maculæ illæ subrubræ quæ hyeme contrahuntur, quum crura ad ignem propius admoventur. Plin. lib. 20. cap. 9. Flos bulborum titus crurum maculas varietatēque igne factas emendat.

Variola, pustulæ, quibus cutis fit varia.

Vāriūs, nomen Poëtæ Tragici, Virgilij & Horatij amicissimi, unius ex iis, quibus Virgilij Æneis commissa est emendanda. Meminit ejus aliquoties Horat. in Sermonibus.

Varmia, Vvarmerlandt, Prussiar Regalis Provincia, sub ditione Regis Poloniae.

Varris, furæ venatoris, Cerda.

Varrones, duri & maligni homines, quos Aristophanes πεινίους vocat. Lucilius.

Varronum ac rupicum squarrosa incondita rostra. Festus. Producis genio, id est, vario & dissimili.

Vārrō, Senator Romanus fuit, Ciceronis æqualis, non immeritò à Quintiliano Romanorum omnium eruditissimus appellatus: ut qui plurimos doctissimosque scripserit libros, peritissimus linguæ Latinæ, & omnis antiquitatis, & rerum Græcarum, nostrarumque: plus tamen scientiæ collaturus quàm eloquentiæ. Ejus laudes Plutarch. persequitur in Romul. Cornutus in Persium Satyr. 5. Varrones stultos dici putat, eamque ob causam etiam servos militum Varrones dici scribit, quòd utique sint stultissimi. Arbitror autem vocem Varro, idem esse quod Baro, de qua supra in dictione Baro.

Vās, vasis, gen. neutr. & tertiæ declin. in plur. num. secundæ Pro instrumento ad aliquid capiendum idoneo. ¶ Vase, vaisseau. ITAL. & HISP. Vaso. GERM. Ein geschirt / gesch. ANG. A Vessel. ¶ Cic. 1. Tusc. Nam corpus quidè quasi vas est, aut aliquod animi receptaculū. Idè pro Mur. At ille exposuit vasa Samia. Horat. 1. Ep. 2. Sincerum est nisi vas, quodcumque infundū, accescit.

Idem 1. Sermon. Satyr. 3. At nos virtutes ipsas invertimus: atque Sincerum cupimus vas incrustare, &c.

Vasorum appellatio generalis est. Dicimus enim vasa & vinalia, & navalia, inquit Ulp. d. aur. & arg. leg. 1. si gemma. Cic. 6. Verr. Erat etiam vas vinarium ex una gemma prægrandi trulla excavata cum manubrio aureo, &c. Plaut. Men. sc. 6. a. 5. In tabernam vasa & servos collocavit. Ibid. sc. 7. a. 5. Vasa & argentum tibi referam. Plaut. Amph. Tu purgari iusseras vasa, ut rem divinam faceres. Idem Amph. sc. 2. a. 1. Quæ

Quæ utenda vasa vicini rogant. ¶ Vasa pudenda, genitalia, & aidaia, testes. Planc. facio quod mæchi non solent, salva vasa domum refero. Sæpe enim mæchis virilia amputabantur. Inde Vasatus, mutonarius. Lampridius in Heliogabalo, Romæ denique nihil aliud egit, nisi ut emissarios haberet, qui ei bene vasatos perquirerent. Alij nasatos malè legunt. Nam à naso fit nasarus, & quæ de balneis dicuntur à Lampridio convincunt sic legi oportere.

Vasum, i, etiam in secundo flexu dixerunt Cato, & alij antiqui, ut autor est Gell. lib. 13. cap. 2; Plaut. in Trucul. Aut aliquod vasum argenteum.

Vasculum, & Vasillum, dimin. ἡσάκιον. GAL. Un vassellet, petit vaissell. ITAL. Vasetto. GERM. Ein geschirelin. HISP. Pequeno vaso. ANGL. A little vessel. Cato c. 111. Si voles scire in vinum aqua addita sit, necne, vasculum facito de materia hederacea. Quintil. lib. 1. cap. 2. Nam ut vascula oris angusti superfusam humoris copiam respuunt, sensim autem influentibus, vel etiam instillatis complentur: sic animi puerorum quantum accipere possint, videndum est. Plaut. Aulul. sc. 5. a. 1. Vascula intus purga atque elue.

Vasarium, ij, ut vestiarium, calcearium: h. e. vasorum supellex. ἡσάριον. GAL. Un buffet, ou la vaisselle qui y est. ITAL. Scanzia, rastello. GERM. Geschirt/haustrade/silbergeschirt. HISP. Vasar donde se ponen los vasos. ANGL. A cupboard, or rober vessel u kept. Cic. in Pis. Nonne festertium centies & octogies, quod quasi vasarij nomine in venditione mei capitis adscripseras, & ærario tibi attributum Romæ in quaestu reliquisti? Vasarium præterea dicebatur, quod magistratibus in provincias euntibus publicè dabatur, ut muli, equi, vasa, & reliqua, quæ magistratûs instrumentum complerent, & ipsa etiam pecunia, quæ viatici nomine numerabatur. Vide Bud. in Com. de Asse.

Vasæ tibix apud Solinum, quæ numero foraminum præceptorias præcedunt, id est, phonalæ.

Vascularius, ij, qui vasa conficit aurea, & argentea. ἡσάκιον. GAL. Qui fait vaisselle, soit d'or soit d'argent. ITAL. Orifice de vasi d'oro d'argento. GERM. Ein Goldschmid/der Silbere / oder Guldine geschirt macht. HISP. El platero que haze vasos. ANGL. That maketh vessel is of silver or gold. Sunt enim inter aurifices, vascularij, calatores, inauratores, bractearij. In l. apud Labeonem, de præscriptis verbis, Si quum emere argentum voles, vascularius ad te detulerit, & c. Cic. 6. Verr. In regiam maximam palam artifices omnes calatores ac vascularios convocari jubet, ipse suos complures habebat.

Vas, vadis. Sponsor est sistendi aliquem in judicio, sive publico, sive privato. ἡσάριον. GAL. Pleige. ITAL. Scurtà. GERM. Bürg. HISP. Fiador. ANGL. A pledge. Varro lib. 4. de ling. Lat. Vas, inquit, appellatus est, qui pro altero promittebat vadimonium. Porphy. Vades, inquit, sponsores dici notum est: quod qui eos dederit, vadere, id est, discedere interim possit. Hor.

Ille datus vadibus, qui rure extractus in urbem est.

Solos felices viventes clamant in urbe.

Liv. 6. d. 4. Vades deserere. Et Gell. cap. 10. lib. 16. Et vades, & Subvades, & Sanates, & Assidui, & Proletarij, & c. Antiqui etiam in nominativo dicebant Vadis.

Vadimonium, Vador, aris, vide sup. suo loco.

Vasallus, vel vassallus in ll. Longobard. cliens fiduciarius.

Vasata, fæmin. gen. plur. num. Urbs Gallix Narbonensis. Paulinus ad Ausonium,

Quique superbatua contemnis mœnia Roma
Consul arenas non dedignare Vasatas.

Vascones, ἡσάκωνες, vulgò Gasconi, populi citerioris Hispaniæ, quæ in Gallicum & Britannicum Oceanum vergit, ad Pyrenæum positi. Hi à Metello Romanorum duce obsessi, in tantam famem compulsi sunt, ut humana carne vescerentur. Juven. Satyr. 15.

Vascones (ut fama est) alimentis talibus usi.

Produxere animas.

Vasconia, Gascoigne, olim Aquitania, & Novempopulania, sic dicta à Vasconibus Pyrenæorum populis, quos devictos Ludovicus Pius Imp. in plana Novempopulaniæ deduxit.

Vasio, nis, ἡσάριον, Ptolemæo, oppidum Vocontiorum, in Gallia Narbonensi: cujus meminerint Plin. lib. 3. cap. 4. Pompon. lib. 2. & Ptolem. lib. 2. cap. 10.

Vastus, a, um, Valde magnus, immensus, immanis. ἡσάριον. GAL. Grand ou large outre mesure, démesuré, excessif. ITAL. Grande d' largo, o'ltra misura. GERM. Uberaus weitgroß. HISP. Grande, espacioso, profundo. ANGL. Broade, voided and large beyronde measure. Virg. lib. 3. Æneid.

vastumque cava trahere currimus aquor.

Idem lib. 1. Æneid.

hic vasto Rex Æolus antro
Luclantes ventos, tempestatesque sonoras
Imperio premis.

Idem 5. Æneid.

vastos quatit eger anhelitus artus.

Cic. 1. de divin. Tum visam belluam vastam & immanem, circumplicatam serpentibus, & c. Virg. lib. 10. Æneid.

Talis se vastis infert Mezentius armis.

Ovid. Eleg. 10. lib. 3. Trist.

Misceant vasto multa per ora freto.

Idem 13. Metam.

Non clypeus vasti celatus imagine mundi.

Plaut. Amphit. Quis tam vasto impetu has fores toto convulsit cardine. Aliquando ponitur pro deserto, & vastato. ἡσάριον. GAL. Desert, gaste & détruit. ITAL. Desertato, rovinato. GERM. Ded wüst. HISP. Destruydo, deserto, despoblado. Accius apud Nonium, Hanc urbem ferro vastam facit.

Vastitas, atis, Immensitas, nimia magnitudo. ἡσάριον. GAL. Grandeur & étendue démesurée. ITAL. Grandezza sm surata. GERM. Ein ubermässige größe. HISP. Grandezza demasurada. ANGL. Broadnesse and excessive voidenesse. Col. lib. 3. Pa-ri tamen in hac terra vastitate belluas progengerari, quis neget? id est,

pari magnitudine. Et lib. 5. Sed quum sim professus rusticæ rei præcepta, ni fallor, non asseveraveram quæ vastitas ejus scientiæ contineret. Accipitur aliquando pro populatione, vastatione & solitudine. ἡσάριον (vel) ἡσάριον (vel) ἡσάριον (vel) ἡσάριον. GAL. Destruction & dépeuplement de pays, dégast & pillement. ITAL. Destruttione. GERM. Verwüstung oder einöde. HISP. Destrucion, obra de destruyr d' yermar. Cic. in Catiliniam, Tecta urbis, vitam civium, Italiam denique totam ad exitiû, & vastitatem vocas. Senec. cap. 14. m. 3. de cons. ad Polyb. Vastitas familiæ concidentis super triumphum.

Vastitudo, inis, idem, sed antiquum. Cato rei rust. cap. 141 Uti tu morbos visos, invisosque, viduertatem, vastitudinem, calamitates, intemperialque prohibes. Gell. esp. 14. lib. 5. Vastitudo leonis.

Vastitiles, ei, idem, sed & ipsum vetustum. Plaut. in Pseud. cen. 1. act. 5. Harum mihi voluptatum omnium, atque itidem tibi Distractio, disfidium, vastities venit. Apuleius, Cui in primis tanti corporis vastities hortori fuit.

Vastè adverb. ἡσάριον. GAL. Grandement & largement, démesurément, excessivement. ITAL. Eccessivamente, smisuratamente. GERM. Ubergroßlich. HISP. Sin medida, excessivamente, grandemente. ANGL. Brodelie, excessivelie. Cic. lib. 3. de Orat. Sic majores non asperè, ut ille, quem dixi, non vastè, non rusticè, non hiulcè, sed pressè, & aquabiliter, & leniter.

Vastificus, a, um, quod vastitatem affert. ἡσάριον. GAL. Qui pille & gaste tous. ITAL. Gastatore, struggitore. GERM. Verwüstung, das wüst/oder öd macht. HISP. Destruydo, gastador. ANGL. That wasteth and spoileth. Cic. 2. Tusculan. ex vetusto quopiam Poëta, Erymanthiam hæc vastificam abjecit belluam.

Vasto, as, Populor, destruo, perdo, diripio, vastitatem infero. ἡσάριον. GAL. Gaster & destruire, mestre en d'fert, ruiner, desoler. ITAL. Struggere, guastare, disertare. GERM. Verwüsten/verhergen. HISP. Destruy, d' yer mar. ANGL. To destroy, to make as it were a desert and voidnesse. Cæsar. 1. bell. Gall. Agri vastati, liberi eorum in servitutum abduci, & c. Vastant agros cultoribus, dixit Virg. lib. 8. Æneid. hoc est, abducendo cultores agrorum, eos vastos, & desertos efficiunt. Brutus ad Cic. lib. 11. Decursionibus per equites, quos habet multos, vastat ea loca in quæ incurrit. Cic. ad Atticum lib. 9. Primum consilium est, suffocare urbem & Italiam fame: deinde agros vastare, urere, pecuniis locupletum non abstinere. Liv. lib. 3. bell. Punici, Vastate omnia ferro & incendiis. Virg. lib. 4. Georg.

Omnia nam larè vastant, & c.

Cic. Attic. lib. 8. Homo magis ad vastandum, quàm ad vincendum paratus. Tibull. lib. 4.

Aque duæ (zonæ) gelido vastantur frigore semper.

Idem de Coma Beren.

Vastatum fines i' verat Assyrios.

Vastatus, a, um. ἡσάριον. GAL. Pillé, gaste, & détruit. ITAL. Guasto, struggito. GERM. Verwüst/verhergt/öd gemacht. HISP. Destruydo, d' yermado. ANGL. Destroyed. Cic. pro Sextio, Lex erat lata, vastato atque relicto foro.

Vastatio, nis, verb. Depopulatio. ἡσάριον. GAL. Destruction & degast, pillage, ruine. ITAL. Distruttione, rovina. GERM. Verwüstung. HISP. Obra de destruyr d' yermar. ANGL. Destruttion, desolation. Liv. 7. ab Urbe, Accessit ad eam cladem & vastatio Romani agri.

Vastator is, Populator. ἡσάριον. GAL. Celuy qui ruine, desole, ou détruit. ITAL. Gastatore, struggitore. GERM. Ein verwüster/verherger. HISP. Destruydo, d' yermador. ANGL. A destroyer. Ovid. 9. Metam.

Nec mihi Centauri potuere resistere, nec mi

Arcadia vastator aper.

Vastatrix, verbale, fæm. ἡσάριον. GAL. Celle qui desole, ruine, ou détruit. ITAL. Guastatrice, struggitrice. GERM. Verwüsterin. HISP. Destruydora, d' yermadora. ANGL. She that destroyeth. Senec. Epist. 96. Luxuria terrarum marisque vastatrix.

Vastisco, is, ere. Populari, & vastum fieri. ἡσάριον. GAL. Estre gaste, ou détruit. ITAL. Esser guasto, guastarsi. GERM. Wüst und öd werden. HISP. Ser destruydo y yermado, destruyse d' yermarse. ANGL. To waaxe wast or a voidnesse. Accius apud Nonium, Iussi te proficisci in exilium quovis gentium, ne scelere tuo Thebani vastescant agri. Cic. apud Non. c. 2. Terram stirpium asperitate vastescere.

Vatrapes, φινιάλα, id est, fæminalia. Quidam mutant in Vestipes, & certè est vestis pedum, pes enim aliquando quoque femur comprehendit: qui pes magnus.

Vates, is, communis generis, Fatidicus, divinus, propheta: à fando (ut quidam volunt) quasi fates. Alij à φάτις, id est, mendax. ἡσάριον. GAL. Devin, Prophete, Poëte. ITAL. Indovino, profeta. GERM. Ein weysager/ein Prophet. HISP. A devino. ANGL. A prophete or foreshever of things to come. Plaut. in Militæ, Bonus vates poterat esse, quum quæ sunt futura videas. Virg. Æneid.

Quippe p' vates, & Phæbo digna locuti.

Ibid.

Cunctantem & vatis portat sub tecta Sibilla.

Cic. 2. de legib. Alterum, quod interpretatur fatidicorum & vatium effata incognita. Virg. lib. 6. Æneid.

istaque o sanctissima vates

Præscia venturi, & c.

Vates item dicuntur Poëtæ, à vicendis versibus. Viere enim vincire est, ait Var. 4. de ling. Lat. Quint. lib. 10. cap. 1. Benevolum auditorem invocatione deorum, quas præsidere vatibus creditum est, facit. Cic. lib. 1. de divin.

Versus quos olim Fauni, vatesque caneant.

Vates medicinæ. Plin. lib. 11. cap. 37. Arteriarum pulsus miranda

Plaut. Menach. sc. 5. a. 5. Vbi satur sum nulla crepitant (intestina.) Ibid. sc. ult. a. 5. Vbi lubet, roga. Ibid. sc. 4. a. 2. Vbi liber, ire licet accubiturum. (id est, quando vel quam libebit.) Sic & in Capt. sc. 2. a. 5. Quid me oportet facere, ubi tu falsum autumas. ¶ Vbi gentium, ubi loci, ubi terrarum, ubi locorum, idem quod ubi significant: nam genitivi illi significationi nihil addunt, ornatus tantum gratia ponuntur. Idem Asin. sc. 2. a. 2. Perij oppidò nisi Litanum invenio ubi ubi est gentium. ¶ Vbi primùm, id est, statim, ut Cæsar 2. bell. civil. Cæsar ubi primùm illuxit, omnes Senatores. &c.

Vbinam, pro ubi. Cic. in Catil. O Dij immortales ubinam gentium sumus? Servius 1. Æneid. de accentu hujus dictionis, & aliis sic dicit, Pronuntiationis causâ contra usum Latinum, syllabis ultimis, quibus particulae adjunguntur, accentus attribuitur: ut hujusce, ubinam. Vbicunquē, quocunque in loco. ἑσπευ, πρὶ. GAL. En tous lieux, en quel lieu que ce soit. ITAL. In ogni luogo, dove. GERM. Geb wo/geb an welschem orth. HISP. Donde quiera que. ANGL. wheresoever. ¶ Cic. Acad. Et si ubicunque es, in eadem es navi. Vbicunque pro ubique, ubivis. Sueton. in Calig. cap. 40. Pro litibus atque judiciis ubicunque conceptis, &c. Ovid. Eleg. 9. lib. 3. Trist.

Te Dea munificam gentes ubicunque loquuntur.

Vbitibi, monasterium Ordinis nigri.

Vbivīs, quolibet in loco. ἑσπευ, πρὶ. GAL. Où tu veux, en quel lieu qu'il te plaira. ITAL. Dove te piacerà. GERM. Wo man wil/omb vnd vmb. HISP. Donde quiera que. ANGL. wheresoever thou wilt. ¶ Cic. lib. 4. Epist. Nemóque est quin ubivis quàm ibi, ubi est, esse malit.

Vbiquē, Omni loco. ἑσπευ, πρὶ. GAL. Par tout. ITAL. In ogni luogo. GERM. Allenthalben. HISP. En todo lugar. ANGL. Every where. ¶ Virgil. 2. Æneid.

crudelia ubique

Luctus, ubique parvor & plurima mortis imago.

Aliquando habet adjunctum genitivum: ut, Vbique locorum, ubique gentium, ubique itineris, πρὶ, πρὶ ἰδῶ. Apul. transformationis suæ lib. 1. Nihil istarum rerum quæ itineris ubique nos comitantur, indigemus.

Vbiubi, pro ubicunque. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. En quelque lieu que ce soit. ITAL. In ogni luogo, dove. GERM. Geb wo. HISP. Donde quiera que. ANGL. wheresoever. ¶ quemadmodum ut ut, pro utcunque. Terentius in Eunuch. Vbiubi est, diu celari non potest. ¶ Vbiubi, id est, statim, ut Plaut. in Merc. Vbiubi erit inventa, mater redimet. Item Livius lib. 8. d. 5.

Vbij, populi origine Germani, cis Rhenum fluvium, in ea parte Galliarum Belgicarum ubi est Colonia Agrippinensis. Plin. lib. 4. cap. 17. Tacit. lib. 21. ¶ Die völcet in Edlner gegne. ¶

Vbisci, Aquitaniarum populi. Apud Plin. lib. 4. cap. 19.

V C

Vcälëgön, ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ, unus ex Troianis proceribus, qui belli tempore, quod annis confectus esset, prælio abstulit: ut refert Homer. 13. Iliad. Virg. 2. Æneid.

jam proximus ardet Vcælegon.

Quo in loco domini nomen figuratè pro ipsis ædibus posuit. Vcenni, Gentes Alpinae, Augusti auspiciis in Romanorum ditionem redacti, ut refert Plin. lib. 3. cap. 20.

Vcia, ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ, oppidum Turdetanorum in Hispania Betica. Ptol. lib. 4. c. 4.

U D

Vdini, Scythiarum populi, ad Mæotidis lacus fauces incolentes. Plin. lib. 6. cap. 14.

Vdo, nis. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. Une façon de chaussure ancienne. ITAL. Vna sorte antica di calce. GERM. Ein alte gattung schuch / stuschuch. HISP. El peal d calçon. ANGL. A kind of shoes. ¶ Genus calceamenti quod non nunquam ex lana, nonnunquam ex hirci pilis conficiebatur: hique udones Cilicij dicebantur: de quibus extat hoc distichon apud Martialem lib. 14.

Namque hos lana dedit, sed olentis barba maris Ciniphio poterit planta latere sinu.

Vide Ode.

Vdūs, a, um, Humidus, uvidus. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. Moiste, humido, mouillé. ITAL. Humido, molle. GERM. Feucht, nass. HISP. Humedo, mojado por de fuera. ANGL. Moist, wet, danke. ¶ Virg. 10. Eclog.

Nigra subest udo tantum cui lingua palato.

Quidam à sudando deductum putant. Varro lib. 4. de ling. Lat. ab humido deducit: unde & per aspirationem quidam scribendum præcipiunt. Ovid. 5. Fast.

Vda hinc fit laurus (i. tingitur in eo fonte.)

Idem Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Sic madidos siccat digitis Venus uda capillos.

Vdo, udum facio, humecto.

Vdor, humor.

Vdylles, pro Vlysses, antiq. Lips.

V E

Vē, Enclitica particula: & conjunctio disjunctiva, idem significans quod aut: nullum tamen in oratione locum habens, nisi post dictiones quas connectit. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. Ou, ou bien. ITAL. O, o vero. GERM. Oder. HISP. O. ANGL. Or. ¶ De vi particulae Ve, ad Gellium c. 5. lib. 16. Et cap. 12. lib. 5. Vbi docet esse privativam, & differre à Ve. Cicet. lib. 1. de nat. deor. Bestiæ quæ in rubro mare, Indiæve gignuntur. Plaut. Aulul. sc. 3. a. 4. Dij me perdant, si tui quicquam abstulisse vellem. Ovid. 13. Metam.

Néve in me stolidi convicia fundere lingua Admiremur eum.

(i. ac me.) Aliquando geminatur. Virg. 2. Æneid.

Si quid in adversum rapiat casusve desuæ.

Ovid. 13. Metam.

Denique de Danais quis te laudat: ve, perisve.

Idem Eleg. ult. lib. 4. Trist.

Barba reseda mihi bisve semelve fuit.

¶ Est & altera particula ve, quæ non nisi in compositione inveni-

tur, & modò augendi vim habet: ut, Vetus, vehemens: quorum alterum ab ætatis magnitudine, alterum à vi atque impetu mentis dictum est. Modò vim habet diminuendi, ut, Vegrandis, id est, male, vel parum grandis. Ve enim syllabam rei parvæ veteres præponebant: unde apud Aufonium Vegrandes menses legimus, pro parvis: & apud Varron. lib. 2. de re rustic. Oves vegrandes & imbecilles. Sic & recordem dicimus, quasi cordis, hoc est, sanæ mentis parum habentem. Ita enim Vejovem antiqui appellarunt à non juvando: qui idcirco tantum colebatur ne noceret. Ejus enim simulacrum sagittas manu tenebat: quo illud significare volebant, paratorem esse ad nocendum quàm ad juvandum. Vide plura de hac particula apud Gellium lib. 5. cap. 12.

Vēcōrs, dis, Insanus, stolidus, stupidus, insipiens: quasi sine corde, hoc est, sine mentis sanitate. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. chasár leb נבאל נבאל chesil חלול holé בער babár. ἀνῆλθῶ, ἀνοήτως, παρὰ φρονίμῳ. GAL. Insensé, hors de son bon sens. ITAL. Insensato, pazzo. GERM. Unsinnig, tol der kein verstand hatt. HISP. Loco, bozo. ANGL. Madde, roode, without spirites. ¶ Liv. 4. ab Urbe, Audita vox ejus in concione stolidi, & propè vecors. Cic. 1. Tusc. Aliis cor ipsum minus videtur: ex quo excordes, vecordes, concordésque dicuntur. Idem pro domo sua, Iraque istius vecordissimi mentem cura metúque terrebant, Ovid. in Ibin,

Mens quoque sic furis vecors agitur, &c.

Vēcōrdiā, a, Insania, delipientia. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. Troublement d'esprit, folie, sottise. ITAL. Turbamento di cuore, d'intelletto. GERM. Unfinnig, feil, totheit/mangel an sin und verstand. HISP. Locura, alienacion de seso. ANGL. Madnesse, troubla of the mynde or spirite. ¶ Salustius in Jugurth. Igitur color exanguis, scedi oculi, citus modò, modò tardus incefusus, profusus in facie, vultúque vecordia. Ter. in Andria, sc. 1. a. 4. Hoc cine credibile est, aut memorabile, Tanta vecordia innata cuiquam ut fiet, Vt malis gaudeant, atque ex incommodis Alterius sua comparent ut comoda? Ovid. 12. Metam.

qua te vecordia Theseus Euryte pulsat, ait.

Vēctābūlum, Vectarius, vide Veho, is.

Vectarius, Vecticularius, vide Vectus.

Vēctigāl, is, Tributum, portorium, decumæ, scriptura, & cuiusvis generis publici fructus, aut reditus: ita dictum à vehendo. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. Peage, gabelle, tribus, rente, revenu, cense. ITAL. Tributo, gabella, dacio, entrata, rendita. GERM. Zoll, omgelt, steur. HISP. La renta, rentada d tributo, peaje, entrada. ANGL. Tribut or tolle, revenues of what soever sort. ¶ Hodie tamen multò latius significatio ejus extenditur, ut tam ad publicos reditus, quàm ad privatos extendatur. Publica vectigalia intelligere debemus, quæ accipit fiscus vel ærarium. Cicet. pro Pompeio, Vectigalia nervos esse Reipublicæ semper duximus. Privata quæ quisque sumit ex redditibus, & fructibus suis. Idem in Paradoxis, Ex meo tenui vectigali capio ego ducenta. Paulus in l. arbores 59. §. 2. ff. de usu fructu: Cæsar arundinis, vel pali compendium, si in eodem fundo vectigal esse consuevit, ad fructuarium pertinet. Cic. lib. 2. Offic. Vt bona valetudo voluptati anteponatur, vires celeritati: externorum autem, ut gloria divitiis, ut vectigalia urbana rusticis ædibus & mercibus, id est, proventus, reditus. Vectigalium jus. Suet. in Tiber. c. 49. Latine autem dicimus, Imponere vectigal, pendere vectigal, conservare vectigal, exercere vectigal, exigere vectigal, levare aut agros, aut civitates, aut populos vectigali, & facere populos, & ejusmodi vectigales: quæ loquedi genera creberrimè in bonis Auctoribus invenies ¶ Vectigaliorum, pro vectigalium, Genitivus pluralis. Idem in Aug. c. ult. Quantū pecuniæ in æratio & fisco, & vectigaliorum residuis. Idem in Caligula, c. 16. Fructum omnem vectigaliorum.

Vēctigālīs, e, adjectivum, Tributarius, stipendiarius. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. Tributaire, qui doit tribut, cens, ou rente. ITAL. Datiero, gabelliero. GERM. Zinsbar, dem zoll oder steur, &c. vnderworfen. HISP. Cosa que renta en aquella manera. ANGL. That payeth tribut or tolle. ¶ Sic provinciarum, agri, homines, qui tributa persolvunt, vectigales dicuntur. Cic. lib. 3. Offic. Quas civitates L. Sylla pecunia accepta ex Senatusconsulto liberasset: ut hæc rursus vectigales essent. Sueton. in Casare, Agrum Campanum ad subsidia Reipublicæ vectigalem relictum divisit extra sortem. Cicet. in Catone, Et sylvas lucosque publicos Romani vectigales habuere. Liv. Vtrum Annibal hic sit æmulus itinerum Herculis, ut ipse fert: an vectigalis, stipendiariusque, & servus populi Romani à patre relictus.

Vēctrīs, is, gener. mascul. Instrumentum ex ferro aliavè materia quo ostium clausum adversus vim munitur: ita dictum quòd manu huc illuc vehatur. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. Levier, verrouil, pieu ou bâton, cadénats, serrure. ITAL. Cadénazzo stanga, chiavistello. GERM. Ein rigel, oder spart so man sûr die thür ren stoft. HISP. Barra d cerrojo de hierro. ANGL. A lever, or barre. ¶ Virg. lib. 7. Æneid.

Censum arei claudunt vectes, aternaque ferri Robora, nec custos absistit limine Ianus.

Vectem Cinyras Agrippæ filius invenit ¶ Est etiam vectis, palus è ferro, vel ligno grandior, rusticis, & fabris necessarius ad onera promovenda. Cæsar. 2. bell. civ. Saxa, quàm maximè possunt, vectibus promovent. præcipitatæque muro in musculum devolvunt. Cic. 1. de nat. deor. Quæ molitio, quæ ferramenta qui vectes, quæ machinæ, qui ministri tanti operis fuerunt? ¶ Item vectis dicitur lignum quo onetis aliquid à binis pluribusque in humeris gestatur, ut est in Exodo, Facies quoque vectes de lignis setim. ¶ Rursus vectes sunt instrumenta ad aliquid subvertendum, effringendumve accommodata. Horat. lib. 3. Carmin. Od. 26.

hic ponite lucida

Funalia, & vectes, & arcs

Oppositis foribus minaces.

Vectibus item torcularia circum agebantur. Cæsar. 2. de bell. civ. Vectibus convellunt saxa, quibus continebantur fundamenta turtis. Vectariūs, qui torcularia premat vectibus. ἑσπευ, πρὶ ἰδῶ. GAL. Quisq ferre

fert d'un levier, ou d'un tel gros baston. ITAL. Chi usa di tale stanghe. GERM. Der an der stangen zeucht so durch die trottspindel geht. HISP. El que trata aquella barra. ANGL. That presseth wine presses with such a lever. Vitruv. lib. 6. cap. 8. Ita enim erit vectiario spatium expeditum.

Vectiarius torcular non cochleis, sed vectibus, & prælo pressum, Vitruv.

Vecticularius, a, um, adjectivum, unde Vecticularia vita dicitur eorum, qui vectibus parietes perfodiunt alienos, furandi gratia. ἡ τοικαφορν- κὸς βίος, μοχλῶν. GAL. Qui rompt leviers, barres, adens, & serrure pour dérober. ITAL. Chi rompe le stanghe & i cadenzzi per rubbare. GERM. Ein dieb so mit hebeln oder hebeysen die heuser auffbricht. HISP. Ladron que rompe el cerrojo para hurtar. ANGL. That breaketh barres or res so steall. Cato, Vecticulariam vitam vivere, est repente largiter habere, repente nihil. τοικαφορν. Festus.

Vectis, ἡ νηὶς Ptolemæo. Insula est Britannia ad Meridiem adjacens, fretoque ab ea admodum exiguo discretæ, Huntonnæ portum, quem Ptol. Magnum vocat, objectu suo adversus tempestates muniens. Hodie duo habet oppida, Novum portum, & Calborkon. Plin. lib. 4. c. 16. minus rectè hanc insulam inter Britanniam & Hyber- niam collocat.

Vecto, as, & Vectura, vide Veho.

Vectonēs, ἡ νηὶς, populi Hispania citerioris, ab Asturibus Durio ame- ne discreti, teste Plinio lib. 4. c. 20.

Vecturas factitare, id est, bajulare. Gell. lib. 5. cap. 3.

Vedra, fluvius in latere Meridionali Britannia insulæ. Ptol. lib. 2. cap. 3.

Vefaba, parva faba. Gl. Isid. quia ve minuit.

VEGETO, es, verbum est antiquum, quod modò absolutè accipitur pro valeo, sive vegetus, & incolumis sum, ὑγιαίνω, ἀκμάζω. Varro Ma- nio, ut citat Nonius, Nec natus est, nec morietur: viget veget ut- pote plurimum. Modò activè, pro vegeto, recreo, vegetum red- do. Pompon. Maiali, apud eundem Nonium, Animum Venus veget voluptatibus. Ennius lib. 8. Annal.

Cum magno strepitu Vulcanum ventu' vegetat.

Et in Embracia.

Aquora salsa veget ingentibu' concita ventis.

VEGETUS, a, um, Bene habitus, incolumis, vividus, agilis, & ad obeun- das actiones idoneus: & tam de animo, quam de corpore, dicitur.

ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. Vi- gonreux, alaire, vif, gay, delibéré, bien dispos. ITAL. Sano, lieto, robu- sto. GERM. Frisch, gesund, wolmögend, roacker. HISP. Fuerto, crecido, fir- me. ANGL. Liveliè, lustie, quick, whole. Cic. Attico, Te vegetum nobis in Græcia siste. Idem 5. Tusc. Nec tam vegeta mens in Empe- docleo sanguine demetfa jaceat. Idem 2. de divinât. Ut illa tertia pars rationis eluceat, & se vegetum ad somniandum, acrimq; præ- beât. Liv. 6. ab Urbe, Sed vegetum ingenium in vivido pectore vi- gebat, virebátque integris sensibus. Gell. lib. 3. cap. 1. Quid igitur dicimur quòd multos videmus esse pecuniæ cupidos, & eodem cum corpore esse vegeto, ac valenti? Suet. in Cas. cap. 45. Nigris, vegetisque oculis, valetudine prospera. Scribit Apuleius Lunæ nu- mine cuncta animantia vegetari, i. ali, & vigorem acquirere. Se- neca quoque lib. 3. Quæst. refert terræ inesse spiritum illum vitaliter vegetum, & alentem omnia. Hunc enim (inquit) nisi haberet, quo- modo tot arbutis spiritum infunderet, non aliunde viventibus quo- modo tot radices aleret? Hinc vegetativam animam Philosophi recentiores appellant animam feminalem, quæ à Plinio dicitur alens: cujus motu interiore plantæ vigescunt, crescunt, fron- descunt, germinant, breviterque vivunt. Vegetior, vegetissimus.

Col. lib. 6. cap. 20. Neque enim alio distat bonus taurus à castrato, nisi quòd huic torva facies est, vegetior aspectus, breviora cornua. Plin. lib. 18. cap. 26. Hoc intervallum temporis vegetissimum agri- colis. maximeque operosum est.

VEGETS eris, idem quod Vegetus ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. Liv. 1. bell. Punicæ, A tergo Alpes urget, vix integris vobis, ac vege- tibus transitæ.

VEGETO, as, Recreo, corroboreo, & vegetum facio, & promptum ad obeun- das actiones. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. Donner force, renforcer. ITAL. Dar forza, rinforzare. GERM. Erfrischen, mucker oder krefftig mas- chen, bekræftigen. HISP. Recrear & esforçar. ANGL. To quicken to mak li- velie and lustie. Gell. cap. 2. lib. 17. Memoria vegetandæ gratia.

VEGETABILIS, e, quod vegetari potest.

VEGETATIO, nis, verb. Apul. de Asin. Vt etiam fatigationem sedenta- riam incessus vegetatione discuterem.

VEGETI, apud Pomponium lib. 1. A siza populi, Marrhanis, Cappadocibus, Comagenis, & Armeniis vicini, à nullo præterea Geographorum (quod sciam) commemorati.

VEGETIUS, Flavius Renuus, Comes Constantinopolitanus, floruit Va- lentiniani principis tempore. Scripsit Epitomen institutionum rei militaris, de commentariis Catonis, Augusti, Trajani, & Hadriani principum, ac Frontini. In primo libro electionem docet tyronum, ex quibus locis, vel quales milites probantur, aut quibus armorum generibus exercitus imbuendi. Secundus, veteris militiae con- tinct morem, ad quem pedestris institui possit exercitus. Tertius omnium artium genere quæ terrestri prælio sunt necessaria, expo- nit. Quartus universas machinas quibus vel oppugnantur civitates, vel defenduntur, enarrat: navalisque belli præcepta subnectit. Ex Raphaëlis Volaterrani lib. 22.

VEGRANDIS, Parvus, & malè grandis. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. D'une grandeur mal façonnée, & mal fournie, mal- deulé, mal- bassé. ITAL. Di grandezza, mal formata, poco grande. GERM. Ungestatet große. HISP. No grande, & grande un poco. ANGL. That is not well fashioned. Aufon. lib. 2. Epist. Hic sæpè fallus messibus ve- grandibus. Varro 2. de re rust. quòd quæ postea concipiunt, fiunt vegrandes, atque imbecillæ.

VEHAM, viam veteres dicebant, quod per eam vehabant omnia. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. La voye, le grand chemin des charriers. ITAL. Via, strada. GERM. Ein rodg/ tarchstrass. HISP.

El camino de los carros. ANGL. The high waye. Vart. de rō rustic. c. 2. A quo nunc quoque viam, veham appellant, propter vecturas.

VEHĒMĒNS, tis, Ex ve, & mens componi arbitror, tametsi quidam dici velint, quòd vehatur eminentius, vel quòd vehatur mente. Acer, fortis, ferox, incensus, immoderatus, effrenatus, nimius. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. Vehement, vio- lent. ITAL. Vehemente. GERM. Heftig, das streng ist / oder heftig an ein ding sezt. HISP. Vehemente, fuerce. ANGL. Vehement, that hath force, or violencie. A mentis enim vi, atque impetu (sicut do- cet Gellius cap. 5. lib. 16.) dicitur. Nam, ve, in hoc loco, intentiva particula est. Terent. in Andr. ne hæc quidem Satis vehemens causa ad objurgandum. Cic. 2. de Oratore, Acri & vehementi qua- dam incitatione inflammari. Idem de claris Oratorib. Galba in me- ditando vehemens & incensus fuit. Suet. in Galba, c. 9. Acer & ve- hemens in coercendis delictis, Ad Herennium lib. 4. Hoc genus, & acrimoniam habet in se, & vehementissimum est. Vitis vehemens. Col. lib. 3. c. 1. Terra densa dabit vehementem vitem, multaque ma- teria frondentem.

VEHĒMĒNTĪA, Gravitas, acritudo. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. Vehemence, violence. ITAL. Vehemenza. GERM. Heftigkeit, ringende sterc. HISP. Vehemencia. ANGL. Vehemencie. Plin. lib. 13. cap. 8. Flore candido vehē- mentia odoris.

VEHĒMĒNTĒR, adverbium, Acriter, admodum, acerbè, asperè impensè, valdè. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. Avec vehemence, grandement, impetueuse- ment, fort. ITAL. Con vehemenza, grandemente. GERM. Heftiglich. HISP. Con vehemencia, fuertemente. ANGL. with vehemencie and force. Cic. 8. Philippic. Vehementer me agere fateor, iracundè nego. Terentius in Eunuch. Principio ego vos credere ambos hoc mihi vehementer velim. Plaut. Milit. sc. 2. a. 2. Ita vehementer, quod factò opus est agrè suppetit. Idem Cure. sc. 3. a. 5. Ego te vehementer petire cupio, ne tu me nescias. Ibid. sc. 4. a. 4. Vapulare ego te vehē- menter jubeo, ne me terites.

VEHĒS, is, vide Veho.

VEHIA, plaustrum, quo aliquid vehitur impositum, à veho. Inde & vehia. GERM. Wäge, wäge, ut wäge à vcha. vide & Veta.

VEHĪARĒ, veteres dixerunt pro vehicie, quod tractum est ex Oscurum lingua, apud quos vehia plaustrum dicitur ἡ τὸ βίον χαζάκ. Sipontinus.

VEHO, is, xi, ō, Navi, jumento, vel plaustrum porro. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. Chariot, porter en chariot, navire, ou à cheval. ITAL. Portare in nave, in carro, & à cavallo. GERM. Führen. HISP. Llevar a cuestas & encima, de carro, cavallo, & navio. ANGL. To car- rie or conveye in thipe or on beastes. Plaut. in Mostell. Magni sunt oneris: quicquid imponas vehunt. Ovid. Epist. 21.

Hunc Venus in coelum curru vexisset eburno.

Idem Eleg. 2. lib. 4. Trist.

Hos super in curru Casar victore veheris.

Idem Eleg. 1. lib. 4. Trist.

Adverso sardam qua vehis anne ratem, (i. trahit remulco.)

Tibull. lib. 4.

Juppiter ipse levi vectus per inania curru.

Quintilian. Quanti veheret, interrogavi Cic. 1. Tusculanar. Quam enim illam ad solenne & statutum sacrificium curru vehi jus esset. Idem 2. de divinât. Equus in quo veherat, mecum unà demersus, rursus apparuit. Mart. lib. 1.

Vexerat Europen fraterna per aquora taurus.

VEHITUR oratio, metaphorice. Cic. 1. Tuscul. Tanquam ratis in ma- ri vehitur nostra, circum oratio. Hujusl. Composita sunt, Aveho, adveho, conveho, circumveho, devcho, evcho, inveho, præveho, præ- terveho, proveho, revcho, subveho, & seveho: quorum significata vi- de suis locis.

VEHENS, entis, particip. passivæ significationis, Quod vehitur. Ci- cer. de clar. Orat. Sed in te intuens Brute dolco, cujus adoles- centiam, per medias laudes quasi quadrigis, vehentem, trans- versa incurrit misera fortuna Reipubl. In quo vehens passivè sumi- tur, (id est, vectus.) Gell. cap. 2. lib. 2. Et, Equo vehentes (id est, vecti.) Idem cap. 6. lib. 5. Partim enim scripserunt, qui ovarent in- troire solitum, equo vehentes. Ira, & prætervehens passivè sumi- tur apud Sueton. in Cas. cap. 37. & in Aug. cap. 93. & 98. Vide su- pra Præterveho.

VECTUS, a, um, aliud Particip. passivum. Catull. ad Fratris tumultum,

— multa per aquora vectus.

VECTIO, nis, verbale, ipse vehendi actus. Cic. 2. de natur. deor. Efficimus etiam domitu nostro quadrupedum vectiones.

VECTO, as, frequentativum. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. Porter souvent en chariot, navire, ou à cheval. ITAL. Portar sovente in carro, in na- ve, & à cavallo. GERM. Ofst führen oder führen eins führen. HISP. Lle- var à menudo a cuestas & encima de carro, cavallo, & navio. ANGL. To carie or convey oftten. Gell. lib. 16. cap. 19. Dorso super fluctus edito vectitavisse. Virg. 6. Æneid.

Corpora viva nefas, Stygia vectare carina.

Horat. Epod. circa finem,

Ve labor humeris tunc ego inimicis eques.

Liv. 5. d. 4. Ante signa vectabatur (id est, vehabatur.) Gell. c. 3. lib. 11. Spatiari aut vectari motandi corporis gratia.

VECTITO, as, frequentativum.

VECTĪBULUM, i, Vehiculum. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. Chariot. ITAL. Carro. GERM. Einfarth, waagen. HISP. Carro para llevar cargo. ANGL. A wagon or waine voheron any thing is caried. Gell. lib. 20. c. 1. Iumentum quoque non id solùm significat, quòd nunc dicitur, sed vectaculum etiam, quòd adjunctis pecoribus trahebatur.

VECTŌR, qui navi vehitur. ἡ τὸ βίον χαζάκ. ἡ τὸ βίον χαζάκ. GAL. Celuy qui est por- té en bateau, en chariot, ou à cheval. ITAL. Colui ch'è condotto navi- gante. GERM. Einer der gefürt wirt/ es sey auff wasser oder land. HISP. Passagero que va en la nave. ANGL. Ho that is caried. Cic. 7. Phi. Et summi gubernatores in magnis tempestatibus à vectoribus admo- neri solent. Virg. 4. Ecloga.

Cadet & ipse mari vector.

Quintilian. In navim filij mei male permutatus victor imponor. Aliquando active accipitur pro eo, qui vehit. מבי מבי. GAL. Qui porte en bateau en chariot, ou à cheval. ITAL. Condottiero, che porta. GERM. Ein furer/ fuhrman. HISP. El que lleva. ANGL. He that carrieth a shipman. Ovid. 1. Fast.

Ecco rudens ianuo Sileni vector asellus

Intempestivos edidit ore sonos.

Vectores per translationem pro civibus quos magistratus tanquam navarchus gubernat & vehit Cic. Attic. lib. 2. Male mihi alio gubernante, quam tam ingratis vectoribus bene gubernare.

Vectarius, a, um, quod idoneum est ad vehendum. ἄρματικός. GAL. Propre & convenable à charrier ou porter. ITAL. Atto da condurre, che può portare. GERM. Sum furen dienstlich. HISP. Que puede traer y llevar. ANGL. That is meete and serveth to carrie. ut, Vectarius equus. Varro lib. 2. de re rust. cap. 7. de equis loquens. Itaque peritus belli alios erigit, atque alit, ac docet: aliter quadrigarius & defultor: aliter qui vectarios facere vult: neque eodem modo parantur ad ephippium, ut ad praedam.

Vectatio, nis, quod quidem nomen semper passionem significat, contra aliorum verbalium naturam. Senec. cap. ultim. de tranquill. Vectatio & iter reficiunt animum. Et Sueton. in Calig. cap. 3. Assidua equi vectatione.

Vectoria navigia ἄρματα πλοῖα, αἰ ἰπιβάτες, seu ἰπιβάτες, φορτῖδες, ὄλκιδες. GAL. Navires qui servent à porter marchandises, ou passer de port en autre. barcs, bateaux. ITAL. Navi che servono à portar mercantie. GERM. Jurtschiff. HISP. Barcas de passage à para llevar mercaderias. ANGL. Shipes that serveth for merchandes. Cæsar 5. belli Gallici. Qua in re admodum fuit militum virtus laudanda, qui vectoriis quibusque navigiis, non intermissio navigandi labore, longarum navium cursum adæquaverunt.

Vectura, æ, non modò actum ipsum, hoc est, vectorem denotat, sed etiam mercedem, quæ pro vectura solvitur: ut puta pro navi, sive equo meritorio. ἄρματικός. GAL. Voiture. ITAL. Vettura. GERM. Die fure/oder der fursohn. HISP. El nolito à flete por el passage. ANGL. A carryng or conveying. Varro l. 2. c. 7. de re rust. de equis loquens, Alij sunt idonei ad rem militarem, alij ad vecturam, alij ad admissuram, &c. Cic. Attico lib. 1. Misimus, qui pro vectura solveret. Cæsar 5. belli civilis, Remiges, arva tormenta, vecturæ imperabantur. Plaut. Afin. sc. 4. a. 2. Equis pro vectura olivi resolvit? Facere vecturam, est vehendo parare sibi lucrum. Quint. Classis nostra vecturam facit, & vicinam civitatum copias introducit. Gell. cap. 3. lib. 5. Vecturas onerum corpore factitare.

Vectibilis, e. ἄρματικός, κρητός, ἀγάρμω. GAL. Qu'on peut porter ou charrier. ITAL. Che può essere portato & condotto. GERM. Das man furen than HISP. Que puede ser llevado a cuestas. ANGL. That may be conveyed or carried. Senec. 3. naturalium questionum, Aquæ medicatæ, & ob hoc ponderosæ, & ipsius insulæ, materia vectibilis.

Vehiculum, i. Currus, vel plaustrum quo quid vehitur. ἄρμα. GAL. Chariot. ITAL. Carretta. GERM. Ein farch/oder wagen. HISP. Carro para llevar cargo. ANGL. A wagen or chariot roheron any thing is carried. Cic. pro Mil. Quid horum non impudentissimum? vestitus, an vehiculum? Idem Att. lib. 10. Ego verò vehiculo, si navis non erit, eripiam me ex istorum parricidio. Plin. lib. 7. cap. 56. Vehiculum cum quatuor rotis Phryges invenerunt, mercaturas Perni. Liv. Iuncto vehiculo uti. Plaut. Aulul. sc. 5. a. 3. Salutigerulos pueros, vehicula queis (i. quibus) vehar. Idem ibid. sc. 3. a. 1. Eburata vehicula, pallas, purpuram (sub. dotata mulieris.) Est autem vehiculi nomen generale, hæc sub se continens species, carpentum, cisium, carrum, currum, arceram, basternam, rhedam (unde ephirrhedium) sarracum, petoritum, plaustrum, effedum, pilentum, liburnum, traham, & vehiam.

Vehicularis, e, quod ad vehiculum pertinet, ἄρματικός, ut Equus vehicularis, & rota vehicularis. Hermogenianus Digestorum lib. ultim. tit. 4. l. 1. Patrimonij sunt munera rei vehicularis, item navicularis decemprimatus.

Vehicularius, qui vehiculum agit, auriga. ἄρματικός. Spartianus in Severo, Vehicularium munus à privatis ad fiscum traduxit.

Vehiculatio, actio vehicula publicæ exhibendi, angaria. Quum publica ea onera remitterentur, indulgentias vocabant Novell. Justin. 163. Ita Nerva Italiae remisit vehiculationem.

Vehes, vel Vehis, is, Plaustrum, vel tanta fœni, stercoris, alteriusve materię quantitas, quanta in plastro vectura una vehi potest. ἄρμα. GAL. Chariot ou tombeau à porter fumier & autres choses, ou une charrette, tomberette, ou budelée, soit de foin, de fumier, ou autres choses. ITAL. Cariola contadinesca da condur via le sozzure, d. le sozzure condotte nella cariola. GERM. Ein fure/ein wagenfart / ein ladung souil man eins mats furen mag. HISP. Carreta para traer o llevar el cargo. ANGL. A cart, or a cart lode of any thing, as of hay. Plin. lib. 36. cap. 15. Amplitudinem cavis cam fecisse producit, ut vehem fœni largè onustam transmitteret. Colum lib. 2. Iugerum autem desiderat, quod spissius stercomatur, vehes quatuor & viginti: quod rarius duodeviginti. Idem lib. 11. cap. 2. Materia si roborea est, ab uno fabro dolari ad unguem debet, per quadratos pedes viginti: hæc est (inquit) vehis una.

Vehinastrium, granium, herba gruis. Jun.

Veia apud Oicos dicebatur plaustrum: unde veiatij stipites in plastro: vectura veitura. Fest.

Veii βειί Plutarcho urbs fuit Hetruriæ, non procul ab Vrbe Roma, quam Camillus post decennalem obsidionem per cuniculos cepit. Tanta autem fuit urbis hujus claritas, tanta situs opportunitas, ut Romani exusta deformatæque à Gallis urbe, Veios potissimum delegerint, quò Romani imperij sedem transferrent, à quo incepto gravissimis Camilli concionibus ægrè sunt revocati. Hujus incolæ dicti sunt Veientes, Fabiorum clade notissimi. Vide Gellium cap. 12. lib. 5. & Ovid. 3. Fastor.

Veientandis, a, um, possessivum: ut, Vinum Veientanum. Horatius lib. 2. Sermon. satyr. 3.

Qui Veientanum festis portare diebus

Campana solitus trulla, vappamque profectus.

Veientana gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Veientana Italica, gemma est. Veis reperta, nigram materiam distinguente limite albo. Meminit hujus gemmæ & Solinus ad finem octavi capitis.

Veiovis, apud Romanos inter sinistra, seu noxia numina habebatur, quem non auxilij alicujus spe venerabantur: sed ideò tantum, nequid ipsis noxæ inferret. Hujus simulacrum effingebatur spicula manu tenens, eaque minaciter intentans. Vnde quidam eandem cum Apolline esse putarunt, qui spiculis, hoc est, radiis suis multa morborum genera immittit. Cic. 3. de nat. deor. Quid Vejovi facies? quid Vulcano?

Vel, Conjunctio plerunque disjunctiva, idem significans quod aut, ἢ καὶ ἢ τε. GAL. Ou, ou bien. ITAL. O vero. GER. Entweders / oder. HISP. O. ANGL. Or, acher. Cic. de Oras. Cui nostrum non licet res rusticas fructus causâ, vel delectationis invisere? Eadem plurimum venustatis habet geminata. Idem 2. de nat. deor. In his vel asperitatibus rerum, vel angustiis temporum. Idem Quint. frat. Sunt ista quidem vel magna, vel maxima. Plaut. Men. sc. 3. a. 4. Reposcis (pallam:) tibi habe: aufer uterque vel tu, vel tua uxor, vel etiam in oculos compingite, &c. Interdum copulativa est: ut, Maximè me tibi amicum facit, vel virtus, vel doctrina tua, id est, tum virtus, tum doctrina. Interdum ponitur pro etiam. ἢ καὶ ἢ γὰρ. Tibull. lib. 4.

— Apta vel herbis,

Aptaque vel cantu veteres mutare figurat. (pro &, vel etiam.)

Ibid.

Pro te vel rapidas ausim maris ire per undas.

Plaut. Mostell. sc. 1. a. 2. Cujus homini vel optimo, vel pessimo facile est facere nequiter. Idem sc. 3. a. 1. Vel sex opperibor menses. Idem Curc. sc. 2. a. 5. Si vis tribus bolis, vel in chlamydem (sup. ludere.) Idem Aulul. sc. 5. a. 3. Vel legioni sat est. Idem Mostell. sc. 1. a. 2. Sed ea lege ut affigantur bis pedes, vel brachia. Terentius in Andr. Vel hoc quis non credat? Virg. 11. Æneid.

Vel Priamo miseranda manus:

Interdum pro valde. Cic. pro Murena, Vel maximum bellum pop. Rom. cum rege Antiocho gessisse. Interdum pro maximè. Idem Treb. Quam morosi sint, qui amant, vel ex hoc intelligi potest. Interdum pro veluti. Terent. in Hecyra, Vel hic Pamphilus jurabat quoties Bacchidi. Interdum pro saltè. Idem in Phorm. Postremò si nullo alio pacto, vel scnore.

Vel, dissyllabum, Lybiæ oppidum in tractu Garamanthum, à Cornelio Balbo in triumpho gestatum, ut refert Plin. lib. 5. cap. 5.

Velabrum, Velamen, Velamentum, Velaria, Velatus, vide Velo, as, in Velum.

Velarij, qui servabant vela Imperatorum, Cancellarij Admissionales dicti. Buleng.

Velaunorum civitas, aliàs Podium in Velaunis, le Puy en Velay, V. E. Languedocuij, sub A. Bituricensi, sita in editissimo loco, qui lingua Gallorum Puy, id est Podium dicitur.

VELS, itis, Miles levis armaturæ, & expeditior ad cursum, propterea quòd gravibus armis non uteretur. ἄρματικός. GAL. Cheval léger, homme de guerre armé à la legere. ITAL. Caval leggiero. GERM. Ein ringet/oder blosser kriegsnecht. HISP. Cavallero armado de pocas armas. ANGL. A skirmisher, a souldier that vocat vocareth barresse for shirring. Alij velites dictos putant quasi velatos, quòd vestiti essent potius quam armati. Alij velites à celeritate dictos putant, quasi volites, o in e, mutato. Alij rursus ἀπὸ τῆ βάλαν, hoc est, à jaculando, quòd jaculis potissimum & fundis pugnarent. Liv. 6. bell. Pun. Et ubi ad conjectum veli ventum est, signo dato, velites desiliunt. Ovid. in Ibin,

Vique petit primò plenum flaventis arena

Nondum calfacti velitis hasta solum.

Refert Ælianus ordinem pedestrem in militia dividi trifariam: in armatos, quæ gravis armatura dicitur: & velites, qui levissimè omnium armantur: unde & expediti nuncupantur. Non enim ocreas, aut loriam induunt, sed tantum jaculis, & fundis utuntur. In tertio ordine sunt peltati: à pelta dicti, quòd scutum est parvum, & leve. Hi medij erant inter gravem armaturam, & levem. Quoniam verò hoc genus militum non stataria pugna cum hoste congrediebantur, ut hastati, aut triarii, sed levibus tantum præliis, idque ferè eminus, hostem lacebent, quoties visum esset, aut fuga se subducentes, aut in equos insilientes: factum est, ut homines leves & inconstantes, velites dicamus. Cic. ad Patrum lib. 9. Epist. Me autem à te, ut scurræ velitem, malis oneratum esse, non molestè tuli. Liv. lib. 38. velites describit. Item Valer. cap. 1. lib. 2.

VELITARIUS, e, quod ad velites pertinet. ἄρματικός. GAL. Appartenant à cheval léger. ITAL. Pertinente à caval leggiero. GERM. Das zu ringen oder blossen freigsleuten gehört. HISP. Perteneciente à tal cavallero. ANGL. Pertaining to skirmishers. Vnde velitaria arma. Salust. in Jugurth. Præterea iere sagittarij & cohors Peligna cum velitaribus armis: itineris properandi causa, neque id secus atque aliis armis adversum tela hostium, quòd ea levia sunt, muniti erant. Liv. 6. bell. Pun. Et septena jacula quaternos longa pedes data, præfixa ferro, quale hastis velitaribus inest.

VELITOR, Levi pugna congredior, more velitum, quorum officium est prælium eminus jaculis & fundis auspicari. ἀποβολή, ἰσχυρὰ, ἰσχυρὰ. Per translationem accipitur pro rixari, & verbis pugnare. ἰσχυρὰ νῆσθαι ἄλλο ἢ τὸν ἑαυτοῦ. GAL. Debatre contro un autre, se contester l'un l'autre. ITAL. Contendere una contra l'altro, tassar uno l'altro. GERM. Haderen mit worten streiten HISP. Contender con otros. ANGL. To skirmish or chine one against another. Nam à verbis plerunque ad manus solet deveniri: sicut à velitibus ad milites gravis armaturæ. Plaut. Men. sc. 2. a. 5. Nescio quid velitati estis inter vos. Gell. lib. 6. cap. 11. Cum inquinatissimis hominibus non

non est convitio decertandum, neque maledictis adversum impudentes & improbos velitandum: quia tantisper similis & compar eorum fias, dum paria & consimilia dicas, atque audias.

Velitatio, nis, verb. Levis pugna & digladiatio, & verborum probrosorum objectio. *מַסָּבִי מַסָּבִי מַסָּבִי* *masab masab masab* *רב. ἀποβολισμός, λαγνυρία.* GAL. *Leger combat, escarmouche, combat, noise.* ITAL. *Contesa leggiera.* GERM. *Ein wortstreit/ein ganz da man böse wort gegen einander außspricht.* HISP. *Ora de contender assi. p. lea ligera.* ANGL. *A skir mishing and chiding.* Plaut. *in Asin.* Verbis velitationem fieri, compendio volo.

Velitatum, adverb. significat, Per saltus & intervalla: quod velites pugnando saltibus utantur. *Sisenna lib. 1. hist.* Nos una ætate in Asia & Græcia gesta idcirco continentia literis mandavimus, ne velitatum aut saltuatim scribendo, lectorum animos impediremus. Quidam legunt *Vellicatim.* Vide Gell. *cap. 1. lib. 12.*

Vega, *Vega*, V. E. sub A. Dominicanopolitano, in India Occidentali.

Velia, avis parva. *ωβισθ*. id est, vitæ commoditate nota, consistit ætate in umbra, & aura, hieme in sole & apricis.

Vellâ, *βιλέα* Stephano, Lucaniæ oppidum, in sinu Pæstano conditum à Phocensibus, antea *ιλια* dicta: & incolæ ipsi, Eleatæ. ¶ Est præterea Velia Romæ collis editior, in quo quum Valerius, qui postea Publicola dictus est, domum ædificare vellet, apud plebem in suspitionem venit affectata dominatio, quod in editiore loco veluti arcem quandam ad opprimendam libertatem constitueret. Qua re intellecta Valerius, postquam plebi in concione se purgasset, iussit materiam omnem ad radicem Velix transferri, domumque illam, quam in summo colle instituerat, in imo Velix pede ædificavit. Vide Livium *lib. 2. ab Urbe.* Hunc autem collem dictum volent *Veliam*, quasi *velliam*, quod ibi pastores lanam vellere soliti fuerint. ¶ Vnde

Velinus adjectivum: ut, Velina regia, quæ circa palatium erat.

Velinus, item adjectivum, à Velia Lucaniæ oppido, ut Portus Velinus. Virg. 6. *Æneid.*

— *portusque require Velinos.*

¶ Velinus lacus. Plin. *lib. 3. cap. 12.* & Colum. *lib. 8. c. 16.*

Veliates, populi Liguriæ trans Alpes, ut scribit Plin. *lib. 3. c. 5.*

Vellifco, Vellifcus, Velifer, vide *Velum.*

Vellifco, Vellifco, vide *Velus.*

Velitris, *βιλέθρα* Stephano, civitas insignis Volscorum, Octaviæ gentis origines nobilitata, ut in *Augusto* testatur *cap. 94.* Hujus incolæ dicuntur Veliterni. Imò Veliterni dicuntur ab eod. Suet. *eodem loco*, qui à Romanis olim subacti bona agri portione sunt multati. Scribit Dionysius *lib. 7.* Velitris ad eod. sæviisse pestilentiam, ut vix decima pars civium superfuisset: quod damnus postea Romani missa eod. colonia farcierunt.

Vellivölus, vide *Velum.*

Vellaturâ, æ, exercitium ducendi plaustrum, vel quæstus ex vectura. *ἀφωγη, ἀπὲρ*. Vellaturam facere (inquit Varr. *lib. 1. de re rust. cap. 2.*) dicuntur qui vecturis vivunt. Nam antiqui vellam, non villam dicebant. Eius hæc sunt verba: Villa dicta, quod à villico in eam convehuntur fructus, & evchuntur quum vaneunt. A quo rustici etiam nunc quoque viam veham appellant, propter vecturas: & vellam, non villam, quod vehunt, & unde vehunt. Item dicuntur qui vecturis vivunt, scorturam, quod factum est ex vellere. *Laurenb.*

VELLO, is, & velli, & vulsi, sum, Extirpo, evello, eruo, & tollo. *ξ πωδ νασαχ* *nashach* *נחש נחש* *nashach* *שש* *scheresch.* *μαδίζω, τιδω, σπύω.* GAL. *Tirer, ou arracher, oster.* ITAL. *Cavare stirpare.* GERM. *Rupffen/oder außrupffen/aufsteyffen.* HISP. *Arrancar.* ANGL. *To pluck or pull.* ¶ Colum. *lib. 12. cap. 3.* reliquis annis non erit decerpendus, sed radicatus vellendus. Plin. *lib. 12. cap. 12.* Nardum Gallicum cum radice vellitur. Virg. 3. *Æneid.*

Nam qua prima solo ruptis radicibus arbor vellitur, huic atro liquuntur sanguine gusta.

Sueton. *in Cas. cap. 45.* Circa corporis curam motosior, ut non solum tonderetur diligenter, ac raderetur, sed vellere etiam. ¶ Velli de maribus ad libidinem. Idem *in Galba cap. 12.* Icelum non modo oculis palam exceptum ab eo, sed ut sine mora vellere oratum, atque seductum ferunt. ¶ Vnde vulsa corpora à Quintil. *in Troem. lib. 8.* dicuntur, quibus pili sunt evulsi. Corpora (inquit) si quis vulsa atque fucata muliebriter comat, foedissima sunt ipso formæ labore. Sueton. *in Othob. cap. 11.* Munditatum præne muliebrum, vulso corpore. Item *Quintilian.* Vulsam corpus parum viri signum. ¶ Ponitur aliquando Vellere pro diruere, in terram præjicere, evertere, *καταβάλλει, κατασπύλλει* Liv. 6. *bell. Pun. Arx, foci, deum delubra, sepulchra majorum vulsa, temerata, ac violata.* ¶ Barbam vellere, sepulchrum aistorum vulsa, temerata, ac violata. ¶ Barbam vellere, sepulchrum aistorum vulsa, temerata, ac violata, ac ludibrium significamus. Horat. 1. *Serm. satyr. 3.* — *barbam tibi vellunt Lascevi pueri.* Vide Erasmi. *in Chil.* ¶ Hujus composita sunt, *Avello*, *convello*, *divello*, *evello*, *pervello*, *intervello*, & *revello*, quorum significata vide suis locis.

Vulsurâ, æ, ipsa avulsio. *ξ πωδ νασαχ.* *πλυσ, τιδω.* GAL. *Arrachement.* ITAL. *Cavamento, stirpamento.* GERM. *Rupffung/oder außrupffung.* HISP. *Arrancamento, obra de arrancar.* ANGL. *Picking or pulling.* ¶ Varr. 2. *de re rust. cap. 11.* Lanam tonsam & conglobatam alij vellera, alij vellumina appellant: ex quorum vocabulo animadverti licet, prius lanæ vulsuram, quam tonsuram inventam.

Vellifco, as, Frequenter vello. *ξ πωδ νασαχ* *marat* *המער היםר* *himer* *הפריס* *hifrisch.* *παραιδω.* GAL. *Tirer ou arracher, pincer ou piquer.* ITAL. *Tirare, cavare, pungere, picchiare.* GERM. *Emßsig rupffen/psfagen.* HISP. *Pecilgar d dar del codo.* ANGL. *To pull or pluck often, to pinch.* ¶ Propert. *lib. 2.*

Nec mihi tam duris insultus moribus, & te vellit, heu serid flebis amara diu.

Senec. *epist. 83.* Vellitabit hoc te (dolor ob amici mortem) sed vellitabit. ¶ Per translationem vellicare ponitur pro criminari, *Calopini Pars I I.*

dere, ac lacerate. *ξ πωδ νασαχ* *ghiddêph* *הרמ* *cherêph* *לרור* *חך* *halach* *ר. achil.* *διαισθητός, καταλαδαι.* ¶ Cic. *pro Corn. Balbo*, More hominum invident, in conviviis rodunt, in circulis vellitant. Gell. *lib. 4. cap. 15.* plura in Salustij scriptis in scitè aut malignè vellitant, Horatius 1. *Serm. Satyr. 10.*

— *an crucior, quod Vellit ab absentem Demetrius.*

Vellitatus, us, ipse vellitandi actus. *ξ πωδ νασαχ.* GAL. *Tirement ou arrachement, pincement.* ITAL. *Tiramento, esso picchiare.* GERM. *Das rupffen/oder psfagen.* HISP. *Aquel pecilgar d dar del codo.* ANGL. *A pulling or pinching.* ¶ Plin. *lib. 8. cap. 6.* Extremitates corporis vel aurium vellitibus perstringi, &c.

Vellitatio, nis, idem. Seneca *de vita beata*, Quum non tantum lacerationes, sed etiam vellitationes effugerit. Item 3. *de Ira* metaphoricè accipit pro molestiis, Detrimta, injurias, convitia, vellitationes contemnamus.

Vellitatum, adverbium, id est particulatim, sparsim, carptim, non continuè hinc adverbium decerpendo. *ξ πωδ νασαχ, αραδω.* GAL. *En tirant, en pinçant, en arrachant.* ITAL. *Tirando, picchiando.* GERM. *Ferrupffter reiß/eins hie das ander dort hâr genommen.* HISP. *Pecilgando, d dando del codo.* ANGL. *By pulling or pinching.* ¶ *Sisenna histor. lib. 1.* ut citatur à Nonio, Nos una ætate in Asia & Græcia gesta, litteris idcirco continentia mandavimus, ne vellitatum ac saltuatim scribendo lectorum animos impediremus. Sunt qui hoc loco legant *velitatum* à vellere. Gell. *lib. 12. cap. ult.*

Velocasses populi sunt Galliæ Lugdunensis ad Ligerim fluvium, quorum meminit Plin. *lib. 4. cap. 18.*

Vellumen. Vide *Vulsura*.

VELLUS, Lana ex ovè dempta & conglobata, ita dicta à vellendo, quod ante inventam tendendi rationem, lana soleret velli. *ξ πωδ νασαχ* *ghz. ab. πωδ νασαχ* *τοισον.* GAL. *Toison.* ITAL. *Vello, lana.* GERM. *Abgeschorne wollen.* HISP. *El vellorino de lana.* ANGL. *A fleece of wool.* ¶ Varr. *rei rust. lib. 2. cap. ult.* Sole calidiorè tona, ex ejus sudore lana fit mollior, & ponderosior, & colore melior. Quam demptam & conglobatam alij vellera, alij vellumina appellant. Ex quorum vocabulo animadverti licet, prius lanæ vulsuram, quam tonsuram inventam. Ovid. *Eleg. 1. lib. 4. Trist.*

Stamina de nigro vellere facta mihi.

¶ Frequentissimè tamen Vellera ponunt pro lana nondum detonsa, sed adhuc in ipsis hærente pecudibus. Virg. 3. *Eclog.*

Parcite oves nimium procedere: non bene ripa creditur: ipse aries etiam nunc vellera siccant.

Idem 3. *Georg.*

Rejce no maculis infuscet vellera pullis Nascentem.

Ibidem *circa finem,*

Nec tondere quidem morbo, illuvieque perosa vellera, nec telas possunt attingere putres,

¶ Nonnunquam pro ipsis ovibus, sive agnis. Iuven. *Satyr. 12.*

Per vellus dabitur pugnantis, &c. (id est, agna vellere nivci.)

¶ Nonnunquam etiam pro ipsis pellibus una cum lana ovibus detractis: Col. *lib. 7. c. 4.* Pelles eorum propter pulchritudinem lanæ majore pretio quam alia vellera mercantibus traduntur. Virg. *lib. 7. Æneid.*

Centum lanigeras maculabat rivè bidentes, atque harum effulsus tergo stratisque jacebat vellibus.

¶ Vellera etiam propter similitudinem Virgilius posuit pro lana, quæ apud Seres Scythiæ populos ex arborum frondibus depectitur. Ita enim habet *lib. 2. Georg.*

Velleraque ut foliis, despectant tenuia Seres,

Quinetiam ipsas arborum frondes vellera interdum invenimus appellata, eod. quod iis vestiantur arbores, quemadmodum vellerebus oves. Ovid. *de Nuce,*

At simul induimus nostris sua vellera ramis.

Vellereus adjectivè è vellere. *Ascon. Pædian. in Verrem,* Et cruménæ, aut vellereæ, aut scortæ, sic enim legend.

Vellani, populi Alpini. D. Augusti auspiciis in populi Romani potestatem redacti, referente Plin. *lib. 3. cap. 20.*

VELO, as, vide *Velum.*

VELOX, ocis, Celer: à volando, quasi volox. *ξ πωδ νασαχ* *mahir* *קל* *kâl.* *מיץ, איוס, פוס.* GAL. *Soudain, leger, vite.* ITAL. *Velocè, leggiero.* GERM. *Schnell/behend.* HISP. *Ligero.* ANGL. *Swift, haste, speedie.* ¶ Plin. *lib. 8. cap. 34.* de Tarando, Velox saltu, venatu vivens, innocuum homini, &c. Ovid. 1. *de Pont. Eleg. 3.*

Sed piger ad pœnas princeps, ad præmia velox.

Virg. 5. *Æneid.*

Veloces aculo cervos, cursusque fatigat.

Ovid. 5. *Fast.*

Et malè veloci justa soluta remo.

Idem 8. *Metam.*

— *nec fortibus illic profuit armenia, nec equis velocibus esse.*

Idem 10. *Metam.*

Et nihil est annis velocius.

¶ Velox pro velociter. Virg. *lib. 5. Æneid.*

— *Itum venientem è vertice velox Prævidit.*

VELOCITAS, atis, Celeritas, pernicitas. *ξ πωδ νασαχ* *meherah* *קל* *kol.* *מיץ/מיץ.* GAL. *Soudaineté, legereté.* ITAL. *Velocità, leggierezza.* GERM. *Schnelle/behendigkeit.* HISP. *Ligereza.* ANGL. *Swiftnesse, quickness, speediness.* ¶ Plinius *lib. 9. c. 8.* At mugilum nihilominus velocitatem transilit. Cito 2. *de sinib.* Quid si in ipso corpore multa voluptati præbens sunt ut vires, valetudo, velocitas, pulchritudo? Livius 5. *bell. Pun.* Decem millibus peditum atque equitum quos in expeditione, velocitate corporum, ac levitate armorum aptissimos esse ratus est, electis quarta vigilia noctis signa movit. ¶ Pro brevitate. Quint. *Velocitas immortalis Salustij.*

VELOCITER adverbium, Celeriter. *ξ πωδ νασαχ.* GAL. *Soudainement/legerement.* ITAL. *Velocemente, leggiermente.* GERM. *Schnelligich/eilend/*

flugs. HISP. Ligeramente. ANGL. Swiftelie, speedelie. Mart. lib. 1.

Quodque magis mirum est, velociter exit ab hoste.

Cic. in Jom. Scip. Sunt autem optimæ curæ de salute patriæ, quibus agitur & exercitatus animus velocius in hanc sedem & domum suam pervolabit.

VELUM, i, Integumentum, involucrium, quo quid velatur, id est, tegitur.

מַחַשׁוֹת מַחַשׁוֹת מַחַשׁוֹת maschashot machashot machashot. GAL. Voile. ITAL. Vela, velo. GER. Ein Decktuch. HISP. El paramento para hazer sombra, vela, d' velo. ANGL. A vail, a curtaine, a sayle. Varro à velleribus dictum putat quod ex ovium velleribus fierent vela quibus homines tegebantur. Cic. 6. Verr. Tabernacula carbasseis intenta velis. Idem in Catil. Socij velis amicti, non togis. Senec. epist. 81. Velum ostij allevare. ¶ In navibus item velum dicitur linteum, quod circa malum expanditur, ventum excipit. Ovid. 3. Aeneid.

Incerta classis velis aptare jubebat Anchises.

Idem 1. Aeneid.

Talia jastranti stridens Aquilone procella, Velum adversa ferit.

Plinius lib. 12. cap. 19. Vehunt per maria vasta ratibus, quas neque gubernacula regant, neque remi trahant, vel impellant, non vela, non ratio ulla adjuvet. ¶ Vela retorquere. Ovid. Eleg. 1. lib. 1. Trist.

Semper ab Enboicu vela retorquet aquis.

Item, Vela obliqua ad incertos ventos transferre. Liv. lib. 5. bell. Pun. Vela referre. Ovid. Eleg. 4. lib. 4. Trist.

O utinam venti referant!

¶ Deserere. Senec. cap. 6. de consol. ad Marc. Turpis gubernator, qui vela fluitantia deseruit. ¶ Dirigere aliquod vela. Cæsar lib. 2. de bell. civil. &c. ¶ Dare vela, est ventis se committere, & navigare. Virgil. 2. Aeneid.

Vela dabant lati.

Dare vela ventis. Idem 4. Aeneid.

quos Sidonia vix urbe revelli,

Rufus agam pelago, & ventis dare vela jubebat?

¶ Vela dare & legere. Ovid. in Epist. Saph.

Ipsa dabit tenera vela legæque manu.

¶ Dare vela retrosum, est in diversum mutare sententiam, vitæque institutum. Sumptâ metaphorâ à navigantibus, qui cursus errorem versis velis corrigunt. Sic metaphor. Quintilian. Contrahit vela inhibetque remos. Et Ovid. Eleg. 4. lib. 3. Trist.

Proposuique precor contrahere vela tui.

Quintilian. Si fuerit status, vela danda sunt. Plaut. Asin. sc. 3. a. 1. Remigio veloque quantum poteris festina, &c. ¶ Vela dare famæ suæ, est non curare fama suam ¶ Vela facere, idem quod expedire, seu expandere vela Cic. 5. Verr. Cleomenes manum erigi, vela fieri, anchoras præcidi jubet. ¶ Per translationem vela facere, accipitur pro eo quod est toto conatu rem aliquam aggredi. Idem 4. Tuscul. Vtrum igitur mavis? statimne nos vela facere, an quasi è portu egredientes paulum remigare? ¶ Permittamus vela ventis, dixit Quint. in Praef. I. scilicet hoc est, editionis ancipitem eventum, utcumque cadet experiamur ¶ Velis, equisque, id est, omni conatu, & mari terraque. Cic. 3. Offic. Quibus obsoletis, Epicurus ejusdem ferè adjuvor, autôrque sententiæ. Cum his velis equisque (ut dicitur) si honestatem tueri ac retinere sententia est, decertandum erit. ¶ Velis remisque. Idem Cic. 3. Tuscul. Terra enim res est misera, detestabilis, omni contentione, velis (ut ita dicam) remisque fagienda. Vide Chil. Erasmi.

VELIFICO, as, velo, navigo, vela facio. ἰσοδομοῦν. GAL. Voguer, naviger à voiles déployés. ITAL. Navicare à vela spiegata. GERM. Sâgeln mit sâgeln hinschiffen. HISP. Navegar haziendo vela. ANGL. To mak vailles or courteins, to sayle with a sayle. Plin. lib. 9. cap. 33. Per summa æquora velificant. Prop. lib. 4. Eleg. 10.

Nauta per urbanas velificabat aquas.

VELIFICOR, passivum, Juvenal. Satyr. 3.

Velificatus Athos, & quicquid Græcia mendax Audet in historia, id est, circumnavigatus.

¶ Legitur & velificari deponens: ut, Velificari honori suo, id est, velis, remisque honori, & dignitati operam dare. Cic. de lege Agrar. Quod si quis vestrum spe ducitur, se posse in turbulenta ratione honori velificari suo. &c. hoc est, evadere ad summos honores, non virtute & majorum gloria, sed violenta quadam ratione, ut solet fieri ab his, qui quascunque fortunas temerè experiuntur velis in altum elatis, nullo consilio quicquam facientes.

VELIFICATUS, a, um, participium. Propert. lib. 2. Eleg. 29.

Vna rati sati nostros portabit amores Carula ad infernas velificata rates.

VELIFICATIO, nis, verbale. Ipse velificandi actus. ἰσιονομοῦν. GAL. Voguement, ou navigation à voile déployé. ITAL. Esso navicare à vela, spiegata. GERM. Schiffung mit sâgeln. HISP. Navegamiento haziendo vela. ANGL. A sayling. Cicero ad Lentul. lib. 1. Quum verò id possis mutata velificatione assequi: stultum est cum tenere cum periculo cursum quem cœperis.

VELIFER, a, um, ferens velum. ἰσοφοῦν. GAL. Qui porte voile, voilé. ITAL. Che porta vela. GERM. Das ein sâgel tregt. HISP. Cosa que tiene d' trae velas. ANGL. That beareth a sayle or vaille. ¶ ut, Carina velifera. Ovid. 15. Metam.

Huc ubi veliferam nauta arvertere carinam, &c.

Malus velifer. Valer. Flac. in Argon.

Pallada velifero quærens brachia malo.

VELIFICUS, adjectivum, ἰσοδομοῦν. ut, Velificus cursus, qui velis fit. ἰσοδομοῦν. GAL. Le cours d'une navire à voile déployé. ITAL. Corso di nave à vela spiegata. GERM. Die schiffart mit außgespanten sâgeln. HISP. Corrida de nave haziendo vela. ANGL. The course of a sailing shipe. Plin. lib. 13. c. 11. Noctis denique velifico navigij cursu Idem lib. 9. c. 17. Complures autem totam ipsius longitudinem XL. dierum noctiumque velifico navium cursu determinaverè.

VELIVOLUS, a, um, proprie est navium epitheton, quæ ut alis aves: ita velis quodammodo volitare videntur. ἰσοδομοῦν. GAL. Qui navige à voile, volant & courant à voile. ITAL. Che si naviga à vela. GERM. Das mit den sâgeln dahâr feht als ob es flûege. HISP. Cosa que buela d' navega con velas. ANGL. That sayleth. Ovic. 4. de Ponto, Eleg. 5.

Et frata velivolus non habitura rates.

Virg. 1. Aeneid. ad mare ipsum transtulit,

Despiciens mare velivolum, terrâsq; jacentes.

VELIVOLANTES NAVES. Cic. 2. de divin. ἰσοδομοῦν. vñs.

VELO, as, per simplex l, Tego, operio. ἡσυχῆ hatâh ἡσυχῆ hatâph ἡσυχῆ chasâh. GAL. Voiler, couvrir, cacher. ITAL. Coprire, nascondere. GERM. Bedecken. HISP. Cubrir con velo, esconder. ANGL. To cover to hid, to drave to courteine over. ¶ Cic. pro domo sua, Tu, tu, inquam, capite velato, concione advocata. Virg. 3. Aeneid.

Et capite ante aras Phrygio velatur amictu.

¶ Nonnunquam ponitur pro vestire, induere, &c. οὐδὲν, ἀφικόμενον, ἰματίων. Ovid. 3. de Arte,

croceo velatur amictu.

Plaut. Muliebri velatus toga. Hinc velati olim dicebantur, teste Festo, qui postea literis aliquot immutatis velites appellati sunt, quod vestiri, non armati exercitum sequerentur. Ovid. Eleg. 2. lib. 4. Trist.

Altaque velantur fortasse palatia feris.

Ibid. Eleg. 1. lib. 3.

apposita velatur janua lauro.

¶ Nonnunquam pro celare, abscondere, ἀπαρρύπην. Plin. in Paneg. Agentibus gratias, nihil velandum est. Sueton. in Tib. cap. 2. Velare ignominiam. ¶ Hinc velanda corporis, pro pudèdis posuit idem Plin. Epist. 110. Velatæ manus, id est, velamenta supplicum præferentes. Plaut. in Amphitr. Velatis manibus orant: ignoscamus peccatum suum. ¶ Composita hujus verbi sunt Advelo, evelo, develo, pravelo & revelo: quorum significata vidè suis locis.

VELATUS, a, um, participium. Velo ornatus, rectus & opertus. ἡσυχῆ hatâh ἡσυχῆ chasâh. GAL. Couvert, voilé, caché. ITAL. Coperto, velato. GERM. Bedeckt, verhenckt. HISP. Cubierto con velo. ANGL. Covered with a cloth, hidde. ¶ Cicero 2. de natura deor. At verò apud majores tanta religionis vis fuit ut quidam Imperatores etiam seipso diis immortalibus, capite velato, verbis certis pro Republica devoverent. Virg. lib. 11. Aeneid.

Itaque oratores aderant ex urbe Latina,

Vlasi ramis oleæ.

Ubi Servius, Velati, instructi, & ornati, id est, in manibus olivæ ramos tenentes. Velatus, Velato capite elatum corpus Scipionis Æmilianii contra morem. Plaut. Amph. Velatis manibus (legati) orant, &c. Ovid. lib. 6. Fast.

Et pede velato non adeunda palus.

Cætera vide in verbo Velo, as.

VELAMEN, inis, Operimentum, tegmen, vestis. ἡσυχῆ hatâh ἡσυχῆ chasâh. GAL. Couverture de quelque sorte qu'elle soit. ITAL. Ogni sorte di coperta. GERM. Ein deckt, dectsch. HISP. El velo, toda cobertura. ANGL. That covereth any thing, a coverlet. Virg. 1. Aeneid.

Et circumtextum croceo velamen acantho.

Ovid. 6. Metam.

velamina Progne

Diripit ex humeris auro fulgentia lato:

Induiturque atras vestes.

Idem 2. Fast.

Nympha velamina ponunt.

VELAMENTUM, i, Tegmen, operimentum, tunica, involucrium. ἡσυχῆ hatâh ἡσυχῆ chasâh. GAL. Couverture de quelque sorte de couverture. ITAL. Ogni sorte di coperta. GERM. Ein deckt, dectsch. HISP. Toda cobertura. ANGL. All kind of thing that covereth. ¶ Unde testiculorum tunicæ, velamenta à Celso appellantur. ¶ Velamenta item à Romanis dicebantur, quæ Græci vocant ἰσθηρα, hoc est, ea quæ supplices misericordiam movendæ causâ præferebant: cujusmodi erant rami olearum vitis obvoluti. Livius, Oratores ad Romanos cum infulis & velamentis miserunt. Idem Livius lib. 5. dec. 4. Velamenta supplicum tenere. Ovid. 1. Metam.

Velamenta manu prætendens supplicis, &c.

Tacit. lib. 19. Mox velamenta & infulas pro muris ostendunt. ¶ Velamentum oculos Pontificis à funete arcebat. Senec. cap. 15. de consol. ad Marc.

VELARIA, orum, vela erant, quibus theatrum supernè tegebant: ¶ Item theatrum ipsum, aliùve locus velis tectus. ἡσυχῆ hatâh ἡσυχῆ chasâh. GAL. Lieu couvert de voiles ou tapisseries. ITAL. Luogo coperto di vele. GERM. Ein orth mit thûcheren verhenckt. HISP. Lugar cubierto de velas. ANGL. Courtaines. Juven. Satyr. 4.

Et pueros hinc ad velaria raptos.

VELABRUM, i, βήλαβρον, locus in Vrbe juxta Aventinum montem, in quo vela obtendebantur, sub quibus oleum & similia vendebantur. Unde dictum sit, docet Plutarch. in Romul. nempè à velitura, id est, vectura. Plaut. in Capt. Quasi in velabro olearij. Idem Curs. sc. 1. a. 4. In velabro pistores, aruspices. Sueton. in Cas. Gallici triumphi die velabrum prætervehens penè curru excussus est, axe defracto. Horat. 2. Serm. Satyr. 3.

Cum surris fartor, cum Velabro omne macellum Mandè domum veniant.

Cic. Bruto lib. 15. In eoque sum majorum exemplum securus, qui hunc honorem mulieri Laurentiæ tribuerunt, cujus vos Pontifices ad aram in Velabro facere soletis.

VELABRENSIS, e. Mart. lib. 11.

Velabrensis massa recocta foco.

¶ Velabrensis caseus, qui in velabro conficiebatur, cunctis præferendus. Idem lib. 13.

Non quencunque focum: nec fumum caseus omnem, Sed Velabrensem qui bibit, ille sapit.

Velatura, i. veſtura : unde velabrum. Plutarch. in Romul.
 Velut, & veluti, ſicut quemadmodum. ἴσθη χημοβ. ἰσθη, ἰσθη.
 GAL. Comm. tous a inſi comme. ITAL. Si come. GERM. Gleich wie / als.
 HISP. Aſſi como. ANGL. As, like. Cic. 2. ſin. Non eſlogia monumentorum hoc ſignificant, velut ad portam. Idem de Aruſp. eſp. Si conabitur, ejus conatum refutabo, velut heſterno die. ¶ Ejuſdem ſignificationis eſt veluti. Cic. 1. de nat. deor. Beſtiæ quæ gignuntur in terra, veluti crocodi. 1. Quomodo autem hæc differant à quaſi, ceu, & tanquam, fuſè explicat Valla lib. 1. cap. 36.

VENA, æ, Conceptraculum ſanguinis miſti, confuſique cum ſpiritu naturali, in quo, ut ait Gellius lib. 18. cap. 10. Plus ſanguis, minus ſpiritus. ἴσθη βίς. GAL. Veine. ITAL. Vena. GERM. Ein blutader. HISP. La vena, proprio lugar de la ſangre. ANGL. A vaine. Plin. lib. 11. cap. 37. Inter hos locat arteria, id eſt, ſpiritus, & ſunt. His innat vena, id eſt, ſanguinis rivi. Venæ ſuapte vi immobes ſunt, & ſanguinis tantum mittendi gratiâ explorantur. Arteriæ autem motu, atque pulſu habitum & modum februm demonſtrant. Super arterias locantur venæ, præter quam in dorſo, in quo magna arteria, quæ Trachia dicitur, eſt poſita ſuper venam. Vide Gell. cap. 10. lib. 8. de diſcrimine venæ & arteriæ. ¶ Vena tamen aliquando pro arteria ponitur. Celf. lib. 3. c. 6. Venis enim credimus, fallaciſſimæ rei : quia sæpè iſtæ lentiores, celeriores ve ſunt, & ætate, & ſexu, & corporum natura. Ovid. 10. Metam.

ſaliunt tentata pollice vena.

Cic. de Faro. Si cui venæ ſic moventur, is habet febrem, &c. ¶ Venam ſolvere (& apud Tacitum, venas exolvere) venam ferire atque incidere : ¶ Incidere venam dixit Cic. de Aruſp. pro eo quod eſt ſcalpello venam aperire, φλεβὸς ἄνοι, & quod vulgò dicimus, ſanguinem mittere. Velleius, Venas ſibi incidere. Venam ſolvere militi ignominie cauſa. Gell. c. 8. lib. 10. Conſidere venæ dicuntur à Celſo lib. 3. cap. 6. quando arteriarum pulſum ſanguis fit. ¶ Tenere venas cujuſque generis hominum, ætatis, ordinis, &c. dixit Cic. 1. de Orat. pro eo quod eſt uniufcujuſque naturam perſcicere, & ingenium. ¶ Pejoris venæ ævum, id eſt ſeculum ferreum. Ovid. 1. Metam.

Proximus irrupit vena peioris in ævum

Omne nefas, fugere pudor, verumque, fidemque.

¶ Venæ quoque de arboribus dicuntur. Plin. lib. 16. cap. 38. In quarundam arborum carnibus pulpæ venæque ſunt. ¶ Ponitur aliquando vena pro ingenio hominis ad aliquid ſcribendum apto. Iuven. Satyr. 7.

Sed vatem egregium, cui non ſit publica vena, &c.

hoc eſt, ingenium vulgare, & rude, commune cum aliis. Ovid. Eleg. ult. lib. 3. Trift.

— Cuius (ingenij) ...

Fons inſœcundus, parvaque vena ſuit.

Quintilian. Vena ingenij tenuis. ¶ Per translationem quoque venæ in terra dicuntur ſubterranei meatus, per quos unda manat, aut alius liquor. ἴσθη mabbuâh ἴσθη makôr. ¶ Hircius 4. belli Alex. Omnia enim littora naturaliter aquæ dulcis habere venas. ¶ Venas quoque argenti & venas auri dicimus. Cicer. 2. de nat. deor. Nos ætis, argenti, auri venas penitus abditas invenimus, &c. Quint. Tenui vena per canaliculos fluere.

Venacellus, qui ſuſcitat per dies feſtos : legendum, qui luſitat. Cerda.

VENOSUS, a, um, quod eſt venis turgentibus plenum. ἴσθη ἄδης. GAL. Venoux, plein de veines. ITAL. Pieno di vene. GERM. Ueberreichtig. HISP. Lleno de venas. ANGL. That hath many and great veines. Plin. lib. 12. cap. 13. Amom uva in uſu eſt, frutice venoſo. ¶ Transfertur etiam ad alia, ut ad orationem, quæ tanquam corpus conſtruitur, quod ſuccum & ſanguinem habet, & venas, & oſſa, & nervos, & carnem, & totos, & robur, & colorem, decorumque. Vnde à Perſio dictus eſt liber venoſus pro aſpero, duro, & horrido, quum ait Satyr. 1.

Eſt nunc Briſai quem venoſus liber Acci,

Sunt quos Pacuviusque, & verrucosa moretur

Antiopa.

Venox, venæ indagator.

VENABULUM, i, Telum quo venantes utuntur, aciei longiſſimæ, apud nos cornibus hinc, & inde extantibus. ἴσθη ἄδης, ἴσθη. GAL. Un eſpieu, vouge, ou gouge. ITAL. Spedo de caccia. GERM. Ein jagerspieß / ſchweinspieß. HISP. Venabio, arma de montero. ANGL. A dart that hunters uſe. Mart. lib. 14.

Si directa geres longo venabula roſtro,

Hic brevis in grandem cominus ibit aprum.

VENAFRUM, ἴσθη φερ, civitas Campaniæ abundans oleis. Martial. lib. 13.

Hoc tibi Campani ſudabit baccha Venafri.

Horat. 2. Carm. Ode 6.

— viridique certat Bacca Venafro.

VENAFRANUS, adject. ut, Ager Venafranus, oleum Venafranum, quod & Venafranum dicitur abſolutè. Iuven. Sat. 5.

Ipſe Venafrano piſcem perſundit : &c.

VENALIS, e, Venalitiarius, Venalitiuus, vide Veneo.

VENARIA, Inſula eſt in mari Tuſco, ut ſcribit Plin. lib. 3. c. 6.

VENATICUS, vide Venor.

VENCENSIS, regni Galliar. ſub A. Ebredunenſi.

VENDICO, as, Aſſumo, aſcipo, & mihi attribuo. ἴσθη λακάχ. ἀνπλαμ. ἴσθη, ἴσθη, ἴσθη, ἴσθη. GAL. S'attribuer quel que choſe, & en faire ſon propre. ITAL. Attribuirſi, & appropriar qualche coſa. GERM. S'ueygenen ihm zuſchreiben. HISP. Uſurpar à apprehiar à ſi. ANGL. To claime or chalenge to him ſelf. Plin. Epiſt. 47. Quam curam, etiamſi non mandafles, vendicaflem. Cic. pro Arch. Homerum Colophonij civem eſſe dicunt ſuum, Chij ſuum vendicant, Salaminij reperunt, Smyrnæi verò ſuum eſſe conſirmant. Ovid 4. de Ponto, eleg. 1.

Vendicat ut Calais laudem quos fecit equorum.

Calepini Pars I I.

Cic. 1. Offic. Quoniam in eo ſtudio æſtatem conſumpſi, ſi id mihi aſſumo, videor id meo jure quodammodo vendicare. Idem eodem lib. Non nobis ſolum nati ſumus, ortuſque noſtri partem patria vendicat, partem amici. Ovid. 4. Faſt.

Quem Venus inſerta vendicat alma manu.

¶ Interdum ponitur pro libero, & eximo. Cic. de nat. deor. Solutus eſt in libertatem vendicatus. Idem pro ſylla. Sed me neque honoris, neque ætatis excuſatio vendicat à labore.

VENDICATOR, is, ἴσθη ἄδης. Cornelius Tacit. lib. 7. Famæ nec incurioſus, nec vendicator.

VENDO, is, ex venum & do, ſecundum Apuleium, abjectis u & m. Et conſtruitur cum ablativo, ſi exprimat pretium rei, quæ venditur, vel cum genitivis pluris, minoris, tanti, quanti, & eorum compositis ſubſtantivè acceptis. ἴσθη machâr. ἴσθη πρὸς ἀνομι. ἴσθη, ἴσθη. GAL. Vendre. ITAL. Vendere. GERM. Verkauffen. HISP. Vender. ANGL. To ſell. Plaut. Capt. ſc. 2. a. 1. Quali fundum vendam, meis me addicam legibus. Idem Aſin. ſc. 1. a. 1. Argentum accipem, dote imperium vendidi. Idem Men. ſc. ult. a. 2. faciam hic auctionem, vendam quidquid eſt. Idem Pſeud. ſc. 5. a. 2. Emē die circa olivum, id vendito oculata die. Velleius, Vendente Rempub. Conſule Antonio. Item, Vendere operam. Quintil. Et vendere pro locare. Cic. 3. Verr. Plaut. in Merc. Vingtini minis opinor poſſe me illam vendere. Cic. 3. Offic. Vendo meum non pluris quam cæteri, fortaffe etiam minoris, quum major eſt copia Velleius, Dubitante Lentulo quanti ſe venderet (Antonius) Quod ſi addantur ſubſtantiva, ſtatim in Ablativos reſolvuntur. Et ſicut non dicimus, Quanto vendidiſti, ſed quanti. Ita non dicimus, Quanti pretij vendidiſti, ſed quanto pretio. Varto tamen ablativo uſus eſt ſine ſubſtantivo, quum ait, Veniunt propter penuriam magno. Et ſanè rectè, quum non ſit ex quatuor illis exceptis, tanti, quanti, pluris, minoris. ¶ Hujus compositum eſt. Divendo.

VENDITOR, is, qui vendit. ἴσθη moché. ἴσθη. GAL. Vendeur. ITAL. Venditore. GERM. Ein verkauffer. HISP. Vendedor. ANGL. He that ſelleth. Cic. 3. Offic. Ut nequid omnino quod venditor notit, empitor ignoret.

VENDITIO, nis, Actus vendendi. ἴσθη minchâr. ἴσθη. GAL. Vente, vendition. ITAL. Vendita. GERM. Ein kauff oder verkauffung. HISP. Obra de vender. ANGL. Selling. Cic. pro Roſc. Amer. Oſtendit, ſi ſublata ſit venditio bonorum illum pecuniam grandem amiſſurum.

VENDITO, as, Sæpè, ſeu continuè vendo. ἴσθη ἀνομι. ἴσθη, ἴσθη. GAL. Vendre ſouvent, ou continuellement, ou en détail. ITAL. Vendere ſoſſo. GERM. Offt verkauffen. HISP. Vender à menudo. ANGL. To ſell often. Plin. lib. 22. cap. 12. Hæc eſt quam Ariſtophanes Euripidi Poætæ objicit joculariter, matrem ejus ne olus quidem legitimum vendiſſe, ſed ſcandicem. Quint. lib. 4. d. 5. Venditare operam ſuam. ¶ Pro prostituere ſe. Plaut. Mil. ſc. 3. a. 2. Non ego poſſum, quæ ſe ipſa venditat turarier (id eſt, quæ venalem ſe prostituat.) Idem Curc. ſc. 1. a. 4. In Tuſco vico ſunt homines qui ſeſe venditant. ¶ Venditare ſe cuiquam, cum dativo per aſſentationem operam ſuam ultro ſpondere, & quali venalem ſe oſtentare. ἴσθη ἀνομι. ἴσθη, ἴσθη. ANGL. To vant much. Cic. Attic. lib. 8. Quomodo autem ſe venditant Cæſari : id eſt, quomodo ſe in clientelam Cæſaris tradunt, & in ejus partes adiungunt. Liv. 3. ab Urbe, In foro volitare, per illos ſe plebi venditare, donec collegæ quoque, &c. Velleius, Venditans ſe Senatui. ¶ Venditare interdum deſiderandi verbum eſt, i. vendere cupere, ut mutitare, pro cupere mutuari. Cic. ad Attic. lib. 1. Tuſculanum venditæ, ut ſi poſſit emat Pacilianam domum. Plin. Epiſt. 24. Tranquillus contubernalis meus vult emere agellum, quem venditare amicus tuus dicitur.

VENDITATOR, is. Gell. cap. 4. lib. 18. Iactatorem quempiam, & venditatorum Saluſtianiæ lectionis irriſit. Idem apud eundem cap. 4. lib. 5. Tacitus Famæ nec incurioſus, nec venditator.

VENDITATIO, nis, verbale, Oſtentatio. ἴσθη ἄδης. ἴσθη, ἴσθη. GAL. Vantement di qualche coſa. GERM. Spiegung / herfürthung omb ruhms willen. HISP. Obra de moſtrar algo à vana gloria. ANGL. Vanting and ſonthe ſheving of him ſelf. Cic. 2. Tuſc. Quin etiam mihi quidem laudabiliora videntur omnia, quæ ſine venditatione, & ſine populo teſte ſunt.

VENDITARIUS, a, um, Venalis. ἴσθη ἀνομι. GAL. Venal, mis en vente. ITAL. Coſa poſta in vendita. GERM. Feyl. HISP. Coſa que eſta puſta para vender. ANGL. That is to be ſold. Plaut. in Stich. Neque aliud quicquam, niſi quod hoc habeo pallium, præter unam linguam quoque etiam venditariam.

VENDAX, acis, qui facile, ſeu libenter vendidit. X. Emax qui proclivis eſt ad emendum. ἴσθη ἀνομι. GAL. Grand vendeur, qui aime à vendre, ou vend beaucoup. ITAL. Diſpoſto à vendere, gran venditore. GERM. Verkaufſſig / der gern verkaufft. HISP. El que mucho vende. ANGL. A great ſeller. Cic. de re ruſt. cap. 2. Patremfamilias vendacem, & non emacem eſſe oportet.

VENDIBILIS, e, quod facile vendi poteſt, probabilis. ἴσθη ἀνομι. GAL. Vendable, qui eſt de bonne vente. ITAL. Coſa facile da vender. GERM. Verkauflich. HISP. Coſa que ſe puede bien vender. ANGL. That is eaſily ſold. Cic. in Rull. Accedunt ſaliſta ad Minturnas : adiungetur etiam illa via vendibilis Herculanea multarum deliciarum, & magnæ pecuniæ. Col. lib. 7. cap. 6. Dum poſſit eſſe vendibilis. Horat. 1. Epiſt. 17.

Indorat a mihi ſoror eſt, paupercula mater :

E fundus nec vendibilis, nec paſcere firmus.

Ovid. 3. Amor. Eleg. 11.

Vendibilis culpa facta puella mea eſt.

¶ Per translationem ponitur pro populari, & vulgò grato. Cic. de Amic. Tamen illius vendibilem orationem religio decorum immortalium nobis deſidentibus facile vincebat, id eſt, plauſibilem, & alleſtibilem. ¶ Aliquando pro vulgari. Cic. de clar. Orat. Horum ætati propè conjunctus L. Gellius, non tam vendibilis orator, quam ut neſciens quid ei deſſet.

Venedi, populi feri, in Germaniæ, & Sarmatiæ confinio. Tacitus de moribus Germ.

VENENUM, i, ἑνὸν chemáb ἄντ rasch (vel) ἄντ rosch. GAL. Venim, poison, bouquon. ITAL. Veneno, tossico. GERM. Gift. HISP. ponçõña à purga. ANGL. Venim, poison. Vocabulum medium est, Gellius cap. 9. lib. 12. quod tam in bonam, quam in malam partem sumi potest: quemadmodum & φάρμακον, apud Græcos. Utrumque enim generale est ad ea omnia, quæ naturam ejus, cui ipsa admoventur, possunt immutare. Unde etiam salutaria medicamenta, venena dici possunt. Qui igitur venenum dicit (inquit C. Aius Iurisconsultus de verb. sign.) adjicere debet, utrum bonum an malum. Hodie tamen venenum vix aliter, quam in deteriore partem accipitur, pro deleterio. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 3. Medicamento & venenis suis Medea fecit ex sene adolescentulum. Ovid. Eleg. 1. lib. 4. Trist.

Imbus aque tela veneno.

Cic. in Catil. Qui siccas vibrare, & spargere venena didicerunt. Idem de clar. O. a. Fuit suspicio Themistoclem veneno sibi mortem conscivisse. Plin. Galbanum adversatur venenis maximè toxicis, cum myrrha & vino. Venenum quid & ejus genera vide apud Quintil. declama. 246. & 350. Color quoque qui à vestibis imbibitur, quòve lanæ medicantur, per quandam similitudinem, venenum appellatur. Virg. 2. Georg.

Alba nec Assyrio fucatur lana veneno.

Ponitur aliquando venenum pro arte malefica. Cic. in Orat. Quum sibi venenis creptam memoriam diceret, id est, magica arte, vel alia malefica, inquit Budæus. Venena translata de insulcis ineptisque scriptis (ut Annales Volusi, cacata charta Catulli) quæ velut venenum lectorem vel auditorem malè cruciant, atque enecant.

VENENARIUS, ij, qui parat, vel conficit, aut vendit venena. ἑνὸν φαρμακονοπῖος. GAL. Empoisonneur. ITAL. Avenenatore. GERM. Ein giftträger, giftbereyter. HISP. El que dispone, à vende ponçõñas. ANGL. That maketh, or selleth poysones. Apuleius, Qui venenarium ac culat, scrupulosius cibatur: qui furem arguit, sua custodit. Suet. in Nerone. cap. 33. Britannicum veneno aggressus est: quod acceptum è quadam Locusta venenariorum indice, quum opinione tardius cederet, &c.

VENEFICUS, i, ἑνὸν μηχανήτης. GAL. Empoisonneur sorcier. ITAL. Chi avena-na à incanta. GERM. Ein vergäber mit gift zauberer. HISP. El que haze echizos. ANGL. He that poysonech or useth sorcerie. Et venefica, Qui & quæ venena conficit, & qui incantationibus, & cæteris malis artibus utitur. Plaut. Amph. sc. 4. Nescio quis præstigiator, aut veneficus hanc excantat tibi familiam. Idem Pseud. sc. 2. a. 1. faciam te ut Medea Peliam, v. Tu igitur Veneficus. Idem Most. sc. 3. a. 2. Ut fau. emprehendam veneficæ illi. id est, lenæ. Cic. in Catil. Quis tota Italia veneficus. Idem 13. Philipp. Nimirum rectè veneficum appellas, à quo tibi præsentem pestem vides comparatam. Ibidem, Veneficum audes appellare cum virum, qui tuis veneficiis remedia invenit? Ovid. Epist. 6.

Ba bava narratur venisse venefica tecum.

Hinc trivenefica, id est, excellens venefica. Plautus, Mussas adhuc trivenefica?

VENEFICUS, adject. ἑνὸν ἢ φαρμακῶν, ἢ φαρμακῶν, ἢ ἢ φαρμακῶν, ἢ ἢ φαρμακῶν. GAL. Qui empoisonne. ITAL. Chi avena-na GERM. Giftig. HISP. Cosa que haze echizos à ponçõñas. ANGL. That poysones or is venimous. ut, Veneficus aspectus, id est, veneno inficiens. Plin. lib. 18. cap. 3. Hominum monstrificas naturas, & veneficos aspectus pleniùs diximus, &c.

VENEFICIUM, ij, Veneficij artificium, crimen veneni. ἑνὸν μηχανήτης. GAL. Empoisonnement, sorcelerie. ITAL. Avenenazione, incantesimo, strigheria. GERM. Vergiftung, vergäbung mit gift zauberer. HISP. Maleficio, como disponer la ponçõña para matar con ella, y dar la obra de echizos. HISP. Making of poysone or poysoning sorcerie. Cic. pro Cluent. Altera tantummodo consuetudinis causa timide & diffidenter attingere rationem veneficij criminum Tacit. ib. 12. Diligitur artifex talium, vocabulo Locusta nuper veneficij damnata. Aliquando pro maleficis artibus, & verito magiz genere φαρμακῶν. Cic. de clar. Orat. Idque veneficiis & incantationibus Ticinæ factum esse dicebat. Ovid. 1. de remed. Amor.

Ista veneficij vestis est via: noster Apollo

Innocuam sacro carmine monstrat opem.

VENENIFERUS, a, um, Venenosus, veneno infectus. ἑνὸν φαρμακῶν. GAL. Qui porte venin, venimeux. ITAL. Chi porta veneno. GERM. Das gift tregt. HISP. Que trae ponçõña. ANGL. Venimous. Ovid. 3. Metam.

Iamque venenisero sanguis manare palato

Cæperat.

VENENO, as, ate, Inficere veneno. ἑνὸν φαρμακῶν. GAL. Empoisonner, envenimer. ITAL. Avenenare. GERM. Vergiften. HISP. Empoisonar. ANGL. To poysone. Lucet. lib. 6.

U. spatium cæli quadam de parte venenet.

Gell. cap. 8. lib. 20. Concha venenavit taperes purpurâ.

VENENATUS, a, um, Venenosus, veneno infectus. ἑνὸν φαρμακῶν. GAL. Envenimé, empoisonné, venimeux. ITAL. Avenenato. GERM. Vergift. HISP. Llno de ponçõña. ANGL. Poysoned. ut, Venenata caro, apud Cic. 2. de nat. deor. Sic Venenata munera, Venenatum pabulum, Venenatæ sagittæ, Venenatus morsus, Venenata sanies, Venenatum telum. Plin. lib. 8. cap. 58. In Italia muribus araneis venenatus est morsus. Cic. 2. de divin. Quam Ptolemæus familiaris ejus, in prælio telo venenato ictus esset, &c. Ovid. 14. Metam.

Attoni um monstris vulgus pavet: illa paventum

Ora venenata tetigit, mirantia virga.

Idem Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Candidus à salibus suffusus felle refugit:

Nulla venenato litera misti ioco est.

VENENOSUS, a, um, quod venenum habet. ἑνὸν φαρμακῶν. ut, Venenosus serpens.

VENEO, is, ivi, vel ij, supino venum quamvis analogiæ, compositionisque ratio videatur exigere venitur, sicut reliqua composita à verbo

eo. ἑνὸν φαρμακῶν. GAL. Effere vendu. ITAL. Effere venduto. GERM. Verkauft werden. H. SP. Ser vendido. ANGL. To be sold. Componitur enim ex dictione Venum, & verbo eo, abjectis duabus literis: quemadmodum fieri videmus in verbo vendo. Sequiturque per omnia ferè conjugationem verbi Eo. Sub voce tamen neutra habet significationem verbi passivi. Est enim veneo, idem quod vendor, habetque eandem omnino constructionem. Nam ipsum quod venditur, in nominativo ponitur: & is à quo venditur, in ablativo cum præpositione: & pretium, in ablativo sine præpositione. Cui autem venditur, in dativo: ut, Centum aureis nummis à mangone venire mancipia mihi. Sed nonnunquam venditor, & pretium rei non explicatur. Plaut. in Mena. h. Quibus hic pretiis porci venent? Idem Most. sc. 3. a. 1. Si quidem hercle vendendum est, pater venibit potius. Idem Men. sc. ult. a. 5. Venibunt servi, supellex: venibit uxor quoque. Idem Cure. sc. 1. a. 2. Venire poteris sine intestinis vilis. Idem Pseud. sc. 6. a. 4. Eam venisse militi Macedonio, &c. Varro, Venent propter penuriam magno. Cic. pro Sext. Rosc. Amor. Primum hoc videamus, ejus hominis bona qua ratione venierunt, aut quomodo venire potuerunt. Idem de Arusp. resp. Atque ei sese, cui totus venierat, etiam vobis inspectantibus venditaret. Horat. 1. Serm. satyr. 5.

venis vilissima rerum

Hic aqua.

Claud. 1. Eutrop.

Non pudet (heu superi) populos venisse sub hasta vendentis.

Apud antiquissimos legitur Vencor, Vencar, veneatur. Plaut. apud Diomedem, Egone illi vencari? Sunt qui hoc verbum in prima syllaba per æ diphthongum scribendum putent, ut differat à verbo venio, cui in multis temporibus, & personis adeò simile est, ut solo sensu alterum ab altero possit dignosci. Quidquid id est, prima syllaba hujus verbi producitur, quæ in verbo venio corripitur.

VENALIS, e, quod venum expositum est. ἑνὸν φαρμακῶν. GAL. Exposé en vente, qui est à vendre. ITAL. Cosa posta in vendita. GERM. Zeil. HISP. Cosa que esta puesta para vender. ANGL. That is to be sold or set to sell. Cic. lib. 3. Offic. Venales quidem hortos se non habere dixit. Salust. in Jugurth. O urbem venalem, & citò perituram, si emptorem inveniat. Plaut. Pseud. sc. 3. a. 1. Non habeo venalem Phœnicium, quia vendidi. Ibid. sc. 2. a. 1. Quam libertatem venalem habeam, id est, præstitam populo. Idem Mil. sc. 6. a. 2. Scio quam rem gerat: hic, & Palæstrio me venalem habent (id est, me circumvenire, ludificare tentant.) Idem Aul. sc. 3. a. 3. Huc introduce si vis vel gregem venalium. Sueton. in Augusti. cap. 42. Venalitiæ lanistarum familiaris, &c. Venales nudi inspiciebantur. Senec. Epi. 81. Venales etiam, si nihil addas, servi intelliguntur, qui ad vendendum sunt expositi, & proprie, quemadmodum Horomanus annotavit ex Fabio Novitij. Itaque quod Cic. in orat. one post reditum, dixit de grege venalium, in Pisoniana, disertè de grege Novitiorum dixit. Hinc etiam venalitia familia, quæ venalis est. Venalis adscriptor, qui pretio emitur, pecuniâ adscriptor & subscriptor tuus &c.

VENALIS, substantivum, neut. gener. id quod venditioni exponitur. ἑνὸν μηχανήτης. Plin. lib. 6. cap. 22. Fluminis ulteriore ripa merces positas juxta venalia tolli ab his, si placet permutatio Alij primam hujus dictionis diphthongo scribunt: de quo vide Veneo.

VENALITER adverbium apud Senecam de beneficiis. 2. ubi dicit, Si mentio fiat de beneficiis quæ in aliquem contulerimus, ut modestè extenuemus idque non venaliter. Alij legunt, venaliter, sed perperam.

VENALITIARIUS, ij masculini generis apud Varronem & Plinium, dicitur mango & novitiorum servorum negotiator. ἑνὸν φαρμακῶν. GAL. Vendeur ou maquignon de serfs ou esclaves. ITAL. Vendito e di servi. GERM. Ein verkäufer teibeygner leut. HISP. Vendedor de serros. ANGL. A seller of budemen. Afrianius, Mercis appellatione homines non contineri Mela ait: & ob eam rem mangones, non mercatores, sed venalitiarios appellari ait Ulp. lib. 21. Digesti. Quia ergo venalitarij sciunt facile decurri ad novorum emptionem, idcirco interpolant veteratores, & pro novitiis vendunt.

VENALITIUS, substantivum, idem quod venalitiarius, qui scilicet greges mancipiorum venales habet, ἑνὸν φαρμακῶν. Cic. in Ora. Neque ne divitiæ movent, quibus omnes Africanos, & Lælios, multi venalitiij, mercatoresque superarunt. Aliquando venalitiis capitur adjectivè, idemque significat quod venalis. Plin. lib. 3. cap. 8. Hoc est insignis venalitiis gregibus opprobriumque insolentis fortunæ. Sic Pomponius Iureconsultus lib. Digesti. 24. Quod si familiam domesticam uxoris, aut venalitiæ paravit.

VENALITIUM, ij, locus ubi mancipia venalia prestant, vel ipse grex venalium. ἑνὸν φαρμακῶν. GAL. Le lieu où se vendent les serfs ou esclaves. ITAL. Luogo dove si vendono gli servi, mercato di servi. GERM. Ein kutmarct. HISP. Mercado de serro. ANGL. A place where budemen ar set forth to be sold. Venuleius de adilitio edit. 1. ult. Nam quicumque ex venalitiis novitiorum emptus, alicui ministerio præpositus sit, statim eum è veteratorum numero esse.

VENERIS portus, locus est in Galliæ & Hispaniæ confinio, ubi Pyrenæi montes juxta mare desinunt. Autor Mela lib. 2. Ptolemæus ab insigni Veneris phano, ἑνὸν φαρμακῶν, hoc est, Veneris templum appellat.

VENERIS gen. ma. ex genere est amethystorum, roscum habens nitorem ex carbunculo in purpura refulgentem. ἑνὸν φαρμακῶν. Autor Plin. lib. 7. cap. 9.

VENEROR, aris, Colo honore, cultu & observantia prosequor: quod verbum quidam dictum existimant, quasi veniam oro. ἑνὸν φαρμακῶν. ἑνὸν φαρμακῶν. GAL. Reverer, avoir en reverence. honorer. ITAL. Haver in reverenza, honora e. GERM. De ehren, ehr beverren. HISP. Honrar y acatar. ANGL. To honour, e worship. Virg. Georg. 1. In

In primis venerare deos, atque annua magna
Sacra refer Cereri.

Idem 3. Aeneid.

Templa dei saxo venerabar strueta vetusto.

Cic. 6. Ferr. Quod in precibus & gratulationibus non solum id venerari, verum etiam osculari solent. Idem 1. Tusc. Ejusque inventori & principi gratias exultantes agunt, cumque venerantur ut Deum. Ovidius Eleg. 1. lib. 4. Trist.

Iure Deas igitur veneror (colo Musas) mala nostra levantes.

¶ Venerari quoque, orate est, precari. Plaut. Est Deus, Veneror, ut nos xruena ex hac misera eximat, Virg.

Multa movens animo nymphas venerabar agrestes,

Risè secundarent visus, omnesque levarent.

Cic. in Catil. 2. Quos vos, Quirites, precari, venerari atque implorare debetis. ut urbem pulcherrimam à nefario scelere defendant.

Venerans, tis, participium. & מכבד mechabbédh. σεβόμενος. Virgil. 12. Aeneid.

— & aram

Suppliciter venerans, demisso lumine, Turnus.

Venerātūs, a, um, aliud particip. & מכבד mechabbédh נכבד nichbád. σεβόμενος, αιδεόμενος. GAL. Reveré & honoré. ITAL. Honorato. GERM. Geehrt. HISP. Honorado. ANGL. Worshipped, humbly prayed unto. Horat. 2. Sermon, sat. 2.

Ac venerata Ceres, ut culmo surgeret alto, &c.

Poeta tamen quandoque veneratum pro venerabili ponunt. Virgil. 3. Aeneid.

— cursusque dabit venerata sacerdos.

Venerātōris, Cultor. & מכבד mechabbédh. σεβόμενος. GAL. Qui a en reverence, qui reveré & honoré. ITAL. Chi fa reverenza, & honore. GER. Ein verehrer/ehrbeweiher. HISP. Honrador que haze honra. ANGL. He that reverenceh or worshippeth. Ovid. 2. de Ponto, elegia 2.

Ille domus vestra primis venerator ab annis.

Venerātōnis, Cultus & honor. & מכבד mechabbédh נכבד nichbád. σεβόμενος. GAL. Reverence. ITAL. Reverenza che si fa ad alcuno. GERM. Verehrung/ehrbietung. HISP. Obra de honrar. ANGL. Honour, worshipping. Plin. lib. 8. c. 1. de Elephantis, Imò verò (quæ etiam in homine rara) probitas, prudentia, æquitas: religio quoque fiderum Solisque, ac lunæ veneratio. Cic. 1. de nat. deor. Habet enim venerationem iustum quicquid excellit.

Venerābilis, qui cultu & veneratione dignus est. & מכבד nichbád. σεβόμενος. GAL. Venerable, digne a' honneur & reverence. ITAL. Degno di honore, venerabile. GERM. Ehrwürdig. HISP. Cosa que deve ser honrada. ANGL. Worthie of honour an reverence. Plin. junior in Epist. Vir gravis, & ipsa senectute venerabilis. Liv. 1. ab Urbe. Venerabilis vir miraculo literarum, rei novæ inter rudes artium homines. Mart. lib. 1.

Hic ubi conspicui venerabilis amphitheatri

Erigitur moles, stagna Neronis erant.

Ovid. 2. de remedio amoris.

Est propè Collinam templum venerabile portam.

Venerābundūs, a, um, cum veneratione aliquid faciens. & מכבד mechabbédh נכבד nichbád. GAL. Qui fait reverence. ITAL. Chi fa reverenza. GERM. Verehrend/ehrbietend. HISP. El que haze honra. ANGL. One that doeth veneration or honour. Curt. lib. 8. Itaque morte PERGAMUM Macedonias venerabundos ipsam salutarem prosternentes humi corpora. Liv. 1. ab Urbe, Quum perfulsus horrore, venerabundusque astitisset, petens precibus, ut contra intueri fas esset. Abi, nuntia, inquit, Romanis, &c.

Venerāndūs, a, um, Venerabilis, colendus. & מכבד nichbád. σεβόμενος. GAL. Venerable, digne d'estre honoré. ITAL. Venerabile, degno di honore. GERM. Ehrwürdig, der zu ehren ist. HISP. Cosa que deve ser honrada. ANGL. Worthie to be honoured or revered. Seneca. Vocem existimatione dignam, & omni seculo venerandam. Virg. lib. 9. Aeneid.

Te verò, mea quem spatium propioribus atas

Insequitur, venerande puer, jam pectore tuo Accipio.

Mart. lib. 1.

Inde sacro veneranda petes palatia clivo,

Plurima qua summi fulget imago ducis.

Venerāntēr, Cum veneratione. & σεβόμενος αιδεόμενος. GAL. Avec reverence, venerationem. ITAL. Con reverenza. GERM. Ehrbetüchtig/ehrbeweihtlich. HISP. Con honra y acatamiento. ANGL. With reverence. Apuleius, Et ab eo veneranter exceptus, paululum quievi.

Veneris-portus, Gallie inter Pyrenæi promontoria oppidum. Pompon. Mela lib. 2. vocatur Aphrodisium, à Strabone: Veneris templum, à Ptolomæo.

VENEŦI, i. Venitiani, & Die Venediger. Populi sunt Italiae, ab Heneris Paphlagonia populis, & Troianis oriundi, qui Troia versa, cum magna manu Henerum, duce Antenore in intimum maris Adriatici sinum pervenerunt, pulsisque Euganeis qui inter Alpes & mare incolabant, eas occuparunt terras: & ubi primum egressi sunt, oppidum condiderunt, quod de nomine relictae patriæ appellaverunt Troiam Venetiam. Gens autem tota aspiratione in v consonantem commutata, uno nomiae Veneti appellati sunt. Horum regio Venetia dicitur, Adriatico mari proxima, & à Padi flumine ostiis post Istriam usque protensa. Iosius urbes, Veronam, Vicentiam, Patavium & Venetias regionis totius caput. Sunt & Veneti alij ex Britonum genere in Gallia Lugdunensi ad Oceanum: quorum frequens mentio est apud Cæsarem. Vulgò Venes.

VENEŦIÆ, i. Venetia, Vinetia, Vinetia. & Venedig Civitas insignis in mari Adriatico quam Veneti incolunt, quæ anno à natali Christi quinquagesimo quarto supra quadringentesimum condita fuit: quo anno Attila rex Hunnorum Aquileiam evertit. in Tit.

VENEŦIUS, a, um, quod è Venetiis est. ut Venetus color, qui (ut ait Vegetius) caeruleus est, & marinis fluctibus similis. GAL. Bleu, de couleur bleuë. ITAL. Color biavo. GERM. Himmelblawe farb. HISP. Color de la mar; verde de pardo. ANGL. Biero colourred. A quo Calepini Pars II.

lore aurigarunt factio una in curulibus certaminibus Venetia nominabatur. Et qui eo colore induebantur, Venetiani dicebantur. Veget. lib. 4. de re milit. scribit exploratores in mari veste Veneta esse induendos: & vela navium exploratoriarum colore Veneto esse tingenda, ut similitudine coloris marini facilius lateant, hostilesque oculos fallant. Hic color etiam Thalassicus, id est, marinus dicitur. Græci enim θάλασσιον mare appellant. Vide ea quæ supra annotavimus in dictione Ferrugineus.

VENIA, x, Remissio culpæ, & condonatio erroris. & פתחון selicháh פתחון chemláh פתחון machmál. סולמות. GAL. Pardon. ITAL. Perdono. GERM. Verzeigung/vergebung. HISP. Perdón. ANGL. Pardon. Ovid. Eleg. ult. lib. 3. Trist.

— venia dignare libellum

Idem Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Nec veniam laeso numine casus habet.

Et Quintilian. Venia crudelior supplicio. ¶ Quandoque ponitur pro beneficio, indulgentia, & permissione. & פתחון רישון. סולמות. GAL. Licence, permission, congé. ITAL. Licenza, permissione. GERM. Verzeigung/zulassung. HISP. Paz, licencia. Cic. lib. 2. de Orat. Date nobis hanc veniam, solvite, ut quæ sentitis de omni genere dicendi, subtiliter prosequamini, id est, concedite. Terent. in Andr. Da pater veniam, sine te exorem. Cum venia, hoc est, cum pace tua, & te permitte. Sic cum venia legere, dixit Quint. lib. 10. c. 1. pro eo quod est, non nimium rigidè examinare, sed inter legendum ad quædam conivere. Sic Cic. pro Roscio Amer. Cum venia audire dixit: Bonaque, inquit, cum venia verba mea audiat. Idem de nat. deor. Ut molestè ferrem tantum ingenium (bona venia me audies) in tam leves sententias incidisse. Liv. Cum bona venia quæso audiat, Patres conscripti, id quod eloquat. hoc est, Audite me, & siquid dixerò quod vobis displiceat, aut parum gratum sit, ignoscite. Quintilian. Si cum venia legantur ij autores, &c. ¶ Habere veniam, pro ignoscere. Quintil. lib. 11. c. 1. Nos institutionem professi, non solum scientibus ista, sed etiam discentibus tradimus, ideòque paulò pluribus verbis debet haberi venia. ¶ Venia sit dicta. Plin. Epist. lib. 5. Mel quoque nusquam salubribus degunt: usque adhuc certè neminem ex iis, quos eduxeram mecum (venia sit dicto) ibi amisi.

VENIALIS, e, quod venia dignum est. & συγνώσις. GAL. Veniel, digne de pardon. ITAL. Degno di perdono. GERM. Nachsichtlich, dem zu verzeihen ist. HISP. Cosa digna de ser perdonada. ANGL. Worthie of pardon. ¶ Macrobius, Si venialis erit ista translatio.

VENILIA, nympha, uxor fuit Fauni, & soror Amatae Latini Regis conjugis, mater Turini. Virg. 10. Aeneid.

Cui Pulumna avus, cui diva Venilia mater, &c.

¶ Veniliam item antiqui Neptuni conjugem appellaverunt, à veniendo, inquit Varro lib. 4. de lingua Latina, quam eandem, & Salaciæ appellaverunt, ad naturam nimitum maris respicientes, cujus fluctus modò ad terram veniunt, modò in salum abeunt. Meminit hujus & August. lib. 7. de Civit. Dei.

VENIO, is, ire, tum. Advenio, accedo. & בא. יצא, בע. GAL. Venir. ITAL. Venire. GERM. Kommen. HISP. Venir. ANGL. To come. Virgil. 6. Aeneid. Venisti tandem. Plaut. Asin. sc. 3. a. 1. Si quis emptor venerit. Idem Aulul. sc. 2. a. 1. Fures venisse atque abstulisse dicit. Idem Men. sc. 1. a. 5. Quæso meum patrem ut veniat ad me. ¶ Aliquando tamen ponitur pro eo. Terent. Nisi ego ad mercatum venio. Plaut. Men. sc. 6. a. 5. Ut jufferat, ita venio adversum. Idem Pseud. sc. 2. a. 4. Celator est qui ad me venit, (id est, it.) ¶ Pro redire. Idem Curc. sc. 1. a. 3. Venimus ex India in Cariam. Idem Aul. sc. 3. a. 4. Nimis illum corvum ad me veniat velim. Idem Most. sc. 1. a. 1. Sine modò venire salvum. (id est, redire.) Sic è contrario ire, pro venire. Terent. in Andr. Ibam ad te. ¶ Admittit aliquando dativum, qui resolvi potest in accusativum mediante præpositione ad, vel in, Virg. 1. Aeneid.

Hinc populum latè regem, bellòque superbum,

Venturum exitio Latij.

¶ Poeta aliquando venire pro imminere usurpant. Idem 7. Aeneid.

Se se satis ambobus Teucrisque, venire Latinisque.

¶ Aliquando pro crebescere, provenire. & פתחון פתחון ghadháh, פתחון. Idem lib. 1. Georg.

Hic segetes, illic veniant felicitis urva.

Idem eodem lib. circa principium,

Principio arboribus varia est natura creandis:

Namque alia, nullis hominum cogentibus, ipsa

Sponso sua veniunt, campòque & flumina latè

Curva tenent.

¶ Pro esse. Ovid. Eleg. ult. lib. 4. Trist.

Tu cura requies, tu medicina veris. (id est, es.)

Iustinian. lib. 1. Instit. Sine scripto jus venit. (id est, est.) Plaut. Mil. v. 3. sc. 1. a. 1. Ut ubi usus veniat, (id est, opus sit,) &c. Item Ovid. 13. Metamorph.

An quod in arma prior nullòque sub indice veni,

Idem Eleg. ult. lib. 4. Trist.

Sponso sua carmen numeros veniebat ad aptos.

Idem 5. Fast.

Venerat in moem populi depasera sa'tus.

Plaut. Most. sc. 2. a. 1. Venit imber, perpluunt tigna, &c. ¶ Aliquando pro portari, sive afferri. Plin. lib. 35. c. 6. Species sinopidis tres, rubra, & minus rubens, & media inter has: ejus quæ ex Africa venit octoni asses. Cic. ad Brutum lib. 1. Quod scribis in Italia te moraturum, dum tibi literæ meæ veniant, si per hostem licet, non erraris.

¶ Venire ab aliquo, est ab ejus ædibus, ubi aderat, venire. Cic. pro Rosc. Comed. Quia veniebat à Roscio, plus etiam scire, quam sciebat, videbatur: id est, è ludo, vel è disciplina Roscij. Ad Arcesilaum veniamus, dixit idem Cic. 4. Acad. hoc est, de Arcesilaio loquamur. ¶ Venire adversum, est venire obviam. Quod venit in buccam. Idem Artio. lib. 1. Tu velim sæpè ad nos scribas: si rem nullam habebis, quod

quod in buccam venit, scribito. Proverbialiter, pro, quicquid in mentem veniet. ¶ Venire in gratiam & favorem. Salust. in Jugurth. Tanta commutatio, uti ex maxima invidia in gratiam & favorem nobilitatis Jugurtha veniret. ¶ Venire in notitiam, ut vulgò dicimus, *venir en connoissance*, i. innotescere. Cels. lib. 4. cap. 41. Facilius autem omnium interiorum morbi curationesque in notitiam venient, si prius eorum sedes breviter ostendero. ¶ Dicitur etiam, Venire in cognitionem. Quint. lib. 7. cap. 3. Potest hoc genus in cognitionem venire Senatus. In confessum venit, id est, notum & manifestum est. Plin. Epist. 302. Ut necesse sit in ea re, quæ & in confessum venit, & exemplis defenditur, deliberare. ¶ Venire in consilium, id est, accedere ad consilium convocatum. Cic. ad Attic. lib. 10. Veniendumne sit in consilium tyranni, si is aliqua de re bona deliberaturus sit. ¶ Venire in crimen. Terent. in Hecyra, Hera in crimen veniet, ego verò in magnum malum, hoc est, accusabitur. ¶ Venire in fidem alicujus, hoc est, sese dedere. Liv. 6. bell. Pun. Pro dita brevi sunt viginti oppida: sex vi capta: voluntaria deditio in fidem venerunt ad quadraginta. ¶ Venire in flammam. Cic. ad Attic. lib. 16. Veniendum est igitur, vel in ipsam flammam: turpius est enim privatim cadere quam publice, hoc est, oportet conjicere se in periculum. ¶ Venire ponitur etiam pro evenire & accidere. Idem ad Tironem, Emisse te prædium vehementer gaudeo, feliciterque rem tibi istam venire cupio. Venire viam. Idem 3. Philip. Quis nescierit venisse eam tot dierum tibi viam gratulatum? in usum venire. Plin. lib. 24. cap. 11. Nec thus Latinum nomen habet, quum in usum plurimis modis veniat. Usus venit, vel usu venit, eleganter ponitur pro evenit, accidit. Terent. in Hecyra. Et ne ego te (si usus veniat) magnificè, Chreme, tractare possim. Cic. ad Attic. lib. 7. Nunc venit idem usu mihi, quod tu ibi scribis. ¶ Venire in religionem res aliqua dicitur, quum conscientia (ut vulgus loquitur) scrupulus de ea exoritur. Idem 2. de nat. deor. Gracchus quum comitia nihilominus peregrisset, remque illam in religionem populo venisse sentiret, ad Senatum retulit. ¶ Venire in mentem, est succurrere, in animum incidere: neque solum ad recordationem pertinet, verum etiam ad considerationem & reputationem, *ἐπιθυμῶν, ἰδὲν εἰς νοῦν*. Terent. in Eunuch. Hoc adeo ex hac re venit in mentem mihi. Virg. Æneid.

Nec venit in mentem quorum confederis arvis?

Lucr. lib. 5.

Et venit in mentem Solis, Lunaque viarum.

Cic. 1. Verr. In mentem tibi non venit quid negotij sit causam publicam sustinere? Venire divitiæ ad aliquem dicuntur, quæ morte cuiusquam ad eum devolvuntur. Idem pro Sext. Rosc. Ad quem morte Roscij divitiæ venerunt. ¶ Venire ad manus, vel ad arma, est rem eò usque progredi, ut pugna, vel bellum ex eo emergat. Idem 6. Verr. Nonnunquam etiam res ad pugnam, & ad arma veniebat. ¶ Venire oratum, est orandi gratiâ venire. Cæsar. 7. bell. Gall. Legati ad eum principes Heduorum veniunt oratum, ut maximè necessario tempore subveniat, summo esse in periculo rem. ¶ Venire in parte. Liv. lib. 6. ab Urb.

Venitür, impersonale. Plin. Epist. 190. Venitur ad me, confurgo, Ovid. 3. Fast.

Seu quòd ad usque decem numero crescente venitür.

Ventum est. Liv. 1. ab Urb. Ad lauculum fortè ventum erat. Ovid. 5. Fast.

Quòd postquam ventum est, &c.

Veniens, tis, participium. *ἐξέρχου*. Cic. ad Quint. fratrem, Non enim sumus omnino sine cura venientis anni, cti sumus sine timore. Virg. 5. Æneid.

Gratior est pulchro veniens in corpore virtus.

¶ Veniens, pro sequens. Ovid. 3. Fast. Venienti nocte.

Ventürus, a, um, aliud participium, *ἐλθούσῳ*. Ovid. 3. de Arte,

Ventura memores jam nunc estote senectæ,

Sic nullum vobis tempus abibit iners.

Virg. 4. Georg.

Venturaque hyemis memores, astate laborem

Experiuntur, & in medium quaesita reponunt.

Ventio, nis, verbale. *בְּנִיחַ בְּרַבֵּר כֶּרֶבֶבֶב*. Cic. ad Quint. fratrem, Non enim sumus omnino sine cura venientis anni, cti sumus sine timore. Virg. 5. Æneid.

Ventito, as, frequentativum ab inusitato vento, Frequenter venio, identidem adeo. *φρονία*. GAL. Venir souvent. ITAL. Venir spesso. GERM. Diffe kommen / oder kommen eins kommen. HISP. Venir a menudo. ANGL. To come often. Plin. lib. 35. cap. 10. Gratior Alexandro Magno erat frequentem in officinam ventitanti. Cic. Attic. lib. 1. Dies fere nullus est, quin hic Satyrus domam meam ventitet. Catull. Epigr. 8.

Quum ventitabas quòd puella ducebas.

Frequentem ventitare. Gell. c. 4. lib. 5.

Venonius, historicus Romanus, cujus meminit Cicero in Epistol. ad Atticum, conquerens se ejus historiam non habere. Et iterum lib. 1. de legib. ubi eum inter nudos & exiles scriptores recenset. Nam (inquit) post Annales Pontificum maximorum, quibus nihil potest esse nudius, si aut ad Fabium, aut ad eum, qui tibi semper in ore est, Catonem, si aut ad Pisonem, aut ad Fannium, aut Venonium venias: quanquam ex his alius alio plus habet virium, tamen quid tam exile, quam isti omnes.

Venör, aris, Feras indago, feris insidiosus, & quasi circumvenio. *ἔφαθ' ἄγριον, κυνηγίω, θηρία, θηρία*. GAL. Vener, chasser aux bestes sauvages. ITAL. Cacciare le bestie selvatiche. GERM. Jaagen HISP. Montear, & caçar. ANGL. To chase bestes, or to hunt. Cic. ad Cæl. lib. 2. De pantheris, per eos qui venari solent, agitur mandato meo, diligenter. Virg. 3. Georg.

Et canibus leporem, canibus venabere damas.

Plin. lib. 15. cap. 1. Fugientes cum mari pisces circa tuguria venantur. Cic. 2. de nat. deor. Canum tanta alacritas in venando. Plaut. Men. sc. 2. a. 5. Quò me in sylvam venatum vocas? Idem Capt. sc. 2. a. 1.

I modò venare leporem, nunc Ictym tenes. ¶ Per translationem venari capimus pro captare, hoc est, artificio quodam & solertia quærere, *ἵνα*, ut, Venor laudem, gloriam: quod etiam Aucupari dicimus. Cic. Attic. lib. 16. Bene igitur tu qui *ἰδουμάριον* venaris, relinquis patriam. ¶ Venari retiaculo in medio mari dixit Plaut. in Asinar. sc. 1. a. 1. pro eo quod est operam perdere, & frustra aliquid conari. ¶ Legitur etiam venari passivè pro captari, sive dolis impeti, circumveniri. *ἔφραθ' ἄγριον, κυνηγίω*. quod & Nonius annotavit, citans illud Ennij ex Nemea,

teneor concepta atque undique venor.

Venätüs, us, Ipsa venatio. *ἔφαθ' ἄγριον, κυνηγίω, θηρία, θηρία*. GAL. Chasse de bestes sauvages. ITAL. Caccia di salvaticine. GERM. Ein gejagt. HISP. Monteria, caça de fieras. ANGL. Hunting. Plaut. in Rud. Hung quem cepi in venatu meo. Virg. lib. 9. Æneid.

Vidimus obscuris primam sub vallibus urbem

Venatu assiduo, & totum cognovimus amnem.

Ovid. Epist. 5.

Quis tibi monstrabat saltus venatibus aptos?

Cic. 5. Tusc. Labor in venatu, sudor, cursus ab Eurota, fames, sitis: his enim rebus Lacedæmoniorum epulæ condiuntur.

Venätio, nis, Ferarum persecutio & investigatio. *ἔφαθ' ἄγριον, κυνηγίω, θηρία, θηρία*. GAL. Chasse de bestes sauvages. ITAL. Caccia di salvaticine. GERM. Jagug / gejagt. HISP. Monteria, caça de fieras. ANGL. Hunting. ¶ Venationes item dicebantur ludii quibus feræ magno discrimine ab iis, qui depugnabant, conficiebantur. Cic. 2. Offic. Omnino duo sunt genera largorum: quorum alteri prædigi, alteri liberales. Prædigi, qui epulis & viscerationibus, & gladiatorum muneribus, venationumque apparatu pecunias profundunt in eas res, quarum memoriam aut brevem, aut nullam sunt relicturi omnino. Liv. 5. bell. Pun. 2. Convenerat autem ut Philomeles portula assueta venationem inferens, armatos induceret. De Venationibus Suet. in Aug. cap. 43. & de spectaculis & de pugna ferarum ac hominum, Gell. cap. 14. lib. 5.

Venätör, is, qui feras persequitur. *ἔφαθ' ἄγριον, κυνηγίω, θηρία, θηρία*. GAL. Veneur, chasseur. ITAL. Cacciatore. GERM. Ein jäger. HISP. Montero, caçador de fieras. ANGL. A hunter. Horat. lib. 1. Carm. Ode 1.

Manet sub Iovis frigido

Venator, tenera conjugis immemor.

Cic. 2. Tusc. Per octant venatores in nive, in montibus uri se patiuntur. ¶ Venator adest nostris consiliis, per translationem. Plaut. Milite, Nostro consilio venator assit cum auritis plagis.

Venätrix, icis, Mulier feras persequens. *ἔφαθ' ἄγριον, κυνηγίω, θηρία, θηρία*. GAL. Veneuse, ou veneresse, femme qui va à la chasse. ITAL. Donna cacciatrice. GERM. Ein jägerin. HISP. Montero y caçadora de fieras. Virg. 9. Æneid.

comitem Æneæ quem miserat Ida

Venatrix, jaculo celerem, levibusque sagittis.

Venäticus, a, um, quod ad venationem pertinet. *ἔφαθ' ἄγριον, κυνηγίω, θηρία, θηρία*. GAL. De chasse, de veneur. ITAL. Cosa de caccia. GERM. Jägerisch / des jägers. HISP. Cosa de monteria. ANGL. Belonging to hunting. ¶ Unde venaticos canes dicimus, quibus feras prosequimur. Varr. 2. de re rust. c. 9. Canum duo genera: unum venaticum, & pertinet ad feras bestias, ac sylvestres: alterum quod custodiæ causa paratur. Col. lib. 7. cap. 12. De villatico igitur & pastorali dicendum est: nam venaticus nihil pertinet ad nostram professionem. Cic. 6. Verr. Mirandum in modum canes venaticos dices, ita odorabantur omnia, & pervestigabant, Canum venaticorum elegantissimè excogitata nomina habes apud Ovid. 3. Metam. & apud Xenophon. in tractatu de venatione. ¶ Parasiti venatici & molossici, Plaut. Capt. sc. 1. act. 1. Prolatis rebus parasiti venatici sumus. Idem Mil. sc. 2. act. 2. Ibo odorans quasi canis venaticus.

Venaticus, a, um, venando acquisitus.

Venätörüs, a, um, Venaticus, *ἔφαθ' ἄγριον, κυνηγίω, θηρία, θηρία*, ut, Venatoria instrumenta, quibus in venando utimur. Culter venatorius, apud Martial. lib. 14. Venatorius ludus, in quo feræ magno discrimine ab iis qui depugnabant conficiebantur. Sueton. in Caligul. cap. 13. Venatoria venena, Cels. lib. 8. cap. 27.

Venabulum, telum, quo venantes utuntur: *ἔφαθ' ἄγριον, κυνηγίω, θηρία, θηρία* qua spatha venatoria, spiculum venatorium.

Ventër, tris, Tora illa pars corporis concava, à mucronata cartilagine, & nothis costis, usque ad pubem extensa. *בְּנִיחַ בְּרַבֵּר כֶּרֶבֶבֶב*. GAL. Ventre. ITAL. Ventre, lo stomacho. GERM. Der bauch. HISP. El vientre. ANGL. The bellie. Plin. lib. 9. cap. 50. Pisces attritu ventrium coeunt tanta celeritate, ut visum fallant. Ibidem, Formina piscis coitus tempore marem sequitur, ventrem ejus rostro pulsans. Plaut. Curc. sc. 1. a. 2. Geminos in ventre habere videor filios. ¶ Venter, pro ventriculo, in quem cibus receptus commutatur in chylum, *ἔφαθ' ἄγριον, κυνηγίω, θηρία, θηρία*. Perlius, in Prolog. Sat.

Magister artu, ingeniique largitor

Venter negatas artifex sequi voces.

Fames enim in superiori ventriculi orificio potissimum sentitur. Plaut. Curcul. sc. 1. a. 3. Reliqui in ventre cellæ vini locum, ubi reliquias reconderem. Idem Capt. sc. 1. a. 4. Quæ ad ventris victum conducant. Idem Amph. Vacuus mihi venter crepitat. Idem Curc. sc. 3. a. 2. Hæc sunt ventri stabilimenta, perna, lumen, glandium. Idem Milit. Venter creat has omnes ærumnas. (id est, cogit assentari.) Ventri studere (id est, gula.) Idem Pseud. sc. 2. a. 1. Et Senec. c. 8. de Tranq. Tot ventres avidissimorum animalium (id est, servorum) tuendi (id est, alendi) Iuven. Satyr. 5.

Ventre nihil novi frugalius.

Plaut. in Capt. Proinde tu tui quotidiani victi ventrem ad me afferas. ¶ Venter pro alvo. Cels. lib. 3. c. 18. Vbi ab inferiore parte purgandus aliquis est, ventrem ejus ante solvendum esse: ubi à superiore, comprimendum. Colum. 9. cap. 12. Nam & tithymalus majorum quoque animalium ventrem solvit. Venter imus (id est, pudenda,) sive pubes, Gell. cap. 14. lib. 1. Item cap. 15. lib. 17. Venter superior, alvus

alvus inferior, &c. ¶ Ventrem ferre, est esse gravidam, in *zaspī* ἔχθρ. Columell. lib. 7. c. 24. de *vaccis*. Nam decem mensibus ventrem perferunt. ¶ Ventrem facere dicitur paries, qui vetustate collabens, curvatura quadam veluti ventre extra fundamenti limites eminet. Alphenus in *l. si quando*, §. 1. *si servitus vendi*. Si quando inter ædes binas paries esset, qui ita ventrem faceret, ut in vicini domum semipedem, aut amplius procurberet, agi oportet, jus non esse illum parietem ita projectum in cum esse invito.

Ventres pigri, Cretenses. Hic ventres sunt homines ventri dediti: & pigri, dediti otio. Sic vertitur versus,

Cres otio mendax, mala bestia, venter edax est.

Convenit illud Lucill. Sat. lib. 5.

Vivite lumcones, comedones, vivite ventres.

Ventriculus, i. Cibi & potus receptaculum, primæque coctionis instrumentum, quod & Stomachum nonnulli appellant. ἡ *zaspī* ἔχθρ. *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Ventricule*, *petit ventre*, *l'estomach*. ITAL. *Il stomacho*. GERM. *Der magen*. HISP. *Estomago*. ANGL. *The stomach*. Cell. lib. 4. cap. 1. Ventriculus autem qui receptaculum cibi est, constat è duobus tergoribus: isque inter lienem & jecur positus. Vide Gellium cap. 11. lib. 17.

Ventrālis, is, neutr. gener. Vestimentum ventrem contegens. ἡ *zaspī* ἔχθρ. *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Un vêtement qui couvre l'estomach*. ITAL. *Vestimento che copre il ventre*. GERM. *Ein vorschürtslin / Fleydung so den bauch deckt*. HISP. *Vestidura de vientre d para cubrir el vientre*. ANGL. *A cloth that covereth the bellie an apron*. Plin. lib. 8. cap. 48. Patris mei memoria cæpere amphimalla vestra, sicut villosa etiam ventralia. Videtur item ventrale facculi genus fuisse, pecuniæ ad usum quotidianum necessaria gestandæ accommodatum, & sub ventrem appensum. l. 6. D. de bon. damn. Nonnulli tamen putant esse ventrale dicendum. Horoman.

Ventriōsus, a, um, qui magnum habet ventrem. ἡ *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Ventru*, *qui a grand ventre*. ITAL. *Chi ha gran ventre*. GERM. *Ein bāuchling / der ein grossen bauch hatt*. HISP. *Cosa que tiene mucho vientre*. ANGL. *That hath a great bellie, or bellied*. Plaut. in *Merc*. *Canum, varum, ventriosum*. Idem in *Asin*. *Macilentis malis, rufulus, aliquantum ventriosus*. Pro eodem nonnulli utuntur *ventricosus*, interjecta inter duas vocales consonante, quamvis primitivum eam literam non habeat. Quod etiam in aliis nonnullis adjectivis usavenire videmus: ut ab *Arcadia* fit *Arcadicus*, & ab *Italia* *Italicus*. Plaut. *Pseud*. sc. 7. a. 4. *Rufus quidam ventriosus*.

Ventriōsus, a, um, ἡ *zaspī* ἔχθρ. *zaspī* ἔχθρ. idem. Plin. lib. 14. cap. 21. de *doliis* loquens *vinariis*, *Ventrosa*, ac *patula* minus utilia.

Ventri loquus, qui è ventre loquitur, nempe obsessus à malo spiritu, qui in hominis ventre residens loquitur. *Fœmina* dicitur *ventri loqua*.

Ventridus, a, um. vide Gell. cap. 14. lib. 15.

Ventri lo, as, Ventum excito, ventum facio. ἡ *zaspī* ἔχθρ. *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Eventer, vanner*. ITAL. *Suentare, vannire*. GERM. *Wadlen/ein lufft machen*. HISP. *Aventar como para trillada, d hazer ayre con mofcador*. ANGL. *To fannet or winnow*. Propertius lib. 4. Eleg. 3.

Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipsa facem.

¶ Ventilari frumentum dicitur, dum in area ventilabro purgatur. *zaspī* ἔχθρ. Plin. Multi ventilare quoque granum verant. ¶ Et ventilari vinum dicitur, pro eo quod dicitur, *dare ventum vino*: ut fit, quum difficulter exit è dolio. Col. lib. 12. c. 30. Quo major æstus erit, eò sæpius convenit vinum nutrii, refrigerarique, & ventilari. ¶ Ventilare annulum, est è digitis exemptum manibus versare, & veluti vento perflandum exponere. Iuven. *Satyr*. 1.

— quum verna Canopi

Crispinus Tyrias, humero revocante lacernas
Ventilet æstivum digitis sudantibus aurum.

Quintil. Ventilare cubitum in agendo. Senec. c. 2. de *tranquill*. Versare se motare fessum latus, & alio atque alio positum ventilari. Itē, Ventilare arma, *Mart. epigr*. 31. lib. 5. Et ejus periphraſis, *epigr*. 39. lib. 9. Translatè etiam populus & concio ventilari dicitur, quum oratione seditiosi alicujus commovetur & excitatur. Cic. pro *Flacco*, Cujus lingua quasi flabello seditiosis illatum, est egentium concio ventilata. ¶ Hujus Apositum est *Eventilo*, de quo suo loco.

Ventilatio, nis, verbale. Actus ventilandi. ἡ *zaspī* ἔχθρ. *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Evientement*. ITAL. *Suentamento*. GERM. *Eruffigung*. HISP. *Aventamiento*. ANGL. *A fanning or winnowing*. Plin. lib. 23. c. 21. Innocentiores uvæ, quæ decerpæ, diu pendere, qua ventilatione etiam utiles fiunt stomacho, ægrisque.

Ventilator, is, qui ventilatione frumenta purgat, aut legumina: hoc est, qui post triturationem frumenta aut legumina ventilabro in sublime ejacularur, ut ventorum flatu grana secernantur à palea. ἡ *zaspī* ἔχθρ. *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Vanneur*. ITAL. *Suentatore*. GERM. *Ein erlufftiger Koens schwinger / Kornrüer*. HISP. *Aventador*. ANGL. *A fanner or winnower*. Colum. lib. 2. c. 10. Faba quæ longius emittetur, pura eò perveniet, quò ventilator eam jaculabitur. ¶ Ventilatores apud Quintil. lib. 12. cap. 7. sunt præstigiatores, qui ut ventilatores grana quæ purgant, in ventum projiciunt, ita rem quam retinent, manibus ejicere videntur. *zaspī* ἔχθρ. Ita enim ait, Quo usu constant mira illa in scenis pilarum ac ventilariorum, ut ea quæ emiserint, ultrò venire in manibus credas, & quæ jubentur decurrere.

Ventilabrum, i. Instrumentum quo rustici frumenta, leguminave post triturationem sursum ejaculantur, ut ventorum flatu à paleis repurgentur: quem in usum rustici hodie habent palas: quibus frumenta ita in sublime ejaculantur, ut aliò grana suo pondere, aliò paleæ ventorum vi ferantur. ἡ *zaspī* ἔχθρ. *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Un van, un évantoir*. ITAL. *Ventaglio, un vano*. GERM. *Ein wütschhauffel*. HISP. *El ventallo d instrumento para aventar para trillada, aventadero*. ANGL. *A fanne, an instrument to winnow corne*. Colum. lib. 2. cap. 10. Nam quum acervus paleis granisque mistus in unum fuerit congestus, paulatim ex eo ventilabris per longius spatium jactetur: quo pacto palea quæ levior est, citrà decidit, faba

Calopini Pars I I.

quæ longius emittitur, pura eò pervenit, quò ventilator eam jaculabitur.

Ventus, i, masculini gen. Exhalatio sicca (teste Aristotele in *Meteoris*), è terra resoluta cum aliqua virtute cœlesti composita. ἡ *zaspī* ἔχθρ. *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Vent*. ITAL. *Vento*. GERM. *Der wind*. HISP. *Viento*. ANGL. *The wind*. Cic. 2. de *divin*. Placet enim Stoicis eos anhelitus terræ, qui frigidi sunt, quum fluere cœperint, ventos esse. Idem pro *Cluent*. Mare quod sua natura tranquillum sit, ventorum vi agitari atque turbari. Virg. 1. *Æneid*.

Incute vim ventis, submersaque obrue puppes.

Ovid. 4. *Fast*.

— *habent ventos jam mea vela suos.*

Plaut. *Curc*. sc. 2. a. 5. Exoritur ventus, turbo, ¶ Ventus remisit. Cæsar lib. 2. de *bell. civ*. Ventus posuit. Virg. lib. 7. *Æneid*. v. 6.

Quum venti posuere: omnisque repente resedit Flatus.

(id est, desiverunt, quieverunt. Galli dicunt, *les vents se sont appaissez, abbaisséz, ont cessé*. ¶ Ventum (inquit August. lib. de *Quantitate anima*) nihil aliud quam istum aërem commotum, ac agitatam esse sentimus. Quod in loco tranquillissimo, & ab omnibus ventis quietissimo, vel brevi flabello approbati potest, quo etiam muscas abigentes aërem commovemus, flatumque sentimus. Quod quum evenerit occultiore quodam motu cœlestium, vel terrenorum corporum per magnum spatum mundi, ventus vocatur, ex diversis partibus cœli nomina etiam diversa sortitus. Sunt autem quatuor præcipui venti, à quatuor mundi cardinibus flantes: quorum rursus singuli in ternos dividuntur. Ab Oriente æquinoctiali Subsolanus, qui ad Septentrionem habet Vulturum, à volvendis nubibus dictum: ad Meridiem Earum sic dictum, quia latè fiat. Hi sunt calidi & sicci, quia sub Sole diu morantur. In ortu diei salubres sunt, quia veniunt à regionibus temperatis. Ab Occasu æquinoctiali Favonius est dictus, quòd foveat quæ nascuntur. Huic Circius proximus est ad Septentrionem, Zephyrus ad Austrum. Sunt isti temperatè frigidi & humidi, quia parvam facit moram in Occidente, propterea nec multum calefacit illos, nec multum desiccant. In fine diei salubres sunt, quia à sole tunc subtiliores redduntur. A meridie Austus est dictus, quòd hauriat aquas. Huic ad Orientem Notus est, qui Græcè sic dicitur ab humore: Africanus ad Occidentem. Hi omnes quum calidi sint & humidi, nubes, pluviasque inducunt, excitant tempestates marinas, impediunt virtutes animales, & gravitatem corpori afferunt. A Septentrione Boreas est. Huic ad Orientem Aquilo surgit, ad Occasum Corus. Hi venti frigidi sunt & sicci, unde corpora indurant, poros constringunt, humores purificant. ¶ Ventus operam dat, dixit Plaut. in *Milite*, id est, prosper est. ¶ Ventum popularem quætere in re aliqua, est populi plausum, & secundum rumorem favorèque inanem aucupari. ¶ Quatuor venti, pro quatuor cœli cardinibus, à quibus quatuor præcipui flant venti. Virg. 4. *Georg*.

Parietibusque premunt arctis, & quatuor addunt

Quatuor à ventu obliqua luce fenestras.

¶ Ventus secundus, pro secunda fortuna, *zaspī* ἔχθρ. Cic. *Attica* lib. 2. Quid fit etiam Cæsarem, cujus nunc venti valde sunt secundi, reddo meliorem? ¶ Ventus pro procella, & turbine in Republica. Idem in *Pison*. Neque tam fui timidus, ut qui maximis turbini-bus ac fluctibus Reipubl. navem gubernassem, salvamque in portu collocassem, frontis tuæ nubeculam pertimescerem: alios ego vidi ventos, alias prospexi animo procellas. ¶ Ventus textilis, i. vestis ventosa & tenuissima, quæ ventum facile admittit. Petronius Arb. Equum est induere nuptam ventum textilem. Talis etiam ab ipso dici videtur Nebula lineæ, vide suo loco. ¶ Ventum facere. Plaut. *Curcul*. Cu. Obsecro hercle facite ventum ut gaudeam. Ph. Maxumè. Cu. Quid facitis quæso? Ph. ventum. Cu. Nolo equidem mihi fieri ventulum. Ph. Quid igitur vis? Cu. esse, ut ventum gaudeam. C. Licinius Imbrex vetus Comicus: Resupina, obstipio capitulo: sibi ventum facere tunicula. i. *zaspī* ἔχθρ. Terent. *Eunuch*. Cape hoc flabellum, & ventulum huic sic facito.

Ventulus, diminutivum, Lenis & exiguus ventus, aura: ἡ *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Petit vent*. ITAL. *Picciol vento*. GERM. *Windlin*. HISP. *Pequeño viento*. ANGL. *A litle air, or soft blowing wind*. Terent. in *Eunuch*. Cape hoc flabellum, & ventulum huic sic facito, dum lavamur. Plaut. *Curc*. sc. 3. a. 2. Quid facitis? Ventum. Nolo mihi fieri ventulum.

Ventosus, a, um, Vento plenus. ἡ *zaspī* ἔχθρ. GAL. *Venticux*. ITAL. *Pieno dè vento*. GERM. *Windig/voll wind*. HISP. *Cosa de mucho viento*. ANGL. *windie*. ut, *Ventosus aër*, apud Plin. lib. 2. cap. 18. Ventosi folles. Virg. 8. *Æneid*.

— *alij ventosis follibus auras*

Accipiunt, redduntque.

Fornax ventosa, id est, vento exposita. Car. c. 38. Vbi satis foderis, tum fornaci locum facito, ut quàm altissima, & quàm minimè ventosa fiet. ¶ Per translationem accipitur pro tumido, inflato, vano, & inani, *zaspī* ἔχθρ. ut, *Ventosa verba*, id est, inflata quidem & tumida, ceterum sine ullo pondere & effectu. Ventosa natio, id est, levis, & vana. Plin. in *lanegyr*. Superbiebat ventosa & insolens natio. Ventosa gloria. *zaspī* ἔχθρ. Virg. 11. *Æneid*.

Iam noscens, ventosa ferat cui gloria fraudem.

Horat. 1. *Epist*. 19.

Non ego ventosa p'ebis suffragia venor

Impensis cœnatum, & trita munere vestis.

Venucula, Vvæ genus, quod in ollis conditum quàm diutissime incorruptum servabatur. Colum. lib. 3. cap. 2. Item quorum uvæ temporibus hyemis durabiles vasis conduntur, ut venucula, ut nuper in hos usus exploratæ Numesiana. Plin. lib. 14. cap. 2. Veniculum appellat, per tertiam vocalem in secunda syllaba. Veniculum (inquit) inter optime deflorescentes, & ollis aprissimam, Campani malunt Sireulam vocare, alij Straculam. Philippus Beroaldus utrobique Veniculum legendam existimat, quemadmodum & apud Horatium in præceptis Catianis: *venucula* convenit ollæ. ¶ Veniculum faris genus, elusivo ponderosius, Columell. lib. 2. cap. 6. Far quod

vocatur veniculum rutilum, atque alterum candidum, sed utrunque majoris ponderis quam clusinum. Quo in loco Ruellius legit *Vermiculum*; nonnulli etiam *Vernaculum*, quam lectio nem, etiam Plinio teste, tueri conantur, quem aiunt vernaculum inter adores genera enumerare: quod tamen nos apud Plin. invenire non potuimus. Verum illi acutiores fuerunt, qui viderunt quod nusquam erat. Eo tamen in loco Ruellius legit *Vermiculum*, ex Plinio fortasse, qui *lib. 2. cap. 15.* ait in farre *vermiculum* esse teredini similem, qui dentibus vitiatis medeatur. Verum quid si vernaculum legatur? quum idem Plin. far adorem vernaculum appellari affirmet?

Vēnūlus, apud Virgil. *lib. 8. & 11. Æneid.* Nomen est unius ex Latinorum proceribus, qui in magnam Græciam legatus missus, ut Diomedem in belli societatem ascisceret, re infecta rediit.

Vēnūm aliqui adverbium esse putant, quemadmodum & pessum: usurparatur tamen pro supino verbi *veneo*: admittitque secum præcipue hæc verba, *eo, do, expono*. & fortassis nonnulla alia. Est autem *venum ire*, idem quod *vendi*. *Venum dare*, idem quod *vendere*: pro quo etiam unica dictione composita dicimus *Venundare*. *Liv. lib. 4. 4. bell. Pun.* Se *venum* à primoribus datos. *Ibid. lib. 3.* Tum etiam legem fecerunt sanciendo, ut qui Tribunis plebis, Ædilibus, Iudicibus, Decemviris nocuisset, ejus caput Iovi sacrum esset, familia ad ædem Ceteris, Liberi, Liberæque *venum irent*, id est, venderentur. *Gell. c. 18. lib. 2.* Ex libertate in servitutem *venum ierat*. *Idem cap. 2. lib. 4.* *Venum ire*. *Idem Gell. c. 1. lib. 20.* Bona *venum distrahuntur*, &c. *Salust. in Jugurth.* Quippe cui omnia *venum ire*, in animo hæserat. Vbi illud notandum est, quod dicimus, *Venum ire*, non *venum iri*, sicut vapularum *ire non iri*: quia *venum* & vapularum semper sunt passivæ significationis, ne duo passiva copulentur. In cæteris verò quæ ambigua sunt, quod activè & passivè accipi possint, ad distinguendum sensum accommodamus infinitum hoc, vel activum, vel passivum: ut ideò te *amatum ire*, vel *iri*: quia talia supina sunt ancipitis significationis. ¶ *Veno*. Tacitus *lib. 13.* Militibus immunitas à tributis servaretur nisi in iis quæ *veno* exercebant. Et *lib. 14.* Extructæ cauponæ, & posita *veno* irritamenta luxus.

Vēnūndo, as, ex *venum* & *do*, *vendo*, *venale* expono. ἔνδον πωλείω, ἀπὸ τῆς ἔνδον, ἀπὸ πωλείω, ἀπὸ πωλείω. GAL. *Vendre*, mettre en vente. ITAL. *Vendere*. GERM. *Zukauffen geben*. HISP. *Vender*. ANGL. *To sell so forth forth to sell*. ¶ Cicero. 3. *Offic.* Quum in *venundando* rem eam scisset, nec pronuntiavisset emptori. *Plin. lib. 35.* Octoginta talentis *venundatas*.

Vēnūndatio, nis, idem quod *venditio*, ἀπὸ πωλείω.

Vēnūs, eris, ab antiquis, amorum, gratiarum, pulchritudinis, deliciarum, voluptatumque omnium habita est dea: ita dicta à *veni*endo, quod ad omnes res *veniat*, ut *auror* est Cicero. 2. *de natur. deor.* ἀπὸ φερόμεν, κυρσὸς ὄνομα. Hanc Poëta spuma maris, & Cæli testiculis natam fabulatur à Saturno excisis, & in mare projectis: unde *παρὰ τὸ ἀφρον*, hoc est, à maris spuma, Aphroditem appellantur. *Plaut. Cure. sc. 3. a. 1.* Ita me *Venus amet*. (sunt verba amicæ.) *Ibid. sc. 3. a. 1.* Tuam fidem *Venus*, &c. *Ibid. sc. 3. a. 1.* Tu meam *venerem* vituperas; (id est, amicam.) *Idem Asin. sc. 1. a. 4.* *Veneri* aut cupidini ferre lerta & unguenta. *Idem Pseud. sc. 1. a. 1.* Sub *Veneris* regno vapulo, non sub Iovis. ¶ *Venus* Capitolina. *Sueton. in Galba, c. 18.* ¶ Est item *Venus*, una errantium stellarum, inter *Solis* & *Mercurij* sphaeras sita, quæ φωσφῆρ. Græcè, Lucifer Latine dicitur, quum antegraditur Solem: quum autem subsequitur, ἑσπερ, *Vesper*, & *Vesperugo*. ¶ Ponitur etiam *Venus* pro libidine, & re ipsa *veneria*, quam & Græci ἀφροδιτισμὸν dicunt: Terent. in *Eunuch.* Sine *Cerere* & *Baccho* friget *Venus*. *Senec.* Quod in *venerem* prior esset. *Virg. 2. Georg.*

Frigidus in venerem senior, frustra que laborem Ingratum trahi.

Plin. lib. 24. c. 9. Ad *venerem* impetus inhibent. *Ovid. 1. de Arte, Nos venerem tutam, concessaque furta canemus.*

Interdum pro pulchritudine, venustate, ornatu, elegantia, εὐχρηστωσίη, καλενομοίς. *Quintil. lib. 6. cap. 4.* Quod cum gratia quadam & *veneri* dicitur. *Idem lib. 10. cap. 1.* *Isoocrates* omnes dicendi *veneres* securus est. ¶ Est præterea *Venus* talorum jactus *venerius*, ex quatuor conlurgens talis, diversam faciem ostendentibus. *Sueton. in August. cap. 71.* Talis enim jactatis, ut quisque canem aut senionem miserat, in singulos, talos singulos denarios in medium conferebat: quos tollebat universos, qui *Venerem* jecerat. ¶ *Venerum* quatuor meminit *Cic. lib. 1. de nat. deor.* cujus verba sunt, *Venus* prima Cælo & Die nata, cujus *Elide* delubrum videmus. Altera spuma procreata, ex qua & *Mercurio* *Cupidinem* secundum natum accipimus. Tertia *Iove* nata, & *Iunone*, quæ nupsit *Vulcano* sed ex ea & *Marte* natus *Anteros* dicitur. Quarta *Syria*, *Cyròque* concepta, quæ *Astatte* vocatur, quam *Adonidi* nupsisse proditum est. Hæc ille.

Veneralia, festa *Veneris*. *Plurarch. 99. lib. 2. q. 45.*

Vēnērēus, a, um, sive *Venerius*, quod ad *Venerem* pertinet. ἀφροδίτη, ut *Veneræ* voluptates, *Veneræ* res. *Plin. lib. 24. cap. 9.* At *veneræ* rei impetus inhibent. *Venerius* homo, *Veneri* consecratus. *Cicero. pro Cluent.* Quumque item, ut in *Sicilia* permulti *Veneri* sunt, sic illi Latini in *Martis* familia numerantur. *Venerius*, pro *salaci*, & *Veneri* dedito. ἀφροδιτισμὸς, libidinosus. *Gellius lib. 7. cap. 8.* *Delphinos* *venerios* esse, & *amafios*, non modò *historiæ* veteres, sed *recentes* quoque *memoriæ* declarant. *Quintilian.* *Limi*, & ut ita dicam, *veneri* oculi. *Plaut. Asinar. sc. 2. a. 5.* Hoc *Venerium* est: pueri *plaudite* Item, *Veneriis* *vadimoniis* *convadari*, & *venerio* libello citare. *Plaut. Cure. sc. 3. a. 1.*

Venusia, & **Venusium**, *Venusia*. V. E. antiqua *Apuliæ* *Peucetiæ*, sub *A. Materano*, *Horatij* *Flacci* Poëta patria.

Vēnūstūs, a, um, quod in se habet *venustatem*: *lepidus*, *festivus*. ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. GAL. *Fort beau, gentil, joly, brave, qui a bonne grace.* ITAL. *Molto grazioso.* GERM. *Schön/hübsch/holdselig.* HISP. *Hermoso, con gracia.* ANGL.

Beautifull, pleasant, that hath a goodly grace. ¶ ut, *Venustus* homo, & *venusta* oratio: sicut *Lepidus* homo, & *Lepida* oratio. *Ca-tul. de passere,*

Lugete o Veneres, Cupidinèsq; me,

Et quantum est hominum venustiorum.

Cicero. de clar. Orat. Gestus & motus corporis ita *venustus*, ut tamen ad forum, non ad scenam institutus videretur. *Idem 2. de Orat.* Sed quum omnium sis *venustissimus*, & *urbanissimus*, &c. *Venustus* vultus, ingenuus, elegans. *Ter. in Andr.* Et vultu *Suffia* adeò *modesto*, adeò *venusto*, ut nihil supra. *Lepidus* autem & *Venustus* ita inter se differunt, quod *Venustum* vocamus (ut ait *Quint.* *lib. 9. cap. 4.*) quod cum gratia quadam & brevitate, atque acumine verborum delectat. ἰπικὸς ἄλιον, ἰπικὸς ἄλιον. Et *Senec. c. 19. de vita beat.* *Maledici*, in alienam contumeliam *venusti* sunt. *Plaut. Mostel. sc. 3. a. 1.* O *Venus venusta*! *Ibid.* Ita tu me *ames*, ut *venusta* es. *Idem Pseud. sc. 1. a. 5.* In hoc sunt omnes voluptates & *venustates*. *Suet. in Aug. c. 79.* *Venustissima* forma per omnes ætatis gradus. ¶ *Pulcher* & *venustus* differunt. Hinc idem in *Neron. c. 51.* *Vultu pulchro* magis, quàm *venusto*.

Vēnūstē, adverb. ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. GAL. *De bonne grace, bravement.* ITAL. *Gratiatamente.* GERM. *Hörseliglich/lieblich.* HISP. *Hermosamente, con gracia.* ANGL. *Beautifullie, pretilie, with a goodly grace.* ¶ *Cæc. ad Cicero. lib. 8.* Qua in re mihi videtur illud perquam *venustē* cecidisse.

Vēnūstūlus, diminutiv. ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. GAL. *Gentillet, joliet, d'assez bonne grace.* ITAL. *Alquanto bello & gratiato.* GERM. *Simlich schön oder lieblich.* HISP. *Un poco hermoso.* ¶ *Plautus in Asinar.* compellendo blanditer, *Osculando* oratione *vinula*, *venustula*.

Vēnūstās, atis, propriè pulchritudo mulieris, præterea lepor, gratia, suavitas. ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. GAL. *Gentillesse, beauté, bonne grace, braveté.* ITAL. *Bella, buona gracia, avvenenza.* GERM. *Schöne/wolgestalte.* HISP. *Hermosura con gracia.* ANGL. *Grace and delectable cominesse in speech & gesture.* ¶ *Cicero. 1. Offic.* *Venustas* & pulchritudo corporis *secerni* non potest à *valetudine*. *Idem in Orat.* *Vultus* multam affert, tum *dignitatem*, tum *venustatem*, *Firmicus lib. 4. Matheseos.* Si *Luna* à *Iove* defluat ad *Venerem*, facit *venustos*, & quibus ex *venustate* potestas maxima comparetur. ¶ *Accipitur* etiam *venustas*, pro lepore sive gratia dicendi & suavitate. καλενομοίς, σεμολογία. *Cicero. 1. de Orat.* Dicendi vis egregia cum *festivitate* & *venustate* conjuncta proficit. *Idem 7. Verr.* *Iste* autem homo *venerius*, & *affluens* omni lepore & *venustate*, &c. *Quintil. lib. 4. cap. 2.* *Commendatur* *expositio* *venustate*. *Cicero. 1. de Orat.* Tum ea denique *vestire*, atque ornare oratione, post *memoria* *sepire*, ad extremum *agere* cum *dignitate* & *venustate*.

Vēnūsto, as, Orno. ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. GAL. *Faire beau & gentil.* ITAL. *Adornare, far bello.* GERM. *Zieren/schön vnnnd hüpsch machen.* HISP. *Adornar con gracia, hazer hermoso.* ANGL. *To mak beautifull and plezand.* ¶ Hujus contrarium est *Devenusto*, *Gell.* Tanquam pulchritudinis sibi insignia *devenuster*.

Vēnūsiā, æ, ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. Ptolemæo, oppidum *Appulorum* *Dauniorum*, non procul à finibus *Lucaniæ*, patria *Horatij* Poëta, qui ab eo dictus est *Venusinus*. *Meminit* hujus oppidi *Plin. lib. 3. c. 11.*

Vēprēs, is, *Spinæ* genus nocentioribus aculeis, quibus tenaciter prætereuntium vestibus adhæret: unde & nomen accepisse existimant, quod vehementer prehendat. ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. GAL. *Espines, espinaye.* ITAL. *Spine.* GERM. *Dörn.* HISP. *Las espinas.* ANGL. *A bre or bramble.* ¶ *Ovid. lib. 5. Metam.*

Aut lepori, qui vepre latens hostilia cernit Ora canum.

Horat. 1. Epist. 17.

Corna vepres, & pruna ferant: & cornus & ilex.

Virg. 8. Æneid.

— sparsi vorabant sanguine vepres.

Cicero. 5. Tusc. Septum undique, & vestitum *vepribus*. ¶ Hæc *Vepres* *Lucret. apud Non. cap. 3.*

— nam saepe videmus

Illorum spoliis vepres volitantibus auktas.

Vēprēcūla, æ, diminutivum à *Vepres*, *Spinula*. ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. GAL. *Petite espinaye, ou petite espine.* ITAL. *Picciola spina.* GERM. *Dörnlin.* HISP. *Pequena espina.* ANGL. *A litle brere.* ¶ *Cicero. pro Sextio,* Quoniam id etiam *fatum* civitatis fuit, ut illa ex *vepreculis* extracta *nitedula* *Remp.* conaretur *atrodere*.

Vēprētum, i. ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. GAL. *Espinaye, lieu plein d'espines.* ITAL. *Luogo pieno di spine.* GERM. *Ein dorngestend/in ort da vis dörn stehn.* HISP. *Espinal, lugar de espinas.* ANGL. *A brevia place.* Locus *vepribus* plenus. *Col. lib. 4. c. 32.* *Fluminum* ripis, & *limitibus*, ac *vepretis* commodius quàm *mediis* agris *deponitur*.

Vēris, is. ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς. GAL. *Le printemps, le renouveau.* ITAL. *Primavera.* GERM. *Der frühlings/teny.* HISP. *El verano quarta parte del año.* ANGL. *The spring of the year.* ¶ *Anni* *quadrupartiti* pars *temperatissima*: ita dicta à *viore*: teste *Varr. lib. 5. de lingua Lat.* quod tum *virgulta* *viore* incipiant: sive à *vertendo*, quod tunc *vertere* se incipiat *anni* tempus, sive ab eo quod *Iones* ἡρ dicunt, pro eo quod *communi* lingua dicitur *sup.* *Cicero. 7. Verr.* Quum autem *ver* esse cœperat, cujus initium iste non à *Favonio*, neque ab aliquo astro notabat, sed quum *rosam* viderat, tum incipere *ver* arbitrabatur. *Dividitur* autem *ver*, ut cæteri *anni* partes, in *portiones* *tres*, in *ver* *novum*, sive *primum*, *adultum* & *præceps*. Nam quum *vernum* tempus sit *trimestre*, *primum* mensis, *primo* sive *novo* *veri* assignatur: *secundus* *adulto* *tribuitur*; *tertius* *præcipiti* sive *cadenti*. *Virg. 1. Georg.*

Vere novo, gelidus canis cum montibus humor Solvitur.

Plin. lib. 10. cap. 20. *Lusciniæ* pariunt *vere* *primo* quum plurimum *sena* *ova*. *Livius*, *primo* *vere* exercitum *moturus* erat. ¶ *Ver* *sacrificij* genus erat apud *Italos* quo diis immolabatur quicquid *proximo* *vere* apud *iplos* *natum* esset. *Vide* *Plurarch. in Fabio.* *Quam*

Quam consuetudinem à Sabinis ortam putat Strabo lib. 5. qui adversus Umbros quum aliquoties infeliciter pugnasent, Marti votum fecerunt, si victoria potiri contingeret, se illi consecratos quicquid proximo vere apud ipsos nasceretur. Quare quum re bene gesta, in patriam essent reversi, omnem pecoris proventum Marti immolarunt: liberos quoque eo vere natos, quoniam crudele videbatur occidere, Marti ministerio consecrarunt, posteaque adulos, velato capite, extra fines suos exegerunt. Quondam (inquit Sifenna lib. 4. Histor. Sabinii feruntur vovisse, si res communis melioribus locis constitisset, se ver sacrum facturos. Liv. lib. 4. Ab Urb. Ver sacrum factum erat priore anno M. Porcio, & L. Valerio coss. Id quum P. Licinius Pontifex non esse recte factum collegio primum, deinde ex auctoritate collegij Patribus renunciasset, de integro faciendum arbitratu Pontificum censuerunt, ludosque magnos, qui una voti essent tanta pecunia, quanta affolentur faciendos. Solinus, Cum omni fortu ver sacrum missus, ubi depravate, vel sacro missus, de eo vide Festum. ¶ Ver translata, ut ver ætatis. Ovid. 1. Metam.

Ætatis breve ver.

Catul. ad Mallium,

Lucundum cum atas florida ver ageret.

Veranus Flaccus, antiquus avarus: ut ex verbis Augusti ad M. Antonium intelligimus, sic loquentis apud Suet. in August. cap. 86. Tunc dubitas Cimbérne Annius, an Veranus Flaccus imitandi sint tibi? &c. Ubi tamen quidam codices habent Verrius, reclamante Casaubono, qui hic legit Veranus.

Vernus, a, um, quod est veris. ἔναρος. GAL. Du printemps. ITAL. Di primavera. GERM. Des frühlings. HISP. Cosa de verano. ANGL. Of the spring time. ¶ ut, Verni flores. Vernum æquinoctium. Plin. lib. 10. c. 31. Ofcines non temerè factus faciunt ante æquinoctium vernum. Ovid. 3. Trist.

At mihi sentitur nix verno sole soluta.

Horat. de Arte,

—ò ego lavus,

Qui purgo bilem sub verni temporis horam.

Cic. 5. Tusc. Alia verno tempore reperfata frondescent. Idem de senect. Breve enim tempus ætatis satis est longum ad bene honesteque vivendum, si processerit longius, non magis dolendum est, quam agricola dolent præterita verni, non magis suavitatem ætatem autumnumque venisse. Ovid. Eleg. 2. lib. 3. Trist.

—quam verna de nive vernat aqua.

Suet. in Neron. c. 57. Vernis æstivisque floribus ornare.

Verna. orum, tempora veris. Tert.

Vernalls, e, quod est veris. ἔναρος. GAL. Du printemps. ITAL. Di primavera. GERM. Des frühlings oder glenzten. HISP. De verano. ANGL. Of the spring time. ¶ August. lib. 7. de civit. Dei. Propter vernalem quippe faciem terræ quæ cæteris temporibus est pulchrior, Porphyrius Philosophus nobilis Atyn florem significare perhibuit.

Verno, as, Pullulo. ἔναρος. GAL. Fleurir, bourgeonner ou reverdir sur le printemps. ITAL. Fiorire, à verdeggiare da primavera. GERM. Grünen rote im frühlung. HISP. Florecer à hazer verano. ANGL. To budde, to spring or flourish. ¶ Mart. lib. 2.

Dum tibi vernarent tenera lanugine mala.

id est, pilos emittere inciperent, & tenera quadam lanugine ætatis flore præ se ferent. A verè deductum verbum, quo tempore omnia renasci conspiciuntur. ¶ Aliquando pro canere. Plaut. Dum avicula vernant. Quippe verno tempore omnia lætati videntur. Ov. Eleg. 12. lib. 3. Trist.

Indocilique loquax gutture vernat avis.

¶ Ponitur aliquando pro splendere. Plin. lib. 8. c. 27. Anguis hyberno situ membrana corpore obducta fœniculi succo impedimentum illud exuit, nitidusque vernat.

Vernans cælum, Vernam quandam temperiem præ se ferens. Plin. lib. 7. cap. 2. Salubri cælo, semperque vernante. Vernans ager, pullulans, floridus, viridis, lætus, Mart. lib. 9.

Vernatio, nis, Corium vetus, quo serpentes verno tempore exuunt, quod & Senectus dicitur. ἔναρος. GAL. La vieille peau d'une couleuvre, qu'elle devest au printemps. ITAL. Scorza che lascia la bisca primavera. GERM. Ein abgestreifte schlangenhaut. HISP. Hollejo de la culebra. ANGL. The skinne of a serpent voiche it casteth in the spring time. ¶ Plin. lib. 29. cap. 6. Lendes tolluntur adipe canino, vel anguibus in cibum sumptis anguillarum modo, aut vernatione, quam exuunt, pota. ¶ Nonnunquam verbalis significationem retinet, actum ipsum exuendæ cutis significans. ἔναρος. GAL. Le temps du renouveau. IT. Tempo della primavera. GER. Die abstreyffung der alten schlangenhaut im frühlung. HISP. Tiempo del verano. ¶ Plin. lib. 30. c. 3. Anguinæ vernationis membrana cum oleo, tedæque resina calefacta, auribus prodest. Plin. lib. 30. c. 3. Membrana, sive senectus anguim vernatione exuta cum cancro mascula trita.

Veratrum, i. ἔναρος. GAL. Veratre ou ellebore. ITAL. Veratro herba. GERM. Nieswurz. HISP. Vedegrambre. ANGL. Borefoote hearbe. ¶ Herba est quam Græci vocant ἔναρος, vehementem habens vim purgandi, educendique humores noxios, principum animæ facultatum sedem instantes, unde melancholicis & furiosis dari solet, & comitiali morbo laborantibus, Pers. Satyr. 3.

—Non est hic Ilias Acci

Ebria veratro.

Dictum autem putatur veratrum à vertenda mente. Imò, quod verrat & evertat atram bilem. Eius duo sunt genera, album & nigrum: de quibus satis multa dicta sunt supra in dictione Helleborum.

Vērāx, Vide Verum.

Vērbanūs, i, vulgò Lago maggior. ¶ Der lang see der au der Lavorn sig. ¶ Lacus Cifalpinæ Galliæ Ticinum ex Alpihus defluentem accipiens, & eundem in Padum transmittens. Nunc lacum majorem appellant. Plin. lib. 9. cap. 18. Duo lacus Italiæ in radicibus Alpium Larius & Verbanus appellantur, in quibus pisces omnibus annis Vergiliarum ortu existunt, squarais conspicui crebris, atque præacutis, clavo-

rum calligarium effigie, nec amplius quam circa eum mensum vivunt.

Vērbāscum, herba est duo summa habens genera, album & nigrum, folij colore distincta. ἔναρος. GAL. Botillon blanc, ou botillon noir. ITAL. Tasso, barbasso. GERM. Wultraut oder Fezentraut. HISP. Verbascos, à gordolobo. ANGL. A primrose or cowslip. ¶ Galli, Bullionem album & nigrum appellant. Candidum rursus in marem & fœminam dividitur. Fœmina folia habet brassicæ, sed hirsutiora, latiora, & candidiora: caulem capitalem, candidum & leviter pilosum: florem album aut subpallidum: semen nigrum, radicem longam, acerbam, digitali crassitudine. Nascitur in campestribus. Maris folia candidant, sed longiuscula sunt & angustiora quam fœminæ, caulis quoque tenuior. Verbascum verò nigrum omnia huic paria habet, folia tantum latiora minusque candida. Est & sylvestre verbascum, altum virgibus arboreis, folia salviæ, orbibus, virgibus cingentibus, ut marrubium, flore lateo, fulgore auri. Vide Plin. lib. 25. c. 10.

Vērbēnā, æ, sive verbenax, herba est ramulos habens cubitales, angulosos, in quibus ex intervallis folia quercus, sed minus castoreosioraque, eisdem divisis in ambitu, colore aliquantulum castoreosioraque autem longam, tenuem, flores purpureos & graciles. ἔναρος. GAL. Verbenne. ITAL. Herbenax. GERM. Esentraut. HISP. La gramia hyerva, verbenax. ANGL. Verben. ¶ Galli ex Latino vocabulo litera tantum unâ immutatâ Verbenam appellant. A Græcis etiam hie robotane, ἔναρος Dioscoridi dicta est, propterea quod ad multos sacrorum usus eâ uterentur. Plin. lib. 25. c. 9. Nulla tamen Romanæ nobilitatis plus habet, quam hierobotane. Aliqui peristereona, nostri verbenacam vocant. Hæc est, quam legatos ferre ad hostes indicavimus. Hac Iovis mensa verritur, domus purgantur, lustranturque. Hæc ille. Peristereona autem Græci idcirco appellarunt, quod plurimum in ea manserint columbæ. ἔναρος tamen qualibet herbas & frondes festas, ad aras coronandas, ex puro loco decerptas, Verbenas appellamus, quasi herbenas: quod & Donatus annotavit in locum illum Andria Terentiana, Ex ara verbenas hinc sume. Quo profecto in loco Tereus non videtur intellexisse herbam illam, quam propriè verbenam appellari diximus, quum apud Menandrum, à quo illa transtulit, μύρτιν, hoc est, myrtus legatur. Virg. in Bucol.

Verbenasque adole pingues, & mascula thura,

id est, ramos pingues, ut tædiferarum arborum, pini, laricis, piceæ, atque id genus, quarum assulæ statim ignem concipiunt. Vetus Criticus verbenam exposuit ἔναρος. Cell. lib. 6. c. de Condylomate verbenas extulit de frontibus herbarum atque stirpium. Sed desiderè, inquit, ante homo in aqua debet, in qua verbenæ decoctæ sunt ex reprimentibus. Idem lib. 2. c. ult. verbenarum confusa cum teucris caulibus folia, cujus generis sunt olea, cupressus, myrtus, lentiscus, &c. Plin. lib. 22. cap. 2. verbenarum, & sanguinum nomine idem significari ait, hoc est, gramen ex arce cum sua terra evulsam, iisque semper usos legatos, quum ad hostes clarigatum mitterentur: indeque unum ex iis, qui verbenas ferret, Verbenarium fuisse appellatum. Varr. lib. 3. de vita pop. Rom. Verbenarius ferebat verbenam: id erat Caduceus, Pacis signum.

Vērbēnācā, herba fœmina vulgò, quæ Dioscoridi cæterisque antiquis authoribus erysimon Græcè, Irio Latinè nuncupatur, & nihil commune cum verbenax habet.

Vērbēr, is, instrumentum verberandi (inquit Valla lib. 6.) longum & exile, qualis est virga, baculus, fustis, lora, flagellum, ferula, arundo, & si quid est simile (ἔναρος schot ἔναρος schotés. ἔναρος, ἔναρος. GAL. Verge longue & deliée, soies. ITAL. Verga longa da bastere alcuno. GERM. Ein rut / steck / ein jedes ding damit man einschlecht. HISP. Vara para herir à hostigar. ANGL. A scourge or whippe. ¶ Virg. 3. Georg.

— Illi instant verbere torto.

Cic. 7. Verr. Ne catenæ, ne verbera, ne secures, ne cruciatus sociorum. Plin. lib. 8. c. 9. Domantur autem rabidi fame & verberibus. Plaut. Mil. sc. 4. a. 2. Dignus es verberibus multis? Dignus. Idem Men. sc. 6. a. 3. Facilius patior verba, verbera ego odi. Terent. in Andr. Verberibus cæsum te in pistrinum Dave dedam usque ad necem. ¶ In vitibus quoque & arboribus, verbera dicuntur teneriores virgæ, longitudine & flexibilitate sua flagrorum speciem referentes: unde & flagella à rei rusticæ scriptoribus appellantur. Quint. declamatur. ult. Ignis quoque ex proximo raptos, verberaque, quæ calus obtulerat in vado. ¶ Verbera nonnunquam pro ipsa verberatione, sine ictibus accipimus. ἔναρος machchah. ἔναρος, ἔναρος. ¶ Virg. 3. Georg.

*Ac neque eos jam frena virum, nec verbera sava,
Non scopuli, rupesque cava, atque objecta retardant
Flumina, &c.*

Terent. Haut. Tibi erunt parata verba, huic homini verbera. Radiorum verbera. Lucret. lib. 1.

— quoniam mitescere multa videbant

Verberibus radiorum, ac astu victa per agros.

Ventorum verbera vitare, apud eundem lib. 5. Linguae verbera, objugationes. ἔναρος. Horat. 3. Carm. Ode 12.

Aut exanimari metuens: patria verbera lingua.

Vērbērō, Cædo verbere. Sic enim à verbere fit verbero, quo modo à fustis, fustigo, à flagellum, flagello. ἔναρος hichchah. ἔναρος, ἔναρος. GAL. Batre, fouetter, frapper. ITAL. Battere. GERM. Schlagen. HISP. Azotar con azotes. ANGL. To scourge, to whippe. ¶ Cic. 7. Verr. Quæ quum apud te diceret virgibus oculi verberabantur. ¶ Verberari etiam verbis quis dicitur, quoniam (ut testatur Nonius) non alium verberare à verberibus dictum, sed etiam à verbis. Plaut. in Trucul. Me illis quidem hæc verberat verberis. ¶ Verberare convitio, vel injuria, est laceßere. Cic. filius ad Tronem lib. 16. Verberavi te cogitationis tacito dumtaxat convitio. Senec. cap. 19. de consol. ad Marc. Aurem Verberantur convitiis.

— simul athera verberat alis.

[Aquila] id est, volat.

Virg. 11. *Aeneid.* Verberari sole, luna, imbre ac ventis. Plin. lib. 14. cap. 21. Vinex verberata grandine. Horat. 3. *Carm. Ode* 1. Hujus composita sunt, Adverbato, diverbero, everbero, reverbero, & transverbero: quorum significata explicavimus suis locis.

Vērbērātio, nis, verbale. מַחְחָהב machcháb. ο μασίωσις, ή εαδδία. GAL. *Battement, bature.* ITAL. *Battimento.* GERM. *Ein schlagung.* HISP. *Açotamiento.* ANGL. *A scourging, whipping.* Cicet. *filium ad Tironem lib. 16.* Mirificam mihi verberationem cessationis epistola dedisti.

Vērbērātūs, ūs, Ipsa verberatio. מַחְחָהב machcháb. μασίωσις, ή εαδδία. GAL. *Battement, bature.* ITAL. *Battimento.* GERM. *Ein schlag, oder streich.* HISP. *Açotamiento.* ANGL. *A striking, whipping.* Plin. lib. 3. 1. e. 3. Si etiam expressa in altum, aut è sublimi dejecta verberatu corripit aëra. Verberatus pro impulsu, *ικέλοσις.* Curt. lib. 7. Si quum propemodum tuo verberatu ei omnes te præeunte juravimus, eosdem nos inimicos. &c.

Vērbērēūs, a, um, Verberibus dignus. μασίωσις. GAL. *Digne du fouet.* ITAL. *Digno di essere battuto.* GERM. *Streichwürdig.* HISP. *Digno de ser hostigado.* ANGL. *Worthie of woippes or strikes.* Plautus in *Pseud. se. 5. a. 4.* Sed video eccum verberem statuam: ut magnificè infert sese. Idem *Persa, Ain' verò verberem caput.* Idem *Capt. se. 1. a. 5.* Ex hac statua verberata erogitate volo. Aliàs vervecca. Vide *V. vervecca.*

Vērbērābīlīs, id est, verbero, seu verberibus dignus. μασίωσις. GAL. *Digne du fouet.* ITAL. *Digno di essere battuto.* GERM. *Streichwürdig.* HISP. *Digno de ser hostigado.* ANGL. *wortie of strikes.* Unde superlativum Verberabilissimus deduxit Plaut. in *Aulul.* Verberabilissime (inquit) etiam rogitas; non fur, sed trifur. Sic enim habent emendatoria exemplaria, quamquam non desunt, in quibus verbera lissime legitur.

Vērbēto, nis, mascul. gen. μασίωσις. GAL. *Digne d' estre battu, & fouet-é, qui est souvent foueté.* ITAL. *Digno di essere battuto.* GERM. *Ein streichwürdig, der streich wol verdient hatt.* HISP. *El que es muchas veces açotado, o digno de ser açotado.* ANGL. *A knave that de ser-veith to be whipped.* Verberibus dignus, vel qui perpetuum vapulat, quem etiam Græco vocabulo mastigiam vocamus. Plaut. in *Amphitr.* Ain' verò verbero? Idem *tūn' me verbero.* Audes herum ludificatier. Idem *Cure. se. 3. a. 1.* Pergin' etiam verbero? Idem *Capt. se. 3. a. 4. & se. 7. a. 4.*

VĒRBVM, i, generaliter accipitur pro quavis dictione, quæcunque ea sit orationis pars: inde nomen habens quod aëris verberatu formetur. דַּבָּר דַּבְרָהב dabbéráb דָּבָר ómer מִרְבָּה miráb. λέξις, ή ο. GAL. *Mot, parole.* ITAL. *parola, mosto.* GERM. *Ein wort.* HISP. *Palabra generalmente.* ANGL. *A worde.* Vatro tamen à veritate deducit, quod verum nos loqui oporteat. Verba tribus modis accipimus, inquit Palæmon: pro fallacia, ut dedit mihi verba: pro sermone, ut fecit verba. Cicet. Et pro iis, quæ per modos & tempora declinantur. Dictione verbi, Gell. c. 1. lib. 10. & Suet. in *Cæs. c. 53.* Verbum M. Catonis est: (id est tritus sermo, five dictum,) Plaut. *Cure. se. 1. a. 1. & se. 2. a. 2.* Quid istuc verbi est? Idem *Aul. se. 3. a. 1.* Verba ne facias, scio quid dictura es. Idem *Most. se. 1. a. 1.* Ob hoc verbum, donabo te aliquid (id est, hoc dictum facerem.) Iterum *Ibid.* Ob istuc verbum dabo aliquid tibi. (Dixerat Schapha suæ dominæ;) Tute speculo speculum es maximum, &c. En verborum scelus. (de impiè loquor.) Idem *Amph. se. 4. a. 4.* Ter. in *Eunuch.* De exclusione verbum nullum. Idem *Hecyr.* — verbis dici non potest tantum, quam te ipsa navigare incommodum est. Cic. 2. *de Orat.* Neque enim quoties verbum aliquod est scribendum nobis, toties ejus verbi literæ sunt cogitatione conquiendæ. Aliquando specialiter pro parte orationis per tempora & personas declinabili, *ήμω.* Unde verbale nomen dicimus, quod à verbo originem accepit: Nonnunquam verba ita accipimus, ut rebus, five factis opponantur. λέγω. Cic. in *Salust.* Ubi rerum testimonia adsunt, non opus est verbis. Idem pro *Quintio,* Adversarium habet verbo Sexti. Nævium revera fortissimos & nobilissimos nostræ civitatis. Plaut. *Amph. se. 3. a. 2.* Tu verbis probas. (id est, non re.) Idem *Aul. se. 4. a. 1.* Neque re, neque verbis merui, ut faceres quod facis. (id est, ut me irideres nec verbo, nec facto merui.) Ovid. 13. *Metam.*
Tutius est igitur scētis contendere verbū,
Quam pugnare manu, &c.

Hinc verba dare dicimus, pro decipere, & verbis circumvenire. מַחְחָהב machcháb. παραλογίζω. Cic. *Attic.* Verba dari mihi facile patior, mæque libenter præbeo credulum. Plaut. *Aulul. se. 1. a. 1.* Ne mihi ex insidiis verba imprudenti dicit, pro det. (id est fallat.) Idem *Milit. se. 3. a. 2.* Verba mihi nunquam dabunt. Gell. c. 2. lib. 17. Verba dedit hostibus. Et Senec. *Epist. 89.* Verba dedit sæculo suo Penelope. Ovid. *Eleg. 4. lib. 4. Trist.*
— *Autori sunt data verba tuo A me.*
(id est, patrem tuum fecelli.) Plautus *Capt. se. 4. a. 3.* Verba mihi data esse video. Et *se. 1. a. 4. ib.* Ille senex, cui verba data sunt. Idem *Most. se. 2. a. 1.* Sic hoc decet, dari faceret verba custodi catè. Idem *Pseud. se. 5. a. 4.* Malim me perjurare, quam illum mihi verba per deridiculum dare. In verba Imperatoris jurare. Sueton. in *Galba, cap. 16.* Hæc sunt verba de Lege. Gell. *cap. 1. lib. 20.* Idem *ibid. paulo infra,* Et quidem verba ipsa Legis dicam, &c. Plaut. *Milit. se. 6. a. 2.* Perij, quantum hunc audivi facere verborum senem. Interdum ita accipimus verbum, ut scripto opponatur: unde Verbo alicui mandata dare, hoc est, viva voce, & non scripto. Cicet. *lib. 7. Epistol.* Plura illi mandata verbo quam scripto dedi. Nonnunquam non singulas tantum dictiones Verbi nomine complectitur, verum etiam solidas orationes. Quo fit ut modò sententiam aliquam insignem, modò titum proverbium, verbum appellatum inveniamus. Terent. in *Adelph.* Postremò illud non meum verbum facio quod tu Mitio benè & sapienter dixisti. Et paulò antè, Nam verus verbum hoc quidem est, Communia esse amicorum inter se omnia. Meis verbis, locutio in primis elegans, pro eo quod est, meo nomine. Cicet. *Attic.* Atticæ, quoniam hilarula est, meis ver-

bis suavium des. Et alibi, Tu Atticam, quæso, cura, & ei salutem, & Pyliæ. Tullix quoque meis verbis plurimam. Idem *lib. 7. Epist.* Cum sira locutus sum, ut ei meis verbis diceret. Verbi causa, idem valet quod exempli gratia. Idem 3. *Verr.* Si quis, verbi causa, oriente Canicula natus sit. Verbi gratia in eadem significatione apud Cicet. 1. *Academ.* Verba pro maledictis. Plaut. *Pseud. se. 6. a. 4.* Verba quæ in comædiis solent lenoni dici. Idem *Capt. se. 1. a. 3.* (Ipsus est) cui sunt verba sine penu & pecunia, &c. periphraſis parafiti. Verba facere, disserere, orationem habere, disputare, proloqui. ἀγλιζω. ut, Facere verba in senatu, apud eundem 5. *Verr.* Idem *de clar. Orat.* Qui nunquam verbum in publico fecerunt. Verba mortuo facere in eadem significatione dicimus, qua Suro fabulam narrare: hoc est, ei velle aliquid persuadere qui aut non audiat, aut nolit audire. Terent. in *Phorm. se. 9. a. 5.* Ego Nausistratam esse in hac re culpam meritam non nego: Sed eam, quæ sit ignoscenda p. verba sunt mortuo. Verbum de, vel è verbo exprimere, ad verbum transferre. Verbum pro verbo reddere, totidem verbis transferre. Terent. in *Prolog. Adelph.* — cum hic locum sumpsit sibi in Adelphos: verbum de verbo expressum extulit. Verbum reddere de verbo. Horat. *de Arte,*
Nec verbum verbo curabis reddere fidus
Interpres.
Idem *Cic. de optimo genere Orat.* Converti enim ex Atticis duorum eloquentissimorum nobilissimas orationes inter se contrarias, Aſchinis, Demosthenisque: nec converti ut interpres, sed ut orator, sententiis iisdem & earum formis, tanquam figuris, verbis ad nostram consuetudinem aptis, in quibus non verbum pro verbo habui necesse reddere, sed genus omnium verborum vimque servavi. Cic. *lib. 6. ad Attic.* Eisdem verbis aliquid reddere. Idem *de clar. Orat.* Primum inquit, memoria tanta, quantam in viro cognovisse arbitror, ut quæ secum commentatus esset, ea sine scripto verbis eisdem redderet, quibus excogitavisset. Quod Cicet. Eisdem verbis, Quint. *lib. 10. cap. 6.* Ad verbum dixit. Verba dare, est decipere. מַחְחָהב machcháb. παραλογίζω. Ter. in *Andr.* Cui verba dare difficile est. Verba ad rem conferre, hoc est, te ipsa verborum fidem facere, & dicta factis comprobare: τῶ ἔργῳ πιστοῦμαι. Idem in *Eunuch.* Verbum si verba ad rem conferet, vapulabit. Intra verba, i. verbis rebus, ut intra verba desipere. Cels. *lib. 3. c. 18.* Ex phreneticis alij hilares, alij tristes sunt, alij facilius continentur, & infra verba desipiunt: alij consurgunt, & violenter quædam faciunt. Verba facere, i. loqui. Salust. *Aug. 90.* Ubi silentium cæpit, producto Iugurtha, verba facit.

Vērbālē, quod à verbo descendit. ἔμμεπείος. ut, Lector à Lego, Doctor à Doceo. Dictione Grammaticis familiaris.

Vērbigēro, as, Verba facio. דַּבְרָהב dabbéráb. ἀγλιζω. GAL. *Babiller, caquetter.* ITAL. *Cianciare, cicalare.* GERM. *Wort treiben.* HISP. *Contender con palabras, charrar.* ANGL. *To speak much, to chatt or bable.* Apul. Nimis multa oratio est, si velim memorare quæ ego contra responderim, quàm diu, & quoties inter nos verbigeratum sit. Verbum est vetus & inusitatum.

Vērbōsūs, a, um, Multiloquus, garrulus, locutuleius. πολλόλογος, πλάυθ. GAL. *Qui a beaucoup de paroles, abondant en langage, babillard.* ITAL. *Cianciatoro, chi abunda in parole.* GER. *Wortreich / Das vil wõdter oder reden hatt.* HISP. *Lleno de palabras, charrador.* ANGL. *That hath many wordes, and speaketh much.* Cicet. pro *Muren.* Non solum ista vestra verbosa simulatio prudentiæ, sed etiam ipsa illa domina rerum sapientia. Quintilian. *lib. 2. cap. 4.* Ut quidam sententiarum gratia verbosissimos locos arcessunt, quum ex locis debeat nasci sententia. Cicet. *Mario lib. 7.* Habes epistolam verbosorem fortasse quàm velles.

Vērbōsè, adverb. Multis verbis. πολλόλογος. GAL. *Avec beaucoup de paroles.* ITAL. *Con molte parole.* GERM. *Mit viel worten / weitestufiglich.* HISP. *Con muchas palabras.* ANGL. *With many wordes.* Cicet. pro *Muren.* Satis verbosè, sed quid postea?

Vērcēllæ, βερκελλαι, urbs Transpadanæ Italiæ, quam Plin. lib. 12. c. 17. in undecima regione Italiæ collocat, non procul à Taurinis. Vulgè Verceil. Verceil.

Vercola, à colenda Venere: à Cerere colenda, Cericola dicta esse existimatur.

Verda, Ferden, V.E. Germaniæ, ad Visurgis & Alleræ confluentem.

Verdunum, Vide Verdunum.

Vērē, Vide Verus.

VĒRĒCŪNDĪĀ, a, Pudor, modestia, ingenuitas. X. Arrogantia. μισήνη buscháh בושב bōschesh בושב bōschénáh בלטה chelimmáh. αιδύς. GAL. *Honte, modestie honteuse, pudeur.* ITAL. *Verecondia, modestia.* GERM. *Scham / schamhaftigkeit.* HISP. *Verguença con temor.* ANGL. *Bash fulness or sham fulness, modestie.* à quo tamen in hoc differt, teste Donato, quod verecundia, genuitatis cuiusdam fit & modestiæ: unde & in laude ponitur. Pudor verò animi sibi malè conscij ob scelus aliquod perpetratum, αιδύς. Cicet. pro *Quintio,* Homo timidus, virginali verecundia. Plaut. *Mostell. se. 2. a. 1.* Ea tempestas (ignavia sup.) mihi verecundiam & virtutis modum deturbavit. Livius *lib. 34.* Nisi me verecundia pudoris, & majestatis matronarum tenuisset. (i. reverentia.) Idem *ab Urb.* In eam verecundiam adducti sunt, ut civitatem totam in cultum versam deorum, violari ducerent nefas. Plin. *Epistol. 7. lib. 2.* Causas summa fide, pari constantia, nec verecundia minore defendit.

VĒRĒCŪNDŪS, a, um, Pudens, modestus. X. Petulans, arrogans. τσαννιάτ bōsch nichám. αιδύς. GAL. *Honteux, modeste.* ITAL. *Verecondo, modesto.* GERM. *Schämig / oder schamhaftig.* HISP. *Vergonçoso con temor, modesto.* ANGL. *Bashfull shamefast: modest, demure.* Ovid. 1. *Amor. Eleg. 5.*
Illa verecundia lux est præbenda puellæ.
Idem 14. *Metam.*
Illa verecundo vix tollens lumina vultu, &c.
Idem *Eleg. 1. lib. 2. Trist.*